

ရာဇသံရွှေ

ဝင်းမြိုးမြင့်

Jacques P. Leider

အချိုး

ယခုအခါ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဟု ဖြစ်တည်လာခဲ့သော မြန်မာပြည် သည် တစ်ဆယ့်ခုနစ်ရာစုတွင် လူမျိုးပေါင်း စုံလင်ထွေပြား စွာရှိသော်လည်း စုစု စည်းစည်းရှိသော အချုပ်အချာနိုင်ငံတော်အဖြစ် နယ်မြေပိုင်နက် ကျယ်ဝန်းစွာ ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် တစ်ဆယ့်ရှစ်ရာစု အစောပိုင်းကိုရောက်သောအခါ မြောက် အရပ်တစ်လွှားမှ တိုင်းတစ်ပါး သားကျူးကျော် ဝင်ရောက်လာသူများ နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း မဆီငေါ်မှုများ သည် မြန်မာ့ထီးနန်းကို ခြိမ်းခြောက်လာခဲ့သည်။ ခရစ် သက္ကရာဇ် ၁၇၃၀ နှောင်းပိုင်းများ ၌ မဏိပူရမြင်းတပ်များ ၏ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက် မှုများ သည် တိုင်းပြည်၏ အချက်အချာကျသောနယ်မြေ ကို ခုခံထားနိုင်စွမ်းနည်းပါးကြောင်းကို ထင်ရှားသက်သေပြနိုင်ခဲ့သည်။

၁၇၄၀ ခုတွင် တောင်ဘက်မှ မွန်စစ်သူကြီး တစ်ထီးတစ်နန်းထူ ထောင်ရန် ခွဲထွက်ခဲ့သည်။ ခေတ်ပြိုင်အနောက်တိုင်း အထောက်အထားများ အရ မြန်မာပြည်၏ မြောက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပိုင်းကို ၎င်းတို့ ၏ သက်ဆိုင်ရာ မြို့တော်အမည်များ အတိုင်း အင်းဝ(အဝ)နှင့် ပဲခူးဟု ရည်ညွှန်းကြသည်။ မြန်မာဘုရင်နှင့် မွန်ဘုရင်တို့ အကြား နှစ်ပေါင်းများစွာ စစ်ပြုခဲ့ကြသည်။

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၇၅၂ ခု၊ ဧပြီလတွင် မွန်တပ်က အင်းဝပြည်ကြီးကို သိမ်းပြီး မြန်မာဘုရင်ကို ပဲခူးသို့ ပြည်နှင်ဒဏ်ပေးသည်။ သို့သော် မွန်

တို့ အကြီးအကျယ်အောင်ပွဲခံနေစဉ်တွင် အင်းဝမြို့၏ မြောက်ဘက် ကီ
လိုမီတာလေး ဆယ်အကွာရှိ မုဆိုးဘိုရွာ၏ မြန်မာလူမျိုးရွာသူကြီးသည်
မွန်တို့ အား အောင်မြင်စွာ ခုခံနိုင်ခဲ့သည်။ ။ ထိုမုဆိုးဘို ရွာသူကြီးသည် မွ
န်တပ်ဆွယ်များကို ခုခံနိုင်ရုံတင် မကဘဲ သူ၏
စည်းရုံးရေးအရည်အချင်းဖြင့် မုဆိုးဘိုရွာသားတို့ ကို စစ်စည်းရုံး ခဲ့သ
ည်။ ။ အခြားမြန်မာသူကြီးများ ပါ သစ္စာခံခိုဝင် လာပြီး မုဆိုးဘိုရွာသူကြီး
သည် နှစ်နှစ်အတွင်းမှာ ပင် အင်းဝမြို့ကို မွန်တို့ လက်ထဲမှ ပြန်လည်သိ
မ်းယူနိုင်ခဲ့ကာ အထက်မြန်မာပြည်ကို ရှင်ဘုရင်လုပ်အုပ်ချုပ်တော်မူသ
ည်။ ။ တိုက်ပွဲတိုင်းအောင် နိုင်ခဲ့သော ထိုမုဆိုးဘို ရွာသူကြီးအား ရှင်ဘုရ
င်လုပ်ဖို့ မွေးဖွားလာသူ၊ မြန်မာပြည်ကို တစ်ပေါင်းတစ်စည်းတည်းဖြစ်
အောင် ထူထောင်မည့် သူဟု မှတ်ယူခဲ့ကြ သည်။ ။

ဘုရင့်အမိန့်တော်ပြန်တမ်းများ တွင် ရှင်ဘုရင်သည် မိမိကိုယ်ကို " အ
လောင်း မင်းတရားကြီးဘုရား"ဟု ရည်ညွှန်းခဲ့သည်။ ။ "ဘုန်းသမ္ဘာတို့
ဖြင့် ပြည့်စုံသော တရားသောမင်းလောင်း"ဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိသော ထိုဘွဲ့
တံဆိပ် နာမံတော်ကို နှုတ်ပြောစကားဖြင့် "အလောင်းဘုရား"ဟု အတို
ကောက် ခေါ်တွင် သည်။ ။

သို့သော် မြန်မာပြည်ဗဟိုချက်မဒေသပြည်သူတို့ ၏ သစ္စာခံမှုကို လ
က်ရောက် ရယူခြင်းသည် ကြီးမားသော စိန်ခေါ်မှုမဟုတ်သေး။ မွန်တို့
ကို တစ်ပတ်ရိုက်ပြီး တောင်ဘက်ကိုအောင်နိုင်ရန်မှာ သေနတ်နှင့်
အမြောက်စိန်ပြောင်းများ ပိုမိုလိုအပ်သည် ဟု အလောင်းမင်းတရားကြီး
တွေးမိလေသည်။ ။ ထိုလက်နက်ခဲယမ်းများကို အချိန်တိုအတွင်း ဝယ်ယူ
နိုင်ရေးဟူသော အလောင်းမင်းတရား၏ မျှော်လင့်ချက် အချို့သည် အင်
္ဂလိပ်အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအပေါ် တ
ည်မှီနေသည်။ ။

အပေးအယူအတည်ပြုရေးတွင် မင်းတရား၏ သဘောတူကျေနပ်မှုကို လိုလို လားလားရှိသောကုမ္ပဏီ၏ ဒေသခံဦးစီးမှူးနှင့် စာများ အပြန်အလှန်ရေးသား ဆက်သွယ်ကြသည်။ ။ တောင်ဘက်တစ်လွှားနှင့် စစ်မက်ဖက်ပြိုင်နေစဉ်ကာလတွင် သံအဖွဲ့များ အသွားအပြန်ရှိခဲ့သည်။ ။

မင်းတရားကြီးသည် အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ လျှောက်ထားချက်ကို သဘောတူကြည်ဖြူ တော်မူကြောင်း ၁၇၅၆ ခု၊ မေလတွင် ဒုတိယမြောက်ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ ရာဇသံရွှေပေတစ်စောင်ရေးသား ပေးပို့တော်မူခဲ့သည်။ ။ ထိုရာဇသံရွှေပေသည် ထောင့်မှန်စတုရန်းပုံ ရွှေပြားပေါ်တွင် အဖိုးအနုဋ္ဌထိုက်တန်သည့် ပတ္တမြားများ ဖြင့် စီခြယ်ထားသော ထူးခြားသည့် ရွှေပေလွှာပေတည်း။

အသေးစိတ်လက်ဝင်စွာ ထုပ်ပိုးထားသော ဤရာဇသံရွှေပေကို မဒရတ်မြို့ သို့ ဆောင်ယူသွားပြီးမှ ထိုမှ တဆင့် လန်ဒန်မြို့သို့ ဆက်လက်ပေးပို့ပြီးနောက် ၁၇၅၈ ခု၊ နှစ်ဆန်းပိုင်းတွင် အတွင်းဝန်မင်း ဝီလျံပစ်က ဒုတိယမြောက် ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ ဆက်သခဲ့သည်။ ။ နောက်ထပ် ရာဇသံသဝဏ်လွှာတစ်စောင်ကို အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီရုံးအဖွဲ့သို့ ပေးပို့ခဲ့သည်။ ။

သဝဏ်လွှာရာဇသံရွှေပေထဲပါသည့် အကြောင်းအရာများ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝီလျံပစ် မည်သို့တင်လျှောက်သည် ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုရာဇသံကို ဂျော့ဘုရင် မင်းမြတ်လက်ခံရရှိစဉ်က ဘုရင်မင်းမြတ်၏ စိတ်တော်တွင်း မည်သည့် သဘော ထားများ ကိန်းအောင်းခဲ့သည် ကိုလည်းကောင်း မသိခဲ့ရ။

ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်သည် ရာဇသံရွှေပေလွှာကို လက်ခံတော်မူသော်လည်း ဗြိတိသျှဧကရာဇ်မင်းနှင့် ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာဆက်ဆံလိုသော အ

လောင်းမင်းတ ရား၏ ကမ်းလှမ်းချက်ကိုမူ တရားဝင်ပြန်ကြားစာ တစ်စောင်တလေမှ ပေးပို့ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

ထူးခြားသောလက်ရာ

သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခု၊ ဇူလိုင်လကုန်ပိုင်းတွင် ဟန်နိုဗာမြို့၊ လိုက်ဘ်နစ္စ အထိမ်းအမှတ်စာကြည့်တိုက်၏ လက်ရေးစာမူနှင့် ထူးခြားပစ္စည်းများ ၏ ပြတိုက် မှူး Dr.Friedrich Hülsmann သည် ဟန်နိုဗာ တော်ဝင်စာကြည့်တိုက်ထဲ ကြာ မြင့်စွာအနားယူနေသော ထိုတစ်ခုတည်းသောလက်ရေးမူကို အကွရာပြန်အဓိပ္ပာယ် ဖော်ထုတ်ပေးပါရန် ကျွန်ုပ်တို့ထံမှ အကူအညီတောင်းခံလာသည်။ ။ IV 571a" ဟု မှတ်တမ်းတင်ထားသော ၁၈၇၆ ခု၊ ဘုဒ်မန်ကက်တလောက်ထဲမှ နေ၍ ၁၇၅၈ ခု၊ မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ရေးသွင်းထားသော ဝန်ကြီးဌာနဆိုင်ရာမှတ်ချက်တို့ လေးကိုသာ အစဆွဲထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ။

ရေးသွင်းထားသောမှတ်ချက်မှာ ထိုလက်ရေးစာမူသည် ကော်ရိုမန်ဒယ်ကမ်း ခြေရှိ အုပ်ချုပ်ခံမဟုတ်သော အိန္ဒိယမင်းသားတစ်ပါးထံမှ ဒုတိယမြောက်ဂျော့ ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ ဆက်သသော ချစ်ကြည်ရေးစာချွန်လွှာဟု ယူဆရကြောင်း၊ ဘုရင်မင်းမြတ်သည် သူမြတ်နိုးသော ဟန်နိုဗာမြို့မှ စာကြည့်တိုက်ဆီ ထိုရွှေ သဝဏ်လွှာကို ပို့ဆောင်လိုက်ကြောင်းဟူ၍ သာ။

ဒေါက်တာ Hülsmann ၏ အီးမေးလ်နှင့် တွဲလျက်ပါသော ဓာတ်ပုံကြောင့် ထိုလက်ရေးစာသားများ သည် အိန္ဒိယစာပေမဟုတ်ဘဲ မြန်မာစာပေဖြစ်နေကြောင်း ရှင်းလင်းစွာသိခဲ့ရသည်။ ။ သမိုင်းပညာရှင်တစ်ဦး၏ သိလိုစိတ်များ ကျွန်ုပ်တို့ထံတွင် နိုးကြားတက်ကြွလာသည်။ ။ ၂၀၀၇ ခု၊ ဧပြီလတွင် ဟန်နိုဗာမြို့သို့ လာရောက်၍ အနီးကပ်လေ့လာရန် D

r Hülsmann က ကျွန်ုပ်အတွက် စီစဉ်ပေးသည်။ ။

ကံမကောင်းလှစွာ ထိုရွှေသဝဏ်လွှာသည် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ အရ ၁၇၆၈ ခုတွင် ဒိန်းမတ်မင်းသားတစ်ပါး၏ အကိုင်အတွယ်မှားယွင်းမှုကြောင့် များစွာ ပျက်စီးနေခဲ့သည်။ ။ ဤသို့ဖြင့် နာရီပေါင်းများစွာ မှန်ဘီလူးနှင့် ကြည့်ပြီးသော် အဖြေတိကျစွာ ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ။ Ms IV 571a သည် ရှင်ဘုရင်အလောင်းမင်းတရားမှ ဒုတိယမြောက် ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ ပေးပို့တော်မူသော မူရင်း ရာဇသံစာလွှာပေတည်း။

ထိုသို့သော စာမူမျိုးသည် အလောင်းမင်းတရား၏ ရွှေသဝဏ်လွှာတစ်ခု သာရှိသည်။ ။ ရွှေအစစ်ဖြင့်ခတ်ထားသော ရွှေပြားထက်တွင် ပြစ်ချက်မရှိ စီစီရီရီ ရေးထွင်းထားသော မြန်မာစာလုံးများကို ပတ္တမြားနှစ်ဆယ့်လေးလုံးဖြင့် တန်ဆာ ဆင်ယင်ထားပြီး သေသပ်လှပစွာ ပုံဖော်ထားသော ဖောင်းကြွဟင်္သာပုံ ရှင်ဘုရင် တံဆိပ်တော်ကိုပါ ခတ်နှိပ်ထားသည်။ ။

သို့သော် ထိုရှေးကျရှားပါးခြင်းဟူသောအချက်တစ်ခုကြောင့် ထိုရွှေသဝဏ် လွှာသည် ပညာရှင်တို့ အတွက် စိတ်ဝင်စားစရာဖြစ်နေခြင်း မဟုတ်ပေ။ ထိုရွှေ သဝဏ်လွှာသည် အလွန်စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော သမိုင်းကြောင်းထဲမှ ပစ္စည်း တစ်ခု။ ပြန်လည်ရှင်သန်လာသော မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် မင်းဆက်အသစ်တစ်ခုကို အုတ်မြစ်ချနေသော အလောင်းမင်းတရားကို ထိုသမိုင်းကြောင်းထဲ မြင်လိုက်ရ သည်။ ။

ဆက်လက်လုပ်ဆောင်မှုသည် ထိုတစ်ခုတည်းသော သဝဏ်လွှာ၏ အနုစိတ် နောက်ခံရာဇဝင်မဟုတ်ဘဲ သံတမန်ဆိုင်ရာသမိုင်းကြောင်းကို ပါ လေ့လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ ထိုရွှေသဝဏ်လွှာကို အသေအချာ

ကြည့်ရှုကြမည်။

သဝဏ်လွှာ၏

ရှေးကျသော၊

အနုပညာအရည်အသွေးပြသော၊ သမိုင်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဝိသေသလက္ခဏာများကို နားလည်သဘောပေါက်အောင် ထောင့်ပေါင်းစုံမှ လေ့လာကြမည်။

ပထမအဆင့်အနေဖြင့်

ဤသဝဏ်လွှာသည်

စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော သမိုင်းမှတ်တမ်းတစ်ခုဖြစ်နေသည် ။ ဗြိတိသျှ သို့မဟုတ် အထူးသဖြင့် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ တာဝန်ရှိသူနှင့် နန်းဆက်မဟုတ်သော လူသစ်တစ်ဦး၏ ထီးနန်းတို့ အကြားဆက်သွယ်မှုကို လေ့လာရာတွင် အရင်းခံအထောက်အထားဖြစ်နေသည် ။ ၁၇၅၀ ခုများ အတွင်းက အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် မြန်မာ့ထီးနန်းအကြားမှ သံတမန် ဆိုင်ရာအပြန်အလှန် တုံ့လှယ်မှု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်နေသည် ။ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းမှ အင်းဝ/ရွှေဘို-ပဲခူးတိုက်ပွဲများ နှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ အတွင်းမှ အင်္ဂလိပ်-ပြင်သစ် အားပြိုင်မှု၏ ဆုံမှတ်တွင် ထိုသံတမန်ရေးရာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းပင်။

စာရေးသားပုံသည် နည်းလမ်းတကျဖြစ်သော်လည်း အဓိပ္ပာယ်သည် ရွှေ သဝဏ်လွှာပေါ်ရေးထွင်းထားသော စာသားများ ထက် ပိုမိုနက်ရှိုင်းခဲ့သည် ။ အလင်္ကာနှင့် သင်္ကေတပရိယာယ်များကို ဘာသာပြန်သော ဖြစ်စဉ်တွင် ရှင်ဘုရင် ၏ တိုင်းရေးပြည်ရေး ရည်ရွယ်ချက်များကို လှမ်းမီသဘောပေါက်ရသည် ။ ရွှေ ပြားထက်ရေးသွင်းထားသော ဌာနဆိုင်ရာ စာတစ်စောင်ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် အလောင်းမင်းတရား၏ သတင်းပါးမှုသည် ကောင်းမွန်စွာဖန်တီးထားသော စံချိန်မီ အဆင့်မြင့်ဆက်သွယ်မှုဆိုသည် ထက် သိသိသာသာပိုလွန်ခဲ့သည် ။

သေသပ်လှပစွာ အနုစိတ်ပြုလုပ်ထားသော သတ္တုပစ္စည်းဖြစ်သည် နှ

င့် အညီ ထိုပစ္စည်းမျိုး၏ သဘာဝအတိုင်း သင်္ကေတဂယက်အနက်များ ဖြင့် ပြည့်စုံလျက်ရှိ သည် ။ ရေးသွင်းထားသော စာသားများကို အသေ အချာ မလေ့လာမဆန်းစစ်မီ တွင် ထိုဂယက်အနက်များကို မခွဲခြားနိုင်။ ဤသို့ဖြင့် ရာဇသံရွှေပေ၏ သွင်ပြင် ပုံသဏ္ဌာန်၊ စာရေးသားဟန်နှင့် ပါ ရှိသည့် အကြောင်းအရာများ သည် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်လေ့လာစရာ ဖြစ်လာခဲ့သည် ။

အလောင်းမင်းတရား၏ တိုက်ပွဲများ နှင့် မြန်မာပြည်တွင် အင်အား အတောင့်တင်းဆုံး ထီးနန်းစိုက်တည်ခဲ့ပုံ ရာဇဝင်နောက်ခံသမိုင်းကြော င်းကို ရှေးဦးစွာတင် ပြပါမည်။ ဗြိတိသျှနှင့် အလောင်းမင်းတရား ဆက် နွယ်ပတ်သက်ပုံသည် ဤ ရာဇသံပေလွှာလေ့လာရေး၏ ဗဟိုချက်တွင် ရှိနေသည် ။ အလောင်းမင်းတရား၏ ၁၇၅၅ ခု၊ ပဏာမခြေလှမ်းမှ စတင်ပြီး အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာသော ဗဟိုချက်နှစ်ခုမှာ -တစ်ဖက်တွင် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီသည် ပုသိမ်မြို့နှင့် မော်တင် စွန်း(ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ တောင်ဘက်ထိပ်စွန်းအမှတ်အသား)တွင် ဆိပ်ကမ်းဆောက်လုပ်ခွင့်၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဆိုင်သောအထူးအခွင့်အရေး-ဤ နှစ်ရပ် ကိုရလိုကြောင်း မင်းတရားကြီးထံ လျှောက်ထားခဲ့ခြင်း။ အခြား တစ်ဖက်မှ ဗဟို ချက်မှာ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် မဖူလုံမည်ကို မင်းတရားကြီး စိုးရိမ်တော် မူခြင်း၊ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် တည်ငြိမ်သောကုန်သွယ်မှု ဖွံ့ဖြိုးရေးအပေါ် မင်း တရားကြီး စိတ်ဝင်စားခြင်း။

မြန်မာပြည်အပေါ်ထားရှိသော အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ မူဝါဒကို နားလည်ရန် မှာ အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီများ သူ့ထက်ငါကြီးစိုး လွှမ်းမိုးနိုင်ရန် အကြိတ်အနယ်ယှဉ်ပြိုင်နေသော အာရှ၊ တောင်အိန္ဒိယနှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာတို့ ၌ ဤကုမ္ပဏီ၏ အဓိကစီးပွားရေးနယ်ဝန်းဖွံ့ဖြိုးမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပေမည်။

ကိုလိုနီတို့ ရေးသားခဲ့သော ဇာတ်ကြောင်းများ အရ မြန်မာရှင်ဘုရင်များ သည် ကောင်းမွန်စွာစကားပြောဆိုခြင်း ရှားပါးလှကြောင်း၊ ရိုးတိုးရိပ်တိပ်ညွှန်းဆိုခြင်း များ ရှိလျှင်ပင် ရည်မှန်ဟန်ဖြင့် အထင်သေးဆက်ဆံခြင်းသာ ရှိတတ်ကြောင်းသိ ရသည်။ ။ ၎င်းဇာတ်ကြောင်းအများ စုမှာ စိတ်ကျေနပ်လောက်စရာ ကိုလိုနီခေတ် နှောင်းပိုင်းစစ်ဆေးမှုများ ဖြင့် ယခုချိန်ထိ အစားမထိုးရသေးပေ။ အဓိကအားဖြင့် ကုန်းဘောင်ခေတ်မင်းများ (၁၇၅၂-၁၈၈၅)သည် သိက္ခာနည်းပါးပြီး မယုံထိုက် ကြောင်းရေးသားထားသည်။ ။

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေးအပေါ် အစဉ်အလာဥရောပဗဟိုပြုသော လုပ် နည်းကိုင်နည်းအား ယခုလေ့လာမှုဖြင့် ဝေဖန်ရေးသဘောချဉ်းကပ်မည်ဖြစ်သည်။ ။ ထို့နောက်မှ အာရုံကို အင်္ဂလိပ်မှ သည် မြန်မာထံရွှေ့ယူသွားမည်။ ဆိုလိုသည် မှာ ရှင်ဘုရင်အလောင်းမင်းတရားထံရွှေ့ယူသွားမည်။

ရှင်ဘုရင်၏ တိုင်းရေးပြည်ရေး ပဏာမခြေလှမ်းများ နှင့် တိုက်ရေးခိုက် ရေးများ သည် ရှင်ဘုရင်၏ အစစ်အမှန်ကိုယ်ပိုင်များ ဖြစ်ကြောင်း ရှင်ဘုရင်၏ စာပါအကြောင်းအရာများက သိသာထင်ရှားစွာ ပြသပေလိမ့်မည်။ (ယခုစာတမ်း ၏ အလယ်ပိုင်းတွင် ပါသောစာအပါအဝင်)အလောင်းမင်းတရား၏ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ရှေ့ရှုသော ကိုယ်စားလှယ်လုပ်ငန်းကို လုံးဝလျစ်လျူရှုကာ အဓိကမဟုတ်သော သာမညဖြစ်ရပ်(ဟိုင်းကြီးကျွန်းကို ဖျက် ဆီးခြင်း)ကိုဗဟိုပြု၍ အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ မူဝါဒကို အထင်မှားရာမှ မြန်မာတို့ ၏ ထင်ရာမြင်ရာ တစ်ဖက်သတ်စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းဆီ အာရုံကို ရွှေ့ယူသွားသော D.G.E.Hall ၏ ဩဇာကြီးသော သမိုင်းစာအုပ်ကို ကျွန်ုပ်အသားပေး လေ့လာသွားမည်။

မင်းတရား၏ ပင်ကိုအရည်အသွေးနှင့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ကျွန်ုပ်စိတ် ဝင်စား သကဲ့သို့ မင်းတရားရှင်သန်နေသော ရှုပ်ထွေးပွေလီလှသည့် လူ မှု-နိုင်ငံရေး ဆက်စပ်အခြေအနေကိုပါ စိတ်ဝင်စားမိသည် ဖြစ်ရာ အ လောင်းမင်းတရား၏ သံတမန်ဆိုင်ရာ ပဏာမခြေလှမ်းနှင့် ဗြိတိသျှတို့ ၏ ပျက်ကွက်မှုအပေါ် ပို၍ မျှတ သောအမြင် ပေးစွမ်းဖို့ ရာ ကျွန်ုပ်ကြိုး စားပါမည်။ ယခုရေးသားမှုသည် ဗြိတိသျှ တို့ နှင့် ပတ်သက်သော အ လောင်းမင်းတရား၏ သံခင်းတမန်ခင်းကို နောက်တစ် ကြိမ်အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ။

အခြေခံအားဖြင့် ရာဇသံရွှေပေကို မြန်မာ့သံတမန်ဆက်ဆံရေး၏ အဓိက စာရွက်စာတမ်းဟု မသတ်မှတ်ခဲ့။ အကြောင်းမှာ သမိုင်းဆိုင်ရာအ ဓိပ္ပာယ် ဖော် ထုတ်ခြင်းများ တွင် ဥရောပဗဟိုပြုသောအမြင်က လွှမ်းမိုး ထားခဲ့သည်။ ။ ဤသို့ဖြင့် သမိုင်းပညာရှင်များ သည် ရာဇသံရွှေပေ၏ နိုင် ငံရေးဆက်စပ်မှုကို တစ်ခါမျှ ပြည့်ပြည့်ဝဝ သဘောသက်ဝင်ခြင်း မရှိခဲ့ ပေ။

သို့ရာတွင် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး ဆက်စပ်အခြေအနေကို တစ်ကြိ မ်ခန့် မျှတစွာ တင်ပြပြီးသည် နှင့် ရာဇသံရွှေပေ၏ စာပါအကြောင်းအ ရာနှင့် အဓိပ္ပာယ်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ သဘောပေါက်ရန်သည် တကယ် တမ်းတွင် အခရာကျသော စိန်ခေါ်မှု မဟုတ်တော့ပေ။

အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် ကုန်သွယ်ဆက်ဆံရေးပြုလုပ်ရန်၊ ဗြိတိသျှ တို့ နှင့် ယေဘုယျအားဖြင့် အခြေခိုင်သော နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာဆက်ဆံရေး ကို ထူထောင် ရန် ဤရာဇသံရွှေပေသည် အလောင်းမင်းတရားကိုယ် စား ပဏာမခြေလှမ်း၏ အရေးကြီးဆုံးအရာဖြစ်နေသည် ဟု ကျွန်ုပ်ဆို လိုက်ပါမည်။ အလောင်းမင်းတရား ၏ ပဏာမခြေလှမ်း ကျရှုံးခဲ့သည်။ ။

ထိုကျရုံးမှုသည် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေးအပေါ် မဆုံးနိုင်တော့သော အပျက်သဘောဆောင်သည့် သက်ရောက်မှုဖြစ် ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ရာဇသံရွှေပေသည် မြန်မာ့ရုံးတော်၏ လက်မှုအနုပညာထုတ်ကုန်ဖြစ်ပြီး အထက်တန်းစားယဉ်ကျေးမှု၏ သူမတူသော ဂုဏ်ပြုလွှာဖြစ်သည်။ ။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် တစ်ခုတည်းသာ လက်ကျန်ရှိနေနိုင်သည့် မြန်မာ့ရွှေသင်္ကေတလွှာသည် တစ်မူထူး သော ပြိုင်ဘက်ကင်းလက်ရာ ဖြစ်သည်။ ။ ယခုရေးသားချက်၏ နောက်ဆုံး အခန်းတွင် ရွှေပေထုတ်လုပ်မှု၏ သတ္တုပစ္စည်းဆိုင်ရာ လက္ခဏာသွင်ပြင်များကို ကျွန်ုပ်ရှင်းပြပါမည်။ တော်ဝင်ပစ္စည်းရွေးချယ်ရာတွင် အဆင့်အတန်းခွဲခြားခြင်း ဖြစ်စဉ်နှင့် ဂုဏ်သိမ်ခွဲခြားခြင်းဖြစ်စဉ်သည် မြင်သာထင်ရှားနေသည်။ ။

သို့ရာတွင် ရာဇသံရွှေပေအဓိပ္ပာယ်ကောက်ရေးအတွက် မြန်မာ့နန်းတွင်းယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်ထဲမှ ရွှေ၊ ပတ္တမြားနှင့် ဆင်စွယ်တို့ ၏ အရေးပါမှုကို မီးမောင်းထိုးပြရန်အလို့ငှာ ၎င်းတို့ ၏ သွယ်ဝိုက်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်များကို ပြန်ပြင်ပြောခြင်းသည် အချည်းနှီးလုပ်ရပ် မဖြစ်လောက်။

အပုဒ်ခြား၍ ရေးသွင်းထားသော မင်းတရား၏ ဘွဲ့တော်များ သည် ရှင်ဘုရင်များ မိမိကိုယ်ကို ညွှန်းဆိုပုံအား ထဲထဲဝင်ဝင်လေ့လာရန် ပံ့ပိုးပေးသည်။ ။ တော်ဝင်စာများ ၏ စာရေးသားဟန်နည်းတူ ဘာသာပြန်မှတ်ချက် ရေးသွင်းထားပုံ သည် ကျွန်ုပ်တို့ ၏ တင်ပြမှုကို ပြီးပြည့်စုံစေသည်။ ။ အထက်ပါ အကြောင်းအရာ များ သည် ဟန်နီဗာပြတိုက်ထဲ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀ ကျော်ကြာအောင် လဲလျောင်း တိမ်မြုပ်နေသော သမိုင်းဝင်စာတစ်စောင်အား ပြည့်စုံစွာလေ့လာရန် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသ

ည် ။

အလောင်းမင်းတရား ပေါ်ပေါက်လာပုံ

မိမိတိုင်းပြည်ကိုမင်းပြုခြင်း

မြန်မာ့သမိုင်းတွင် အခြားသောမင်းများ နှင့် မတူဘဲ ပြင်းထန်သော ဇာတ် ကြောင်းဖြင့် မြန်မာပြည်တွင် အလောင်းမင်းတရား ထီးနန်းစိုက် တည်ခဲ့ပုံသည် စိတ်ဝင်စားစရာ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည် ။ အခြား သောမင်းများက ထီးနန်း ဆက်ခံခြင်းဖြင့် မင်းပြုခဲ့သော်လည်း အလော င်းမင်းတရားသည် မိမိဖာသာဖန်တီး ထူထောင်ခဲ့ရသည် ။ တိုက်ရေးခို က်ရေးနှင့် သံခင်းတမန်ခင်းတို့ တွင် မွေးရာပါ ပါရမီပါလာသော အ လောင်းမင်းတရားသည် ရွာတစ်ရွာ၏ သူကြီးအဆင့်မှ နေ၍ တဖန်ပြန် လည်အသက်ဝင်လာသော မြန်မာပြည်ထီးနန်း၏ ပလလင်ပေါ်လှမ်း တ က်နိုင်ခဲ့သူဖြစ်သည် ။

ကိုလိုနီခေတ်ဦးအထိ ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများ စွာ အခွန်ရှည်ခဲ့သော မ င်းဆက် တစ်ခုကိုထူထောင်ခဲ့သူ အလောင်းမင်းတရားသည် ပိုင်နက်န ယ်မြေချဲ့ထွင်သော အင်တိုက်အားတိုက်လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အခြေတ ည်စ ဗြိတိသျှအင်ပါရာနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ခဲ့သည် ။ မင်းတရား၏ သား တော်များကြောင့် မင်းတရားသည် တရုတ် တပ်များကို အောင်ပွဲအလီလီ ရခဲ့သည် ။ မင်းတရား၏ သားတော်များ သည် အိန္ဒိယ ပြည်၏ အရှေ့မြောက်ဘက်နယ်ပယ်ထဲ ဝင်စီးခဲ့ကြသည် ။ ယိုးဒယားပြည်၏ မြို့ တော် အယုဒ္ဓယကို ဖျက်ဆီးခဲ့ပြီး ရာစုနှစ်ချီပြီး မြန်မာတို့ ၏ ကျူးကျော် ရန်စမှု ကို ကြံ့ကြံ့ခံထားနိုင်သော ရခိုင်ပြည်ကိုသိမ်းပိုက်ခဲ့သည် ။ သို့ သော် ထိုနယ်မြေချဲ့ ထွင်ခြင်း၏ အမြစ်မူလနှင့် နည်းလမ်းများ သည် ၎င်းတို့ ဖခင်၏ နန်းသက်ရှစ်နှစ် အတွင်း၌ သာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည် ။

အလောင်းမင်းတရား မိမိကိုယ်ကို ရှင်ဘုရင်လုပ်ခဲ့ပုံကို နားလည်ရန် မှာ တိုင်းရေးပြည်ရေး ဆက်စပ်စဉ်းစားရမည့် အခြေအနေတစ်ခုတွင် အလောင်းမင်း တရား၏ စစ်မက်ရေးရာကို နှံ့နှံ့စပ်စပ်သိထားဖို့ တင်မက ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ခွင်ချချိန်ညှိတတ်ခြင်းကို နားလည်ဖို့ လိုသည် ။ ဘုရင့် ရိုက်ရာကို ရထိုက်သည် ဟု တောင်းဆိုရန်၊ ရှင်ဘုရင် တရားဝင်ဖြစ်ခြင်းနှင့် ထိုသို့သော တရားဝင်ဖြစ်ခြင်း အပေါ် အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို လက်တွေ့ကျကျရယူရန် ထိုယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ခွင်ချချိန်ညှိတတ်ခြင်းက ဦးအောင်ဇေယျ ဟု ခေါ်သော သာမန်ကျေးရွာသူကြီး တစ်ဦးကို ရှင်ဘုရင်ဖြစ်စေခဲ့သည် ။

ဘုရင့်ရိုက်ရာကို ရယူရန် ဦးအောင်ဇေယျသည် အသက်သုံးဆယ့်ရှစ် နှစ်တွင် စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး နန်းသက်ရှစ်နှစ်အကြာ ၁၇၆၀ ခုတွင် နတ်ရွာလားသည် ။ အလောင်းမင်းတရား၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် တန်ခိုးဩဇာ တရှိန်ထိုးတက်လာပုံကို လေ့လာရန် ကျွန်ုပ်တို့ တွင် မြန်မာနှင့် အနောက်တိုင်း မူရင်းအထောက်အထား များ ရှိသည် ။ ရှင်ဘုရင်၏ အမိန့်ပြန်တမ်းများ နှင့် စာချွန်လွှာများကို မှတ်ချက် သွင်းတည်းဖြတ်၍ ထုတ်ဝေခဲ့ရာ ထိုစာအုပ်မှ နေ၍ ဘုရင်၏ မူဝါဒပေါ်မှ ကိုယ် တွေ့အချက်အလက်များကို သိရသည် ။ မကြာသေးခင်က မြန်မာကျောင်းသူ တစ်ဦးသည် ထိုအမိန့်ပြန်တမ်းနှင့် စာချွန်လွှာများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာအကျဉ်းချုပ်များ ဖြင့်တွဲလျက် နောက်တစ်ဖန်တည်းဖြတ်ခဲ့သည် ။

အလောင်းမင်းတရား၏ နိုင်ငံရေးစစ်ရေးနှစ်မျိုးပေါင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ(အရေး တော်ပုံ)နှစ်အုပ်ကို အလောင်းမင်းတရားကြီး နတ်ရွာလားပြီးမှ မင်းတရားကြီး၏ အပါးတော်မြဲ အတိုင်ပင်ခံအမတ်ကြီးနှစ်ဦးက ရေးသားခဲ့သည် ။

ပထမတစ်ဦးမှာ ဤရာဇသံရွှေပေကို ရေးသွင်းခဲ့သူဖြစ်သော၊ စာပေလင်္ကာ မြောက်မြားစွာကို ရေးသားခဲ့သူ စာဆိုတော်ကြီးတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သော ဦးနု ခေါ် လက်ဝဲနော်ရထာ ဖြစ်သည်။ ။ လက်ဝဲနော်ရထာ၏ 'အလောင်းမင်းတရား အရေးတော်ပုံ'သည် သက္ကရာဇ် ၁၇၆၆ ခန့်တွင် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ။ လက်ဝဲ နော်ရထာသည် ရှေ့မင်းဆက်မှ နောက်ဆုံးဘုရင် မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိ အုပ်စိုးစဉ် ကာလ၌ နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်ကြာအောင် မှူးမတ်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ။

ပေါ်ထွက်လာသော ကုန်းဘောင်မင်းဆက်၏ စီရင်အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း အမာခံ ကျောရိုးဖြစ်သူ ဦးနုသည် အသစ်ပေါ်ထွက်လာသော ထီးနန်း၏ အခွင့်ထူးခံ မျက်မြင်သက်သေဖြစ်သည် မှာ သိသာထင်ရှားပါသည်။ ။ ၁၇၅၂ ခုမှ စပြီး အလောင်းမင်းတရားအပါးတော်တွင် ဝန်းရံခစားသော သစ္စာရှိ အတွင်းအုပ်စုနှင့် ဆက်သွယ်မိပြီး ရှင်ဘုရင်ထံ အမှုတော်ထမ်းဖို့ လက်ဝဲနော်ရထာသည် လျင်မြန်စွာလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ။

လက်ဝဲနော်ရထာကို 'ရှေ့မင်းဆက်၏ အစဉ်အလာနှင့် ထီးမှုနန်းရာကို သိ နားလည်သော အရေအတွက်နည်းပါးလှသည့် ပညာတတ်မင်းမှုထမ်းထဲမှ တစ်ဦး' ထို့ပြင် 'ရှင်ဘုရင်အသစ်အတွက် မရှိမဖြစ်အနေအထားကို ရောက်လာခဲ့သူ'ဟု ဦးသော်ကောင်းက ဖော်ပြခဲ့သည်။ ။

အလောင်းမင်းတရားအတ္ထုပ္ပတ္တိ နောက်တစ်အုပ်ကို ခေတ်ပြိုင်မှူးမတ်ဖြစ် သော ဦးညို ခေါ် တွင်းသွင်းဆိပ်ဝန် မဟာစည်သူ ရေးသားခဲ့သည်။ ။ တွင်း သင်းမင်းပြုစုခဲ့သော ထိုအတ္ထုပ္ပတ္တိ၏ ခေါင်းစဉ်သည် လည်း 'အလောင်းမင်းတရား အရေးတော်ပုံ'ပင်ဖြစ်သည်။ ။ မူနှစ်မျိုးပါရှိသော ထိုစာအုပ်ကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ပြန်လည်ပုံနှိပ်ခဲ့ရသည်။ ။

ရှေ့မှ ရှင်ဘုရင်များ ၏ စိုးစံမှုကို ပြန်လည်ပေါင်းရုံးတင်ပြထားသော လက်ဝဲ နော်ရထာပြုစုသည့် စာအုပ်နှင့် မတူဘဲ တွင်းသင်းမင်းပြုစုခဲ့သော စာအုပ်သည် အလောင်းမင်းတရားခေတ်၏ စစ်မက်ရေးရာနှင့် သံတမန်ရေးရာဖြစ်ရပ်များကို တိုက်ရိုက်မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့သည် ။ အခြားအတ္ထုပ္ပတ္တိဆိုင်ရာ အချက်အလက်နှင့် ဆက်စပ်သတင်းသည် ရှားပါးလှသည် ။

အနောက်တိုင်းရေးသွင်းချက်များ သည် ရှင်ဘုရင်၏ ဘဝမှတ်တမ်းကို တောက်လျှောက်မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းမျိုး မရှိသော်လည်း သူတို့၏ လေ့လာတွေ့ ရှိချက်များ ထဲ အတိုအထွာများ ဖြစ်ရပ်မှန်များ ပါရှိနေသည် ။

ကုန်းဘောင်မင်းဆက်(ကုန်းဘောင်ခေတ်ဟု ခေါ်သည်)သမိုင်းမှတ်တမ်းထဲ တွင် အတ္ထုပ္ပတ္တိထဲမှာ ကဲ့သို့ နှစ်ကာလအလိုက်စဉ်ထားသော တိုက်ပွဲမှတ်တမ်း အသေးစိတ်များ ၊ စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းပုံမှတ်တမ်းများ ၊ သံခင်းတမန်ခင်းနှင့် အုပ်ချုပ် ရေးဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက် သတင်းအချက်အလက်များ ၊ နောက်ဆုံးတွင် မှ ထီးနန်း စိုက်တည်သူ၏ စံချိန်မီတရားဝင်ဆောင်ရွက်ချက်မှတ်တမ်းများကို တွေ့ရသည် ။

နန်းစိုက်ရာမြို့တော်ကို ထူထောင်မည်၊ နန်းတော်တည်ဆောက်မည် ၊ ဘာသာ သာသနာတော်ကို ထောက်ပံ့အားပေးမည်ဟု ထိုထီးနန်းစိုက်တည်သူကို မျှော် လင့်ထားကြသည် ။ တိုတိုပြောရလျှင် မြန်မာသမိုင်းမှတ်တမ်းထဲတွင် စာပြုသူ စိတ်ထဲ မှတ်တမ်းတင်ထိုက်သည် ဟု တွေးယူထားသောမှတ်တမ်းများ သာ ပါဝင် သည် ။ တချိန်တည်းမှာ ပင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ၏ စကြဝဠာဗေဒတွင် ဘုန်းရှင်ကံရှင် ဟူသောအယူအဆနှင့် ကိုက်ညီစေရန် သမိုင်းမှတ်တမ်းသွင်းသူများ သည် အလောင်း မင်းတ

ရားအား ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ရန် ကံကြမ္မာက ကြိုတင်ပြဋ္ဌာန်းပြီးသူအဖြစ် ပံ့သွင်းထားခဲ့သည်။ ။

မွန်တို့ ကိုခုခံရန် အလောင်းမင်းတရား၏ စစ်ရေးစွမ်းရည်သည် ဒေသခံ ရွာသူကြီးများ နှင့် ရွာသားများ ၏ စိတ်တိုင်းကျဖြစ်လာသောအခါ အလောင်းမင်း တရား၏ ဘုန်းသမ္ဘာကို သက်သေထူဖို့ လိုအပ်လာသည်။ ။ အလောင်းမင်းတရား ၏ တရားဝင်မျိုးရိုးနှင့် ယခင်ဘဝဟောင်းမှ ဘေးလောင်းတော် ဘိုးလောင်းတော် များ အကြောင်းထုတ်ပြန်ခြင်းဖြင့် ၎င်း၏ ဘုန်းသမ္ဘာကို သက်သေထူဖို့ လိုသည်။ ။ တိုင်းပြည်ကို ဂရုစိုက်သော၊ သာသနာကို အားပေးချီးမြှောက်သော၊ တရားသော ဗုဒ္ဓဘာသာ ရှင်ဘုရင်တစ်ပါးဟူသည့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာအရိုးစွဲနေသော မျှော်လင့်ချက်များ အတွက်လည်း ထိုသက်သေထူခြင်းမျိုးက အံ့ဝင်ခွင့်ကျဖြစ်စေသည်။ ။

လက်တွေ့တွင် အလောင်းမင်းတရား၏ ထကြွမှုကို ကြေငြာခဲ့သော သဘာဝ လွန်နိမိတ်လက္ခဏာများက အလောင်းမင်းတရား၏ ခေါင်းဆောင်မှုကို အကြွင်းမဲ့ အတည်ပြုပေးခဲ့ခြင်းပင်။

တရားသောမင်း(မင်းတရား)၏ အခန်းကဏ္ဍကို ခြေချလိုက်သည် နှင့် အလောင်းမင်းတရားသည် နိုင်ငံရေးအရနှင့် စစ်ရေးအရ အောင်မြင်ဖို့ လိုသည်။ ။ ထိုအခါ သူ၏ အုပ်စိုးမှုကို တရားဝင်ဖြစ်စေမည့် အခြေခံကျသော ဥပဒေများကို လုပ်ဆောင်ရသည်။ ။ ရာဇဝင်မှတ်တမ်းများ အရ တစ်ဆယ့်ကိုးရာစု ထီးနန်းမှတ်တမ်းများ နှင့် အတ္ထုပ္ပတ္တိများ သည် ရှင်ဘုရင်၏ ဘဝအား စံပြအနေအထားဖြစ်စေခဲ့သည်။ ။ သို့သော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သူ၏ ထူးခြားသော ဘဝဇာတ်ကြောင်းကို စံပြု ရာတွင် ရိုးသားသောအားထုတ်မှုများ မဟုတ်ခဲ့။ အမှန်မှာ အ

လောင်းမင်းတရား သည် စစ်မှန်သော ခေါင်းဆောင်အရည်အသွေးများ ဖြင့် ပြည့်စုံနေခဲ့သူ၊ သမိုင်း ရေးဆရာက သူ့ဘဝကိုရေးသွင်းဖို့ တာဝန်များ နှင့် အတိအကျပုံမဖော်ခင် သူက အောင်မြင်ရမည်ဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်များ ဖြင့် ပြည့်ဝနေခဲ့သူ။

မည်သို့ဆိုစေကာမူ ဖြစ်ရပ်မှန်များ ၏ အတိမ်းအစောင်းမခံသော ဆန်းစစ် ချက်ဘောင်အတွင်းမှ သမိုင်းရေးဆရာတစ်ဦးအတွက် ဘုန်းရှင် ကံရှင်လူသားတစ် ဦး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိမှ နေ၍ မေးခွန်းမြောက်များ စွာ ပေါ်ထွက်လာသည် ။ အထူးသဖြင့် သာမန်ရွာသူကြီးတစ်ဦးသည် တုယှဉ်ဘက်မရှိသော၊ အသိရခက်လှစွာ တရားဝင် ဖြစ်သွားသော မင်းအာဏာကို ရသွားသည့် နေရာတွင် မေးခွန်းများ ပေါ်ထွက်လာ သည် ။

အလောင်းမင်းတရား၏ မိမိကိုယ်ကို ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ကြောင်း မြွက်ဟူသည် ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုထားသောဆက်စပ်အခြေအနေတွင် ဘုန်းရှင် ကံရှင်ဟူသော သဘောကိုဆောင်ယူသည် ။

ဤသို့ဖြင့် အလောင်းမင်းတရားသည် မည်သည့် နေရာအတိအကျတွင် မိမိ ကိုယ်ကိုရှင်ဘုရင်ဟု မြင်သနည်းဟူသောမေးခွန်းသည် နောက်ထပ်မေးခွန်းတစ်ခု နှင့် နီးစပ်စွာချိတ်ဆက်သွားခဲ့သည် ။ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်ဖို့ ပြဋ္ဌာန်းပြီးသော ထူးခြားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟု မိမိကိုယ်ကို မည်သည့် အချိန်က သိရှိခဲ့သနည်း။ ကျွန်ုပ်တို့ ပြောခဲ့သည့် အတိုင်း သမိုင်းမှတ်တမ်းများ တွင် အလောင်းမင်းတရား၏ အရေးတော်ပုံအစောပိုင်းကာလမှ ကြိုတင်ပြဋ္ဌာန်းပြီးသောထကြွမှုသည် လက်တွေ့ သဘောတရားတွင် ခိုင်ခိုင်လုံလုံမရှိလှပေ။

အလောင်းမင်းတရားအား မြန်မာ့ထီးနန်းပလ္လင်ပေါ်သို့ တွန်းပို့ခဲ့သည့် အရေး တော်ပုံသည် ၁၇၅၂ ခု၊ ဧပြီလဆန်းတွင် စတင်ခဲ့သည် ။ ဗု

န်တို့ သည် အင်းဝ မြို့တော်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ကာ မြန်မာဘုရင် မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိကို နယ်နှင့် ဒဏ်ပေးပြီး နောက်တစ်လအကြာ၌ မုဆိုးဘိုရွာသူကြီးအောင်ဇေယျကို သစ္စာပေး လာသော် ဦးအောင်ဇေယျသည် သစ္စာမခံ။

ဦးအောင်ဇေယျသည် မွန်တို့ နှင့် တစ်နှစ်ခန့်ကြာအောင် စစ်ပြုခဲ့ရသည်။ သို့သော် သူနှင့် စစ်မက်ဖက်ပြိုင်သူများ သည် မွန်စစ်သည် များ ချည်းသာ မဟုတ်ဘဲ ဒေသခံမြန်မာခေါင်းဆောင်များ ပါသည်။ ထိုအစောပိုင်းကာလက ကွေ့ရှမ်းတို့ ၏ ချင်းနင်းဝင်ရောက်မှုကိုလည်း ရင်ဆိုင်ရသည်။ ကွေ့ရှမ်းများမှာ နိုင်ငံရေးဟာ ကွက်အပေါ် အခွင့်အရေးယူရန် အရှေ့ဘက်တောင်ကုန်းများ ဆီမှ ဆင်းလာသူ များ ဖြစ်သည်။ တစ်ချက်တည်းတွန်းလှန်ရုံနှင့် ပြဿနာအဆုံးသတ်မသွားချေ။

အလောင်းမင်းတရားသည် အုပ်ချုပ်စီမံနေရာချထားခြင်း၌ စစ်တပ်အင် အားကန့်သတ်မှု ရှိပုံရသည်။ နောင်တစ်နှစ်ကြာမှ သူ၏ ဩဇာအာဏာသည် မူးနှင့် ချင်းတွင်းမြစ်ဝှမ်းနယ်မြေအများ စုတွင် လွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ သူ၏ စစ်မက်ရေး ရာအောင်မြင်မှုနှင့် သူသာလျှင်မင်းလောင်း(အနာဂတ်ရှင်ဘုရင်)ဖြစ်သည် ဟူသော အသိအမှတ်ပြုခြင်းကိုပေါင်းစပ်ရန် စိတ်ဓာတ်ရေးရာအရ အလွန်အရေးကြီးနေချိန်။ ထိုအချိန်တွင် ရှမ်းနှင့် ယောင်လူမျိုးအများ စုပါဝင်သော ထွေပြားသော တိုင်လူမျိုး အုပ်ကြားထဲ ထိုသို့သောအကျိုးဆက် အလိုအလျောက်ပျံ့နှံ့သွားပုံသည် ယုံရခက်ကြီးဖြစ်နေသည်။

အလောင်းမင်းတရားနှင့် သူ၏ အရိုက်အရာကို ဆက်ခံမည့် သူများသည် အနှစ်သာရအားဖြင့် မြန်မာဘုရင်များ ဖြစ်လာရန် ရှေးဘုန်းရှေးကံပါ လာပြီးသား ဖြစ်သည်။ အလောင်းမင်းတရားသည် မွန်ဆန့်ကျင်

ရေးဘုရင်မဟုတ်၊ သို့သော် မွန်တို့ ကြည်ညိုလာအောင်လည်း အမှန်တကယ်မကြိုးပမ်းခဲ့။ ထိုကိစ္စအားလုံး တို့ ထက် သူလုပ်ခဲ့သည် မှာ ပဲခူးဘုရင်သည် တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရန်မဆီလျော်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်းသာ။ ဤသို့ဖြင့် လက်ဦးဆုံး မြန်မာ့ဗဟိုချက်မဒေသမှ မွန်ဘုရင်ကို တိုက်ထုတ်ရန် အောက်ဘက်တစ်လွှားကို တိုက်ပွဲများ ရွပ်ရွပ်ချွံချွံ ဆင်နွှဲခဲ့သည် ။ ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာ မြန်မာဘုရင်တို့ အုပ်စိုးခဲ့သော ပိုင်နက်နယ်မြေတွင် ထီးနန်း စိုက်တည်ရန် မွန်တို့ ၏ အင်အားကို ဖြိုခွဲခဲ့သည် ။

စစ်တလင်းမှ အောင်ပွဲများကြောင့် မိမိကိုယ်ကိုရိုန်းပြီးသည် ဟု ခံစားလာ ရပြီး သူ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ သည် လည်း အကန့်အသတ်မရှိ အတိုင်းမသိဖြစ်ရ တော့သည် ။ ရှမ်းနှင့် မဏိပူရကို ကြီးစိုးနိုင်ခဲ့ပြီး မွန်တို့ ကိုတိုက်ခိုက်အောင်နိုင်ခဲ့ သည် နှင့် အလောင်းမင်းတရားသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်သော ယိုးဒယားကိုပါ သိမ်းလိုခဲ့သည် ။

သို့ရာတွင် အလောင်းမင်းတရားသည် အာဏာတပ်မက်စိတ်က လောင် စာထိုးပေးလိုက်သော ရည်ရွယ်ချက်များ ဖြင့် ဖြစ်တည်လာသည့် ပါရမီရှင်စစ် ခေါင်းဆောင်မဟုတ်။ မွန်ဘုရင်နှင့် ယိုးဒယားဘုရင်ကို အကြောင်းမဲ့သက်သက် တိုက်ခိုက်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့ ကို သူက နိုင်ငံရေးယှဉ်ပြိုင်ဘက်များ သို့မဟုတ် သဘာဝဓမ္မအတိုင်းဖြစ်လာသော ရန်သူတော်များ ဟု မြင်ခဲ့၍ ဖြစ်သည် ။

မိမိ၏ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်ကို အခိုင်အမာသက်သေထူရန် ဇာတိရပ်ရွာတွင် နှစ်နှစ်ကြာအောင် စစ်ထိုးအောင်မြင်ပြီးသည် နှင့် အလောင်းမင်းတရားသည် မိမိ ကိုယ်ကို ကံဇာတာပါပြီးသောရှင်ဘုရင် ဟု မြင်ခဲ့သည် ။ အလောင်းမင်းတရားသည် သူ၏ ဘုန်းလက်ရုံးအတွက် ဂုဏ်ယူခဲ့သူမှန်သော်လည်း မိမိသာလျှင် ဘုန်းရှင် ကံရှင်

ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ကြောင်းမြွက်ဟရာ၌ အစပထမတွင် သတိဝီရိယထားပြီး ရှေ့ကိုလှမ်းခဲ့သည်။ ။ တိုက်ပွဲများ တွင် အောင်ပွဲအလီလီရလာသည် နှင့် အမျှ မိမိကိုယ် ကို ယုံကြည်ကိုးစားစိတ်ပို၍ ဖြစ်ထွန်းလာခဲ့သလို သူ၏ မိသားစုဆွေမျိုးသားချင်း နောက်လိုက်ငယ်သား အသင်းအပင်းများက လည်း သူ၏ အထူးကြီးမြင့်လိုသော ဆန္ဒကို အသေအချာ ထောက်ခံအားပေးခဲ့သည်။ ။

ထိုအဆင့်ရောက်သောအခါ အလောင်းမင်းတရားသည် မိမိကိုယ်ကို အခြား ဘုရင်များ ထဲမှ ဘုရင်တစ်ပါးအဖြစ် ရိုးရိုးရှင်းရှင်းမကြေငြာနိုင်တော့။ ။ လောက ဓာတ်ဆိုင်ရာယုတ္တိရှိခြင်းများ * ဖြင့် သူသည် အခြားဘုရင်များ ထက် ဘုန်းမီးနေလ သာလွန်သောဘုရင်တစ်ပါးအဖြစ် ပေါ်ပေါက်ရန်လိုသည်။ ။

သူ၏ ထိုးစစ်တွင် စစ်ညာသံပေးခဲ့ကြသော ကျေးလက်ဒေသမှ တိုင်းသူပြည် သားတို့ ၏ အကူအညီဖြင့် ထိုလောကဓာတ်ဆိုင်ရာယုတ္တိရှိခြင်းများ သည် နောက် ဆုံးတွင် လက်တွေ့ကျသောအရှိတရားအဖြစ် အသွင်ပြောင်းသွားခဲ့သည်။ ။ မှန်ပါ သည်။ ။ အလောင်းမင်းတရား၏ တိုက်ပွဲစဉ် အောက်မြန်မာပြည်ကိုရောက်သော အခါ မင်းတရား၏ ဆန္ဒအပေါ်သဘောညီမှုကသာလျှင် မင်းတရား၏ အောင်ပွဲ အတွက်အကြောင်းရင်းခံဖြစ်ခဲ့သည်။ ။

အချို့သူကြီးကလန်များ အလောင်းမင်းတရားကို မခုခံရဲကြ၍ ဖြစ်ပါလိမ့် မည်။ ။ သို့သော် အများ စုဒေသခံသူကြီးများကမူ မိမိတို့ ၏ တန်ခိုးဩဇာထက် အလောင်းမင်းတရား၏ နှလုံးရည်ပြည့်ဝသော တိုင်းရေးပြည်ရေး အမိန့်တော်ကို ပိုပြီး စိတ်ချမှုရှိခဲ့ကြ၍ ဖြစ်မည်။ ။ အကြောင်းမှာ သူတို့ ၏ ရာထူးဌာနန္တရကို အလောင်းမင်းတရားပြန်လ

ည်အတည်ပြုပေးမည်ဟု စိတ်ချထားဖို့ လိုသည်။ ။

အလောင်းမင်းတရား၏ စာချွန်လွှာများ ထဲမှ ပါဠိလို 'ဓမ္မရာဇာ' ဟု ခေါ်သော မင်းတရား၏ ပြုမြဲအမှုအကျင့်ကို သိရသည် မှာ အလောင်းမင်းတရားသည် ဘုရင် ငယ်များ ၏ ခိုင်ခံ့မှုကို သဘာဝကျသောကိစ္စအဖြစ် မျှော်လင့်စောင့်စားနေခဲ့သည်။ စစ်မက်ခင်းရသည် မှာ အခြားသောဘုရင်ငယ်များက ဘုန်းရှင်ကံရှင်အလောင်းမင်း တရား၏ အုပ်ချုပ်မှုကိုခံယူဖို့ ငြင်းဆန်သောကြောင့် သာဖြစ်သည်။ ။

ထိုသို့သောအဆိုအမိန့်များ သည် ဗန်းပြသက်သက်မဟုတ်။ အလောင်းမင်း တရားလက်ထက် ထိုပြုမြဲအကျင့်များကို ပြည့်ပြည့်ဝဝအသိအမှတ်မပြုလျှင် ကုန်းဘောင်ခေတ်ဦးရှင်ဘုရင်များ ၏ မူဝါဒကို နားလည်ဖို့ မလွယ်။ နောက်ပိုင်း ကိုလိုနီတို့ ၏ မှတ်တမ်းတင်မှုထဲတွင် ကုန်းဘောင်ဘုရင်များကို မာနထောင်လွှား လွန်းသော၊ မတူမတန် အထင်သေးဆက်ဆံတတ်သော ဘုရင်များ အဖြစ် ဖော်ပြလို ဟန်ရှိသည်။ ။

*မြန်မာ့ယုတ္တိပညာရပ်များ ဖြစ်သော အတိတ်နိမိတ်တဘောင်စနည်းစသော အယူတောမင်္ဂလာကောက်ထုံး များကို ဆိုလိုသည်။ ။

အလောင်းမင်းတရားအား ထိုသို့ပြစ်တင်ဝေဖန်ဖို့ ရာ ခက်သည်။ ။ အလောင်း မင်းတရား၏ အရိုက်အရာကို ဆက်ခံသူအချို့(ဆက်ခံသူများ ထဲတွင် သားတော် များက အလျင်ဦးဆုံးဖြစ်သည်)သည် အလောင်းမင်းတရားလောက် နိုင်ငံရေးအမြင် ထက်မြက်မှုမရှိခြင်းနှင့် မာနထောင်လွှားခြင်းကို ရံဖန်ရံခါပြသခဲ့ပါလိမ့်မည်။ မြန်မာ့နန်းတွင်းထဲမှ ဘဝင်မြင့်ခြင်း၊ မောက်မာခြင်းတို့ ကို ဗြိတိသျှစာရေးဆရာ များ ခပ်ပါးပါးခြယ်မှုန်းခဲ့ကြသည်။ ။

အလောင်းမင်းတရား၏ ထူးချွန်ပြောင်မြောက်သော နိုင်ငံရေးစွမ်းရ

ည်သည် သူ၏ လက်တွေ့ကျမှုထဲတွင် ပြသနေခဲ့သည် ။ မြင့်မားသောရှင် ဘုရင်အဖြစ် မိန့်တော်မူခဲ့သော်လည်း အလောင်းမင်းတရားသည် ဟန်ဆောင်ကင်းသော၊ အချုပ် အချယ်ကင်းသော စိတ်နေစိတ်ထားရှိပြီး ပျော်ပျော်နေတတ်သူတစ်ဦးဖြစ်သည် ။ ဘယ်တော့ဘယ်နေရာကို ထိုးနှက်ရမလဲ၊ ဘယ်တော့ဘယ်မှာ လိမ္မာသိုသိပ်ရမလဲ သိတော်မူပြီးဖြစ်သည် ။

အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် ပတ်သက်ဆက်ဆံရာမှ ပေါ်ပေါက်လာသောရာဇသံ ရွှေပေလွှာထဲမှ အရေးကြီးအခန်းတစ်ခုသည် အလောင်းမင်းတရား၏ စွယ်စုံထူးချွန် မှုကို အလှူပယ်ပြသခဲ့ခြင်းပင်။ ထိုအခန်းကို ရှေ့တွင် မြင်ရမည်။

အလောင်းမင်းတရား၏ တိုက်ပွဲစဉ်ကို လက်တစ်ကမ်းမှ မြန်မာပြည်ဧရာဝတီ မြစ်ဝှမ်းမြေပုံနှင့် ပူးတွဲ၍ ရှင်းပြလျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည် ။ အသေးစိတ်ဆွေးနွေး ခြင်းကိုမပြုလုပ်မီ အလောင်းမင်းတရား၏ စစ်ရေးမှတ်တမ်းကို အကြမ်းဖျဉ်း အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြပါမည်။

သူ၏ အခြေစိုက်ဇာတိဖြစ်သော မူး-ချင်းတွင်းမြစ်ဝှမ်းကို ၁၇၅၂-၅၃ တွင် သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် ချင်းတွင်းမြစ်ဝှမ်း၏ အထက်အညာ၊ အနောက်မြောက်အရပ်ရှိ ဟိန္ဒူတို့ ၏ ပိုင်နက်နယ်မြေဖြစ်သော မဏိပူရကို ကျူးကျော်နယ်ချဲ့သည် ။ အရှေ့ မြောက်ဘက်မှ ရှမ်းခေါင်းဆောင်များ နှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သူ့အနေအထား၏ ကျောဘက်ကို ကာကွယ် ထားသည် ။ မြန်မာတို့၏ သက်တမ်းရင့်မြို့တော်အင်းဝကို မွန်တို့ သိမ်းယူပြီး တစ် ဆယ့်ရှစ်လ မကြာခင်မှာ ပင် အလောင်းမင်းတရားသည် ၁၇၅၄ ခုတွင် ကျူးကျော်လာသူများအား မြို့တော်အင်းဝမှ တိုက်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည် ။

စောစီးစွာရခဲ့သော ထိုအောင်မြင်မှုများကြောင့် အလောင်းမင်းတရားသည် တောင်ဘက်သို့ရွှေ့လျားရန် လွတ်လပ်ခဲ့သည်။ ။ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းတစ်ခုလုံးကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ခြင်းကို လုပ်ဆောင်မှုသုံးခုပေါင်း၏ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ဟု ဆိုရ မည်။ ပထမဦးစွာ ရန်ကုန်မြို့အဖြစ် အလောင်းမင်းတရားမြို့တည်ခဲ့ရာ ဒဂုံသို့ သွားလမ်းပွင့်နေသော ပြည်မြို့ကိုသိမ်းယူခြင်း(၁၇၅၅)။

နောင်တစ်နှစ်အကြာတွင် မြန်မာပြည်အဓိကဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်သော သံလျင်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခြင်း (၁၇၅၆)။ နောက်ဆုံးတွင် မှ စစ်ပွဲ၏ စိန်အခေါ်ဆုံးအပိုင်းဖြစ်သော မွန်တို့ ၏ မြို့တော်ပဲခူးကို တရကြမ်းဝင်စီးခြင်း(၁၇၅၇)။

ယခင်မြန်မာမြေပိုင်နက်၏ ဗဟိုချက်ဒေသများကို အပြည့်အဝချုပ်ကိုင်နိုင် သောအခါ မဏိပူရကသည်းများကို အောင်မြင်စွာနှိမ်နင်းခဲ့သည်။(၁၇၅၈)

နောင်တစ်နှစ်မကြာမီတွင် အလောင်းမင်းတရား၏ တပ်တော်များတောင် ဘက်ကိုချီကာ ယိုးဒယားပြည်ကို ကျူးကျော်ရန် ပြင်ဆင်နေကြလေပြီ။(၁၇၅၉)

သို့သော် အလောင်းမင်းတရားသည် ယိုးဒယားပြည်၏ မြို့တော် ကျဆုံးခန်းကို မြင်တွေ့မသွားရ။ အလောင်းမင်းတရားနာမကျန်းဖြစ်သောကြောင့် အထက်မြန်မာ ပြည်ကိုပြန်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော်လည်း ၁၇၆၀ ခု၊ မေလတွင် အလောင်းမင်းတရား ကြီး နတ်ရွာလားတော်မူသည် ။

၁၇၅၂ ခု၊ ဧပြီလဆန်းမှ ၁၇၅၄ ခုဧပြီလကုန်ထိ အလောင်းမင်းတရား၏ တပ်အင်အားများ သည် မုဆိုးဘို၏ အနောက်ဘက်၊ မြောက်ဘက်နှင့် အရှေ့ဘက် ကို အချင်းဝက်ကီလိုမီတာ ၁၅၀ အထိဖြန့်ကျက်နိုင်

ခဲ့သည်။ မုဆိုးတို့ရွာသည် နောင်သော်အလောင်းမင်းတရား၏ နန်းစိုက် ရာမြို့တော်ရွှေဘို ဖြစ်လာသည့် သူ၏ မွေးဖွားရာဇာတိပင်တည်း။ မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်းကို မွန်တို့ သိမ်းပိုက်ထားခြင်း သည် သမိုင်းတွင် အစဉ်အလာမရှိခဲ့။ ထိုမွန်တို့ ချို့တဲ့ သောအရာသည် တပ်ဆုတ် ပါကလိုအပ်လာမည့် ရိက္ခာထောက်သေနင်္ဂဗျူဟာ။ ထိုမြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်း အခြိမ်းခြောက်ခံရပြီဆိုသည် နှင့် ရွာသူကြီးများ သည် ပုံမှန်အတိုင်းအညံ့ခံကြရမည်။ သို့သော် ရန်လိုသောအုပ်စိုးမှုနှင့် စစ်၏ နိုင်တစ်လှည့်မနိုင်တစ်လှည့်သဘောတရား သည် ထိုအရပ်နေပြည်သူများအား ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းပတ်ပတ်လည်မှ တောတောင် ထဲသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်စေခဲ့သည်။

ရွာသူကြီးအချို့ အင်အားပြလိုသော်လည်း အလောင်းမင်းတရားသည် မွန် ဘုရင်အသစ်၏ အာဏာကိုပယ်ချခဲ့ပြီး လိုက်နာရမည့် စံပုံစံကို ချပေးခဲ့သည်။ သို့သော် အလောင်းမင်းတရားသည် မွန်တို့ ကို တိုက်ထုတ်ဖို့ ရုန်းကန်ခဲ့ရသလောက် လက်ဦးဆုံးကိုယ့်မြန်မာအချင်းချင်း မြို့ကြီးရွာကြီးသူကြီးကလန်များ ခိုဝင်လာဖို့ ကို ဆတူရုန်းကန်ခဲ့ရနိုင်သည်။ ရန်သူသည် မွန်တို့ ၏ မြို့စောင့်တပ် နှင့် မြန်မာလူမျိုးယှဉ်ပြိုင်သူများ တင်မကသေး။

မွန်တို့ တစ်ထီးတစ်နန်းထူထောင်သော ၁၇၄၀ ခုများ တွင် မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်း ဧရာဝတီမြစ်၏ တစ်ဖက်တစ်ချက်စီတွင် ဂုဏ္ဏအိမ် ဦးဆောင်သော လဝ ခေါ် ကွေ့ရှမ်းများကလည်း တစ်ထီးတစ်နန်းထူထောင်ရန် ကြိုးပမ်းလျက် ရှိသည်။ ၁၇၅၂-၅၃ ထိဆုံးခန်းမတိုင်သော တိုက်ပွဲများကို ဆင်နွှဲခဲ့သည့် ကွေ့ရှမ်း များ သည် ၁၇၅၇ နှစ်ကုန်-၁၇၅၈ နှစ်စကိုရောက်မှ အလောင်းမင်းတရား၏ တပ်များကို အရှုံးပေးခဲ့ရသည်။

၁၇၅၄ ခု၊ ဧပြီလတွင် အလောင်းမင်းတရားလက်ထဲသို့ အင်းဝမြို့ကျ သွား သောအခါ မွန်တို့ သည် စစ်ရုံးပြီး ချင်းတွင်းမြစ်အတိုင်း ရေကြော င်းချီကာ အလောင်းမင်းတရား၏ ဗဟိုချက်မဒေသထဲဝင်လာသည် ။ သီ လခုရွာအနီးမှ ရေ ကြောင်းတိုက်ပွဲသည် ဒေသတွင်းစစ်မက်ရေးရာတွင် တိကျပြတ်သားသော အလှည့်အပြောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့သည် ။ မြန်မာတို့ စစ်အောင်နိုင်ခဲ့သည် မှန်သော် လည်း ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့် နည်းဗျူဟာပြည့် စုံသော မွန်စစ်သူကြီးများ ၏ အပြင်းအ ထန်စိန်ခေါ်မှုကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသ ည် ။

သီလခုအောင်ပွဲကြောင့် မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်းမှ မွန်တို့ ကို တိုက် ထုတ်နိုင် ခဲ့ပြီး အလောင်းမင်းတရားအပေါ် အာခံခြင်းများ စဲသွားခဲ့သ ည် ။ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်း တောင်ဘက်ပိုင်းသို့ အသွားလမ်းပွင့်သွားခဲ့သည် ။ နောင်သုံးလေးလခန့်သာကြာ သည် ၊ မွန်တို့ ၏ လက်အောက်၌ တ ရားဝင်ရှိနေဆဲဖြစ်သော တောင်ဘက်စွန်းမြို့ များ ၌ မြန်မာများ သည် မွန်တို့ ကို အာခံဖီဆန်ကြောင်း အစီရင်ခံစာများ ပလူပျံ့ခဲ့ သည် ။ မွန်တို့ သည် မြန်မာတို့ ၏ သွေလှန်မှုကို မီးထိုးပေးသည့် အလား နန်းကျ အင်း ဝဘုရင် မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိကို ၁၇၅၄ ခု၊ အောက်တိုဘာ ၁၃ ရက်တွင် ကွပ်မျက်ခဲ့သည် ။

၁၇၅၄ ခု၊ စက်တင်ဘာတွင် မွန်တို့ သည် ပြည်မြို့၌ ကြံ့ကြံ့ခံရန်စတ င် လုပ်ဆောင်ရာမှ မြန်မာပြည်တောင်ဘက်ကို ချီခဲ့သည့် အလောင်းမင်း တရား၏ ခရီးစဉ်တစ်လျှောက်ရှိ မြို့များ ထဲတွင် နာမည်ဂုဏ်သတင်းကြီးသောမြို့တော် ဟောင်းပြည်မြို့သည် အရေးပါ ဆုံးဖြစ်ခဲ့သည် ။

နိုဝင်ဘာလအစောပိုင်းတွင် မလွန်အနီး၌ နောက်ထပ်ရေကြောင်းတို

က်ပွဲ ရှုံးနိမ့်သွားပြီးနောက် မွန်ဘုရင်ဗညားဒလသည် မြို့တော်အင်းဝမှ ဆုတ်ပြီး ပြည်သို့ ရောက်လာကာ အခိုင်အမာတပ်စွဲသိမ်းပိုက်ထားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ။ မွန်တို့ မျှော်လင့်ထားသည့် အတိုင်း အလောင်းမင်းတရား၏ ဝန်းရံပိတ်ဆို့သောစစ်တပ် ကြီးရောက်လာသောအခါ မွန်တို့ သည် ပြည်မြို့ခံတပ်ကို အစွမ်းကုန်အားဖြည့် ထားသည်။ ။

ထိုအချိန်တွင် မြို့တော်တွင်းမှ မြန်မာတို့ သည် အလောင်းမင်းတရားအား လျှို့ဝှက်စွာ မေတ္တာရပ်ခံကြသလို တောပိုင်းမှ မြန်မာများ လည်း ရှင်ဘုရင်အသစ် ၏ ဘက်တော်သားများ ဖြစ်ကုန်ကြရာ အချိန်တိုအတွင်းမှာပင် မြန်မာ့စစ်တပ် အင်အားသည် သိသိသာသာအင်အားတောင့်လာခဲ့တော့၏။

အဆုံးအဖြတ်ပေးသောတိုက်ပွဲသည် ၁၇၅၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၆ ရက်မှ ၉ ရက်အတွင်းဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး အလောင်းမင်းတရား၏ တပ်များ အောင်ပွဲဆွတ်ခြင်းဖြင့် ပွဲသိမ်းခဲ့သည်။ ။ ယခင်တိုက်ပွဲများ ထက် တမူထူးသည်မှာ ပြည်ကိုသိမ်းပိုက်ခြင်း သည် အလောင်းမင်းတရားရာဇပလ္လင်တက်တော်မူရန် မလုပ်မဖြစ်သောအချိန် အခါကို အမှတ်ထင်ထင်ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ။

၁၇၅၅ ခု၊ စက်တင်ဘာတွင် အလောင်းမင်းတရား၏ နန်းတော်တွင်းသို့ ရောက်ရှိလာသည့် ပထမဆုံး အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ သံအမတ် ဂျော့ဘောကာ၏ မြန်မာပြည်လတ်တလောဖြစ်ရပ်များ ကနဦးအစီရင်ခံစာထဲတွင် ရေးသားထား သည် မှာ အလောင်းမင်းတရားသည် ပြည်ကို တိုက်ခိုက်အောင်မြင်ပြီးမှ ယခင်က ငြင်းဆိုထားသော ထီးမှုနန်းရာများကို ကျင့်သုံးခဲ့ကြောင်းပင်။ ထိုမတိုင်မီက ဆိုလျှင် အလောင်းမင်းတရားကို တိုင်းတစ်ပါးသားကျူးကျော်သူများအား ခုခံ ထားနိုင်သော ဒေသတွင်းခေါ်

င်းဆောင်ဟု သာ အများ ဆုံးမျှော်လင့်ထားနိုင်သည် ။ အောင်ပွဲအလီလီ ရနေသည့် တိုင် ၎င်း၏ ပွဲဦးထွက်အရေးတော်ပုံ လမ်းဆုံးရောက်သွား နိုင်ချေရှိသူဟု သာ မျှော်လင့်နိုင်သည် ။

ပြည်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ပြီးသည် မှ စ၍ အလောင်းမင်းတရား၏ စစ်ရေးစစ်ရာ ပစ်မှတ်သည် အောက်မြန်မာပြည်မှ မွန်တို့ ၏ အင်အားကို ဆုံးခန်းတိုင်ချေမှုန်းရေး ဖြစ်လာခဲ့သည် ။ လပေါင်းများ စွာကြာသည်အထိ အလောင်းမင်းတရား၏ တန်ခိုး ထွားလာမှုကို တားမြစ်နိုင်ဖွယ်မမြင်။

၁၇၅၅ ခု၊ မတ်လတွင် ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းဒေသ 'လွန်ဆေး' မြို့ကိုရောက် သောအခါ လျင်မြန်စွာအောင်တော်မူခြင်း 'မြန်အောင်'ဟု မြို့အမည်ပြောင်းလဲ သမုတ်တော်မူသည် ။

ဧပြီလလယ်တွင် အလောင်းမင်းတရားသည် တန်ခိုးကြီးဘုရားရွှေတိဂုံကို အမည်ပညတ်စွဲ၍ ခေါ်ဝေါ်သော 'ဒဂုံ' သို့ချီသည် ။ ၁၇၅၅ ခု၊ မေလ ၂ရက်တွင် မြို့သစ်တည်ပြီးလျှင် 'ရန်ကုန်'ဟု သမုတ်တော်မူသည် ။ 'ရန်ကုန်'ဟူသည် 'ရန်ကြွင်းရန်စအပေါင်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ'ဟု မြန်မာဘာသာဖြင့် အဓိပ္ပာယ်ရသည် ။ ဒဂုံ သို့မဟုတ် ရန်ကုန်သည် မွန်တို့ ၏ ခြေကုပ်စခန်းဖြစ်သော အလွန်ခိုင်ခံ့ လုံခြုံသည့် သံလျင်ဆိပ်ကမ်းမြို့နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ရှိနေသည် ။

သို့သော် သက္ကရာဇ်တစ်ခု၏ နှစ်လယ်ပိုင်းဟူသည် မိုးစတင်ရွာသွန်းချိန် ဖြစ်၍ တိုက်ပွဲသစ်များ စတင်ရန် အချိန်အခါကောင်း မဟုတ်သေး။ မွန်တို့ ၏ မြို့တော် ပဲခူးပတ်ပတ်လည်၏ နယ်မြေအတွင်းပိုင်းအထိ မင်းတရား၏ တပ်များ စီးနင်းထားပြီးဖြစ်သော်လည်း သံလျင်ကို လုပ်ကြံခြင်းများကမူ မျှော်လင့်သလို ဖြစ်မလာခဲ့။

အလောင်းမင်းတရားသည် မြစ်ဝှမ်း၏ အနောက်တစ်လွှားကို ချီတော်မမူ။ အခြားဒေသများ တွင် လုပ်လေ့လုပ်ထရှိသကဲ့သို့ ခိုလှုံလိုသော အရပ်ရပ်သူကြီး ခေါင်သူကြီးတို့ အား သစ္စာတော်ပေးခဲ့ပုံမှာ ခုခံမှုများကို ချေဖျက်နိုင်ပြီး တိုင်း ပြည်ကို သူ၏ ဘုန်းရိပ်ကံရိပ်အာဏာရိပ်အောက်တွင် တည်စေပါက ၎င်းတို့ ကို မူလအတိုင်းခန့်အပ်ထားမည်။ သို့မဟုတ် ပြန်လည်ခန့်အပ်မည်ဟူ၍ သာ။

ပုသိမ်မြို့အနီးပတ်လည်ဒေသများ ငြိမ်ဝပ်သွားသည် နှင့် ရွာသူကြီးကလန် များကို 'ရဲမက်နှင့် မျိုးရိက္ခာ အချိုးကျ' ယူဆောင်လာရန် ဆင့်ခေါ်ခဲ့သည် ။

၁၇၅၅ ခု၊ မတ်လတွင် အလောင်းမင်းတရားသည် သံအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့အား မွန်နယ်သတ်လိုင်းကို ဖြတ်ပြီး ပုသိမ်အရောက်စေလွှတ်လိုက်ကာ ဟိုင်းကြီး ကျွန်းမှ ဗြိတိသျှအရာရှိနှင့် ဆက်သွယ်ခဲ့သည် ။ ဟင်နရီဘရွတ်ခ်၏ ခင်ခင်မင်မင် တုံ့ပြန်မှုကြောင့် ဇွန်လတွင် ဒုတိယအကြိမ်မစ်ရှင်အဖွဲ့စေလွှတ်သည် ။ ထိုအချိန် တွင် ပုသိမ်မြို့သည် မြန်မာတို့ ၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်၌ အပြည့်အဝရှိနေပြီ။

မြန်မာဘုရင်သည် လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို အချိန်မဆိုင်းဘဲ ဝယ် ယူလိုပြီး အပြန်အလှန်အားဖြင့် ကုန်သွယ်ရေးအခွင့်ထူးများ သက်ညှာထောက်ထားတော်မူကြောင်းကို ပြသသောအခါ ဗြိတိသျှတို့ သည် မင်းတရားကြီး၏ ရွှေ နန်းတော်သို့ သံအဖွဲ့စေလွှတ်ရန် စိုင်းပြင်းရတော့သည် ။ ကုန်သွယ်ဆိုင်ရာ၊ နယ်မြေဆိုင်ရာအာမခံချက်များ ဖြင့် ချည်နှောင်ထားသော 'ချစ်ကြည်ရေးနှင့် မဟာ မိတ်စာချုပ်'တစ်စောင်ကို ဆွေးနွေးရန် ဘေကာသံအဖွဲ့သည် မင်းတရားကြီးထံ အဖူးမျှော် ရောက်လာသည် ။

မြန်မာဘုရင်သည် ကုန်သွယ်ရေးကို စိတ်ဝင်စားသော်လည်း မဟာမိတ်ဖွဲ့ရေး ကို စိတ်မဝင်စားလှကြောင်း တွေ့ရပေဦးမည်။

ဇွန်လကုန်တွင် အလောင်းမင်းတရားသည် သူ၏ နေပြည်တော်အသစ်ဖြစ် သော ရွှေဘိုသို့ဆန်တော်မူကာ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းကိစ္စများကို စီရင်တော်မူသည် ။ ၁၇၅၅ ခု၊ နိုဝင်ဘာတွင် ယခင်နန်းကျဘုရင်၏ ဝန်ကြီးမှူးကြီးများကို မင်းတရား ၏ နန်းတွင်းထဲ နေရာခန့်ထားသည် ။ ၁၇၅၆ ခု၊ ဇန္နဝါရီတွင် တောင်ဘက်မှ တိုက်ပွဲသစ်များ အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်တော်မူသည် ။ မွန်တို့ ဘက်ပြောင်းလာ စေရန် မင်းတရား၏ သားတော်များက စာချွန်လွှာများ ကြော်ငြာစာများ သုံး၍ ကောလာဟလစစ်ဆင်ရေးကို စတင်သည် ။ မင်းတရားကြီးကမူ အလိုတော်ပြည့် မည်ဟု ယုံကြည်လျက်ရှိသည် ။ ရန်သူသည် မကြာမီ အညံ့ခံလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း သူ၏ ဗိုလ်မှူးတပ်မှူးရဲမက်တော်အပေါင်းကို မိန့်ခဲ့သော်လည်း ပူလွန်းသောထမင်း ကို မစားဖို့ သတိပေးခဲ့သည် ။

အလောင်းမင်းတရားသည် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရဲမက်တော်ငါးသောင်းခန့်နှင့် ချီလာရာ တစ်လခန့်အကြာတွင် ရန်ကုန်သို့ ရောက်သည် ။ တိုက်ပွဲအတွက် အ ကောင်းဆုံးဖြစ်နိုင်ခြေ နည်းလမ်းဖြင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရန် အထူးကြပ်မတ် တော်မူသည် ။ ရှင်ဘုရင်ချီအလာကို စောင့်ရန်၊ မျိုးရိက္ခာစုဆောင်းသိမ်းယူထားရန် ရန်ကုန်မှ ဗိုလ်မှူးတပ်မှူးများအား မှာ ထားတော်မူသည် ။ ဗန်းမော်စော်ဘွားက သစ္စာတော်ခံလာသလို မိုးမိတ်စော်ဘွားသည် လည်း ၎င်း၏ ရဲမက်တို့ ဖြင့် တိုက်ပွဲ စဉ်ထဲ ပူးပေါင်းဝင်ရောက်လာသည် ။ စော်ဘွားများ ပူးပေါင်းပါဝင်လာခြင်းသည် စစ်မက်ရေးရာ အကျိုးကျေးဇူးတင်မက တိုင်းရေးပြည်ရေး အကျိုးကျေးဇူးပါရရှိစေ ခဲ့သည် ။ နိုင်ငံတော်၏ အရှေ့ပိုင်းအစွန်အဖျားနားမှ ရှမ်းတို့ ၏ ပုန်ကန်မှုကို လျော့ ပါးစေခဲ့သည် ။

အင်္ဂလိပ်အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်ထွန်းသော ပတ်သက် ဆက်သွယ်မှုကို အလောင်းမင်း တရားကြီး မျှော်လင့်ချက်အချို့ ထားခဲ့သေးသည်။ ။ ကုန်သွယ်ရေး၊ အခြေချနေထိုင်ရေးတို့ နှင့် ပတ်သက်သော ၎င်းတို့ ၏ မြောက်များစွာသော တောင်းဆိုချက်များကို အလိုပြည့်တင်းပေးရန် မင်းတရားကြီးဆန္ဒရှိ တော်မူသည်။ ။ သို့ရာတွင် အင်္ဂလိပ်တို့ နှင့် ပတ်သက်ဆက်သွယ်ခြင်းဖြင့် အလွန်ဆုံး ရရှိခဲ့သည် မှ သေနတ်အမြောက်ခဲယမ်းမီးကျောက် မဆိုစလောက်ကို ကုမ္ပဏီ၏ လူများက မင်းတရား၏ တပ်မှူးဗိုလ်မှူးများအား ရောင်းချခြင်း၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ က မင်းတရားထံအခစားဝင်သော် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာအဖြစ် ဆက်သခြင်း ထိုမျှသာ။

သံလျင်ကို လက်ရသိမ်းပိုက်ခြင်းအတွက် ၁၇၅၆ ခု၊ ဧပြီလမှ ဇူလိုင် ၁၃ ရက်ထိ အချိန်ယူပြီး နောက်ဆုံးတွင် သံလျင်သည် မင်းတရားလက်ထဲကျခဲ့သည်။ ။ ၁၇၅၅ ခု၊ ဇူလိုင်လတိုက်ပွဲတွင်း၌ လည်းကောင်း၊ ပြင်သစ်များကူညီနေသည့် တိုင် အင်္ဂလိပ်သင်္ဘောများကို သွင်းယူဖို့ ကြိုးစားသော ဒီဇင်ဘာလအတွင်း၌ လည်းကောင်း ရန်ကုန်မှ မြန်မာတို့ ၏ ခံတပ်ကို ဗညားဒလ၏ တပ်များ အောင်မြင် အောင်မဖြူဖျက်နိုင်ခဲ့။ ၁၇၅၆ ခု၊ ဇွန်လအထိ၊ အလောင်းမင်းတရား၏ ကမ်းလှမ်း မှုကို တစ်နှစ်ကြာ အောင် အကြောင်းမပြန်ဘဲရှိရာမှ နောက်ဆုံးတွင် ဗညားဒလ သည် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းလိုခဲ့သည်။ ။

သို့ရာတွင် ၁၇၅၆ ခု၊ ဇွန်လ ၂၈ရက်တွင် ပေးပို့ခဲ့သော အလောင်းမင်း တရား၏ ရာဇသံစာသည် မွန်ဘုရင်သို့ ပေးပို့ခဲ့သော ပထမစာကဲ့သို့ ရင်ကြား စေ့လိုသောလေသံ မဟုတ်တော့ဘဲ အကြွင်းမဲ့အညံ့ခံရန် ဆင့်ဆိုခြင်းသာဖြစ်နေခဲ့ သည်။ ။ မိုးတွင်းကာလအလယ်တွင် သံလျင်ကျခဲ့ပြီး နောက် မြန်မာရဲမက်တော်များ သည် မွန်တို့ ကို အရပ်အဆိုင်းမရှိ လိုက်

တိုက်ခဲ့ကြသည် ။ အညံ့ခံရန်မတောင်းဆို။

ထိုတောင်ဘက်တစ်လွှား၏ နောက်ဆုံးအောင်ပွဲခံခြင်းအပြီးတွင် အလောင်း မင်းတရားသည် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းကို စီရင်တော်မူသည် ။ ရာထူးနေရာ ၃၀၀၀ ကျော်ကို အအုပ်အချုပ်ခန့်ခြင်းသည် အောင်ဆုချီးမြှင့်ခြင်းဖြစ်ရုံမက ရှင်ဘုရင်၏ တန်ခိုးဩဇာကို ထိန်းမတ်တည်ငြိမ်စေသည် ။ အဆိုအရ သံလျင်တွင် ဖမ်းဆီးရ မိသောတိုင်းတစ်ပါးသာ အယောက်ငါးရာတို့ သည် အသစ်ဖွဲ့စည်းသောတပ်တော် ထဲဝင်ခဲ့ကြသည် ။

အောက်တိုဘာလတွင် မြန်မာတို့ သည် မွန်ဘုရင်၏ မြို့တော်ပဲခူးသို့ စတင် စစ်ချီကြသည် ။ ထိုအချိန်တွင် မွန်ဘုရင်သည် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းဖြင့် ချမ်းသာ ရာရရန် အလွန်အမင်းကြိုးပမ်းနေရလေပြီ။ အလောင်းမင်းတရားကမူ အညံ့ခံခြင်း မှ လွဲ၍ အခြားလမ်းမရှိကြောင်း ရှင်းလင်းစွာထုတ်ဖော်ပြသခဲ့သည် ။ အတိုးကြေး ငွေဖြင့် ရောင်းစားခံရ၍ ကျွန်ဖြစ်နေသော မွန်ရဲမက်တော်တို့ အား အလောင်း မင်းတရားထံ သစ္စာခံခိုဝင်ပါက ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်မည်ဟု အလောင်းမင်းတရား ကြီးကတိပေးခဲ့ခြင်းသည် တစ်ဖက်ရန်သူကို ပို၍ အားနည်းစေခဲ့ပြန်သည် ။

၁၇၅၆ ခု၊ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မူ ဗညားဒလသည် အလောင်းမင်းတရားထံ သမီးတော်ဆက်သပြီးလျှင် သူ၏ မြို့ပြထီးနန်းစည်းစိမ်တည်မြဲလိမ့်မည်ဟု တွေး ထင်မိလေသည် ။ သို့သော် ထိုအပြုအမူကြောင့် အတိုက်အခိုက်ရပ်စဲခဲ့ချိန်သည် ခဏတာမျှသာ။ ၁၇၅၇ ခု၊ မတ်လဆန်းမှ စ၍ အရံအပိတ်ဝန်းရံထားခြင်းခံရသော ပဲခူးမြို့တော်သည် မေလ ၁၂ရက်တွင် ကျခဲ့သည် ။ မွန်တို့ ၏ တိုင်းပြည်အတွင်းမှ မုတ္တမကဲ့သို့သောဒေသများ လည်း သစ္စာခံခိုဝင်လာသည် ။

အောက်မြန်မာပြည်စစ်ပွဲ အဆုံးသတ်သွားပြီးနောက် အလောင်းမင်း တရား သည် မြန်မာပြည်ဗဟိုချက်မဒေသများ ၏ ပြိုင်ဘက်ကင်းရှင်းဘု ရင်ဖြစ်လာခဲ့ ချေပြီ။

အလောင်းမင်းတရားသည် မြောက်ဘက်ကို မဆန်ခင် နောက်ထပ်နှစ်လကြာ အောင် တောင်ဘက်တွင် စံနေတော်မူခဲ့၏။ နောက်ထပ်တစ်နှစ်ခွဲ ကြာသည် အထိ အထင်ကရ စစ်မက်ရေးရာများကို မဆင်နွှဲခဲ့။ နိုင်ငံတွင်း၌ အခွန်တော် စည်းကြပ်ကောက်ခံရေး၊ ဗဟိုဗျူရီကရက်စံနစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စစ်တပ်ပြင်ဆင် ဖွဲ့စည်းရေးတို့ သည် အလောင်းမင်းတရား၏ ဦးစားပေးကိစ္စများ ဖြစ်လာခဲ့သည် ။ ကုန်သွယ်ရေးပြန်လည်အသက်ဝင်ရန်မှာ တိုင်းခြားကုန်သည် များအား အလောင်း မင်းတရားဘက်မှ လိုက်လိုက်လျောလျော ခွင့်ပြုရမည့် အနေအထားကို ရောက်နေ သည် ။

ပဲခူးကျပြီး တစ်လအကြာ၊ အလောင်းမင်းတရားသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ဗြိတိသျှဦးစီးမှူးကို ရှေ့တော်မှောက်ဆင့်ခေါ်သောအခါ ထိုလက်စတာသံအဖွဲ့မှ တဆင့် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီသည် စာချုပ်တစ်စောင်ချုပ်ဆိုရန် မင်းတရားကြီး အားဆွယ်ခဲ့သည် ။ မြန်မာ့ကုန်သွယ်ရေး ပြန်လည်ဦးမော့စေဖို့ အတွက် အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီသည် ထည့်ဝင်ဖြည့်ဆည်းပေးလိမ့်မည်ဟု အလောင်းမင်းတရားကြီး ယုံ ကြည်ချက်ရှိနေသည် ။

သို့ရာတွင် ကံမကောင်းလှစွာ ထိုစဉ်က လန်ဒန်ရှိ ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ သည် မြန်မာပြည်တွင်း၌ ဗြိတိသျှအခြေချခြင်းကို မဆိုလောက်သာထားရှိရ မည်ဖြစ်ကြောင်း မဒရတ်စံကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေးအဖွဲ့အား မှာ ကြားခဲ့သည် ။ ထိုဖြစ် ရပ်ကို နောက်လာမည့် အပိုင်းများ တွင် အသေအချာအာရုံစိုက်ကြမည်။

ရာစုနှစ်အစောပိုင်းကတည်းက အပြင်းအထန်အငြင်းပွားခဲ့သော မဏိပူရ ကသည်းပြည်ကို အလောင်းမင်းတရားသည် ၁၇၅၈ နှစ်ကုန်တွင် တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်ခဲ့သည်။ ၁၇၅၉ ခု၊ နှစ်ဆန်းတွင် မွန်ပုန်ကန်သူများကို အလောင်းမင်း တရား၏ တပ်များ နှိမ်နင်းရပြန်သည်။ ၁၇၅၉ ခု၊ ဇူလိုင်လတွင် အလောင်းမင်း တရားသည် မြန်မာတို့ ၏ အဓိကပြိုင်ဘက် ယိုးဒယားပြည်အယုဒ္ဓယသို့ စစ်ချီ ထွက်သည်။ မြန်မာတပ်များ ပင်လယ်ကြောင်းကုန်းကြောင်းချီလျက် တောင်တန်း များကို မဖြတ်ကျော်ခင် လက်ဦးဆုံးတနင်္သာရီတွင် တပ်များ ပေါင်းရုံးပြီးမှ မြို့တော် ကိုလက်ရောက်သိမ်းပိုက်ရန် မြောက်ဘက်ကိုချီကြသည်။

ထီးဆောင်းမင်းတကာတို့ ၏ သခင်အရှင်ဟူသော အလောင်းမင်းတရား၏ မြွက်ဟမှုအပေါ် နှုတ်ရေးစွာလျက် နောက်တစ်ကြိမ် ဖိဖိဆီးဆီးကြိုတင်ပြင်ဆင် ထားသောတိုက်ပွဲစဉ်သည် အလောင်းမင်းတရားအား အယုဒ္ဓယမြို့တံခါးဝများ အထိ ဆောင်ကျဉ်းနိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် မင်းတရားနာမကျန်းဖြစ်သောအခါ မြို့တော်အား လုပ်ကြံရန်စွန့်လွှတ်ဖို့ မင်းတရားကြီး ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ နေပြည် တော်အပြန်လမ်း၌ ၁၇၆၀ ခု၊ မေလ ၁၁ရက်နေ့တွင် မင်းတရားကြီးနတ် ရွာလားသည်။

အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာအတွင်းမှ အင်္ဂလိပ်-ပြင်သစ်အားပြိုင်မှုများ

၁၈ ရာစုအစတွင် အိန္ဒိယပြည်မှ ဥရောပကုန်သွယ်ရေးကို အင်္ဂလိပ်အရှေ့ အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် ပင်လယ်ကမ်းခြေတွင် အခိုင်အမာအခြေချထားသော၊ ကုန် သွယ်ဌာနအများ အပြားကို ပိုင်ဆိုင်သည့် ပြင်သစ်အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီတို့ လွှမ်းမိုး ကြီးစိုးထားကြသည်။ အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးကို အရေးရနိုင်ရန် ကုမ္ပဏီနှစ်ခု အချင်းချင်းယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း ၁၇၄၄ ခုအလွန်၊ ၎င်းတို့ ၏ ဆက်နွယ်မှုများ နိုင်

ငံရေးသဘောကို ဆောင်လာသောအခါမှ ၎င်းတို့ ၏ ကုန်သွယ်ရေးယှဉ်ပြိုင်မှုသည် ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုအသွင်ကို ရောက်ရှိ ခဲ့သည်။ ။

၁၇၄၀ နှစ်များ နှင့် ၁၇၅၀ နှစ်များ အတွင်း မြန်မာပြည်တွင်းမှ ဗြိတိသျှနှင့် ပြင်သစ်ကုန်သွယ်ရေးကုမ္ပဏီများ ၏ မူဝါဒများကို ဖတ်ရှုရာတွင် တောင်အိန္ဒိယနှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာတွင်းမှ အင်္ဂလိပ်-ပြင်သစ်ယှဉ်ပြိုင်မှုကို နောက်ခံထားဖတ်ရှုဖို့ လိုအပ်သည်။ ။ တောင်အာရှမှ ရေကြောင်းနှင့် ကုန်သွယ်ဆိုင်ရာ အချင်းဖြစ်ပွားမှု နှစ်ခုကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆက်စပ်စဉ်းစားရမည့် အခြေအနေအဖြစ် ယေဘုယျ ဖော်ပြရှင်းလင်းထားပါသည်။ ။

ရှေးဦးစွာ ဥရောပပဋိပက္ခများ ဖြစ်သော ဩစတြီးယန်းဆက်ခံမှုစစ်ပွဲ(၁၇၄၀-၄၈)နှင့် ခုနစ်နှစ်စစ်ပွဲ(၁၇၅၆- ၆၃)ကို တင်ပြထားသည်။ ။ သို့ရာတွင် ကာနတစ် နှင့် ကော်ရိုမန်ဒယ်ကမ်းခြေဖြစ်သော ၎င်းတို့ ၏ အိန္ဒိယနောက်ခံတွင် မူ အင်္ဂလိပ်-ပြင်သစ်ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုသည် မဂိုအင်ပါယာ အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာပြိုကွဲရာမှ ပေါ်ပေါက်လာသော ဒေသတွင်းပြဿနာများ ၏ နောက်ဆက်တွဲများ ဖြစ်နေခဲ့သည်။ ။

အိန္ဒိယတွင် အော်ရင်ဇက်(၁၇၀၇)သေဆုံး၍ မဂိုအင်ပါယာ၏ ဗဟိုအာဏာ စက်ပြိုကွဲသွားသောအခါ မြို့စားများ နှင့် နယ်မြေအလိုက်တန်ခိုးဩဇာယှဉ်ပြိုင်မှု ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ။ ထိုအခြေအနေက ဥရောပကုန်သွယ်ရေးကုမ္ပဏီများ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံဖို့ အတွက် အခွင့်အလမ်းသစ်များ ပေါ်ပေါက်စေခဲ့သည်။ ။

ပွန်ဒီချယ်ရီပြင်သစ်ဘုရင်ခံဒူးမားသည် ကာနတစ်စားကဲ့သို့သော ဒေသတွင်း အာဏာရှင်များ နှင့် ခင်မင်ရင်းနှီးသောဆက်ဆံရေးကို ပျိုး

ထောင်ခဲ့သည်။ ။ ဒေသ တွင်းအာဏာရှင်များ အချင်းချင်းတိုက်ကြလျှင် ၎င်း၏ စစ်တပ်ငယ်လေးဖြင့် တစ် ဖက်ဖက်မှ နေ၍ ဝင်ကူတိုက်ပေးသည်။ ။ ထိုစစ်တပ်အသေးစားလေးကို ဒေသခံတပ် သားသစ်များ ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး ဥရောပတိုက်သားအရာရှိများက စည်းကြပ် သည်။ ။

၁၇၄၂ ခုအလွန်တွင် ဂျိုးဇက်ဒူပလေး(၁၆၉၇-၁၇၆၃)သည် ထိုတိုင်းရေး ပြည်ရေးမူဝါဒနောက်ကို ဇွဲသန်သန်လိုက်ခဲ့သည်။ ။ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရေး သက်သက်ထက် နယ်မြေရယူရေးရည်ရွယ်ချက်က သာလွန်ခဲ့သည်။ ။ ထို့ပြင် ဥရောပမှာ ကဲ့သို့ ဗြိတိန်နိုင်ငံကို ပြင်သစ်တို့ က ပြိုင်ဘက်ဟု မှတ်ယူခဲ့ကြသည်။ ။ ဒူပလေးသည် သူ၏ ပုဂ္ဂလိက ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကုမ္ပဏီအရေးကို တန်းတူသဘော ထားခဲ့သည်။ ။ သူ့မျက်လုံးထဲတွင် ကုမ္ပဏီအရေးသည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော တိုင်းရေး ပြည်ရေးများ ဖြင့် မွေ့ရောနေခဲ့သည်။ ။

ဩစတြီးယန်းဆက်ခံရေးစစ်ပွဲ(၁၇၄၀-၄၈)အတွင်း၌ အိန္ဒိယတွင် ကြားနေ ဝါဒအဆုံးသတ်ခဲ့သည်။ ။ ထို့ပြင် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာအတွင်း သူ့ထက်ငါအထွဋ် အထိပ်ရောက်ရေးရုန်းကန်ကြရာ၌ ဥရောပဘုရင်စနစ်နှစ်ခု၏ ရေတပ်များ သည် တိုက်ရိုက်ပါဝင်ပတ်သက်လာကြသည်။ ။ ဒူပလေး၏ ရည်မှန်းချက်ကြီးသော စီမံ ကိန်းများ အတွက် သူတိုင်းပြည်က အဆက်မပြတ်ပံ့ပိုးပေးနိုင်စွမ်းမရှိ။ ၁၇၅၄ ခုတွင် ဒူပလေးကို နေရင်းတိုင်းပြည်ပြန်လာဖို့ အခေါ်ခံရသည်။ ။

သို့သော် ဒူပလေး၏ နည်းလမ်းများကား ဗြိတိသျှတို့ လက်ထဲတွင် ပျောက် ဆုံးမသွား။ ဗြိတိသျှတို့ သည် မဒရတ်စ်တွင် ဒူပလေး၏ မူဝါဒများ အတိုင်း အောင်မြင်စွာအတုယူခဲ့ကြသည်။ ။ ရေရှည်တွင် ဗြိတိသျှတို့ သည် ပို၍ အလျော့မပေး တတ်သော၊ ဘဏ္ဍာရေးတောင့်တင်းခိုင်

မာသော၊ ယှဉ်ပြိုင်ဘက်နှစ်ဦးထဲမှ အလွန် အမင်းစစ်ရေးအင်အားသာ လွန်သောသူများ အဖြစ် သက်သေပြခဲ့ကြသည်။ ။

မိုက်ကယ်ဝီယာစန် ရေးသားထားသည့် အတိုင်း - ခုနစ်နှစ်စစ်ပွဲ(၁၇၅၆-၆၃)အတွင်းမှ ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ ဆက်စပ်အောင်ပွဲသည် ၎င်းတို့ လွှမ်းမိုးကြီးစိုးခြင်း ၏ အစဖြစ်နိုင်သည် ။ အသေအချာဆိုရလျှင် အိန္ဒိယပြည်ကို သိမ်းပိုက်ပြီး အရေး ကြီးအဝင်အထွက်နေရာများကို လက်ရယူခဲ့သော ဗြိတိသျှတို့ ၏ အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ တွင်းမှ လွှမ်းမိုးကြီးစိုးခြင်းကို ဆိုလိုသည် ။ ထိုကာလတာရှည်ဖြစ်စဉ်၏ စဦး အချိန်သည် ထိုခုနစ်နှစ်စစ်ပွဲကာလအတွင်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည် ။

ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ အစောပိုင်းအောင်ပွဲကို 'ဆက်စပ်အောင်ပွဲ'ဟု ဆိုလိုက်ခြင်း သည် ဗြိတိသျှတို့ နယ်မြေချဲ့ထွင်ခြင်းကို အစဉ်အလာအတိုင်း သမိုင်းမှတ်တမ်းတင် ထားခြင်းဟူသောအဖြစ်ကို ချေဖျက်လိုက်သည် ။ နှစ်အလိုက် ဖြစ်ရပ်မှတ်တမ်း များ နှင့် ပတ်သက်၍ ထိုသို့သောကွဲပြားသည့် ပြန်လည်ချင့်တွက်ခြင်းများကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရှင်းချက်ထုတ်ထားသည် ။

ပြင်သစ်ကုန်သွယ်ရေးများကို ဗြိတိသျှတို့ တိုက်ခိုက်အပြီးတွင် Ile-de-France ဘုရင်ခံ ဒီလာဘူဒိုနစ္စအား ကိုရိုမန်ဒယ်ကမ်းခြေသို့ စစ်သင်္ဘောများ စေလွှတ်ရန် အမိန့်ပေးခဲ့သည် ။ ထိုလုပ်ရပ်ကြောင့် ပထမကာနတစ်စစ်ပွဲ(၁၇၄၆-၄၈)ပေါ် ပေါက်ခဲ့သည် ။ ၁၇၄၆၊ စက်တင်ဘာတွင် ပြင်သစ်တို့ သည် မဒရတ်စ်ကို သိမ်းယူ ပြီး ဗြိတိသျှကုန်သည် များ သည် ကပ်ဒလို သို့မဟုတ် စိန့်ဒေးဗစ်ခံတပ်တွင် ခို လှုံနေခဲ့ကြရသည် ။ ပြန်ရွေးငွေရလျှင်ရချင်း မဒရတ်စ်မှ ထွက်ခွာလိုသော ဒီလာဘူ ဒိုနစ္စကို ဆန့်ကျင်ပြီး(ပြင်သစ်ပိုင်ပွန်ဒီချယ်ရီရှိဘုရင်ခံ)ဒူပလေးသည် ပိုင်ဆိုင်မှု

အသစ်ဖြစ်သော မဒရတ်စ်မြို့ကို လက်မလွှတ်ရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည် ။ ဗြိတိသျှတို့ သည် ၁၇၄၈ ခုတွင် မြို့ကို ဝိုင်းထားစဉ် ပွန်ဒီချယ်ရီအားသိမ်းယူရန် ပျက်ကွက် ခဲ့သည် ။ သို့သော်ငြား ၁၇၄၈ ခု၊ အောက်တိုဘာတွင် ချုပ်ဆိုသော Aix-la-Chapelle စစ်ပြေငြိမ်းစာချုပ်ကြောင့် မဒရတ်စ်သည် ဗြိတိသျှတို့ လက်ထဲပြန် ရောက်ခဲ့သည် ။

အင်္ဂလိပ်-ပြင်သစ် ပထမစစ်ပွဲကြောင့် ဒုတိယကာနတစ်စစ်ပွဲ(၁၇၅၁-၅၄) ဖြစ်ရန်အခြေအနေပေးခဲ့သည် ။ ဥပလေးသည် သူ၏ တိုင်းရေးပြည်ရေး ရည်ရွယ်ချက်များ ပြီးမြောက်ရန် ထိုကာလအတွင်း၌ ကြိုးပမ်းခဲ့သည် ။ မှတ်သားရန်မှာ ဥရောပစစ်အင်အားနှစ်ခုစလုံး ထိုကာလများအတွင်းက ငြိမ်းချမ်းရေးရယူထား သောကြောင့် ထိုဒုတိယကာနတစ်စစ်ပွဲသည် တရားဝင်ခွင့်ပြုမိန့်မရခဲ့သော စစ် ပွဲဖြစ်သည် ။

မဒရတ်စ်ဘုရင်ခံ(ဗြိတိသျှ)သည် တန်ဂျီရီဒေသခံရာဂျာကို ပံ့ပိုးပေးခဲ့ရာမှ ဒဲဗီကော့တ်နယ်မြေကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့စဉ် ဥပလေးသည် တောင်အိန္ဒိယ၏ အရေးကြီး ပြည်နယ် ဘုရင်ခံနှစ်နေရာ ဆက်ခံရေးတွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခဲ့သည် ။ ဟိုင်ဒရာဘက်နှင့် အာကော့ပြည်နယ်တို့ ဖြစ်၏။

၁၇၄၈ ခုတွင် ဟိုင်ဒရာဘက်ပြည်နယ်၏ မဂိုဘုရင်ခံ နစ်ဇမ် သေဆုံးပြီး ၎င်း၏ နေရာကို ဒုတိယသား နဆာဂျန်း ဆက်ခံခဲ့သည် ။ တူဖြစ်သူ မူဇဖာဂျန်း သည် နဆာဂျန်း၏ ဆက်ခံမှုကို ကန့်ကွက်ပြီး အာကော့အစိုးရကို ပြန်လည်ထူထောင်လိုသူ ချန်ဒါဆပ်နှင့် ပူးပေါင်းသည် ။ ၁၇၄၀ ခုတွင် မာရထာများ လာ တိုက်သောကြောင့် ယောက္ခမလက်ထဲမှ အာကော့အစိုးရလွတ် ထွက်သွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ။ ဥပလေးသည် မူဇဖာဂျန်းအတွက် ဟိုင်ဒရာဘတ်စားရာထူးနေရာနှင့် ချန်ဒါဆပ်အတွက် အာကော့စားရာထူးနေရာ၊ နှစ်ဦးစလုံးကို ပံ့ပိုးပေးရန် ဆုံး ဖြတ်ခဲ့သည်

အာကော့၏ လက်ရှိဘုရင်ခံကို ပြင်သစ်တပ်များ တိုက်ခိုက်အနိုင်ယူသော အခါ ထိုဘုရင်ခံ၏ သား မိုဟာမက်အလီသည် ထရီချီနိုပိုလီသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သည် ။ ပြင်သစ်တို့ သည် ချန်ဒါဆပ်ကို အာကော့ဘုရင်ခံအသစ်အဖြစ်ခန့် အပ်လိုက်ကြသည် ။

မူဇဖာဂျန်းအတွက်ကမူ သူ၏ ပထမကြိုးပမ်းမှု မအောင်မြင်ခဲ့။ နနာဂျန်းက မူဇဖာဂျန်းအား လက်နက်ချရန် ဖိအားပေးခဲ့သည် ။ သို့သော်ငြား ၁၇၅၀ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၆ ရက်တွင် စစ်မြေပြင်၌ နနာဂျန်းနှင့် ပြင်သစ်တို့ တွေ့ကြသောအခါ နနာဂျန်း အသတ်ခံရသည် ။ နနာဂျန်းနေရာတွင် မူဇဖာဂျန်းသည် ဟိုင်ဒရာဘတ် စားဖြစ်လာခဲ့သည် ။

နောင်လာသောနှစ်များ တွင် မားကွစ်ဒီဘက်စီနှင့် အတူ ပြင်သစ်တို့၏ လွှမ်းမိုးမှုသည် ဟိုင်ဒရာဘတ်တွင် ခိုင်မာစွာအမြစ်တွယ်ခဲ့သည် ။ မားကွစ်ဒီဘက်စီသည် တိုက်ရည်ခိုက်ရည်တော်သော စစ်ဘက်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ၁၇၅၁ ခုတွင် မာရထာတပ်ကို ချေမှုန်းခဲ့သူဖြစ်သည် ။ မည်သို့ဆိုစေ၊ အာကော့တွင် အခြေအနေ များ ပိုဆိုးရွားလာဖို့ အလှည့်အပြောင်းဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည် ။

မဒရတ်စ်ဘုရင်ခံ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး သောမတ်စ်ဆောင်ဒါသည် ချန်ဒါဆပ်ကို ခုခံသော မိုဟာမက်အလီအား အားပေးအားမမြှောက်လုပ်ခဲ့သည် ။ ၁၇၅၁ ခုတွင် ထရီချီနိုပိုလီကို ပြင်သစ်တပ်များ ဝန်းရံထားစဉ် သောမတ်စ်ဆောင်ဒါသည် ရော ဘတ်ကလိုက်ဖ်ကို ဗြိတိသျှစစ်တပ်ငယ်လေးဖြင့် လွှတ်လိုက်ရာ အာကော့ကို သိမ်းပိုက်သော စွမ်းစွမ်းတမံတိုက်ပွဲသည် မှတ်လောက်စရာဖြစ်ခဲ့သည် ။ ပြင်သစ် တပ်များ သည် ထရီချီနိုပိုလီကို ဝန်းရံထားရာမှ ၁၇၅၂ ခု၊ ဇွန်လတွင် ရုတ်ခွာခဲ့ရာ မိုဟာမက်အလီသည်

ကာနတစ်၏ အငြင်းပွားဖွယ်မရှိသော မြို့စားဖြစ်လာခဲ့ပြီး ပြင်သစ်တို့ ၏ တပည့်ကျော်ကြီး ချန်ဒါဆပ် ခေါင်းဖြတ်ခံခဲ့ရသည်။ ။

ဒူပလေးသည် မိုက်ဆိုးတို့ နှင့် မဟာမိတ်ဖြစ်အောင် မမောနိုင်မပန်း နိုင် ကြိုး စားရပြန်သည်။ ။ သို့ရာတွင် ပဲရစ္စမှ သူ၏ အထက်အရာရှိများ သည် ငွေကြေးနှင့် ပံ့ပိုးပေးနိုင်စွမ်း မရှိတော့သောကြောင့် ၁၇၅၄ ခုတွင် ဒူပလေးသည် နေရင်းတိုင်း ပြည်ပြန်လာဖို့ ဆင့်ခေါ်ခံရသည်။ ။ ဒူပလေး သည် သူ၏ စီမံကိန်းအကြောင်း ဘယ်သောခါမှ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အကြောင်းမကြားခဲ့ဖူးချေ။ ဤသို့ဖြင့် နယ်မြေချဲ့ ထွင်ခြင်းဖြင့် ကုမ္ပဏီအကျိုးအမြတ်များ အောင်ဖန်တီးသော သူ၏ မူဝါဒ အဆုံး သတ် ခဲ့သည်။ ။

ဒူပလေးနေရာကို ရောက်လာသော ဂိုဒူးသည် ၁၇၅၄ ခု၊ အောက်တိုဘာ လတွင် မဒရစ်စ်ဘုရင်ခံ သောမတ်စ် ဆောင်ဒါနှင့် သဘောတူညီချက် စာချုပ် တစ်စောင် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်။ ။ အိန္ဒိယပြည်တွင်း ရေးထဲ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းကို အပြီးအပိုင်စွန့်လွှတ်ရန်၊ အိန္ဒိယပြည်ရှိ ၎င်းတို့ ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ညီတူညီမျှ ထားရှိရန်အပြင် ကုမ္ပဏီနှစ်ခုထဲမှ တစ်ခုခုကပိုသာသွားပါက အပြန်အလှန်အစား ထိုးစီမံပေးရန် အထိ စာချုပ်ထဲတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ။ ဤနည်းဖြင့် အိန္ဒိယတိုင်း ရေးပြည်ရေးထဲ ဗြိတိသျှ-ပြင်သစ်စွက်ဖက်ခြင်းသည် အခိုက်အတန့်မျှသာဖြစ် ခဲ့သလို၊ ပြင်သစ်ကုမ္ပဏီကသာ ပြုပြင်လိုက်ပါက မျှတသောလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို တည်ထောင်နိုင်တော့မလို ထင်ခဲ့ရသည်။ ။

ဘာမှ မကြာဘဲ ဤရိုးစင်းလှသော စာချုပ်၏ မူဝါဒများ သည် ပြင်သစ်တို့ ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို များ စွာပျက်စီးစေကြောင်းပြသခဲ့ရာ စာချုပ်နှင့် စာလျှင် တိုင်းရေး ပြည်ရေးကသာ ကောင်းဦးမည့် ပုံပေါ်သည်။ ။

၁၇၅၆ ခု၊ ဇန္နဝါရီလတွင် ၇ နှစ်စစ်ပွဲ စတင်ဖြစ်ပွားသည်။ အိန္ဒိယနှင့် သက် ဆိုင်သောဖြစ်ရပ်များကိုမူ တတိယကာနတစ်စစ်ပွဲဟု လျော်ကန်စွာမှတ်တမ်းတင် ထားသည်။ ထိုစစ်ပွဲကြောင့် (အင်္ဂလိပ်တို့ အတွက်) အဓိကဖွံ့ဖြိုးမှု နှစ်ခုဖြစ်ထွန်းခဲ့ သည်။ အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာအတွင်းမှ အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရေတပ်အင်အား ကို ခြိမ်းခြောက်နေသော ပြင်သစ်တို့ အား ဖယ်ရှားသုတ်သင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဘင်္ဂလား တွင် နယ်မြေ အင်အားကြီးစိုးသော အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်။

၁၇၅၈ ခုတွင် လယ်လီ၏ အုပ်ချုပ်မှုဖြင့် ပြင်သစ်တပ်များ ရောက်လာခဲ့ရာ ထိုပြင်သစ်တပ်များ ၏ ရိက္ခာလမ်းကြောင်းကို အင်္ဂလိပ်ရေတပ်က ဖြတ်တောက် ထားသဖြင့် ပြင်သစ်တပ်များ သည် စစ်မြေပြင်တွင် အကြိမ်ကြိမ် စစ်ရှုံးခဲ့သည်။ မဒရတ်စ်အား ဝန်းရံရန် လယ်လီသည် ဟိုင်ဒရာဘတ်မှ မားကွစ်ဒီဘက်စီအား ၁၇၅၈ ခု၊ နိုဝင်ဘာ မှ ၁၇၅၉ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီအထိ ပြန်လည်ခေါ်ယူထားသော အခါ ဟိုင်ဒရာဘတ်သည် ဘာမှ မကြာဘဲ ပြင်သစ်တို့ လက်မှ လွတ်ထွက်သွား တော့၏။

မြောက်ပိုင်းဆာကာကို ကလိုက်ဖ်၏ တပ်များ ကျူးကျော်သောအခါ ပြင်သစ် တို့ ၏ မဒရတ်စ်မြို့ဝန်းရံမှု လုံးလုံးကျရှုံးရလေသည်။ ဘဏ္ဍာငွေမရှိခြင်း၊ ရေတပ်မှ ထိရောက်သော ကူညီပံ့ပိုးမှုမရခြင်းတို့ ကြောင့် လယ်လီ၏ တပ်များ သည် ၁၇၆၀ ခု၊ ဇန္နဝါရီတွင် ပွန်ဒီချယ်ရီပြည်နယ်၏ မြောက်ပိုင်းရှိ Vandavasi စစ်မြေပြင်၌ ဆာအိုင်ရီကု၏ ချေမှုန်းခြင်းကိုခံရသည်။ ၁၇၆၁ ခု၊ ဇန္နဝါရီတွင် ပွန်ဒီချယ်ရီ၌ လယ်လီ၏ လက်နက်ချအညံ့ခံခြင်းသည် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာတွင်းမှ ပြင်သစ်-ဗြိတိသျှအားပြိုင်မှု၏ နိဂုံးမဖြစ်ခဲ့။ သို့သော်ပြင်သစ်တို့ ၏ အိန္ဒိယပြည်တွင်း နယ် မြေချဲ့ထွင်မှု အဆုံးသတ်ခဲ့သည်။

အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာတွင်းမှ ဗြိတိသျှတို့ ၏ လှုပ်ရှားမှုဗဟိုချက်သည် မဒရတ်မှ ကာလကတ္တားသို့ နေရာရွှေ့သွားခဲ့သည်။ ။ ထိုနှစ်ကာလများ အတွင်းက ဗြိတိသျှ တို့ ၏ နယ်မြေချဲ့ထွင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တောင်ပိုင်းအိန္ဒိယပြည်၌ ပြင်သစ်တို့ ကို စစ်အောင်နိုင်ခဲ့ခြင်းသည် အချို့ပေါ်သကာလောင်းလိုက်သကဲ့သို့ အခြားနေရာတွင် လည်း မကြုံစဖူးထူးခြားသော အောင်နိုင်မှုဖြစ်ခဲ့သည်။ ။ ဘင်္ဂလားတွင် ဗြိတိသျှ တို့ ၏ အာဏာစက် အုတ်မြစ်ချခဲ့ခြင်းပင်တည်း။

၁၇၅၆ ခုတွင် မဂိုဘုရင်ခံအသစ် ဒေါလသည် ဘင်္ဂလားစားရာထူးကို ရယူ ပြီး တိုင်းတစ်ပါးသားကုမ္ပဏီများ အပါအဝင် ကုန်သည် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်လုံးနှင့် အဆက်ဖြတ်ထားခဲ့သည်။ ။ ဘင်္ဂလားစားဒေါလသည် ကာလကတ္တားမှ အရှေ့ အိန္ဒိယကုမ္ပဏီစက်ရုံဖြစ်သော ဝီလျံခံတပ်ကို သိမ်းယူသည်။ ။ ထို့ပြင် ဗြိတိသျှ သုံ့ပန်းများကို ရက်စက်ရာတွင် နာမည်ကျော်၏။

စိန့်ဒေးဗစ်ခံတပ်၏ အသစ်ခန့်အပ်ထားသော လက်ထောက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရောဘတ်ကလိုက်ဖ်သည် ဗြိတိသျှတို့ ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုကို ပြန် လည်ရယူရန် မဒရတ်ဘုတ်အဖွဲ့ကို တိုက်တွန်းသည်။ ။ ၁၇၅၆ ခု၊ နိုဝင်ဘာတွင် ကလိုက်ဖ်ကိုယ်တိုင်ခေါင်းဆောင်သော တပ်ဖွဲ့ရောက်လာကာ ကာလကတ္တား ဘုရင်ခံ၏ တပ်များကို တိုက်ခိုက်ပြီးနောက် ဗြိတိသျှတို့ သည် ဘင်္ဂလားစားဒေါလ ၏ တပ်များကို ၁၇၅၇ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ရက်နေ့တွင် တိုက်ခိုက်အောင်နိုင်ခဲ့ကာ ယခင်တုန်းက ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သော ကာလကတ္တားကို ပြန်လည်ရယူနိုင်ခဲ့သည်။ ။

ဘင်္ဂလားစားနှင့် ရယူခဲ့သော ငြိမ်းချမ်းရေးသည် စိတ်ချရမည့် ပုံမပေါ်။ ထို့ပြင် ပြင်သစ်တို့ နှင့် စစ်မျက်နှာပွင့်သွားခဲ့သည်။ ။ ထိုအခါ ဘင်္ဂ

လားမှ ပြင်သစ်တို့ ကို ဖယ်ရှားခြင်းအတွက်၊ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီကို လျော်ကြေးငွေ ရှုပီးတစ်ကုဋေပေး ရခြင်းအတွက်၊ တပ်မှူးမားဂျက်ဖာ ကို ဘင်္ဂလားစားခန့်အပ်မည်ဟု ကလိုက်ဖ် အပေးအယူလုပ်ခဲ့သည်။ ။

ချန်ဒါနာဂိုမှ ပြင်သစ်စက်ရုံကို ကလိုက်ဖ်၏ တပ်များ သည် ၁၇၅၇ ခု၊ မတ်လတွင် လက်ရထိမ်းချုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး ဇွန်လတွင် ပလက်စီအနီးမှ ဘင်္ဂလားစား၏ တပ်များ ဆီ အရောက်ချီတက်နိုင်ခဲ့သည်။ ။ ဤသို့ဖြင့် မားဂျက်ဖာကို ဘင်္ဂလား စားအသစ်အဖြစ် ကလိုက်ဖ် ခန့်အပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ။ ၁၇၅၈ ခုနှင့် ၁၇၆၀ ခုတွင် မဂိုတို့ ၏ ဘင်္ဂလားကို ရယူရေးကြိုးပမ်းချက်များ ကျရှုံးခဲ့သည်။ ။ ဘင်္ဂလားတွင် ကလိုက်ဖ်၏ စစ်ရေးနိုင်ငံရေး အောင်ပွဲခံမှုများ သည် အိန္ဒိယပြည်တွင်း၌ အရှေ့ အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ နယ်မြေဝါဒ အစပျိုးခဲ့သော အမှတ်သင်္ကေတဖြစ်ခဲ့သည်။ ။

အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် မြန်မာပြည်

အိန္ဒိယအရေးမှ တစ်ပြိုင်တည်းဖြစ်ပေါ်နေသော မြန်မာပြည်တွင်းဖြစ်ရပ်များ ဆီ ဦးလှည့်လိုက်သောအခါ ကျွန်ုပ်တို့ သည် မခြားနားလှသော အခြေအနေများကို တွေ့ရသည်။ ။ သို့သော် တိုင်းရေးပြည်ရေးအခြေအနေကား လုံးလုံးကွဲပြားလေသည်။ ။ အိန္ဒိယမှာ ကဲ့သို့ပင် မြန်မာပြည်တွင် အင်္ဂလိပ်-ပြင်သစ်ယှဉ်ပြိုင်မှုများ၊ ပြဿနာများ သည် တိုင်းရင်းသားအရေးတော်ပုံများ ဖြင့် ဒွေးရောယှက်တင်ဖြစ်နေခဲ့သည်။ ။

အိန္ဒိယပြည်တွင် ပြင်သစ်နှင့် အင်္ဂလိပ်ကုန်သည် များ သည် အိန္ဒိယထီးနန်း ဆက်ခံရေးကိစ္စထဲ ကြားဝင်စွက်ဖက်ခြင်းဖြင့် ရေရှည်အကျိုးအမြတ်ထွက်ကြောင်း တွေ့ခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ ၎င်းတို့ သည် မြန်မာပြည်တွင် လည်း ပဲခူးဘုရင်နှင့် ရွှေဘိုမှ ရှင် ဘုရင်အသစ်-ဘုရင်တစ်ပါးပါးဘက်သို့

ရိုင်းပင်းရန်အသင့်ဖြစ်နေကြသည်။ အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာပြည် နှစ်နိုင်ငံစလုံးတွင် ၎င်းတို့ ထိုသို့လုပ်ခဲ့ခြင်းမှာ ပို့ကုန်သီးသန့် ဝေစုကို အာသာငမ်းငမ်းလိုချင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် ဗြိတိသျှကိုရောပြင်သစ်ကိုပါ မြန်မာတို့ ကကုန်သွယ်ရေးသို့မဟုတ် တိုင်းရေးပြည်ရေး ဦးစားပေးခြင်းမရှိခဲ့။ အိန္ဒိယအတွက် လန်ဒန်တွင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော မူဝါဒများ ၊ ဦးစားပေးသတ်မှတ်မှုများ အပေါ် မြန်မာပြည်တွင်းမှ အရှေ့ အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ သံတမန်လမ်းကြောင်းသည် သိသာထင်ရှားစွာ ပုံရိပ်ထင်နေ ခဲ့သည်။ သံတမန်ရေးရာနှင့် တိုက်ရိုက်စစ်ရေးကိစ္စများ သည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးကန့်သတ်ချက်များ ရှိနေကြောင်းကို ပြောစရာမလိုပေ။

အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာဆက်စပ်အခြေအနေမှာ အထက်တွင် ပုံကြမ်းခြစ်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ထိုနှစ်ကာလများက အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ တည်ရှိမှုဇာတ်လမ်းသည် မြန်မာပြည်နှင့် အိန္ဒိယပြည်မတူ။ ၁၈ ရာစုအလယ်ခေတ် အိန္ဒိယပြည်မှ အရှေ့ အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ သံတမန်ရေးနှင့် စစ်ရေးသည် ဗြိတိသျှတို့ အား များစွာအမြတ် ထွက်စေခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်တွင်မူ တိုင်းရေးပြည်ရာ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှု အကန့်အသတ်ရှိနေခြင်းနှင့် ရင်းနှီးငွေကို တင်းကျပ်စွာ ကန့်သတ်ထားခြင်းတို့ ကြောင့် ဗြိတိသျှတို့သည် ပြတ်သားလှသော ရှုံးနိမ့်ခြင်းဖြင့် နိဂုံးချုပ်ခဲ့ရသည်။

၁၇၅၀ ခုများကညွှန်ပြနေသောအချက်မှာ အိန္ဒိယတွင် ဗြိတိသျှတို့ တန်ခိုး ထွားလာခြင်း၊ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် မြန်မာရှင်ဘုရင် နှစ်သုံးဆယ်ကျော်ကြာ အောင် အဆက်ပြတ်နေခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

မဂိုဆိုသောကုန်းမြေပြင်ကို ပိုင်စိုးသူများ ပင် မိမိတို့ ၏ ကမ်းခြေတစ်လျှောက် ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း ကြီးစိုးနေသော တိုင်းတစ်ပါးသားအဖွဲ့

အစည်းများကို ရာစုနှစ်ခု ကြာအောင်သည်းခံနေခဲ့ရသော အတိုင်းအတာသည် တိုင်းရင်းစော်ဘွားများ ထက် လျော့ကိုမလျော့ခဲ့။ ဗြိတိသျှခံတပ်တံတိုင်းများ သည် ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းကုန် သည် များ အဖွဲ့အစည်းများကို လက်ခံထားသည် ။ ကုန်သည် များ သည် ၎င်းတို့ ၏ အခွင့်အရေးအတွက် စာမျက်နှာပေါ်ရေးသားထားသော သဘောတူညီချက်ကို ရယူထားသည် ။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့ ၏ ကုန်သွယ်ရေးသည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သာ တူညီမျှ အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်ထွန်းစေသည် ဟု အထင်ရောက်နေကြသည် ။

အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်တိုင်းပြည်ပေါ် မင်းမှုရေးဟူသော ၎င်းတို့ ၏ စိတ်ကူးသည် မြန်မာဘုရင်အတွက်နှင့် မွန်ဘုရင်အတွက်မူ ရွံ့မုန်းစရာကြီးဖြစ်နေခဲ့သည် ။ သံလျင်(၁၆၀၂-၁၆၁၃)တွင် အခြေချခဲ့ဖူးသော ပေါ်တူဂီလူမျိုး ဒီဘရစ်တို၏ သမိုင်းဝင်သာဓကများ လည်း စွဲထင်ကျန်ရစ်နေဆဲဖြစ်ရာ ထိုအတိတ်ဖြစ်ရပ်များ တစ်ကြော့ဖြစ်ပွားလာဖို့ မည်သည့် မြန်မာဘုရင်ကမှ အလိုမရှိချေ။ ဟိုင်းကြီးကျွန်း တွင် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ အထိနာခဲ့ရပုံကိုကြည့်ပြီး မြန်မာပြည်တွင် ပြင်သစ် ဖြစ်စေ၊ ဗြိတိသျှဖြစ်စေ၊ ကုန်သွယ်ဟု အကြောင်းပြုပြီး မင်းမှုဖို့ ရာ အခြေမကျသော နယ်စွန့်နယ်ဖျားများ လည်း မရှိချေ။

တိုင်းတစ်ပါးသားတို့ နှင့် ပတ်သက်၍ ရှေးမဆွက သင်ခန်းစာများ နှင့် လက်ငင်း အတွေ့အကြုံများ သည် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်၏ ဘက်နှစ်ဘက် စလုံးတွင် ပျောက် ပျက်မသွားခဲ့။ ကုန်သွယ်ရေး၏ အကျိုးကျေးဇူးကို အလောင်းမင်းတရားမြင်ခဲ့သည် မှာ သေချာလှပါသည် ။ အလောင်းမင်းတရားသည် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီကို လိုက်လျောချက်များ ပေးသနားရန် အသင့်ဖြစ်နေခဲ့သည် ။ သို့သော် ဗြိတိသျှများ တန်ခိုးထွားလာနေသော အိန္ဒိယပြည်မှ ဖြစ်ရပ်များကြောင့် ဗြိတိသျှတို့ နှင့် ဆက်ဆံ ရမည့်

အရေးမှာ လိုလားအပ်ဖွယ်ဖြစ်သလို တစ်ပြိုင်တည်းမှာ ပင် ထိုဆက်ဆံရေးများ သည် ဗြိတိသျှတို့ နှင့် တစ်ပွဲတစ်လမ်းဆင်နွှဲရန် တိုး၍ သာစိန်ခေါ်လျက်ရှိသည်။ ။

ပြင်သစ်နှင့် ဗြိတိသျှကုမ္ပဏီများ သည် မြန်မာ့မြေပြင်ပေါ်တွင် ၎င်းတို့ အရေး ကိစ္စပြီးစီးရန် အိန္ဒိယတွင် ကြုံခဲ့ရသည့် အခြေအနေများ အတိုင်း တူညီသောအခြေ အနေများကို မျှော်လင့်ထားခဲ့ပုံရသည်။ ။ သို့သော် မြန်မာပြည်တွင်းမှ အာဏာပိုင် များ သည် ဆိပ်ကမ်းကုန်သွယ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သော တောင်းဆိုချက်များ အပေါ် ယေဘုယျအားဖြင့် လိုက်လိုက်လျောလျောမရှိတတ်။

ကုန်စည်တစ်မျိုးတည်းကိုသာကိုင်တွယ်သော ပုဂ္ဂလိကနိုင်ငံသားကုန်သည် များ နှင့် မတူဘဲ ယင်းကုမ္ပဏီများ သည် ကတိကဝတ်များ ဖြင့် ချည်တုပ်လိုသည်။ ။ အခွန်အကောက်အထူးအခွင့်အရေးရလိုသည်။ ။ ခံတပ်ဆောက်လုပ်ထားသော ကုန်း မြေပြင်အတွင်း၌ ၎င်းတို့ပိုင်စက်ရုံများ တည်ဆောက်ကာ အိန္ဒိယပြည်တွင် လုပ်သလို ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းမင်းမူလိုသည်။ ။ ထိုသို့သောရည်မှန်းချက်များ သည် မြန်မာ့ထီးနန်း၏ အချုပ်အခြာအာဏာမူဝါဒနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ရတော့သည်။ ။ ထို့ပြင် မြန်မာ့ မြေကို ၎င်းတို့ သည် ဗိုလ်ကျခြယ်လှယ်ရေးအတွက် အလားအလာရှိသောမြေခံ အဖြစ် လျော်ကန်စွာသဘောပေါက်ထားကြသည်။ ။

ကုမ္ပဏီများ နှင့် မြန်မာပြည်တွင်း အာဏာရှိသူများကြားမှ ဆက်ဆံရေးသည် တည်တည်တံ့တံ့မရှိ။ အကြောင်းမှာ အိန္ဒိယဆိပ်ကမ်းမှာ ကဲ့သို့ ရေရှည်ထုံးတမ်း၊ ဗျူရိုကရက်ကျင့်ထုံးစသည် တို့ ဖြင့် ဆက်ဆံရေးကို ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မထားခဲ့။

အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ ဥပဒေကြောင်းမှ ဥပဒေကြောင်းဟူသော ချဉ်းကပ်မှု သည် သဘောတူညီချက်စာချုပ်များ ၌ လက်မှတ်ရေးထိုးမှုကို တောင်းဆိုနေသည်။ ။ ထိုစာချုပ်များ သည် ဘုရင်တစ်ပါးချင်းစီ၏ နန်းစံသက်များ ထက် သက်တမ်းပိုရှည် နေ၏။ သို့သော် "ရှင်ဘုရင်ပေးသနားတော်မူခြင်း"ဟူသည့် မြန်မာ့နန်းတွင်းမှ ပုံမှန်အတိုင်းပံ့ပိုးပေးနိုင်သော တိုင်းရေးပြည်ရေး ကန့်သတ်ဘောင်အတွင်းမှ အမြင့်ဆုံးသော ခွင့်ပြုချက်ဖြစ်နေသည်။ ။ ထို"ရှင်ဘုရင်ပေးသနားတော်မူခြင်း"များကို အင်္ဂလိပ်တို့ က ခိုင်မာမှုနည်းပါးသောအခွင့်အရေးဟု ဘဝင်မကျနိုင်ဖြစ်ရလေသည်။ ။

အိန္ဒိယတွင် မဂိုအင်ပါရာပြိုကွဲခြင်းက ပြည်ပစွက်ဖက်မှုကို လမ်းဖွင့်ပေး နေစဉ် ၁၇၅၀ ခုများ မြန်မာပြည်သည် နယ်မြေပြန့်လည်စုစည်းနေသည့် တန်ခိုး ဩဇာကြီးထွားသော မင်းဆက်အသစ်တစ်ခုတည်ထောင်နေသည့် ကာလဖြစ်ခဲ့၏။ အိန္ဒိယ၏ ထီးနန်းဆက်ခံရေးထဲ ဗြိတိသျှနှင့် ပြင်သစ်တို့ ဝင်နှောင့်နိုင်ခဲ့ကြခြင်းမှာ အာဏာလုကြသော အိန္ဒိယသားများ ဘက်မှ လူသူလက်နက်တောင်းဆိုမှုရှိခဲ့သော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ။ မြန်မာပြည်တွင် မူ မွန်ဘုရင်ရော၊ မြန်မာဘုရင်ပါ တိုင်းတစ်ပါး သားတို့ ထံမှ စစ်ရေးပံ့ပိုးကူညီမှုကို လိုအပ်သည် ၊ လိုလားဖွယ်ဖြစ်သည် ဟု မရှုမြင် ခဲ့ကြ။

လက်နက်ပံ့ပိုးခြင်းသည် အရေးကြီးသည် မှန်၏။ သို့တိုင် အချိန်မရွေးမြောက် များ စွာ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခြင်းသည် ပင် ၁၇၅၇ ခုတွင် မြန်မာတို့၏ ပွဲသိမ်းအောင်ပွဲ အတွက် သော့ချက်ကျသော အရှုံးအနိုင်ဆုံးဖြတ်သည့် အကြောင်းခံမဟုတ်ခဲ့။ မြန်မာဘုရင်နှင့် မွန်ဘုရင်များ လက်နက်ဝယ်ယူလိုခဲ့ကြသည်။ ။ သို့သော် လူသူ အင်အားကို မတောင်းဆိုခဲ့ကြ။

အလောင်းမင်းတရား၏ နန်းတော်ထဲတွင် ဗြိတိသျှတို့ အရူးဖြစ် ကျန်ရစ်ခဲ့ကြ ရပုံမှာ ဗြိတိသျှတို့ သည် အောင်ပွဲရဘုရင်ကို မိမိတို့ နှင့် ရာဇမဟာမိတ်ဖွဲ့ရန် ကမ်း လှမ်းမိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ။ အလောင်းမင်းတရားသည် မည်သည့် အကူအညီမှ မပါဘဲ မြောက်မြားစွာသော တိုက်ပွဲတိုင်းကို အောင်နိုင်ခဲ့ပြီးသူတည်း။

အိန္ဒိယနှင့် မြန်မာပြည်မှ ထွေပြားလှသော စိန်ခေါ်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေ ရှင်းရန်ကုမ္ပဏီသည် သင်္ဘောနှင့် လူသူပမာဏကို ထိရောက်မှုရှိအောင် စီစဉ်ခဲ့ရ သည်။ ။ ၎င်းတို့ အား ရိက္ခာနှင့် ပစ္စည်းပစ္စယပံ့ပိုးရန်၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ရေတို ရေရှည်အစုရှယ်ယာပါဝင်မှုကို ဟန်ချက်ထိန်းရန် စီစဉ်ခဲ့ရသည်။ ။ ကုမ္ပဏီ၏ ကနဦးရည်မှန်းချက်မှာ ကုမ္ပဏီထဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အမြတ်ထွက်အောင် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရေးဖြစ်သည်။ ။ တနည်းနည်းဖြင့် ပြိုင်ဘက်ပြင်သစ်များကို တိုက်ခိုက်ခြင်းသည် ဤမူဝါဒ၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်၏။

ဗြိတိသျှတို့ နှင့် ဆက်ဆံရေးအပေါ် ရှင်ဘုရင်အလောင်းမင်းတရားက မြင့်မား သော မျှော်မှန်းချက်များကို အားပေးလာနေစဉ်တွင် အိန္ဒိယမှ ငွေကုန်ကြေးကျကြီး လှသော စစ်ပွဲများ နှင့် မစို့မပို့ပြန်ရလာသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ သည် အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီအား မြန်မာပြည်အပေါ် အဆင့်အတန်းမမြင့်မားသော ချဉ်းကပ်မှုကိုသာ တရစပ်ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ။

၁၇၅၀ ခုများ အတွင်းက ကုမ္ပဏီသည် မြန်မာပြည်တွင် ရောင်းရေးဝယ်တာ ကောင်းလှသည့် အပေါ် အမှန်ပင်ကျေနပ်ခဲ့သည်။ ။ သို့ရာတွင် တိုင်းပြည်၏ မတည်ငြိမ်သော နိုင်ငံရေးအခြေအနေများကြောင့် ၎င်းတို့ အမြင်၌ မြန်မာပြည်ကုန်သွယ်ရေး အလားအလာသည် နှစ်သက်စရာနည်းသည် ထက် နည်းလာသည်။ ။ ထို့အပြင် ဒူပလေး နောက်ဆုတ်သွားခြင်း

င်းနှင့် အတူ ပြင်သစ်တို့ ၏ ခြိမ်းခြောက်မှု သိသိသာသာ လျော့ကျသွားခဲ့သည်။ ။

သို့သော်ငြား အစောပိုင်း အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေးများ သည် ယိုယွင်းပြီး ဖြစ်ခဲ့ကြောင်းကို ဤအခန်းတွင် ဖတ်ရှုရဦးမည်။ အကြောင်းမှာ ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်း များ စွာသည် ဒေသခံအာဏာပိုင်များ နှင့် ပတ်သက်ရာတွင် ဟိုလိုလိုသည် လိုလို မပြတ်မသားလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ။ ၎င်းတို့ အမှုအကျင့်သည် မရိုးသားခါနီးဆဲဆဲဖြစ်လာ သောအခါ ဒေသတွင်း မကျေချမ်းမှုများကို ဖန်တီးရာမှ အကြမ်းဖက်မှုပေါ်ပေါက်ခဲ့ သည် ။

၁၇၅၁ ခု၊ နှစ်ကုန်တွင် လန်ဒန်မှ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ သည် အောက်မြန်မာပြည်၏ အနောက် တောင်ဘက်စွန်းထိပ်ဖြစ်သော မော်တင်စွန်းအနီးမှ ကျွန်းတစ်ကျွန်းပေါ်တွင် အခြေစိုက်ရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ။ ဤသို့ဖြင့် မဒရတ်စ်နေ ဒေးဗစ်ဟန့်တားအား စီမံကိန်းအသစ်၏ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် တာဝန်ပေးခဲ့ကြ သည်။ ။ ဒေးဗစ် ဟန့်တားသည် စိန့်ဟယ်လီနာ၏ ယခင်ဒုတိယဘုရင်ခံ ဖြစ်၏။

၁၇၅၂ ခု၊ ဇွန်လတွင် ကပ္ပတိန်သောမတ်စ်တေလာသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ ပဏာမမစ်ရှင်သဘောမျိုး သွားရောက်ခဲ့သည်။ ။ ဟိုင်းကြီးကျွန်းကို ရောက်ပြီး မကြာမီမှာ ပင် ဗြိတိသျှတို့ သိမ်းပိုက်ရန် ရည်ရွယ်ထားသော ဤမြေသည် ပဲခူး ဘုရင်၏ ပိုင်နက်ဖြစ်ကြောင်း တိုင်းရင်းသားများ ပြော၍ တေလာသိရသည်။ ။ "ကျွန်ုပ်၏ ကောင်းမွန်သော ရည်ရွယ်ချက်အလုံးစုံကို အတိအလင်းကြေညာပြီးသော်မှ သူတို့ မယုံနိုင်ကြဘဲ ဤမြေကို ဓားပြတိုက်ရန်လာသည် ဟု ယုံကြလေ သည် ' "

'ဟု တေလာသဘောပေါက်ခဲ့သည်။ သူ၏ လက်နက်မပြည့်စုံသည့် လူနစ် ဒါဇင်တပ်ဖွဲ့လေးနှင့် မိမိတို့ ကိုယ်ကို ခုခံကာကွယ်နိုင်သာ အခြေအနေမရှိကြောင်း ဆင်ခြင်မိသောအခါ တေလာသည် ပဲခူးဘုရင်ထံမှ ခွင့်ပြုချက်ကို မျှော်လင့်လျက် ပဲခူးသို့ ခရီးဆက်သည်။

ဤဖြစ်ရပ်သည် မြန်မာ့မြေပေါ်ကိုလိုနီပြုရန် ညံ့ဖျင်းသောကနဦးစွန့်စားမှု ဖြစ်ခဲ့သည်။ အာဖရိက သို့မဟုတ် အိန္ဒိယကမ်းခြေတို့တွင် နည်းလမ်းကြမ်းကြမ်း သုံးပြီး ဥရောပအခြေစိုက်မှုများ ပြုခဲ့သကဲ့သို့ ယခုလည်း ထိုနည်းလမ်းအတိုင်း ဖြစ်လုနီးပါးပြုခဲ့ကြသည်။ သို့သော် မြန်မာပြည်သည် အိန္ဒိယမဟုတ်။ လန်ဒန် ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ ၏ အားပေးမှုကြောင့် ဖြစ်တည်လာသော မျှော်လင့်ချက်များ သည် တလွဲဖြစ်ခဲ့သည်။ မျှော်လင့်ချက်များ စင်းလွန်းနေခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ သည် မှားယွင်းစွာအကြံပေးခံခဲ့ရကြောင်း သဘောပေါက်ဖို့ နှစ်များစွာ အချိန်ယူခဲ့ရပြီး၊ နောက်ဆုံးတွင် လာလမ်းအတိုင်းပြန်ကြရသည်။ ယုံကြည်မှု တနင့်တပိုး ထားခဲ့သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ ကုမ္ပဏီမှ လွှတ်လိုက်သော လူများ အတွက်ကမူ ဤအလား အလာရှိသော၊ ကုန်သွယ်ရေးအကျိုးအမြတ် ဖြစ်ထွန်းစေသော အခြေချမှု၏ အစ ပိုင်းဆိုးကျိုးများကို ခံစားခဲ့ကြရသည်။ သို့သော် ထိုစီမံကိန်းသည် လန်ဒန်တွင် ကြီးမားသော အထောက်အပံ့ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုစီမံကိန်းကို ၁၇၅၇ ခုထိ ခေါင်းမာ စွာဖက်တွယ်ထားခဲ့ကြပြီး မဒရတ်စ်တွင် သွယ်ဝိုက်သော ထောက်ခံချက်တစ်မျိုးကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးရှိနေခဲ့သည် မှာ ၁၇၅၉ ခု တိုင်အောင်ဖြစ်သည်။

အခြေချမှုသည် ထီးတည်းမရပ်တည်မရှင်သန်နိုင်သောကြောင့် အဓိက ပြဿနာမှာ ရိက္ခာပို့ဆောင်ရေး ဖြစ်၏။ စားရေရိက္ခာနှင့် ဆောက်လုပ်

ပ်ရေးပစ္စည်းများကို ဝေးလံသောဒေသမှ ကုန်ကျစရိတ်ကြီးစွာ သယ်ယူ
ခဲ့ရသည် မှာ နှစ်ပေါင်း မနည်းခဲ့။ မဒရတ်စ်မှ ဖြစ်စေ၊ ဘင်္ဂလားမှ ဖြစ်
စေ၊ အခွင့်သင့်လျှင် မြန်မာပြည် ကုန်းတွင်းပိုင်းမှ ဖြစ်စေ သယ်ကြရသ
ည် ။ ဗြိတိသျှတို့ မိမိတို့ ဖာသာ အခြေစိုက် ခဲ့သော မြေနှင့် ပတ်သက်၍
အခြေချတည်ဆောက်မှုထဲ တာဝန်ယူရသူ ဟင်နရီ ဘရွတ်ခ်ရေးသားမှ
တ်တမ်းတင်ထားပုံမှာ -"တောအတိပြီး၍ လူသူနေထိုင်မှု လုံးဝ နီးပါးမ
ရှိ။ နွေအခါ ရေကောင်းရေသန့်ရှားပါးလှသည် "ဟူ၏။

ဗြိတိသျှတို့ သည် မြန်မာအာဏာပိုင်များအား ၎င်းတို့ ၏ ရည်ရွယ်ချ
က်များကို မဖွင့်ဟမီ ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ အလျင်စေလွှတ်ခဲ့
သောကြောင့် ဗြိတိသျှတို့ သည် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားတို့ ၏
မယုံသင်္ကာဖြစ်မှုနှင့် ဘုရင်၏ ရန်လိုမှုကို ချက်ချင်းလက်ငင်းရင်ဆိုင်ခဲ့ရ
သည် ။ "ရှင်ဘုရင်နှင့် ဥပရာဇာ၊ များ သောအားဖြင့် ပဲခူးသားများ သည်
ပေါ်တူဂီတို့ အခြေချဝင်ရောက်နေထိုင်သည့် အချိန်မှ စပြီး တိုင်းတစ်ပါး
သားများကို အလွန်အမင်း မရှုဆိတ်နိုင်ဖြစ်ကြသည် ။ ပေါ်တူဂီတို့ သည်
သံလျင်ဆိပ်ကမ်းကို ခုခံကာကွယ်ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည် "

အင်္ဂလိပ်ကုန်သည် များအား ၎င်းတို့ ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် စီးပွား
ရေးအဓိပ္ပာယ် မရှိကြောင်း၊ ဟိုင်းကြီးကျွန်းသည် ကုန်သွယ်ရေးစတင်ရ
န်နေရာမဟုတ်ကြောင်း ပြောခဲ့သည် ။ အကယ်၍ သာ ဗြိတိသျှတို့ သည်
၎င်းတို့ ၏ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ကို တိုင်းပြည်၏
အဓိကဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်သော သံလျင်တွင် ဖွံ့ဖြိုးအောင်မလုပ်လို ပါက
ကုန်းတွင်းပိုကျသော ပုသိမ်တွင် အခြေချရန် တောင်းဆိုသင့်သည် ဟု
ရေး သားထားသည် ။ ဘရွတ်ခ်၏ သုံးသပ်ချက်ကို အခြေချစီမံကိန်းခေါ
င်းဆောင်များ ကိုယ်တိုင် အချိန်တိုအတွင်းလက်ခံခဲ့ကြသည် ။

၎င်းတို့ ၏ အစီရင်ခံစာများ ထဲတွင် ပုသိမ်ကိုသာ အဖန်တလဲလဲညွှန်းထား ကြသည် ။ 'ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် ကြုံရသော အဆင်မပြေမှုများ 'လုံးဝမရှိသည့် အရပ် ဖြစ်ကြောင်းကို "လေကောင်းလေသန့်နှင့် ဆန်စပါး အထွက်ကောင်းသည် ။ မြစ်သည် ဘေးကင်း၍ အကြီးမားဆုံးသင်္ဘောများ ပင် ရေကြောင်းသွားလာနိုင်သည် ။ ဝင်ရောက်နေထိုင်သူ အမြောက်အများကို လက်ခံထားနိုင်သည် "ဟူ၍ ပုသိမ်ကို ညွှန်းထားသည် ။ ၁၇၅၃ ခု၊ ဧပြီလတွင် ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ ဟန့်တားရောက်ပြီး မကြာမီမှာ ပင် ပုသိမ်ကို အဓိကအခြေစိုက်ရမည့် နေရာအဖြစ်လိုအပ်ကြောင်းကို ဤသို့ထောက်ပြခဲ့သည် ။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းကိုမူ "အလွန်အမင်းကျန်းမာရေးနှင့် မညီညွတ်သော နေရာ" ဟု ဖော်ပြခဲ့သည် ။ ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ စေလွှတ်ခံရသူများ ၏ ကျန်းမာရေးအခြေ အနေသည် အမြဲတစေစိုးရိမ်ရဖွယ်ဖြစ်နေခဲ့သည် ။ သွားရောက်အခြေချသူများ သည် မည်သည့် တိုက်ခိုက်မှုမျိုးကို ရင်မဆိုင်နိုင်ကြောင်း၊ အကြောင်းမှာ စစ်သားအများ စုသည် အမြဲတစေဖျားနာနေခဲ့ကြောင်း ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ဦးစီးများ စေချင်းမှာ ပင်ဆိုခဲ့သည် ။

ဒေးဗစ်ဟန့်တားကိုယ်တိုင် နာလံထူရန် ကိုရိုမန်ဒယ်ကမ်းခြေသို့ စောနိုင်သမျှ အစောဆုံး စက်တင်ဘာလတွင် ပြန်ချင်ခဲ့သည် ။ ပြန်ခွင့်မရသောကြောင့် တာဝန် ထမ်းဆောင်သည့် ကာလ ရှစ်လတာအကြာ၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ဟန့်တားကွယ်လွန် သည် ။ ဟန့်တားနေရာဝင်မည့် လူကို ရှာရန် ကုမ္ပဏီသည် ပြဿနာနှင့် ချက်ချင်း ရင်ဆိုင်ရတော့၏။ အိန္ဒိယမှ လူရှာရန် သဘောတူညီမှုမရသောအခါ မဒရတ်စ် ကောင်စီသည် နောက်ဆုံး၌ ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် ဟန့်တား၏ လက်ထောက်လုပ်ခဲ့ သော ဟင်နရီဘရွတ်ခ်ကို ခန့်ရ၏။ ဘရွတ်ခ်သည် အသက်အစိတ်ခန့်မျှသာရှိသေးသော လူငယ်တစ်ဦးဖြစ်ရာ ပုံမှန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ထိုသို့သော တာဝ

နိယူရ သည့် နေရာမျိုးတွင် ခန့်အပ်မည်မဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် ဘရွတ်ခံသည် ဒေသ တွင်းအခြေအနေများကို အတွေ့အကြုံအတော်အတန်ရပြီး ဖြစ်၏။

ဤသို့ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ အဖို့ တွေးဆစရာဖြစ်လာသည် ။ အဘယ်မျှော်လင့်ချက် များ ဖြင့် ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် အခြေချသနည်း။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသနည်း။ ထိုစီမံကိန်း အတွက် မည်သူတွေ့ဆွယ်တရားဟောခံခဲ့ရသနည်း။ D.G.Hall သည် "ဟိုင်းကြီး ကျွန်းပေါ်တွင် ဥရောပကိုလိုနီအခြေချခြင်း၏ အကျိုးဆက်"ဟူသော ရေးသူ မသိသော စာတမ်းတစ်စောင်ကိုညွှန်းခဲ့သည် ။ စာတမ်းသည် ၁၇၅၀ ခု မတိုင် ခင်ကလေးတွင် ရေးသားထားခဲ့သော စာတမ်း ဖြစ်၏။ "သင်္ဘောအဝင်အထွက် အတွက် ကျယ်ဝန်းသောဆိပ်ကမ်း"အပြည့်အစုံရှိနေခြင်းကို စာတမ်းထဲတွင် အလေးပေးရေးထားသည် ။

ကိုရိုမန်ဒယ်ကမ်းခြေတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းသော ဆိပ်ကမ်းမရှိ။ ဘင်္ဂလား ပင်လယ်အော်၏ အရှေ့ပိုင်းကမ်းခြေမှ ဆိပ်ကမ်းများကမူ မိုးရာသီမုန်တိုင်းဒဏ် ကိုကျော်လွှားနိုင်သော အခြေအနေကောင်းများ ရှိနေကာ ဥရောပသင်္ဘောသားများ တန်ဖိုးထားခဲ့ကြသည် ။ နောက်ပိုင်း အစီရင်ခံစာများ ၌ ဤအချက်သည် သံသယ ပွားစရာမရှိအောင် ခိုင်မာသောအကြောင်းပြချက် ဖြစ်နေသည့် တိုင် အောက်ပါအ ချက်များ သည် အံ့ဩစရာလိုရာဆွဲယူသော အချက်များ ဖြစ်နေသည် ။

အမည်မသိစာတမ်းရေးသူ ရေးသွင်းထားပုံမှာ အကယ်၍ သာဥရောပကိုလိုနီ တစ်ခုကို ထူထောင်မည်ဆိုပါက တည်ရှိနေဆဲ'နိုင်လိုမင်းထက်'အစိုးရနှင့် စစ် မက်ဖြစ်ပွားလာနိုင်သော စိတ်လေးစရာသက်ရောက်မှုများကြောင့် ဒေသခံများ သည် ကိုလိုနီနယ်မြေထဲအခြေချနေထိုင်ဖို့ ၀

မ်းမြောက်ပေလိမ့်မည်ဟု ရေးသွင်း ထားခဲ့သည် ။

နောင်ထွက်ပေါ်လာသည့် ကိုလိုနီဝါဒသမားများ နည်းတူ ထိုအမည် မသိစာ တမ်းရေးသူသည် အချုပ်အချာပိုင်နက်နယ်မြေတွင်းမှ 'တိုင်းရင်းသားတို့ ၏ တိုးတက်ရေး'ဟူသည့် စင်းလွန်းသော အကောင်းမြင်ဝါဒ၏ တွန်းပို့ခြင်းကို ခံခဲ့ရ သည် ။ "တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ သာ အစိုးရကောင်းကောင်း ၏ အုပ်ချုပ်မှုကိုရပြီးလျှင် (သူတို့ သည်)မည်သည့် တိုးတက်မှုကိုမဆို လုပ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။ ယေဘုယျအား ဖြင့် ပင်ကိုစရိုက်ကောင်းခြင်း၊ ထက်မြက်မှုရှိခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်ကြံ့ခိုင်ခြင်းနှင့် အန္တိယသားများကဲ့သို့ ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်သော အယူသီးမှု အလွန်အမင်း မရှိခြင်းတို့ ကြောင့် တိုင်းရင်းသားဒေသခံများကို ထူးချွန်သော သင်္ဘောသားများ အဖြစ် ပုံစံပြောင်းနိုင်သည် "ဟု အမည်မသိစာတမ်း ရေးသူက ထင်မြင်ခဲ့လေ သည် ။

မြန်မာ့ကမ်းခြေတစ်ကြော 'တရားဝင်'အခြေပြုခြင်းဟူသော ကိစ္စရပ်ကို ဆွေးနွေးငြင်းခုံနဲ့ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာ့ငါးဆယ်စောသော ပေါ်တူဂီစာရေးဆရာ များ နှင့် မတူဘဲ ဤအင်္ဂလိပ်လူမျိုးစာတမ်းရေးဆရာ ဆိုခဲ့သည် မှာ အထက်ပါလူမနေ သောကျွန်းများကား အင်းဝဘုရင်နှင့် မသက်ဆိုင်ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ဒေသတွင်းအတိုက် အခံများ ပေါ်ပေါက်နိုင်စရာမရှိ။ အကယ်၍ ပေါ်ပေါက်ပါကလည်း အောက်မြန်မာ ပြည်နှင့် အထက်မြန်မာပြည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးကို ပိတ်ဆို့လိုက်ခြင်းအားဖြင့် မည်သည့် ဒေသတွင်းအတိုက်အခံကိုမဆို လွယ်လင့်တကူ ကိုင်တွယ်နိုင်စရာရှိသည် ဟု ထိုအမည်မသိစာတမ်းရေးသူက ရေးသားထားသည် ။ " လှေသမ္ဗန်နည်း နည်း၊ သို့မဟုတ် ဒဏ်တပ်ခြင်းဖြင့် သံလျင်၊ ပဲခူး၊ မုတ္တမတို့ မှ အင်းဝသို့သွားသောလမ်းကြောင်းကို အလွယ်တကူဖြတ်တောက်၍ ရသည် ။ မည်သည့် ရိက္ခာကိုမျှ အင်းဝသို့အလုပ်ရှုပ်ခံ ပို့မနေတော့

ဘူးဆိုလျှင် အင်းဝဘုရင်သည် သဘောတူ စေ့စပ်ဖို့ မြန်မြန်ဆန်ဆန်ပေါက်ချလာပေလိမ့်မည်"

ရှင်ဘုရင်သည် "သူ၏ ပိုင်နက် နယ်မြေတဝှမ်းလုံး လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ် ရေးကို လက်သင့်ခံမှ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အကြောင်းမှာ ပဲခူးနှင့် ကုန်သွယ်သော နိုင်ငံအားလုံးသည် ဥရောပအစိုးရလက်အောက်မှ ကုန်သွယ်ရေးကိုသာ ကျိန်းသေ ပေါက်ရွေးချယ်မည်ဖြစ်သည် "

ထိုအားတက်စရာရှုထောင့်များကို နောက်ပိုင်းအစီရင်ခံစာများ ၌ လုံးဝမဆွေး နွေးတော့ချေ။ စားရေရှိက္ခာနည်းပါးသော၊ သီးခြားကျွန်းမြေကွက်ကွက်လေးတွင် အသက်ရှင်သန်ဖို့ ရုန်းကန်နေရသော အခြေချသူများ သည် ပဲခူးနန်းတော်ထဲတွင် ခက်ခက်ခဲခဲညှိနှိုင်းခဲ့ကြရသည် ။ အလောင်းမင်းတရားနှင့် မွန်ဘုရင်တို့ အကြားမှ စစ်မက်ရေးရာ သောကရောက်စရာ အစီရင်ခံစာများ သာပေါ်ပေါက်ခဲ့သည် ။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ သောမတ်စ်တေလာ ရောက်ရှိခဲ့သော ၁၇၅၂ ခု၊ ဇွန်လ တွင်း၌ မဒရတ်စ်ကောင်စီသည် အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ပုဂ္ဂလိကကုန်သည် ရောဘတ် ဝက်စ်ဂတ်အား သံလျင်မြို့နေလူအဖြစ် ခန့်အပ်ထားသည် ။ ဝက်စ်ဂတ်သည် ဒေသ တွင်းကုန်သွယ်ရေးအခြေအနေကို လက်တွေ့ကျကျအတွေ့အကြုံရှိထားသည် မှန်သော်လည်း သံတမန်ရေးဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်နိုင်စွမ်းနှင့် အမြော်အမြင်မရှိ။ သူ၏ ရှည်လျားထွေပြားလှသော အစီရင်ခံစာများ ထဲ ကောလာဟလများ ဖြင့်ပြည့်နေပြီး သူ၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေသည် စိတ်ချစရာသိပ်မရှိပေ။

၁၇၅၄ ခု၊ ဇန်နဝါရီလတွင် မဒရတ်စ်ဘုတ်အဖွဲ့က ဝက်စ်ဂတ်အား "မသိသား ဆိုးဝါးနိုင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပိုဆိုးသောအရာတစ်မျိုးမျိုးမှ ပေါက်

ဖွားလာသည့် ဘောင်မဝင်သော၊ ဦးနှောက်ခြောက်စရာကောင်းသော၊ ဝိ
ရောမိဖြစ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ် "ဟု ဖော်ညွှန်းခဲ့ကာ နောက်ဆုံးတွင် ဖယ်ရှား
ခဲ့သည်။ ။ တစ်ခွန်းတည်းဆိုရလျှင် 'ဘုရင်ပေးသနားတော်မူသော အခြေ
ချနေထိုင်ခွင့်' ကိုရရှိဖို့ အတိမ်းအစောင်း မခံနိုင်သောအဆင့်တွင် အရှေ့
အိန္ဒိယကုမ္ပဏီသည် ကုမ္ပဏီနှင့် ပဲခူးဘုရင့်နန်းတွင်း ကြားခံလူအဖြစ်
အရည်အသွေးမပြည့်မီသောလူကို တစ်နှစ်ခွဲကြာသည် အထိ ခန့်အပ်
ထားခဲ့မိသည်။ ။

မမေ့ရန်မှာ ၁၇၅၂ ခုဟူသည် မွန်တို့ က မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်းအ
ထိ အမြင့်ဆုံးတန်ခိုးထွားလာနေချိန်ဖြစ်သည်။ ။

မတ်လတွင် မွန်တို့ သည် မြန်မာတို့ ၏ မြို့တော် အင်းဝပြည်ကြီးကို
ရပြီး မင်းနှင့် မှူးကြီးမတ်ရာ နန်းတွင်းတစ်ရပ်လုံးကို ပဲခူးသို့ပြည်နှင့်ဒ
ဏ်ပေးခဲ့သည်။ ။ အင်းဝကို အောင်နိုင်ပြီးနောက် ဝက်စံဂတ်သည် နန်းတွ
င်းသို့ သုံးလေးလမျှကြာ အောင်လာရောက်၍ "သောမတ်စံတေလာ ဟို
င်းကြီးကျွန်းသို့ ရောက်လာခြင်းမှာ ထိခိုက်နစ်နာစေလိုသော ရည်ရွယ်ချ
က်မပါဘဲ အကယ်၍ သာ ရှင်ဘုရင်(ဗညား ဒလ)က အကူအညီရယူလို
သော် ဘုရင်ထံတွင် အမှုတော်ထမ်းရန်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း"ရှင်းပြသ
ည် ကို ဘုရင့်နန်းတွင်းသူနန်းတွင်းသားများ အလေးအနက် ရှိမလာကြ
ပေ။ ။

အောက်တိုဘာလရောက်မှ ဝက်စံဂတ်ရရှိခဲ့သော တရားဝင်ခွင့်ပြုချ
က်မှာ -၁၇၄၃ ခုမတိုင်ခင် အစောပိုင်းကတည်းက အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ
ရရှိပြီးဖြစ်သော သံလျင်မြေနေရာကို အသုံးပြုရန်တည်း။ ၁၇၄၃ ခုဟူသ
ည် မြန်မာပြည်မှ ကုမ္ပဏီ ထွက်ခွာသွားသော ခုနှစ်သက္ကရာဇ်ဖြစ်သည်။ ။
ထိုစဉ်က မဒရတ်စံဘုတ်အဖွဲ့အတွက် ဦးစားပေးကိစ္စဖြစ်နေခဲ့သော ဟို

င်းကြီးကျွန်းကိစ္စသည် ဘုရင်ဗညားဒလ အတွက်မူ အရေးတကြီးဖြစ်မ
နေခဲ့။

အမှန်မှာ ဘုရင်နန်းတွင်းထဲသွားပြီး စည်းရုံးနေသော တိုင်းတစ်ပါး
သားများ သည် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတစ်မျိုးတည်းမဟုတ်။ ၁၇၅၁ ခု၊ ဇူလိုင်
လတွင် ပဲခူး နန်းတော်ထဲ ဒူပလေး၏ ကိုယ်စားလှယ် ဆာဗူရီနီ ရောက်
လာခဲ့သည် ။ ဗူရီနီက ဒူပလေးအားပြောခဲ့သည် မှာ ပြင်သစ်စစ်သားငါး
ရာခြောက်ရာလောက်ဖြင့် သံလျင် ကိုလက်ရယူနိုင်ကြောင်းပင်။ ရည်ရွ
ယ်ချက်အလွန်အကျွံထားရှိသော ဒူပလေးသည် ပဲခူးတွင် ပြင်သစ်တို့ ကု
န်သွယ်ရေးလက်ဝါးကြီးအုပ်ထားနိုင်ရန် စိတ်ကူးယဉ် အိပ်မက်မက်ပြီး
ပဲရစ္စတွင် စာတမ်းတစ်စောင် အူရားဖားရားတင်သွင်းဖို့ လုပ်သည် ။

သို့သော် ၁၇၅၃ ခု၊ ဇန္နဝါရီ ၂ ရက်နေ့စွဲတပ်ထားသော စာတစ်စောင်
ထဲ တွင် ပြင်သစ်ကုမ္ပဏီသည် ဒူပလေး၏ စီမံကိန်းဖြစ်သော မြန်မာပြ
ည်တွင် ပြင်သစ်တို့ လွှမ်းမိုးကြီးစိုးရေးကို ပယ်ချခဲ့သည် ။ ဗြိတိသျှတို့ မှ
န်မှန်ကြီးနယ် မြေချဲ့ထွင်လာကြောင်းပြောကာ ဒူပလေးသည် ဆက်လ
က်၍ အသနားခံသည် ။ ဗူရီနီကိုလည်း သံလျင်တွင် ဆက်နေရန်
ညွှန်ကြားခဲ့သည် ။ အလောင်းမင်းတရား နှင့် မွန်တို့ ၏ စစ်ပွဲကို ထော
က်ကူနိုင်သည် ဆိုပါက ပွန်ဒီချယ်ရီဘက်မှ ဘာပဲပုံပိုး ပေးနိုင်ပေးနိုင် ဒူ
ပလေးအသင့်ဖြစ်နေခဲ့သည် ။

မဒရတ်နှင့် လန်ဒန်မှ ဗြိတိသျှတို့ က ဒူပလေး၏ စီမံကိန်းများ သ
ည် အင်္ဂလိပ် တို့ ၏ ကုန်သွယ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ခြိမ်းခြောက်နေသည် ဟု
မြင်သည် ။ ယေဘုယျ တွေးယူရသည် မှာ ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် အခြေချဖို့
အင်္ဂလိပ်ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ ခပ်လောလောဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြခြင်းမှာ မွန်
ဘုရင်ကပြင်သစ်တို့ အား ဟိုင်းကြီးကျွန်းကိုပေးအပ်မည်ဟူသော ကော

လာဟလကြောင့် ဖြစ်သည် ။ နောင်မှ ထိုကောလာ ဟလမှားကြောင်း သိရသည် ။

ပဲခူးနှင့် သံလျင်ရှိ အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ် ယှဉ်ပြိုင်ဘက်အချင်းချင်းတို့ ၏ လှုပ်ရှားမှုများကို ရည်ညွှန်းသည့် အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်အစီရင်ခံစာများ ထဲတွင် ချဲ့ကားရေး သားထားမှုများ ရှိသည် ။ ၎င်းတို့ ၏ နန်းတွင်းထဲ လွှမ်းမိုးနိုင်စွမ်းနှင့် လက်နက် စသောပြိုင်ဘက်တို့ ၏ ထည့်ဝင်မှုကို ချဲ့ကားရေးထားသည် မှာ ၎င်းတို့ ၏ အနေအထားခိုင်မြဲရန်ဖြစ်သည် ။

ပွန်ဒီချယ်ရီမှ ပေးပို့သည့် ၁၇၅၄ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၅ရက် နေ့စွဲတပ်စာထဲ တွင် ဗူရ်နီအား နှုပလေးရေး ပြောထားပုံမှာ ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် ခံတပ်ဆောက်ပြီးသော ဗြိတိသျှတို့ သည် သံလျင်တွင် အရှင်သခင်လုပ်ကြမည့် ဟန် ရှိသည် ဟု ဆိုထား၏။ ဟိုင်းကြီးကျွန်းပေါ်မှ အခြေအနေမှန်ကား ထိုစိတ်မှန်းသက်သက် အပြောနှင့် တခြားစီ ဖြစ်၏။ ခံတပ်သည် မည်သည့် တိုက်ခိုက်မှုမျိုးကိုမှ ကြံ့ကြံ့ခံထားနိုင်သည့် အနေအထားမရှိချေ။ ပဲခူးဘုရင်ကလည်း ကုမ္ပဏီတောင်းဆိုနေသည့် ကျယ်ပြန့်သောကုန်သွယ်လွတ်လပ်ခွင့်ကို ပေးသနားလိုခြင်းမရှိပေ။

ဒေးဗစ်ဟန့်တား၏ ရုတ်တရက်သေဆုံးမှုကြောင့် ဗြိတိသျှတို့ ၏ စေ့စပ်ဆွေးနွေးခြင်း ရပ်မသွားရုံတမယ်ဖြစ်ပြီးနောက် တိုင်းတစ်ပါးသားတို့ နှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုကိုဆောင်ရွက်ရသူ ပဲခူးဘုရင်၏ ညီ 'ဥပရာဇာ' က အင်္ဂလိပ်ဝန်ဘုရင်ခံဆောင်ဒါ အားပြောခဲ့ပုံမှာ

"ရှင်ဘုရင်၏ နိုင်ငံတော်အတွင်း မိမိတို့ သဘောရှိသလို ဝင်ထွက်သွားလာ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားခြင်းနှင့် အလိုရှိရာကုန်ပစ္စည်းများ သဘောပေါ်တင်ယူဆောင်သွားခွင့်ဟူသည်

ရှေးမင်းများ လက်ထက်မှ စပြီး ယနေ့တိုင်အောင် ထုံးစံ မရှိခဲ့သလို ကြားပင်မကြားဖူးခဲ့။ ရှေးမင်းများ လက်ထက်ကတည်းက ထုံးစံမဟုတ် ခဲ့သောဤကိစ္စကို ဘုရင်မင်းမြတ်အား ကျွန်ုပ်လျှောက်တင်ခြင်းမပြုနိုင်ကြောင်း အကြောင်းကြားလိုက်ရပေသ ည် "

အင်္ဂလိပ်ဘုရင်ခံဆောင်ဒါနှင့် မဒရစ်ဘတ်အဖွဲ့သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ပြဿနာများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး ပုသိမ်သို့ အာရုံ ရွှေ့ခဲ့ကြသည်။ "အခြေချ နေထိုင်ခြင်းအတွက် လွန်စွာသင့်လျော်သော တစ်ခုတည်းသော ရွေးချယ်စရာ ပုသိမ်"ကိုရနိုင်သည် ဟု မျှော်လင့်ခဲ့ကြ သည်။

ဆောင်ဒါနေရာကို ဆက်ခံသူ ဂျော့ပီးဂေါ့သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းစွန့် စားခန်း ကို ဘယ်တုန်းကမှ စိတ်ပါလက်ပါ ရှိပုံမရချေ။ ပုသိမ်တွင် အခြေစိုက်ခြင်းကိုမူ "အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှ နေရာ"ဖြစ် လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်လျက် ရှိသည်။ သို့သော် စေ့စပ်ဆွေးနွေးမှု လုံးဝမတိုးတက်ကြောင်းကို ၁၇၅၅ ခု၊ မတ်လတွင် ဂျော့ပီးဂေါ့ အစီရင် ခံလာသည်။ "ပဲခူးဘုရင်နှင့် ဥပရာဇာတို့ သည် စာချုပ်ကို လက်မှတ်ထိုးရန် ပြတ်ပြတ်သားသားငြင်းဆိုခြင်းဖြင့် ပုသိမ်ကို ပေးသ နားရန် ငြင်းဆိုလိုက်သည် "ဟု အစီရင်ခံထားသည်။

ပြင်သစ်တို့ သည် မွန်တို့ ဘက်မှ အားတက်သရောထောက်ခံကြသူများ ဖြစ် သလို အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ သည် 'ဤသဘောထားမတည်ကြည်သော နန်းတော် တွင်းမှ ကတိမှ လွဲ ရှိ အခြားဘာသံမှ ' မကြားရသောအခါ ဘုရင်ဗညားဒလနှင့် ဆက်ဆံရ င်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့ အရေးမှ သည် မြန်မာတို့ နှင့် မိတ်ဆွေဖွဲ့ရန်

တဖြည်းဖြည်း ဖြစ်တည်လာခဲ့သည်။ ။

၁၇၅၅ ခု၊ မတ်လတွင် အလောင်းမင်းတရားသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ဗြိတိသျှတို့ နှင့် ဆက်သွယ်ရန် ပဏာမခြေလှမ်းကို စတင်လိုက်သောအခါ ဟိုင်းကြီးကျွန်း ဦးစီးမှူးဘရွတ်ခံသည် ပဲခူးဘုရင်က ပေးသနားရန် အင်တင်တင်ဖြစ်နေသောအရာ ကို မြန်မာဘုရင်ထံမှ ရနိုင်သည့် အခွင့်အရေးအား ချက်ချင်းမြင်ခဲ့သည်။ ။ အောက် မြန်မာပြည်တွင် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီအခြေစိုက်မှုအပေါ် ပုံမှန်သဘောတူညီမှုနှင့် နယ်မြေဆိုင်ရာ၊ ကုန်သွယ်ဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများကို ဆိုလိုသည်။ ။

'မိတ်ဆွေ'ဆိုသောဝေါဟာရကို မြန်မာတို့ က သုံးထားခြင်း၊ 'ပဲခူးဘုရင်ထံမှ ဘာမှ ရဖို့ မျှော်လင့်ချက်မရှိခြင်း'တို့ ကြောင့် ဘရွတ်ခံသည် ၁၇၅၅ ခု၊ ဧပြီလတွင် မြန်မာတို့ ဘက်ယိမ်းရန် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း အကြံပြုထောက်ခံခဲ့သည်။ ။ ၁၇၅၅ ခု၊ ဇူလိုင်လမှ စက်တင်ဘာလထိ ရွှေဘိုမှ အလောင်းမင်းတရားနန်းတော်ထဲ ရောက်ရှိခဲ့သော ဘေကာသံအဖွဲ့ကြောင့် ဗြိတိသျှတို့ သည် နယ်မြေဆိုင်ရာ ကုန် သွယ်ဆိုင်ရာ တောင်းဆိုချက်များကို ရှင်းလင်းစွာ လျှောက်တင်နိုင်ခဲ့သည်။ ။

ဗြိတိသျှတို့ သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် ရှိနေဆဲ အခြေချနေထိုင်မှုကို စာချုပ် တစ်စောင်ဖြင့် တရားဝင်ဖြစ်လိုကြသည်။ ။ ထို့ပြင် ပုသိမ်တွင် ၎င်းတို့ အတွက် နေထိုင်စရာမြေတစ်ကွက်ကို မျှော်လင့်ထားကြသည်။ ။ ၁၇၅၅ ခု၊ အောက်တိုဘာတွင် အလောင်းမင်းတရား၏ သြဇာအာဏာသည် အောက်မြန်မာပြည်အနောက် တောင်ဘက်တစ်လွှား၌ အခိုင်အမာတည်မြဲသောအခါ မဒရတ်စံဘုတ်အဖွဲ့အား ဘရွတ်ခံက 'ကြားနေအဖြစ် ရှေ့ဆက်သွားရန် ခက်ခဲသွားပြီ'ဖြစ်ကြောင်းပြောခဲ့ သည်။ ။

ပြောင်းလဲသွားသော အနေအထားသစ်အပေါ် ဘရွတ်ခံက အကော

င်းဆုံးဖြစ် ရန် ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း အောက်မြန်မာပြည် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာ အခြေအနေ များကြောင့် မြန်မာဘုရင်သည် ဗြိတိသျှတို့ ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဒွိဟဖြစ်လာခဲ့ သည် ။ ၁၇၅၅ ခု၊ မေလတွင် ရန်ကုန်မြို့ကို တည်လိုက်ခြင်းနှင့် အတူ မြစ်တစ် ဖက်ကမ်းမှ ရှေးဟောင်းဆိပ်ကမ်းဖြစ်သော သံလျင်နေတိုင်းတစ်ပါးသား ကုန်သည် များ သည် ခဲရာခဲဆစ်နိုင်သောအခြေအနေကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရမည်မှာ မလွဲပေ။

အခြားတစ်ဖက်တွင် မူ စီးပွားရေးနှင့် တိုင်းပြည်အရေးတို့ အတွက် တိုင်းတစ်ပါး သားကုန်သည် များ နှင့် ကောင်းမွန်သောဆက်ဆံရေးရှိဖို့ အရေးကြီးကြောင်းကို အလောင်းမင်းတရားနှင့် ဗညားဒလဘုရင်နှစ်ပါးစလုံး သတိရှိခဲ့ကြသည် ။ ထို့ကြောင့် ပင်လျှင် မွန်ဘုရင်နှင့် မြန်မာဘုရင်တို့ သည် တိုင်းတစ်ပါးသားကုန်သည် တို့ အပေါ် ၎င်းတို့ ဘက်မှ မည်မျှကောင်းကောင်း ဆက်ဆံသည် ကို အသားပေးဖော်ပြခဲ့ကြသည် ။ တစ်ပြိုင်တည်းမှာ ပင် တိုင်းတစ်ပါးသားကုန်သည် များအား အခွင့်သင့်တိုင်း ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ဖိအားပေးခဲ့ကြသည် ။

ထိုသို့ရှိနေသည့် တိုင် ကုန်သည် များ ဘက်မှ လည်း ကျေးဇူးတရားမသိတတ်သူ များ မဖြစ်ရလေအောင်၊ သာကူးများ မဖြစ်ရလေအောင် အထိ သတိအနေအထား သံတမန်များ အဖြစ် ပြုမူခဲ့ကြသည် ။ ကုန်သည်အားလုံးသည် သံလျင်၊ မွန်အစိုးရ တို့ နှင့် ဆက်ဆံမှုအချိန်ကြာမြင့်စွာ တည်ရှိခဲ့နိုင်သောကြောင့် ထိုပတ်သက်ဆက်ဆံမှုကို ချိုးဖောက်ရန် ဝန်လေးခဲ့ကြသည် ။ သို့တိုင် ၁၇၅၅ ခု၊ နှစ်လယ်တွင် မြန်မာတို့ စစ်နိုင်ဖို့ အလားအလာကြီးခဲ့သည် ။ ထိုအခါ ဤစစ်ပွဲကာလတာရှည် တွင် တိုင်းတစ်ပါးသား ကုန်သည် များ အနေဖြင့် ဘယ်ဘက်တွင် နေမည်နည်းဟူသော မေးခွန်းပေါ်ပေါက်လာသည် ။

အလောင်းမင်းတရားသည် ၁၇၅၅ ခု၊ ဧပြီလ ၁၆ ရက်မှ ဇွန်လ ၂၇ ရက် ထိ ရန်ကုန်မြို့တွင် စံနေတော်မူစဉ် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းနှင့် ဆင်နွှဲ တော့မည့် စစ်ပွဲကို အာရုံထား၍ စီမံတော်မူသည်။ ။ ထိုကာလအတောအတွင်း အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်ကုန် သည် များ သည် မင်းတရားကြီးရှေ့တော်မှောက် အဖူးမြော်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ။

မင်းတရားကြီးပေးသော ကတိများ သည် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ အသစ် ရောက်လာသော သံလျင်နေ အင်္ဂလိပ်ဝန် ဟင်နရီစထရင်းဖဲလို ဆိုသောပုဂ္ဂလိက ကုန်သည် ကို ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ။ ထိုကုန်သည် သည် ရန်ကုန်သို့ ၎င်း၏ စီးပွား ရေးကိစ္စများ ယူဆောင်လာခဲ့တော့၏။ ထိုအခါ မွန်ထီးနန်း ထိတ်လန့်တကြားဖြစ်ပြီး ရန်ကုန်မှ ဗြိတိသျှကုန်သည်များ ထံ လျှို့ဝှက်စွာ စာရေးသားပေးပို့တော်မူ သည်။ ။ နောက်တစ်ကြိမ် ဘက်ပြောင်းဖို့ ၊ မဟုတ်ပါကလည်း လာမည့် တိုက်ပွဲ ကာလအတွင်း အနည်းဆုံးကြားနေဖို့ စာရေးဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ။

သို့သော်လည်း စထရင်းဖဲလို၏ အရွေ့သည် အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ မူဝါဒတစ်ရပ်လုံး ကို ပြောင်းပြန်ဖြစ်အောင် မစွမ်းခဲ့။ အချို့အင်္ဂလိပ်သင်္ဘော ကပွတိန်များ သည် မွန်တို့ ၏ ချဉ်းကပ်မှုကို လက်ခံကြသည်။ ။ မွန်တို့ နှင့် မဟာမိတ်ဖြစ်ကြောင်းကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ဝန်ခံကြသည်။ ။ ဇွန်လကုန်တွင် အလောင်းမင်းတရားကြီး ရွှေဘိုကို ဆန်တော်မူသော် မွန်တို့ သည် အချိန်မဆိုင်းဘဲ ရန်ကုန်မြို့စောင့် မြန်မာ တပ်ကို တိုက်လေသည်။ ။

ပထမတွင် ဗြိတိသျှသင်္ဘောများ ကြားနေလုပ်ခဲ့ရာ မွန်နှင့် မြန်မာနှစ်ဖက် စလုံးက မကျေနပ်ခဲ့။ နောက်ထပ်တစ်ကြိမ် မွန်တို့ တိုက်သောအခါ အင်္ဂလိပ် သင်္ဘောကပွတိန်များ သည် မြန်မာတို့ ဘက်ပါရန်

ငြင်းခွဲသော်ငြား အခြားဘက် မှ ပြင်သစ်သင်္ဘောနှစ်စင်းကို ကူညီရန်ဘက်ပြောင်းခဲ့သည်။ သည် တစ်ကြိမ်လည်း မွန်တို့ ၏ ရေကြောင်းတိုက်ပွဲအကျိုးအမြတ်မထွက် ရှုံးခဲ့ရပြန်သည်။

တစ်ပြိုင်တည်းမှာ ပင် အင်္ဂလိပ်ကပ္ပတိန်များ နှင့် မွန်ထီးနန်း၏ ခင်မင်ရင်းနှီး သော စာရေးဆက်သွယ်မှုများ ပေါ်ခဲ့သည်။ ။ ရွှေဘိုသို့ ဂျော့ဘောကာ မရောက်ခင် ကလေးတွင် မင်းတရားကြီး သိတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ မဟာမိတ်စာချုပ်တစ်ခု ချုပ်ဆိုလိုသော ဘရွတ်ခ်၏ တောင်းဆိုမှုကို လျှောက်ထားရန်ရည်ရွယ်လျက် ရွှေဘိုသို့ ဂျော့ဘောကာ ရောက်လာခဲ့ပြီ။ သို့သော် စာချုပ်ကို အလေးထားပြောဆို ရမည့် အစား အင်္ဂလိပ်သင်္ဘောကပ္ပတိန်များ နှင့် မွန်တို့ ၏ စာအသွားအပြန်များ သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းနှင့် မဒရတ်စ်အာဏာပိုင်များ ၏ သဘောတူညီချက်မပါခဲ့ကြောင်းကို ဂျော့ဘောကာသည် စိတ်ဆင်းရဲစွာ လျှောက်တင်ခဲ့ရသည်။

အခြေအနေများ ပိုဆိုးဖို့ ဖန်လာသည် မှာ ၁၇၅၅ ခု၊ ဒီဇင်ဘာတွင် ရန်ကုန်ကို ပိုင်းကူတိုက်ရန် ကပ္ပတိန်ဂျက်ဆင်နှင့် အခြားဗြိတိသျှကုန်သည်များအား မွန်တို့ က အဓမ္မစေခိုင်းခဲ့ခြင်းပင်။ ထိုတိုက်ပွဲတွင် လည်း မွန်တို့ မနိုင်ဘဲ ဗြိတိသျှတို့ သာ အယုံအကြည်ကင်းမဲ့ခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။

မည်သို့ဆိုစေ၊ အလောင်းမင်းတရားသည် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် တည်ငြိမ် သောဆက်ဆံရေးကို ထူထောင်ထားရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ။ ဘရွတ်ခ်ကို ယုံကြည် တော်မူခဲ့ပြီး ထိုနှစ်ဇူလိုင်လအတွင်း ရန်ကုန်တွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပုံကို ဘောကာပြောပြ သည့် အတိုင်း လက်ခံရန်အသင့်ဖြစ်နေခဲ့သည်။ ။ တိုင်းတစ်ပါးသားတို့ တင်သွင်း သော 'စာချုပ်'ကို လက်မှတ်ထိုးရန် ဝန်လေးခဲ့သော်လည်း မင်းတရားကိုယ်တိုင် ရှေ့ဆောင်လမ်းပြလုပ်ပြီး ကုမ္ပဏီအား ပုသိမ်တွင် မြေနေရာတစ်ကွက်

နှင့် အခွန် လွတ်ကုန်သွယ်မှု အထူးအခွင့်အရေးကို ရက်ရောစွာ ပေးသနားတော်မူခဲ့သည်။ ။

အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီကိုယ်စားလှယ်များ သည် အင်္ဂလိပ်ဘုရင်၏ ခန့်ထားခြင်း ခံရသူများ ဟု အလောင်းမင်းတရားကြီးက ယူဆခဲ့ပြီး ဘရွတ်ခံတစ်ဦးကိုမျှသာ ပတ်သက်ဆက်ဆံလိုခြင်းမရှိခဲ့။ ဒုတိယမြောက်ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ ကိုယ်တော် တိုင် ရာဇသံသဝဏ်လွှာတစ်စောင်ပေးပို့ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့လေသည်။ ။ လန်ဒန်မှ ကုမ္ပဏီ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ထံလည်း ပေးပို့ရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ။ ဤနည်းဖြင့် မင်းတရားကြီး သည် ကုန်သွယ်မှုဖွံ့ဖြိုးရန်သာမက အင်္ဂလိပ်ဘုရင်နှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုကိုပါ ပျိုးထောင်ရန်အလိုရှိတော်မူခဲ့သည်။ ။ အနောက်တိုင်းဧကရာဇ်တစ်ပါးကို ဆက်သွယ် သော ထိုသို့သောပဏာမခြေလှမ်းမျိုးသည် မြန်မာ့သမိုင်းကြောင်းထဲတွင် ကြားပင် မကြားဖူးခဲ့။

၁၇၅၅ ခု၊ အောက်တိုဘာမှ ၁၇၅၆ ခု၊ မတ်လအထိ လန်ဒန်သို့ပေးပို့သောဘုရင်ခံကျွေးပီးဂျေ၏ ရုံးစာများ ထဲတွင် ဘုရင်အလောင်းမင်းတရားနှင့် သံအဖွဲ့ အပြန်အလှန်ရှိခဲ့ကြောင်းကို အသေးစိတ်အနည်းငယ် တွေ့ရသည်။ ။ ပီးဂျေ၏ အစီ အရင်ခံစာများ သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ပြဿနာများကို ဗဟိုပြုထားသည်။ ။ စစ်သာ မပြီးဆုံးပါက တိုးတက်စရာလမ်းမမြင်သော အခြေအနေဖြစ်ကြောင်းကို "ယခု ရာသီတွင် ကျွန်းပေါ်၌ အသေအပျောက်များ သည် "ဟု လည်းကောင်း၊ အဓိက ပြဿနာမှာ စစ်ပွဲဖြစ်ကြောင်းကို "ပဲခူးသားတို့ နှင့် မြန်မာတို့ ကြားမှ ကြာမြင့် သော စစ်ပွဲ"ဟု လည်းကောင်း၊ ရေးသားထားသည်။ ။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းသည် "ဘင်္ဂလား သို့မဟုတ် ကမ်းခြေမှ ဖြည့်စွမ်းနေရမည်"မို့ "ကုမ္ပဏီအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးအဖြစ်သာ ရှိနေလိမ့်မည်"ဟု

သုံးသပ်ထားသည်။ ။ ဘရွတ်ခံနှင့် ပတ်သက်၍ "တတ်နိုင်သလောက် ပဲ
ခူးသားတို့ ကို စိတ်အနှောင့်အယှက် မဖြစ်စေဘဲ မြန်မာတို့ ဘက်ယိမ်းရ
န် ဘရွတ်ခံအားအမိန့်ပေးထားသည် " ဟု ရေးထားသည်။ ။ ထို့ပြင်မြန်
မာတို့ နှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့ရေးအတွက် အလားအလာ အချို့ကို
အကြမ်းဖျဉ်းဖော်ပြထားသည်။ ။ ပဲခူးသားတို့ အား"ကူးသန်းရောင်းဝယ်
ရေးကြောက်သူ"များ အဖြစ်၊ မြန်မာတို့ အား"ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား
တတ်သော လူမျိုး"အဖြစ်၊ ရှင်ဘုရင်အသစ်နှင့် အတူ အောက်မြန်မာပြ
ည်သည် "သင်္ဘော တည်ဆောက်ရေးဗဟို"အဖြစ် ဖွဲ့ဖွဲ့တိုးတက်လာနိုင်
သည် ဟု ဝီဂေါက်ထင်မြင်ခဲ့ လေသည်။ ။

မြန်မာပြည်တွင် ကုမ္ပဏီထားရှိရေး၏
ဘဏ္ဍာရေးကန့်သတ်ချက်များကို ထည့် သွင်းစဉ်းစားခြင်းဖြင့် ဝီဂေါက်သ
ည် ထိုကိစ္စတွေးစရာဖြစ်ကြောင်း ကောင်းကောင်း သိခဲ့သည်။ ။ ကုမ္ပဏီမူ
ဝါဒ၏ အခြေခံအကျဆုံး သုံးသပ်ချက်မှာ ပြင်သစ်တို့ နှင့်
စီးပွားဖြစ်ယှဉ်ပြိုင်မှုတွင် ကုမ္ပဏီ၏ ရေရှည်နည်းဗျူဟာကျသော လုပ်ပို
င်ခွင့်ကို အမြဲတစေ ချုပ်ချယ်နေရန် ဖြစ်၏။

ဤစာအသွားအပြန်၏ သော့ချက်ကျသော စကားရပ်များ ၏ အမှန်
စင်စစ် အဓိပ္ပာယ်မှာ "မြန်မာတို့ ဘက်ယိမ်းခြင်း"ဟူသည်
ဒေသတွင်းဩဇာအာဏာ ဆက်စပ်မှုထဲ တိုက်ရိုက်စွက်ဖက်ခြင်းကို ဖြစ်
စေခဲ့သည် ဟု လည်းကောင်း၊ "မဟာ မိတ်ပြုခြင်း"ဟူသည် ဗြိတိသျှကု
န်သွယ်ခွင့်ကို ထူထောင်ရန် နန်းတော်နှင့် ယုံ ကြည်လောက်စရာ တရား
ဝင်ချည်တုပ်ခြင်းကို ရလဒ်ထွက်စေမည်ဟု လည်း ကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်
ညွှန်းဆိုထားခြင်းဖြစ်သည်။ ။ "ဥရောပစစ်တပ် အသေးစား လေးတစ်ခု
လောက်ဖြင့် ထိုအရပ်မှ မြန်မာတို့ အားသက်သေပြရန် လုံလောက်ပါ သ
ည် "ဟု ဝီဂေါက်သည် အောင်နိုင်ရေးအကြံပြုချက်ကို ထပ်မံဆိုထားပြန်

သည် ။ သို့သော် ၁၇၅၅ ခု၊ အောက်တိုဘာရက်စွဲတပ် ရုံးစာထဲတွင် ပီး
ဂေါ့သုံးသပ်ထားပုံ မှာ "ကာနတစ်မှ ပြဿနာ"များ သည် မြန်မာတို့
အား စစ်မှန်သောကူညီမှုကိုပေးရန် အင်္ဂလိပ်တို့ အား ဟန့်တားထားလိ
မ့်မည်ဟူ၏။

ခုနစ်နှစ်စစ်ပွဲအစသည် မြန်မာ့အရေးထဲ အမှန်တကယ်ဝင်စွက်ဖက်
ဖို့ ရာ သာ၍ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိချေ။ ပီးဂေါ့၏ ၁၇၅၆ ခု၊ မတ်လ ၂ ရက်နေ့
စွဲတပ်ရုံး စာထဲတွင် "မြန်မာ သို့မဟုတ် မွန်၊ တစ်ဖက်ဖက်ကို
ကူညီခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့ ကို အားနည်းစေခြင်းသည် အမြော်အမြင်ရှိသော
လုပ်ရပ်'ဟု ဘုတ်အဖွဲ့က မယူဆခဲ့ ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားသည် ။

မြန်မာပြည်တွင် နယ်မြေခြေကုပ်ရယူရန်နှင့် ဒေသတွင်းနိုင်ငံရေးထဲ
ပြော ရေးဆိုခွင့်ရရန် စစ်ရေးစွက်ဖက်မှုများ အကြောင်း ပီးဂေါ့က စိတ်
မပျံ့တပါ ထင်ကြေးပေးနေစဉ် အလောင်းမင်းတရားကြီးသည် အမြင့်
မားဆုံးနိုင်ငံရေးအဆင့်ဖြင့် ရင်းနှီးစွာဆက်ဆံရေးအတွက် အားတက်သ
ရော ယုံကြည်မျှော်လင့်နေသည် ။ ပုံမှန် စစ်ရေးအထောက်အပံ့ကို အား
ကိုးလျက်ရှိသည် ။ နှစ်ဦးစလုံးက 'ချစ်ကြည်ရေး' နှင့် 'မဟာမိတ်'ဆိုသ
ည် ကို ပြောနိုင်ကြသော်လည်း ဆိုလိုရင်းမှာ တခြားစီ ဖြစ်၏။

မဒရတ်စ်ဘုရင်ခံရော၊ လန်ဒန်မှ ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ ပါ အလော
င်းမင်းတရား၏ တိုင်းရေးပြည်ရေး စီမံကိန်းများ နှင့် ရည်ရွယ်ချက်များ
အပေါ် တစ်စုံတရာ စိတ်ဝင်စားမှုမရှိပေ။ ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ လာသော စိ
တ်ပျက်စရာသတင်းများ နှင့် အတူ မြန်မာပြည်ထဲ သူတို့ ၏
လှုပ်ရှားမှုများ ရှေ့ဆက်ခဲ့ထွင်ဖို့ အာသီသကုန်ခန်း သွားပြီဖြစ်သည် ။

၁၇၅၂ ခုတွင် အလွန်အကျွံဆန္ဒစောပြီး ဟိုင်းကြီးကျွန်းစီမံကိန်းကို စ
တင်ခဲ့ ရာမှ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ သည် ထိုစွန့်စားမှုနော

က်ကို ဆက်လိုက် ရကျိုးနပ်ပါ၏ လော မသေချာကြတော့။ အောက်မြန်
မာပြည်မှ လုပ်ငန်းများကို လက်စသိမ်းဖို့ အချက်ပေးလိုက်သော ပထမ
ဆုံးသတင်းလွှာကို ၁၇၅၅ ခု၊ ဒီဇင် ဘာလတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည် ။ ၁၇၅
၅ ခု၊မတ်လတွင် "ဟိုင်းကြီးကျွန်းစီမံကိန်း အားလုံးရပ်သိမ်းရန်၊ သို့မဟု
တ် ကုန်ကျစရိတ်အနည်းဆုံးဖြင့်ပြီးမည့် ပိုင်ဆိုင်မှု ကိုသာ ဆက်ထားရ
န်ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြဖို့ "မဒရတ်စံဘုတ်အဖွဲ့အား ပြောကြားခဲ့ သည် ။

(အလျင်လူ ဆောင်ဒါနှင့် မတူဘဲ) ပီးဂေါ့သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းစီမံကိ
န်းအပေါ် ဟက်ဟက်ပက်ပက်ရှိသူ တစ်ဦးမဟုတ်သည့် တိုင် သူနှင့် သူ
၏ မဒရတ်စံကောင်စီ သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေစိုက်မှုကို
တစ်ခါတည်းနှင့် အပြီးအပြတ် စွန့်ခွာသွားဖို့ ဝန်လေးခဲ့ပုံရသည် ။

အလောင်းမင်းတရားနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးခြင်းများ သည် ၁၇၅၇ ခု၊
ဩဂုတ်လ အထိ ရှေ့ဆက်သွားဆဲဖြစ်သည် ။ အင်ဆိုင်းလက်စတာသည်
အလောင်းမင်းတရား ကြီးလက်မှတ်ထိုးပေးလိုက်သည့် စာချုပ်တစ်ခုကို
ရယူနိုင်ခဲ့သည် ။ ဖြစ်ချင်တော့ ၁၇၅၈ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၈ရက်နေ့တွင် မ
ဒရတ်စံဘုတ်အဖွဲ့သည် "မြန်မာတို့ နှင့် စာချုပ်"ချုပ်ဆိုခဲ့ပြီးကြောင်းသ
တင်းကို ကြားသိခဲ့ရသလို ထိုတစ်နေ့တည်းတွင်
လန်ဒန်အကြီးအကဲများ ထံမှ အမိန့်စာရောက်ရှိလာခဲ့သည် ။ ဟိုင်းကြီး
ကျွန်းရှိ ကုမ္ပဏီကုန်ကျစရိတ်ကို အမြောက်အမြားလျှော့ချရန်တည်း။

အလောင်းမင်းတရား၏ မျှော်လင့်ချက်များ အသေအချာတက်
လာပြီးမှ ၊ အင်္ဂလိပ်အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့်
အဆက်အသွယ်လုပ်နေခဲ့ပြီးကာမှ ၊ နောက်ဆုံးတွင် လည်း အင်္ဂလိပ်တို့
စကားအတိုင်း(စာချုပ်မှ စာချုပ်)စေ့စပ်ဆွေးနွေးဖို့ သဘောတူ ပြီးကာမှ
၊ ကုမ္ပဏီမူဝါဒသည် မြန်မာပြည်ကုန်သွယ်ဆိုင်ရာပတ်သက်မှုကို အဆင့်

လျှော့ချရမည့် အဖြစ်ကို ရောက်ခဲ့သည်။ ။

၁၇၅၉ ခု၊ ဇန္နဝါရီ ၂၃ ရက်နေ့စွဲတွင် လန်ဒန်မှ လာသောရုံးစာထဲတွင် ဒါရိုက်တာများ သည် ၎င်းတို့ ၏ အစောပိုင်းအမိန့်များကိုပင် အတည်ပြုခဲ့သည်။ ။ "ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေချမှုသည် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားလွန်းပြီး အကျိုးအမြတ် မသေချာလှရကား မရပ်သိမ်း ရသေးပါက ချက်ချင်းပြုလုပ်ရမည်မှာ ကျွန်းပေါ် အလံထူရန် အစေခံသုံးဦး၊ လေးဦး ထက်ပိုပြီး ချန်မထားခဲ့ရ။ အလံထူခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့ ၏ အခွင့်အရေးကို ထိန်းသိမ်းရုံမျှသာဖြစ်သည်။"

မဒရတ်စ်ဘုတ်အဖွဲ့သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းနှင့် ပတ်သက်သော မည်သည့် ဆုံး ဖြတ်ချက်ကိုမဆို ၁၇၅၉ ခု၊ ဇန္နဝါရီလတိုင်အောင် နေ့ရွှေ့ညရွှေ့ လုပ်ခဲ့သည်။ ။ သို့သော်ထိုစဉ်ကာလတွင် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီအတွင်းမှ နိုင်ငံရေးဆွဲအားစက် ကွင်းသည် အခြားနေရာသို့ ရွှေ့သွားခဲ့သည်။ ။

မတ်လကုန်မှ ရောဘတ်ကလိုက်ဖ်နှင့် ကာလကတ္တားဘုတ်အဖွဲ့တို့ သည် ဟိုင်း ကြီးကျွန်းမှ ဥရောပသားအားလုံးကိုခေါ်ငင်ရန် ကျွန်းသို့ ရွက်လှေတစ်စီးလွှတ် လိုက်ကြောင်း၊ ဒုဗိုလ်ကလေးဟု ပါ၏ လက်အောက်တွင် လူသုံးလေးဦးကိုသာ သစ်လုံးများ ဂရုစိုက်ရန် ကျွန်းပေါ်ဆက်လက် နေထိုင်စေမည်ဖြစ်ကြောင်း မဒရတ်စ် သို့အကြောင်းကြားခဲ့သည်။ ။ စက်တင်ဘာတွင် ကပ္ပတိန်ဆောက်သံဘီသည် ကျွန်း ပေါ်ကျန်ရှိနေသေးသော သစ်လုံးများကို ကောက်ရန် ကာလကတ္တားမှ ထွက်လာ သည်။ ။ ဤမျှဖြင့် ယခုဇာတ်လမ်းပြီးဆုံးရမည်ဖြစ်သည်။ ။

သို့ရာတွင် အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ နန်းတော်ထဲတွင် မင်းတရားကြီး စိတ်နေသဘောထားပြောင်းလဲသွားပုံမှာ နားလည်စရာကိစ္စဖြစ်ခဲ့သည်။ ။ မဏိပူရမှ ပြန်လာသော အလောင်းမင်းတရားသည် အာမေ

နီယံလူမျိုး ဂရက်ဂေါ်ရီ၏ လျှောက်ထားချက်များ အရ ဟိုင်းကြီးကျွန်း ၏ နောက်ဆုံးဦးစီးမှူး ဒုဗိုလ်ကလေး ဟု ပ်သည် (မြန်မာတို့ အား စိန် ခေါ်သူ) မွန်တို့ အား လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ ပံ့ပိုးခဲ့ကြောင်း ကြားသိတော်မူခဲ့သည် ။

အိန္ဒိယ၏ လတ်တလောအကြောင်းများ ဖြစ်သော အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ အိန္ဒိယနိုင်ငံထဲ နယ်မြေကျယ်ပြန့်စွာ နိုင်ငံရေးစိုးမိုးခြယ်လှယ်မှု ကို ဂရက်ဂေါ်ရီက အသေးစိတ်လျှောက်တင်ခဲ့သည် ။ မြန်မာပြည်နှင့် ပတ်သက်သော တွက်ချက်မှုတွင် လည်း ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် ထိုသို့သော အခြေချမှုမျိုးသည် နောင်အခါနယ်မြေ ချဲ့ထွင်ရန်ခြေကုပ်ယူခြင်းဖြစ်ကြောင်း မင်းတရားကြီးအား ဂရက်ဂေါ်ရီ က လျှောက် ထားခဲ့သည် ။ နောင်သော် ဂရက်ဂေါ်ရီသည် အဖြစ်မှန်များ ကို ချဲ့ကားပြောဆိုခြင်း အတွက် စွပ်စွဲခံရသည် ။

သို့သော် ဖြစ်မြဲသဘာဝအတိုင်း အလောင်းမင်းတရားသည် ထိုအသစ်စက် စက်သစ္စာဖောက်မှုအပေါ် အမျက်ပြင်းစွာထွက်ခဲ့ကာ ဟိုင်းကြီး ကျွန်းကို ချေမှုန်းရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည် ။ "ကုန်တိုက်အားလုံး၊ လက်နက်နှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်စသည် တို့ ကို"သိမ်းယူခဲ့ရန်အမိန့်ထုတ်သည် ။ ခုခံမှုမရှိပါက သတ်ဖြတ်ရမည်ဟု အမိန့်မ ပေးခဲ့။

(အလောင်းမင်းတရား၏ လက်စွဲတော် ပေါ်တူဂီလူမျိုး)အန်တိုနီယို၏ အကူ အညီဖြင့် ပြင်သစ်ကိုယ်စားလှယ် လာဗိုင်း အမှူးပြုသောရဲမက်တော် ၆၀ သည် မင်းတရား၏ အမိန့်တော်ကို ထမ်းရွက်ခဲ့သည် ။ ထိုနှစ်ဦးစလုံးသည် မြန်မာ မဟုတ်သောအမှုထမ်းများ ဖြစ်ကြ၏။ အသက်ဘေးမှ လွတ်မြောက်ခဲ့သူများ ၏ ပြောကြားချက်အရအန်တိုနီယိုသည် ပထမဦးစွာ မင်းတရားကြီး၏ စာလွှာအတု ဖြင့် သူ့ကိုယ်သူမိတ်ဆက်ပေး

ကာ မြန်မာရဲမက်တော်များအား အင်္ဂလိပ်ကုန်သည် များကို သုတ်သင်
စေသည်။ မြန်မာတို့ သည် အင်္ဂလိပ်ကုန်သည် တို့ ၏ အစောင့်နှင့် အိန္ဒိ
ယလူမျိုးအစေခံများကိုပါသုတ်သင်၍ ကျောက်ချထားသော
ဗြိတိသျှသင်္ဘော နှစ်စင်းကို မီးရှို့သည်။ ။ သို့သော် နောက်တစ်နေ့၌
သင်္ဘောများ ထွက်ခွာသွားသည် ကို မဟန့်တားနိုင်ခဲ့။

အသက်ရှင်ကျန်သူများ ထဲမှ တစ်ဦးဖြစ်သော ကပ္ပတိန်အဲလ်ဗက်စ်
၏ သုတ်သင် ပွဲအကြောင်းရေးထားသည့် ပထမဆုံးအစီရင်ခံစာကြောင့်
ထိုအဖြစ်ကို အိန္ဒိယမှ သိခဲ့ရပြီး ထိတ်လန့်တကြားဖြစ်ခဲ့သည်။ ။ စိန့်ဂျော့
ခံတပ်ကောင်စီသည် စုံစမ်းစစ် ဆေးရေးအဖွဲ့စေလွှတ်ပြီး သုတ်သင်ပွဲဖြ
စ်ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို ရှာဖွေစေ သည်။ ။ ကုမ္ပဏီသည် ဝန်ထမ်း
အချို့ ဖြေရှင်းချက်ပေးရမည်ဟု ချက်ချင်းသံသယ ဝင်ကာ မြန်မာပြည်မှ
ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းတို့ ၏ အမူအကျင့်ကို အတွင်းကျကျ စုံစမ်းမှုပြုတော့သ
ည်။ ။

မြန်မာဘုရင်သည် အဆွခံရခြင်းမရှိဘဲ ထိုသို့သော အစွန်းရောက်ရ
က်စက် မှုမျိုးကို လုပ်ဖို့ ဆိုသည် မှာ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ
အတွက် ယုံရခက် ကြီးဖြစ်နေသည်။ ။ အမှန်မှာ စေ့စေ့စပ်စပ်စစ်တမ်းထု
တ်လိုက်ပါက ဟိုင်းကြီးကျွန်း သုတ်သင်ပွဲသည် အသုံးမကျသောစစ်ဆင်
ရေး၏ အဆိုးဝါးဆုံးရလဒ်အဖြစ် ပေါ် ပေါက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ လူပြော
သူပြောအရ မြန်မာဘုရင်သည် ဖြစ်ခဲ့သမျှအတွက် နောင်တရခဲ့သည် ဟု
သိရသည်။ ။

၁၇၆၀ ခု၊ ဇွန်လတွင် ဗြိတိသျှတို့ သည် ဆုံးရှုံးခဲ့သောကုန်ပစ္စည်းများ
အတွက် လျော်ကြေးတောင်းရန်နှင့် ဟိုင်းကြီးကျွန်းအရေးအခင်း၏
အကြောင်းရင်းများကို စနည်းနာရန် ကာလကတ္တားမှ ကပ္ပတိန်အဲလ်ဗ

ကံစံကို မြန်မာပြည်စေလွှတ်ခဲ့သည် ။ နောင်လာမည့် အခန်းတွင်
ဟိုင်းကြီးကျွန်းအဖြစ်အပျက်များကို မြန်မာတို့ ဘက်မှ မြင်သောရှုထောင့်ဖြင့် ကြိုးစားကြည့်ကြမည်။

အဲလ်ဗက်စ်သည် အလောင်းမင်းတရားနတ်ရွာလားသောသတင်းကို သိရပြီး မင်းတရား၏ ထီးနန်းကိုဆက်ခံသူ သားတော်နောင်တော်ကြီးမင်းထံ အဖူးမြော် ရောက်ခဲ့သည် ။ ဗြိတိသျှတို့ တောင်းဆိုသောလျော်ကြေးကို နောင်တော်ကြီးမင်းက ငြင်း ဆိုသော်လည်း အကယ်၍ ဗြိတိသျှကုန်သည် များ ပုသိမ်ကိုပြန်လာအခြေချမည် ဆိုလျှင် ကြိုဆိုကြောင်းမိန့်တော်မူခဲ့သည် ။ သို့သော်ငြား အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီသည် မြန်မာ့မြေကို အပြီးအပြတ်စွန့်ခွာခဲ့သည် ။ ဗဒုံမင်း၏ နန်းတော်သို့ မိုက်ကယ်ဆိမ်းစ် ကိုစေလွှတ်သော ၁၇၉၅ ခုတိုင်အောင် မြန်မာပြည်နှင့် ဆက်စပ်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ပြန်မကြော့တော့ချေ။

ကုမ္ပဏီထွက်ခွာသွားချိန်မှ စပြီး ဟိုင်းကြီးကျွန်းသုတ်သင်ပွဲအမှတ်တရသည် မြန်မာပြည်သမိုင်းမှတ်တမ်းတွင် မြန်မာသက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်စံနစ်၏ ရက်စက်သော၊ အကြွင်းမဲ့အာဏာရှင်ဆန်သော အမှတ်တံဆိပ်အဖြစ် ကြာရှည်လေးမြင့်စွာတည် နေခဲ့သည် ။ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ မြန်မာပြည်တွင် အကျိုးအမြတ်ရလိုသော ကုန်သွယ်အခြေစိုက်မှုကျရှုံးခြင်းဆိုသည် ထက် 'လူသတ်ပွဲ'အဖြစ်ကသာလွန်ခဲ့ရာ ၁၈ ရာစုအလယ်ခေတ်က မြန်မာပြည်တွင် ဗြိတိသျှတို့ အတွေ့အကြုံကိုဖွင့်ဆိုသော အခိုက်အတန့်ဖြစ်ခဲ့သည် ။

အများ တကာအမြင်တွင် ထို'တစ်ဖတ်သတ်ကျမှု'သည် အလောင်းမင်းတရား ၏ အပိုင်းကဏ္ဍနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များကို အရိပ်မည်းထိုးစေခဲ့သည် ။ မြန်မာ့ရာဇဝင် သမိုင်းတွင် စိတ်နေသဘောထား အပွင့်လင်းဆုံး

ရှင်ဘုရင်တစ်ပါးဖြစ်နိုင်သော အလောင်းမင်းတရားမူကား အင်္ဂလိပ်တို့ နှင့် ကောင်းမွန်သောဆက်ဆံရေးကို ထူ ထောင်ဖို့ တစ်လျှောက်လုံးစိတ် ထက်သန်ခဲ့သူတည်း။

ရာဇသံရွှေပေ။

စာသားနှင့် ရှင်းလင်းချက်

အလောင်းမင်းတရားနှင့် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ

၁၇၅၂ ခုမှ ၁၇၆၀ ခုထိမြန်မာပြည်၌ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ ပတ် သက်မှုကို အထက်တွင် ခြုံငုံရေးသားထားပြီးနောက် ယခုအပိုင်းတွင် ထိုကာလတူအတွင်း က ဗြိတိသျှတို့ အပေါ်ထားရှိသော မြန်မာရှင်ဘုရင် ၏ မူဝါဒကို လေ့လာကြမည်။ ရှင်ဘုရင်၏ တရားဝင်စာရေးသားဆက် သွယ်မှုတင်မက သံဘက်အပြန်အလှန် စေလွှတ်မှုနှင့် ချိတ်ဆက်နေ သော ဗြိတိသျှအစီရင်ခံစာများကို အဓိကထားလေ့လာ ကြမည်။ ဤနည်းဖြင့် မင်းတရား၏ နန်းစံသက်အတွင်း အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဆက်ဆံ ရေးကို နက်နက်နဲနဲဆန်းစစ်နိုင်မည်။

မြန်မာဘုရင်သည် ဗြိတိသျှတို့ ၏ တောင်းဆိုချက်များ အပေါ် လျစ် လျူရှုခဲ့သူ တစ်ဦးမဟုတ်မှန်း ဖတ်ရှုခဲ့ပြီး ဖြစ်သည် ။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ပဏာမခြေလှမ်းကိုစတင်ခဲ့သူမှာ ဟိုင်းကြီးကျွန်း သို့မဟုတ် မဒရတ်စ်ဦးစီးမှူးများ မဟုတ်ဘဲ အလောင်းမင်းတရားကို ယ်တော်တိုင် ဖြစ်၏။ တိုတိုပြောရလျှင် အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ အမှုတွဲစာရင်းတစ်မျိုးတည်းဖြင့် မသိနိုင်သော အတွင်းသဘောမှာ မြန်မာတို့ သည် ၎င်းတို့ ဗာသာလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်ကို လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ။

အလောင်းမင်းတရား၏ သံတမန်ရေးရာ သော့ချက်ကျသောကာလတွင် ရာဇသံရွှေပေကို ဒုတိယမြောက် ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ မည်သို့မ

ည်ပုံပို့ခဲ့သနည်း ဆိုသည် ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဖွေရှာကြမည်။ ယခုအချိန်ထိ သမိုင်းဆရာများ မှတ်တမ်း တင်ခဲ့သည် ထက် အလောင်းမင်းတရား၏ သံတမန်ရေးရာကို အာရုံစိုက်ဖို့ ရန် အကြောင်းပြချက်ကောင်းကောင်း မြောက်များ စွာရှိနေပါသည် ။ ၁၈ ရာစုအင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေးကို ဗြိတိသျှတို့ ဘက်မှ အမြင်ဖြင့် အနုစိတ်ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာပြီး ဖြစ်ရာ ထပ်မံပြည့်စုံသောမြင်ကွင်း လိုအပ်နေပြန်သည် ။

နောက်တစ်ချက်မှာ မြန်မာရှင်ဘုရင်များ ၏ တိုင်းရေးပြည်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် သံတမန်ပရိယာယ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယခုချိန်ထိ များများ စားစားမသိရသေးပေ။ အစောပိုင်းအင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေးကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းဖြင့် အလောင်း မင်းတရား၏ ထီးနန်းဆက်ခံသူများ (နောင်နှစ်ပေါင်းခြောက်ဆယ်အထိ သားတော် များကသာ အများ ဆုံး ဆက်ခံသည်)သည် နောင်သော် တိုင်းခြားသား-အထူးသဖြင့် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် မည်သို့မည်ပုံဆက်ဆံခဲ့ကြောင်း နားလည်ရန်ပုံပိုးပေး သည် ။ နောက်ဆုံးတွင် ၁၈ရာစုအလယ်ပိုင်းမှ ကုမ္ပဏီကျရှုံးမှုကို ကောင်းစွာ နားလည်ထားခြင်းသည် ၁၈ရာစုနှောင်းပိုင်းရောက်မှ တစ်ကျော့ပြန် လောင်မြိုက်ကြ သော အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေးကို ဖတ်ရှုရာတွင် လမ်းရှင်းပေးမည်ဖြစ်သည် ။

ပြည်ကိုအောင်နိုင်ပြီး တောင်ဘက်သို့ အလောင်းမင်းတရား၏ တပ်များ ချီလာ သော ၁၇၅၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလဆန်းတွင် အလောင်းမင်းတရားသည် မိမိနယ်မြေ မြောက်ဘက်တစ်လွှားထက် မြစ်ဝှမ်းတွင် သာ၍ ထွေပြားသော စိတ်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်ရမည်ဟု သတိထားခဲ့မိသည် ။ အောက်မြန်မာပြည် သို့မဟုတ် ဂန္ထဝင် အခေါ်အဝေါ်ဖြစ်သော 'ရာမညတိုင်း' သည် လူမျိုးတစ်မျိုးတည်းနေထိုင်သောမြေ မဟုတ်ဘဲ မွန်၊မြန်မာ၊ ကရင်တို့ ၏ မြေဖြစ်သည် ။ ကြာမြင့် စွာဝန်းရံထားဖို့ ၊ ရန်သူ နှင့်

ကြည်းကြောင်းရေကြောင်း ရင်ဆိုင်ဖို့ အတွက် လူသူလက်နက်လိုအပ်မှုကို မီး မောင်းထိုးပြနေရာ ရွာများ ထဲတွင် ရဲမက်တော်စုဆောင်းပြီး တိုက်ရေးခိုက်ရေး လေ့ကျင့်ပေးရသည်။ ။

မွန်တို့ ၏ အဓိကမြို့ကြီးနှစ်ခုဖြစ်သော သံလျင်နှင့် ပဲခူးသည် ခံတပ်တောင့်တင်းသောမြို့ကြီးများ ဖြစ်၏။ အမြောက်စိန်ပြောင်းနှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက် လက်နက်ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် မွန်တို့ က မြန်မာတို့ ထက်သာသည် ဟု အဆိုရှိသည်။ ။ တောင်ဘက်သို့ချီရာတွင် အလောင်းမင်းတရားသည် တာထွက်ကောင်းလှသော်လည်း ပဲခူးကိုသိမ်းပြီး အထက်မြန်မာပြည်နှင့် အောက်မြန်မာပြည်၏ အရှင်သခင်ဟု အမည်တပ်ဖို့ ရာ နှစ်နှစ်ကြာအချိန်ယူခဲ့ရသည်။ ။

တိုင်းခြားကုန်သွယ်မှု၏ အရေးကြီးပုံ၊ လူမျိုးခြားကုန်သည် များ ၏ အခန်းကဏ္ဍ နှင့် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်တွင် ကုန်သွယ်ရေးကုမ္ပဏီများ အပြိုင်းအရိုင်းကြီးထွား များ ပြားလာမှုကို အလောင်းမင်းတရားကြီး သတိပြုမိမည်ဟု မှန်ကန်စွာယူဆ ကြမည်။ ၁၇၅၅ ခု၊ အစောပိုင်းတွင် မွန်ထီးနန်းတစ်ပန်းသာသောအချက်မှာ ပြင်သစ်၊ အင်္ဂလိပ်ကုမ္ပဏီ များ နှင့် ဆက်သွယ်မှုရှိခဲ့ခြင်းဟု မင်းတရားတွေ့ခဲ့မိပါ လိမ့်မည်။ ပြင်သစ်နှင့် အင်္ဂလိပ်တို့ သည် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာထဲ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အကွက်ချောင်းနေသူများ ဖြစ်၏။

မည်သည့် အသေးစိတ်သတင်းအချက်အလက်မဆို မင်းတရားကြီးရတော့မည် ဆိုလျှင် မွန်တို့ အတွက်မူ လက်တွေ့ကျကျ အသုံးဝင်ပြီးဖြစ်နေသည်။ ။ ပြည်ပမှ လက်နက်နှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို အလိုရှိလျှင် မြန်မာပြည်၏ အဓိက ဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်သော သံလျင်ကိုဝင်ထွက်နေသည့် တိုင်းတစ်ပါးသားကုန်သည် များကို လက်လှမ်းမီမှ ဖြစ်မည်ကို အ

လောင်းမင်းတရား ကိုယ်တော်တိုင်သိခဲ့သည် ။ သို့သော် သံလျင်သည် မွန်တို့ လက်ထဲတွင် ရှိသောမြို့။ ပင်လယ်ကြောင်း သွားသော လက်နက်အရောင်းအဝယ်ကို လက်လှမ်းမီအောင် ဘာများ လုပ်နိုင်မည်နည်း။

ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ ဟိုင်းကြီးကျွန်းပေါ် ကုန်သွယ် အခြေစိုက်စခန်းဖွင့်မည့် ၊ အလားအလာမရှိသော၊ အလွန်အမင်းနောက်ကျ ကျန်နေသော စီမံကိန်းသည် အလောင်းမင်းတရား၏ လက်တော်တွင်း ရောက်လာခဲ့ သည် ။ မြန်မာပြည်တွင်းမှ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီအကြီးအကဲနှင့် စကားပြောရန်၊ မဒရတ်စ်မှ ဌာနချုပ်နှင့် လက် လှမ်းမီရန် မင်းတရားသည် သံလျင်သို့သွားစရာ မလိုတော့ပေ။

၁၇၅၅ ခု၊ အစောပိုင်းတွင် တိုင်းပြည်၏ တောင်ပိုင်း၌ မြန်မာတိုင်းရင်းသား များ သည် အလောင်းမင်းတရားထံ လျင်မြန်စွာခိုဝင်နေကြသည် ။ သို့ခိုဝင်ကြခြင်းမှာ အောင်ပွဲဆက်နေသော မင်းတရား၏ တပ်တော်များကြောင့် စိတ်ဓာတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုနှင့် ဒေသခံသူကြီးကလန်များအား နဂိုရာထူးတွင် ခန့်ထား မည်ဟူသော မင်းတရား၏ ကတိစကားကြောင့် ဖြစ်၏။

ဂျော့ဘောကာ၏ 'ပုသိမ်တွင် တွေ့ရှိချက်များ နှင့် အင်းဝသို့အသွားအပြန်ခရီး' အစီရင်ခံစာထဲတွင် အလောင်းမင်းတရား၏ လက်ထဲ ပြည်မြို့ကျသွားပြီးနောက် ပုသိမ်မှ စိတ်ဝင်စားစရာ မှတ်တမ်းတင်အဖြစ်အပျက်များကို တွေ့ရသည် ။ ပုသိမ် သည် မြန်မာပြည်အနောက်ပိုင်းမှ အဓိကမြို့ဖြစ်သော်လည်း ပင်မရှေ့တန်း စစ်မျက်နှာနှင့် ဝေးကွာလွန်းနေသည် ။

ပြည်မြို့ကျပြီး တစ်ပတ်ခန့်အကြာတွင် ပုသိမ်မှ မြန်မာများ ပုန်ကန်သော ကြောင့် မွန်ဘုရင် ဝေးရာကိုရှောင်ရှားခဲ့သည် ။ မွန်တပ်နှင့် မြန်

မာတပ်များ ပုသိမ်မြို့ တွင်းဝင်ကာထွက်ကာ ကျန်သမျှရှိက္ခာများ လုယက်ယူငင်သောကြောင့် မင်းမဲ့ စရိုက်များ ထိမ်းမနိုင်သိမ်းမရ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ၁၇၅၅ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလကုန်တွင် အလောင်းမင်းတရား၏ တပ်ဆွယ်တစ်ခုသည် ပုသိမ်မြို့ကိုမီးတင်ရှို့သောအခါ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ ယာယီဆောက်လုပ်ထားသော အဆောက်အဦများ ရှိရာ မြေကွက်လပ်ကို ချန်ရစ်ခဲ့သည်။ ။

မတ်လ ၁၃ရက်နေ့တွင် ဂျော့ဘောကောထံ အလောင်းမင်းတရား လွှတ်လိုက် သောသံနှစ်ဦးရောက်လာသည် ။ ထိုအချိန်သည် အလောင်းမင်းတရား တောင်ဘက် ကို ချီရာတွင် လွန်ဆေး(မြန်အောင်) အထိသာရောက်သေးသည်။ ။ မင်းတရားသည် သံနှစ်ဦးနှင့် အတူ ရာဇသံတစ်စောင်ပါးလိုက်ရာ ထိုရာဇသံကို ဘေကာသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ဘရွတ်ခံထံ ချက်ချင်းပို့လိုက်၏။

ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် မြန်မာသံအဖွဲ့သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ လာရန် ဖိတ်ခေါ်ခြင်းခံရသည် ။ အင်အားကောင်းလှသော မွန်တပ်များကြားထဲ မြန်မာ သံအဖွဲ့စွန့်စားသွားလာရသည် မှာ အဆင်မပြေ။ ထိုအခါ ဘေကာကိုယ်တိုင် မြန်မာ သံအဖွဲ့ကို မြစ်ကြောင်းအတိုင်း ခေါ်ဆောင်လာခဲ့ကာ ဟိုင်းကြီးကျွန်းကိုရောက်သော် ဘရွတ်ခံမှ ဖော်ရွေစွာ လက်ခံခဲ့သည်။ ။

ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့သည့် အတိုင်း ဘရွတ်ခံသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် လက်ရှိ လက်တွေ့လုပ်ကိုင်နေသော ဦးစီးမှူး ဖြစ်၏။ ၁၇၅၃ ခု၊ ဒီဇင်ဘာတွင် သူ့ထက် များ စွာဝါကြီးသော ဒေးဗစ်ဟန့်တား ကွယ်လွန်သွားပြီးနောက် မဒရတ်စံဘုတ် အဖွဲ့သည် ငှက်ဖျားကြမ်းသော ဟိုင်းကြီးကျွန်းကို သွားရောက်လိုသူရှာမတွေ့ဘဲ နောက်ဆုံးမှ ဘ

ရွတ်ခံကို ဦးစီးမှူးခန့်အပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ။

ဒေသတွင်းတိုင်းပြည်ရေးအခြေအနေတွင် ဘရွတ်ခံ၏ အတွေ့အကြုံသည် တန်ဖိုးရှိ၏။ မြန်မာတို့ နှင့် ဆက်ဆံရေးသည် နိုင်ငံရေးအရလိုအပ်နေသည် ဟူသော သူ့အမြင်ကို မဒရတ်စ်တွင် လည်း ဖြည်းဖြည်းချင်းသတိမူလာခဲ့ကြသည်။ ။ ၁၇၅၃ ခု၊ အောက်တိုဘာလတွင် မှ မဒရတ်စ်ဘုရင်ခံ၏ ရုံးစာထဲ မြန်မာဟူသောအမည် သည် "တိုင်းပြည်စုစည်းရန် အလားအလာရှိသည်" စသည် ဖြင့် ပထမဆုံးပါ လာခဲ့သည်။ ။ မဒရတ်စ်ဘုတ်အဖွဲ့သည် သတိရှိသော ကြားနေဝါဒလမ်းကြောင်းကို ကြာမြင့်စွာဦးစားပေးနေခဲ့စဉ် ပုဂ္ဂလိကအင်္ဂလိပ်ကုန်သည် များ မွန်တို့ နှင့် အစေး ကပ်ခဲ့ပုံကို ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ရှုပြီးဖြစ်သည်။ ။ ဘက်သာရွေးရမည်ဆိုပါက ၎င်းတို့ သည် ပြင်သစ်ဆန့်ကျင်ရေးထက် မွန်ထောက်ခံရေးက ပိုသည်။ ။

၁၇၅၄ ခုနှစ်ကုန်၌ ဟိုင်းကြီးကျွန်းနှင့် ပုသိမ်တွင် အခြေချနေထိုင်ခွင့်အတွက် သဘောတူညီမှုစာချုပ်တစ်ခုပြုရန် မျှော်လင့်နေသော မဒရတ်စ်ဘုတ်အဖွဲ့သည် နောက်ဆုံးတွင် ပဲခူးနန်းတော်အပေါ်စိတ်ရှည်သည်းခံမှု ပျောက်ဆုံးသွားသောအခါမှ ဘရွတ်ခံသည် 'ပဲခူးသားတို့ အား အချိန်မရွေး တိုက်ခိုက်နှိမ်နင်းနိုင်သော မြန်မာ တို့ နှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုပျိုးထောင်ရန်' အကြံပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ။ အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် တွေ့ရန် အလောင်းမင်းတရားက သူ၏ ပထမဆုံးသံ အဖွဲ့ကို စေလွှတ်လိုက်သောအခါ ဟိုင်းကြီးကျွန်းဦးစီးမှူးသည် ဖော်ဖော်ရွေရွေ တုံ့ပြန်ရန်အသင့်ဖြစ်နေခဲ့သည်။ ။

အလောင်းမင်းတရား၏ ပထမဆုံးသံအဖွဲ့

အလောင်းမင်းတရား၏ သံတမန်များ မိမိတို့ အသက်ကို ပဓာနမထားဘဲ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာကိုဖြတ်၍ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီအရောက်ဆောင်ကျဉ်းလာသော ရာဇသံစာ*ထဲတွင် သတင်းအချက်အလက်များစွာပါဝင်သည်။ ။ ဦးစွာပထမ အလောင်းမင်းတရားသည် သူသာလျှင်တိုင်းပြည်၏ အရှင်သခင်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်း လင်းစွာမိန့်ကြားလိုသည်။ ။ မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်းမှ သိမ်းပိုက်ခဲ့သော ရှည်လျား လှသော မြို့အမည်စာရင်းကိုထည့်သွင်းထားခြင်းသည် မြန်မာပြည် ဗဟိုချက်မမှ သူ၏ ပိုင်နက်နယ်မြေကိုပြသလိုရင်းဖြစ်သည်။ ။

အလောင်းမင်းတရားလက်အောက်ခံဝင်လာသော မြန်မာမဟုတ်သည့် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်စော်ဘွား စသည် တို့ ကို ရေတွက်ပြထားသည့် အပြင် ပြည်မြို့ကိုသိမ်းပိုက်ပြီးကြောင်း သက်သေထူသည့် အရှုံးအနိုင်ဆုံးဖြတ်သော တိုက်ပွဲများ ၏ အသေးစိတ်ကို စာရင်းသွင်းထားသည်။ ။

အလောင်းမင်းတရား၏ ပထမရာဇသံစာသည် ရက်စွဲတပ်မထား။ ဒေါက်တာသန်းထွန်းသည် ရက်စွဲ မပါသောစာနှင့် အမိန့်တော်ပြန်တမ်းများကို ယာယီသဘောရက်စွဲတပ်ပေးခဲ့ပုံကို Royal Orders of Burma ဖတ်ရှုခဲ့သူများအတွေ့အကြုံရှိဖူးခဲ့ကြပြီ။ ကံမကောင်းလှစွာ ဒေါက်တာသည် သူ့အကြံပြုခဲ့သောရက်စွဲ များအတွက် တိကျသေချာသော အကြောင်းခြင်းရာကို မပေးခဲ့။ ဤပထမရာဇသံစာအတွက်မူ ဒေါက်တာ သည် ၁၇၅၅ ခု၊ မတ်လ ၄ရက်ဟု အဆိုပြုခဲ့သည်။ ။ ထိုရက်သည် အလောင်းမင်းတရား လွန်ဆေးမြို့ကို 'မြန်အောင်'ဟု ပြောင်းလဲသမုတ်တော်မူခဲ့သောနေ့ဖြစ်သည်။ ။ ပထမသံအဖွဲ့ကို လွန်ဆေး(မြန်အောင်)မှ စတင်စေလွှတ်ခြင်းဖြစ်ရာ ထိုရက်စွဲသည် သင့်တော်သောခန့်မှန်းချက်ဧကန် ဖြစ်၏။

ထို့ပြင် အလောင်းမင်းတရားသည် သူ၏ တိုင်းရေးပြည်ရေးနှင့် ထီးနန်းရိုက်ရာ တရားဝင်ခံယူမှုတွင် ရာဇဝင်မဟာဝင်ဆိုင်ရာ၊ လောကဓာတ်ပညာဆိုင်ရာ ရှင်း လင်းချက်များ ဖြင့် အလေးအနက်ထားရေးသား

ထားသည် ။ ရေးသားထားပုံမှာ - အဝပြည်ကြီးနှင့် အဝဘုရင်တို့ သည် ကိန်းခန်းအလျောက် ပျက်စီးတိမ်းယိမ်းဖို့ သာ ဖြစ်သည် ။ ပဲခူးမှ မွန်တို့ ကား မိမိတို့ ၏ အရှင်သခင်အစစ်အမှန်ကို မသိမမြင်နိုင်ကြ၍ သစ္စာမခံသော သူပုန်များ သာ ဖြစ်သည် ။ "သင်တို့ ထိုက်တန်လျှင် ချမ်းသာ ရောက်မည်၊ မထိုက်တန်လျှင် ကျရှုံးမည်၊ ငါ့ကိုယ်တော်မြတ်ဘဝရှင် အလောင်း မင်း တရားကြီးဘုရားသည် တိုင်းပြည်စုစည်းမည့် သူအဖြစ် ပေါ်ပေါက် လာပြီ" ဟူသောစာသွားဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထားသည် ။

ရှင်ဘုရင်သည် တိုင်းပြည်၏ ကံကြမ္မာတွင် မိမိသည် ဘုန်းကံအလျောက် မင်းရိုးပေါက်ပြီးသူအဖြစ် အပြည့်အဝမြင်ထားခဲ့ပုံကို ဤစာသွားမှ ရှင်းလင်း စွာသိရသည် ။ ဌာနဆိုင်ရာမှတ်တမ်းထဲတွင် ဤစာ၏ နောက်ခံအကြောင်း အရာကို ကျယ်ပြန့်စွာရေးသွင်းထားသဖြင့် ဤစာကို အလောင်းမင်းတရား၏ တိုင်းပြည် ရေးရာ မိမိကိုယ်ကိုမိတ်ဆက်သောစာအဖြစ် ကျွန်ုပ်တို့ ဦးစွာပထမ ဖတ်ရှုသင့် ပေသည် ။

ဒုတိယအနေဖြင့် ရာဇသံစာထဲတွင် ကုန်သွယ်ဆက်ဆံမှုအကြောင်း ရေးသား ထားသည် ။ အိန္ဒိယကမ်းခြေနှင့် မြန်မာပြည်ကုန်သွယ်ရေး ပြန်လည်အားသစ် လောင်းနိုင်ကြောင်းကို မင်းတရားကြီးက သူ့မျှော်လင့်ချက်များ ဖော်ပြခဲ့သည် ။ အိန္ဒိယနှင့် ကုန်သွယ်ခြင်း၊ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံခြင်းတို့ သည် ရှေးမြန်မာ ဘုရင်များ လက်ထက်ကတည်းက ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ရေးသားထားသည် ။ ကျောက်မျက်ရတနာ၊ သေနတ်နှင့် အထည်အလိပ် စသောကုန်ပစ္စည်းအမည်များကို နှစ်ကြိမ်တိတိ စာရင်းသွင်းထားသည် ။

ရာဇသံစာနှင့် အတူ အပြောက်အမွမ်းတန်ဆာဆင်ထားသော ဟင်္သာရုပ် တံဆိပ်တော်နှစ်ခုကို ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု အမှတ်တံဆိပ်အဖြစ်

ပေးသနားတော် မူလိုက်သည် ။ အလောင်းမင်းတရား၏ ရာဇသံစာ မည်သူ့ထံအတိအကျ ပေးပို့ သနည်းဆိုသည် ကမူ မသိမကွဲဖြစ်နေသည် ။ နောင်ပေးပို့သောစာလွှာများ ထဲတွင် အင်္ဂလိပ်အမည်များကို မှတ်မိနိုင်လောက်အောင် မြန်မာသံဗလှယ်ထားသော်လည်း ပထမဆုံးရာဇသံစာထဲတွင် မူ ဟိုင်းကြီးကျွန်းဦးစီးမှူးများ (ဟန့်တားနှင့် ဘရုတ်ခံ) အမည်လည်း မပါ၊ မဒရတ်စ်ဘုရင်ခံများ (ဆောင်ဒါနှင့် ပီးဂေါ့) အမည်များ လည်း မပါ။

ရာဇသံစာထဲတွင် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ အာရုံထားစရာ ကိစ္စတစ်ခုတစ်လေမှ မပါခဲ့။ အသုံးပြုထားသော ရုံးဆိုင်ရာအမည်များမှာ 'မော်တင်-နီဂရစ်ကုမ္ပဏီ' သို့မဟုတ် 'ဟိုင်းကြီးကုမ္ပဏီ' ဖြစ်ပြီး ကုမ္ပဏီအမျိုးအစား မတိကျမသေချာ ဘဲ ဖြစ်နေသည် ။ ဒေသတွင်း၌ သိထားသော သစ်၊ ပတ္တမြားနှင့် အထည်အလိပ်တို့ ကို ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားသောကုမ္ပဏီ၊ အမြောက်သေနတ်များကိုတင်သွင်းရန် အလားအလာရှိသော ကုမ္ပဏီအဖြစ်ထက်ကျော်လွန်ပြီး ရှင်ဘုရင်အသစ်သည် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီအကြောင်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပုံမရပေ။

မှတ်သားထားသင့်သည် မှာ ဤရာဇသံစာသည် လွန်ဆေး(မြန်အောင်)မှ ပေးပို့ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုအချိန်က အလောင်းမင်းတရားကိုယ်တိုင် ဒဂုံ(ရန်ကုန်)ကို မရောက်ရှိသေးသလို မြစ်ဝှမ်းတောင်ဘက်ပိုင်း မည်သည့် နေရာကိုမှ ထိန်းချုပ်နိုင် စွမ်းမရှိသေးချိန်ဖြစ်သည် ။

ဒဂုံကို မရောက်သေးသောထိုအချိန်က အင်းဝမှ အာမေးနီးယန်းလူမျိုး ဂရက် ဂေါ်ရီသည် သာ အလောင်းမင်းတရားနန်းတော်ထဲမှ တစ်ဦးတည်းသော တိုင်း တစ်ပါးသားဖြစ်ခဲ့သည် ။ အလောင်းမင်းတရား၏ ပထမဆုံးရာ ဇသံစာထဲတွင် ဗြိတိသျှတို့ ထံမှ

တစ်စုံတစ်ရာတောင်းဆိုခြင်းမျိုး မပါသောကြောင့် ဤစာသည် မိမိကိုယ်ကိုမိတ် ဆက်သောစာ၊ ချိန်ဆသောချဉ်းကပ်မှုအဖြစ် အဖြေပေါ်ခဲ့သည်။ ။

မြန်မာသံအဖွဲ့ကို ၂၃ ရက်နေ့မှ ၂၆ ရက်နေ့အထိ ဟိုင်းကြီးကျွန်းပေါ်တွင် ဘရွတ်ခံက လက်ခံထားခဲ့သည်။ ။ ၎င်းတို့ သည် ကိစ္စလည်း မပြီး၊ အဖြေလည်း မရခဲ့။ ဧပြီလ ၁၃ ရက်နေ့စွဲတပ် ဘရွတ်ခံ၏ အစီရင်ခံစာကိုရမှ မြန်မာဘုရင်သည် အင်္ဂလိပ်တို့ နှင့် ချစ်ကြည်ရေးဆွေးနွေးရန် သံအဖွဲ့ကို လွှတ်လိုက်ကြောင်း မဒရတ်စ် ဘုတ်အဖွဲ့ သိရှိရသည်။ ။ လက်သင့်ခံရန် မစွတာဘရွတ်ခံ ထောက်ခံခဲ့သည်။ ။

အလောင်းမင်းတရား၏ သံဘက်နှစ်ဦးသည် မတ်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဘရွတ်ခံ၏ ပြန်ကြားလွှာကိုယူပြီး ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ထွက်ခွာလာသည်။ ။ လေးရက် အကြာတွင် ပုသိမ်ကိုရောက်သောအခါ ထိုနှစ်ဦးထိတ်လန့်တကြား တွေ့ရှိလိုက်ရ သည် မှာ မွန်တပ်ဆွယ်တစ်ခုသည် မြို့ကိုပြန်လည်ထိန်းချုပ်ထားပြီး သံနှစ်ဦး၏ လှေများကိုပါ သိမ်းယူထားခြင်းပင်။

မွန်စစ်သူကြီးများက အင်္ဂလိပ်တို့ ထံကိုယ်စားလှယ်လွှတ်ပြီး မြန်မာသံနှစ်ဦး ကိုအပ်ရန်တောင်းဆိုသည်။ ။ ဘရွတ်ခံကမူ အလျှော့မပေးဘဲ မြန်မာသံနှစ်ဦးကို ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ ပြန်လွှတ်လိုက်၏။ ဤသိမ်မွေ့သောအခြေအနေတွင် ဘရွတ်ခံ၏ မူအရဖြစ်သော ရပ်တည်ချက်သည် နိုင်ငံရေးအရ အရဲစွန့်ရသည်။ ။ အကြောင်းမှာ မွန်တို့ အမြင်တွင် ဘရွတ်ခံသည် မြန်မာတို့ ဘက် ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းယိမ်း သကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ ။

ထိုစဉ်က မြန်မာတို့ ၏ စစ်ဆင်ရေးသည် အာမခံချက်မရှိသေးသလို အောင်ပွဲ သည် လည်း မသေချာသေး။ ၁၇၅၅ ခု၊ ဧပြီလလယ်ကမှ ဒဂုံ

ကို အလောင်းမင်း တရားကြီး သိမ်းနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ။ (ဒဂုံ)ရန်ကုန်
တွင် အလောင်း မင်းတရားကြီး စံတော်မူရင်း သံလျင်ကိုလုပ်ကြံရန် အ
ကောင်းဆုံးနည်းလမ်းကို စီရင်တော်မူ နေစဉ်အတွင်း ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်း
လွင်ပြင်ကျယ်ကြီး တစ်ခုလုံး၏ အခြေအနေသည်
သီတင်းပတ်ပေါင်းများစွာ မရေမရာဖြစ်နေခဲ့သည်။ ။

ရေတပ်များ သဲကြီးမဲကြီးတိုက်နေကြစဉ် ရေကြောင်းခရီးသွားလာဖို့
ဆိုသည် မှာ လုံခြုံမှုစိုးစဉ်းမျှမရှိချေ။ မြန်မာသံနှစ်ဦးအတွက်မူ
ဟိုင်းကြီးကျွန်းပေါ်တွင် သုံးလကြာမျှပိတ်မိနေခဲ့ပြီ။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့ နှစ်ဦး
ဘေးကင်းခဲ့သည် ။ သံနှစ်ဦး ကိုဘေးကင်းအောင်
ကာကွယ်ပေးခဲ့ခြင်းသည် ဘရွတ်ခံနှင့် အလောင်းမင်းတရားကို အလွမ်း
သင့်စေခဲ့သည်။ ။

ထိုအတောအတွင်း မင်းတရားကြီးသည် ကုန်သည် များကို သံလျင်မှ
ခွာအောင် ဆွဲဆောင်လိုသောကြောင့် စစ်ဆင်ရေးဆင်နွှဲနေစဉ် ကုန်သ
ည် များကို အထိ အခိုက်မရှိအောင် သတိကြီးစွာထားခဲ့သည်။ ။ ပြင်သစ်နှင့်
အင်္ဂလိပ်ကုန်သည် များ မင်းတရားကြီးကို လာရောက်ဖူးတွေ့ခဲ့ကြ
သော်လည်း စစ်ပွဲနိဂုံးသည် ယတိပြတ် မဖြစ်သေးသောကြောင့် မင်းတ
ရားသည် လည်း ထိုလုပ်ရပ်တွင် သင့်ရုံသာ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ။

အလောင်းမင်းတရားစေလွှတ်သော ဒုတိယမြောက်သံအဖွဲ့

သံနှစ်ဦးသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ရန်ကုန်သို့ ချောချောမောမော ထွက်
ခွာနိုင်ရန် အခွင့်ကောင်းကိုစောင့်စားနေခဲ့သည်။ ။ ၁၇၅၅ ခု၊ ဇွန်လဆန်း
တွင် လှေသုံး ဆယ့်ငါးစီးပါသော မြန်မာရေတပ်တော်သည် ၎င်းတို့ ၏
သံများ ဘယ်ဆီဘယ် ဝယ်ရောက်နေသနည်း ရှာဖွေဖို့ ရန် ပုသိမ်သို့ရောက်
ရှိလာသည်။ ။ သံအဖွဲ့သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်း ဦးစီးမှူး၏ ပြန်ကြား လွှာ

စာတစ်စောင်နှင့် အတူ ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့ တွင် ထွက်ခွာလာခဲ့ကြရာ မင်း
တရားကိုဖူးတွေ့ရန် ရှစ်ရက်ကိုးရက်ခန့်မျှ အချိန်ယူ ခဲ့ရနိုင်သည်။ ။

ကံမကောင်းလှစွာ ကျွန်ုပ်တို့ ထံတွင် ဘရွတ်ခံ၏ ပြန်ကြားလွှာမိတ္တူ
တစ်စောင် တလေမှ မရှိ။ သို့သော် ဘရွတ်ခံသည် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ
မှ အလောင်းမင်း တရားနှင့် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာဆက်ဆံလိုသော
ဆန္ဒရှိကြောင်း ရေးသားဖော်ပြခဲ့ မည်မှာ သေချာလှသည်။ ။ ဘရွတ်ခံ၏
ပြန်ကြားချက်ကို ကျေနပ်အားရတော်မူခဲ့ ဟန်ရှိသော အလောင်းမင်းတ
ရားသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့နောက်တစ်ကြိမ် သံအဖွဲ့ စေလွှတ်ရန် အချိ
န်များများ မဆိုင်းခဲ့။

ဒုတိယအကြိမ်စေလွှတ်သောသံအဖွဲ့ကိုမူ သိုသိုသိပ်သိပ်မလုပ်တော့
ချေ။ အသစ်ခန့်အပ်ထားသော မြန်မာလူမျိုး ပုသိမ်မြို့ဝန်ဦးဆောင်သည့်
သံအဖွဲ့သည် လှေအစီးနှစ်ဆယ်၊ လူခြောက်ရာ၊ မြောက်မြားလှစွာသော
လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများ နှင့် အတူ ပုသိမ်မြို့သို့ ၁၇၅၅ ခု၊ ဇွန်လ ၂၄ ရက်
နေ့တွင် ရောက်ရှိသည်။ ။ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများ ထဲတွင် မြင်းနှစ်စီးပါ
သည်။ ။ ပထမအကြိမ်လွှတ်သော သံနှစ်ဦးထဲမှ တစ်ဦးထပ်မံလိုက်ပါရန်
တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည်။ ။

ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာရေးသားထားသော ဝါကျများ ဖြင့် ရှင်ဘုရင်၏ ရာ
ဇေသံ စာသည် ပထမရာဇေသံစာထက် ပိုပြီးပြည့်စုံရှင်းလင်းကာ မည်သူ့
ထံရည်ညွှန်းပြီး မိန့်ကြားထားသည် ကို ဖော်ပြရာတွင် ရေရာမှုပိုရှိလာ
သည်။ ။ သို့သော် 'ဘုရင်ခံသော မတ်စ်ဆောင်ဒါ'ဟု အမှားမှားအယွင်းယွ
င်း ထည့်ထားခြင်းသာဖြစ်သည်။ ။ ဆောင်ဒါသည် ၁၇၅၅ ခု၊ ဇန်နဝါရီ ၁
၄ ရက်ကတည်းက ဂျော့ပီးဂေါ့ထံ ရာထူးလွှဲပေးပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထို
မှားယွင်းညွှန်းဆိုမှုကို ရှင်းပြရန်အတန် ခက်သည်။ ။ အလောင်းမင်းတ

ရား၏ စာရေးတော်များ သည် ဘရွတ်ခံ၏ အစော ပိုင်းစာထဲမှ ဆောင်ဒါ၏ အမည်ကိုတွေ့၍ ရေးသားခဲ့ခြင်းဆိုပါကလည်း ဖြစ်နိုင် ဖွယ်မရှိချေ။

ဒုတိယရာဇသံစာတွင် လည်း ရှင်ဘုရင်သည် မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်စိတ်ချစွာ တဖန်မိတ်ဆက်ထားသည် ။ ခမ်းနားထည်ဝါသောဘွဲ့အမည်နာမများကား နောင်တစ်နှစ်အကြာ ဒုတိယမြောက်ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့် အရှေ့ အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ ထံ ပေးပို့ခဲ့သော ရာဇသံစာများ ထဲကအတိုင်းဖြစ်သည် ။

စာထဲတွင် အလောင်းမင်းတရားသည် မွန်တို့ နှင့် စစ်မက်ဖြစ်ပွားရခြင်း အကြောင်းရင်းကို ရှင်းလင်းပြောဆိုခဲ့သည် ။ ပဲခူးသည် ယခင်ကမြန်မာ့ပိုင်နက် ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအခါ မင်းတရားကြီးကိုယ်တော်တိုင်သည် ကျုံး၊ မြို့ရိုး၊ ပြအိုး၊ ပစ္စင်တို့ ပတ်လည်ရံသော ရွှေနန်းတော်တွင် စံမြန်းလျက်ရှိတော်မူကြောင်း ရေးသား ထားသည် ။

*အလောင်းမင်းတရား၏ ဒုတိယရာဇသံစာကို ဒေါက်တာသန်းထွန်းသည် ၁၇၅၅ ခု၊ ဇွန်လ ၆ ရက် ဟု ရက်စွဲတပ်ခဲ့၏။ ထိုနေ့သည် ရန်ကုန်သို့ ဂျွန်ဂျိုက်ဟီးလ်ရောက်ပြီးနောက်တစ်နေ့ဖြစ်သည် ။ ထိုယူဆချက် ကို လက်ခံရန်ခက်သည် ။ အလောင်းမင်းတရား၏ ရာဇသံစာသည် ဘရွတ်ခံ၏ ပြန်ကြားလွှာပေါ် မူ တည်ခြင်းဖြစ်သည် ။ သံနှစ်ဦးသည် ရန်ကုန်သွားရန် ပုသိမ်မှ ဇွန်လ ၅ရက်နေ့မှ ထွက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ အလောင်းမင်းတရားသည် နောက်တစ်နေ့ ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့၌ ရာဇသံ တစ်စောင်ရေးခဲ့သည် ဆိုခြင်းမှာ မဖြစ်နိုင်ချေ။ ဒုတိယသံအဖွဲ့သည် ပုသိမ်သို့ ဇွန်လ ၂၄ရက်နေ့ရောက်သည် ။ ထို့ကြောင့် ၅ရက်နှင့် ၂၄ ရက်ကြားထဲတွင် ရက်ပေါင်း ၁၈ ရက်ရှိသည် ။ ပထမသံနှစ်ဦး ရန်ကုန်ကိုရောက်ရန်နှင့် ဒုတိယသံအဖွဲ့ ပုသိမ်ကိုရောက်သော အချိန်ကာလအတွက် ၁၈ရက်ဖြစ်သည် ။ သံအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ချင်းစီ၏ ကြန့်ကြာခဲ့သော ရက်များကို မသိရသော်လည်း ထိုကာလ၏ အလယ်လောက်ကို ခန့်မှန်းရလျှင် ဒုတိယရာဇသံစာ၏ ရက်စွဲမှာ ဇွန်လ ၁၄ရက်ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်နိုင်သည် ဟု စောဒကတက်နိုင်ပါသည် ။

မြန်မာနှင့် အရှေ့တောင်အာရှ၏ ရာဇဝင်သမိုင်းကြောင်းထဲ သူ၏ အမည်ကို တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခဲ့သည့် အချုပ် အခြာအာဏာပိုင်သော နောက် ထပ်လုပ်ရပ်တစ်ခုကို မင်းတရားကြီးသည် ရာဇသံစာထဲတွင် ညွှန်းဆိုခဲ့ သည်။ နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာခန့်ဖွံ့ဖြိုး စည်ပင်နေသော သံလျင်မြို့၏ မြစ်တစ်ဖက်ကမ်း၊ ဒဂုံဆံတော်ရှင်စေတီတော်၏ ခြေရင်းတွင် မြို့သစ်တည် ကာ 'ရန်ကုန်မြို့' ဟု သမုတ်တော်မူခဲ့ကြောင်းပင်။

ရန်ကုန်မြို့သစ်တည်ခြင်းသည် တီထွင်သူတစ်ဦး၏ ထက်မြက်လှ သော ဉာဏ်ပညာကို ဖော်ပြနိုင်ခဲ့သည့် ရဲတင်းသောပဏာမခြေလှမ်းပင် တည်း။ သန်လျင် မြို့၏ ကုန်သွယ်အမွေကိုဆက်ခံရန် သန်လျင်ကိုသိမ်း ပိုက်ပြီးချိန်ထိ စောင့်မည့် အစား အလောင်းမင်းတရားသည် ဆိပ်ကမ်းမြို့တစ်မြို့ကို ဖန်တီးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ သည်။ သန်လျင်ကိုမူ လုံး လုံးလျားလျားဖြုတ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

မကြာသေးခင်က အောင်နိုင်ခဲ့သော တောင်ဘက်တစ်လွှားမှ တိုက်ပွဲ များ နှင့် ရဲမက်တော်များ သိမ်းယူခဲ့သောပစ္စည်းစာရင်း (အထူးသဖြင့် သင်္ဘောနှင့် လက်နက် များ) ကိုဂုဏ်ယူဝံ့ကြွားစွာ ရေးသွင်းထားသည့် အပြင် ယခုလောလောဆယ်၌ မွန်တို့ သည် မင်းတရား၏ အင်အားကြီး မားလှသော ရေတပ်တော်ကို မယှဉ်နိုင်တော့ ကြောင်း၊ ခုခံကာ ကွယ်ရုံ မျှသာ တတ်နိုင်တော့ကြောင်း ရေးသားထားသည်။ ။ ဒေသတွင်းပုန်ကန် မှုများကိုလည်း နှိပ်ကွပ်မည်သာ ဖြစ်ကြောင်း မင်းတရားက ကြေညာ ထားကာ ပဲခူး၏ ကံကြမ္မာအတွက်မူကားသာ၍ ပင် မထွေပြားခဲ့။ "သ တ် ညှစ်ချေမှုန်းမည်" ဟူသတည်း။

"ဘဝရှင်မင်းတရားကြီးနှင့် မဟာမိတ်ပြုခြင်း၏ အကျိုးစီးပွားများ ကို ကုမ္ပဏီ သည် ဆင်ခြင်နေခဲ့ပြီး ရိုသေလေးမြတ်စွာ ပြန်ကြားလွှာတ

စံစောင်ကို ပေးပို့ ဆက်သခဲ့ကြောင်း" ရေးသွင်းခဲ့ကာ မင်းတရားက ကုမ္ပဏီသည် ချစ်ကြည်စွာ ဆက်ဆံရေးကို ရည်ရွယ်သည် ဟု အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူခဲ့သည်။ ။ ဘရူနီ၏ ကျေးဇူးကြောင့် မွန်တို့ သည် ပြင်သစ်တို့ထံမှ မည်မျှ အကူအညီရခဲ့ပုံကို ရာဇသံစာထဲမှတ်ချက်သွင်းထားသည်။ ။

ဗြိတိသျှတို့ ထံတွင် အမြောက်နှင့် သေနတ်လက်နက် အများအပြား ရှိကြောင်းကို သံတမန်များ ပြောပြ၍ မင်းတရားသိရှိခဲ့ရာ ဤရာဇသံစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် အမြောက်လက်နက်တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ ဟံသာဝတီ (ပဲခူး)ကို ဖြိုခွင်းရန် လိုအပ်သော အမြောက်လက်နက်အသေးစိတ်စာရင်းကို ရေးသွင်းထားသည်။ ။ ပြင်သစ်တို့က မွန်တို့ကိုကူညီခဲ့သည့် ပမာဏထက် အင်္ဂလိပ်တို့က မင်းတရားကို နှစ်ဆကူညီစေလိုသည်။ ။

မည်သို့ဆိုစေ အလောင်းမင်းတရားသည် အခွင့်အရေးတစ်ခုခုကို တောင်းဆို ခြင်းမဟုတ်ဘဲ လက်နက်များကို လက်ငင်းငွေချေစနစ်ဖြင့် ဝယ်ယူလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ "သံများကို လက်နက်ဘိုးပေးချေရန် ငွေပေးပြီးဖြစ်သည်" ဟူသော ရာဇသံစာ၏ နောက်ဆုံးဝါကျကမူ ပညာသားမပါခဲ့။

ရာဇသံစာ၏ လေသံနှင့် တိတိကျကျတောင်းဆိုမှုကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် အလောင်းမင်းတရားသည် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် ဆက်ဆံရေးအပေါ် ဗျူဟာကျသော မဟာမိတ်ဖွဲ့ခြင်းအဖြစ် ရှုမြင်ခဲ့သည်။ ။ (အမှန်မှာ စာသည် "အေးအတူ ပူအမျှ" ဟု ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။) ဗြိတိသျှတို့နှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးခြင်းကိုလည်း တန်းတူမိတ်ဖက်များ၏ ကိစ္စဟု မြင်ခဲ့သည်။ ။

ထိုသို့သောချဉ်းကပ်မှုကို ပြင်သစ်၊ ဗြိတိသျှကုမ္ပဏီများ နှင့် တောင်

အိန္ဒိယမှ ပြိုင်ဘက်ဇာတ်မြင့်များ လုပ်ခဲ့သော အပေးအယူများကဲ့သို့ ဘယ်နည်းနှင့် မျှ ယှဉ် ထား၍ မရပေ။ တောင်အိန္ဒိယမှ ဇာတ်မြင့်များကား အလျှော့ပေးမှုများ ဖြင့် စစ်ရေး အကူအညီကိုလက်ခံကြရာ ဥရောပတို့၏ နယ်မြေဩဇာသည် အချိုးကျကြီးထွား လာခဲ့သည်။

အလောင်းမင်းတရားသည် ၁၇၅၆ ခု၊ ဧပြီမှ ဇွန်လအထိ နှစ်လခွဲခန့် ရန်ကုန်တွင် စံတော်မူခဲ့သော်လည်း သံလျင်ကိုမသိမ်းနိုင်ခဲ့။ ရာဇသံစာကို ဖတ်ရ သည် မှာ မင်းတရားကြီးသည် ဤရာဇသံစာကိုရေးနေစဉ်အချိန်က သူ၏ စစ်ရေး စွမ်းအင် ကျားကန်ရန် လုံလောက်သောလက်နက်များကို တန်သင့်သောအချိန်တို အတွင်း ဝယ်ယူဖို့ မျှော်လင့်ထားပုံရသည်။ တတ်နိုင်သည် ထက်ပိုပြီး စစ်မျက်နှာကို မြန်မြန်ဆန်ဆန်ဖြန့်ကျက်ရန် မျှော်လင့်ခဲ့ပါလိမ့်မည်။

သို့သော် အလောင်းမင်းတရား၏ လေသံသည် ဒေါက်တာသန်းထွန်းချပြသည့် အတိုင်း "ကုန်သွယ်ရေးသည် လက်နက်နှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်ရရှိရန် အကြောင်း ပြချက်တစ်ခုသာဖြစ်သည်" ဟူသော ကောက်ချက်ဆီ တွန်းမပို့ပေ။

၁၇၅၅ ခု၊ ဇွန်လတွင် စစ်မက်ရေးရာဆင်နွှဲနေရသူတစ်ဦးအဖို့ ၊ မွန်တို့၏ နယ်မြေတစ်ကြော ရွေ့လျားနေစဉ် မွန်တို့ ဘက်မှ တန်ပြန်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် နေ့စဉ် စတေးနေရသူအဖို့ ၊ လက်နက်နှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်ရရှိရေးသည် အကြွင်းမဲ့ ဦးစားပေးကိစ္စဖြစ်သည်။ သို့သော်ငြား ရန်ကုန်တွင် ခံစစ်ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများကို ထောက်ရှုခြင်းဖြင့် သံလျင်ရှိမွန်တို့ကို အောင်နိုင်ရေးအတွက် ချက်ချင်းလက် လွှတ်လိုက်ခြင်းသည် ယာယီအလျှော့ပေးခြင်းသာဖြစ်ပြီး လာမည့် ခြောက်သွေ့ ရာသီအတွက် စစ်ရေးအင်အားမြှင့်တင်နေခြင်းသာဖြစ်သည်။

အမြောက်လက်နက်မရှိခြင်းသည် လည်း အလောင်းမင်းတရား၏ အခြေအနေ ကို ရေတိုတွင် မထိခိုက်စေခဲ့။ ၁၇၅၅ ခု၊ ဇူလိုင်နှင့် ဒီဇင်ဘာလတွင် မွန်တို့ အခွင့်ကောင်းယူပြီး တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည့် တိုင်စိတ်ပျက်ဖွယ်ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရပုံကို တွေ့ခဲ့ရ ပြီးဖြစ်သည် ။ မုတ်သုန်မိုးဝင်သည်နှင့် အလောင်းမင်းတရားသည် နောင်နှစ်မှ စစ်ဆင်ရေးစတင်ရန် ရုပ်သိမ်းခဲ့သည် ။

အလောင်းမင်းတရား၏ စိတ်မရှည်မှုသည် ဗြိတိသျှတို့ ကို မွန်တို့ နှင့် ဝေးရာ ဆွဲထုတ်လိုခြင်းဟူသော အဖြစ်မှန်မှ အရင်းခံခဲ့နိုင်သည် ။ ကုမ္မဏီနှင့် အလောင်း မင်းတရား ဆက်သွယ်မိချိန်တွင် ကုမ္မဏီသည် အခြေချနေထိုင်ခွင့်အတွက် ပဲခူး ဘုရင်နှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးရန် ချိတ်ဆက်ထားဆဲဖြစ်သည် ။ ပဲခူးဘုရင်၊ မြန်မာဘုရင် နှစ်ဦးလုံးနှင့် ဆက်သွယ်မှုများ သည် လအတန်ကြာသည် အထိ အနည်းနှင့် အများ အပြိုင်ရှိနေဆဲဖြစ်သည် ။

ဇွန်လတွင်းက ပြင်သစ်နှင့် အင်္ဂလိပ်ကုန်သည် များ သည် ရန်ကုန်မြို့တွင် မင်း တရားကြီးကိုလာရောက်ဖူးတွေ့ခဲ့ကြ၍ မင်းတရား၏ စေတနာပါသော လက်ခံတွေ့ ဆုံမှုကြောင့် အလုပ်ဖြစ်လာမည့် တိုင်ဗြိတိသျှကပ္ပတိန်များ သည် သန်လျင်မှ ဥပရာဇာနှင့် လက်ပွန်းတတီးရှိမြေရှိနေကြသည် ။

အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္မဏီကို ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ လက်တံရှည်တစ်ချောင်းဟု အလောင်းမင်းတရားကြီးမြင်ခဲ့ကြောင်း ဤရာဇသံစာက ပြသခဲ့သည် ။ မင်းတရား သည် ကုမ္မဏီကို ကုန်သည် များ ၏ သာမန်အဖွဲ့အစည်းဟု မဖော်ညွှန်းဘဲ မဒရတ်စ် ဘုရင်ခံအား "ကုမ္မဏီထံအင်္ဂလိပ်ဘုရင် စေလွှတ်ခြင်းခံရသူ" အဖြစ် ရည်ညွှန်း ရေးသားခဲ့သ

ည် ။

ဤအချက်သည် ဘာမျှအံ့သြစရာမရှိ။ လက်နက်ကိုင်ကုန်သည် များ
တိုင်း တစ်ပါးမြေတွင် သြဇာအာဏာရရေး ထကြွလုံ့လပြုနေသည် ဟု
သော သဘော တရားသည် မြန်မာပြည်တွင် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ၊ သို့မဟု
တ် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ လက်သင့်ခံနိုင်သော သဘောတရားတစ်ခုမဟု
တ်ချေ။

အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီသည် အိန္ဒိယမင်းသားများ နှင့် မဟာမိတ်ဖွဲ့ပြီး
အိန္ဒိယ ကမ်းခြေတစ်ကြော ခံတပ်များ ဆောက်ခဲ့သည် ။ ကုမ္ပဏီသည်
ကိုယ်ပိုင်စစ်တပ် ထားရှိသောကြောင့် မြန်မာဘုရင်သည် မဒရတ်မှ ကု
မ္ပဏီဝန်ထမ်းများကို ဗြိတိသျှဧကရာဇ်၏ အုပ်ချုပ်ခံများ ဟု မြင်ခဲ့သည်
မဟုတ်ဘဲ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်နေသည် ။ အသေအချာစီမံထားသော
မူဝါဒများကိုလိုက်နာရန် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဖြင့်
ပြဋ္ဌာန်းခြင်းခံရသူများ ဟု အလောင်းမင်းတရားက မြင်ခဲ့သည် ။

နိုင်ငံရေးအရ ပိုပြီးသမားရိုးကျဆန်သော အခြေအနေတွင် လက်န
က်ရောင်း ဝယ်ရေးကို ဆွေးနွေးလျှင် စစ်ရေးဝန်ကြီးတစ်ဦး၊ သို့မဟုတ်
အထက်ဝန်ကြီး တစ်ဦးကိုသာ ကျွန်ုပ်တို့ မြင်ကြပါလိမ့်မည်။ အင်္ဂလိပ်နှ
င့် မွန် ဆွေးနွေးမှုများကို များ သောအားဖြင့် မွန်ဘုရင်ဗညားဒလ၏ ညီ
ဥပရာဇာကိုင်တွယ်သည် ။

အလောင်းမင်းတရားတွင် တပ်မှူးများ ၊ ဝန်ကြီးများ ၊ သံအမတ်များ
လက်တစ် ကမ်းတွင် ရှိနေသည် ။ မြန်မာပြည်၌ တိုင်းခြားကုန်သည်
များ နှင့် ဆက်ဆံရေးကို အစဉ်အဆက်အားဖြင့် အာမေးနီးယန်းလူမျိုး
သို့မဟုတ် ကပြားအကြံပေးများက ကိုင်တွယ်ကြသည် ။
ထိုသို့ရှိနေပါလျက် ဗြိတိသျှတို့ နှင့် ဆက်သွယ်ရေးတွင် ရှင် ဘုရင်ကိုယ်

တော်တိုင် တိုက်ရိုက် တည့်တည့်မတ်မတ်ကိုင်တွယ်ခဲ့သည်။ ။ ထို့ကြောင့် အလောင်းမင်းတရား၏ ရာဇသံစာများ ထဲမှ စာသားနှင့် ရေးဟန်ကို ရှင်ဘုရင်နှင့် တွဲစပ်ရန်မှာ သဘာဝကျနေသည်။ ။ ရှင်ဘုရင်အသစ်၏ မူဝါဒသည် သူ့ကိုယ်ပိုင် စင်စစ်ပင်တည်း။

ထိုစဉ်ကအမိန့်တော်ပြန်တမ်းများ အရ ၁၇၅၅ ခု၏ ပထမခြောက်လတာ အတွင်း၌ စီမံအုပ်ချုပ်ရေး နေ့စဉ်လည်ပတ်ရန် အလောင်းမင်းတရားသည် စနစ် တကျစပ်ဟပ်ထားသော အစိုးရတစ်ရပ်ကို မဖွဲ့စည်းရသေးပေ။ ဆုံးဖြတ်ချက် ချခြင်းကို ရှင်ဘုရင်ကိုယ်တိုင် မလုပ်မဖြစ်လုပ်ရသည်။ ။ သို့သော် ရေရှည်တွင် အခြေခံအားဖြင့် ဆင့်ကဲအမိန့်ပေးမှုတစ်ခုဖြင့် ရှုပ်ထွေးပွေလီလှသော ဗျူရိုကရက် ယန္တရားကိုလည်ပတ်ရန် မလုံလောက်ချေ။

အပြန်အလှန်သံတမန်စေလွှတ်မှုကို အစကတည်းက အလောင်းမင်းတရား မျှော်လင့်စောင့်စားခဲ့ကြောင်းကို ဒုတိယရာဇသံစာထဲ ထပ်မံ၍ ထင်ရှားသိရပြန် သည်။ ။ ကိုယ်တိုင်က အရေးပေါ်အမြောက်လက်နက် လိုအပ်သလို အင်္ဂလိပ် ဘုရင်သည် လည်း ကုန်သွယ်ရေး အားတက်သရောရှိလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ထား သည်။ ။ ဘုရင်၏ လူအားလုံးကိုလည်း သစ္စာရှိမည်၊ ထိုဘုရင်ကိုနာခံသော အစေ အပါးများ ဖြစ်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားသည်။ ။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေချနေထိုင်မှုတွင် လက်နက်အပိုပေးစရာရှိဟန် မတူသလို မင်းတရား၏ တောင်းဆိုမှုကို ချက်ချင်းအဖြေမပေးနိုင်သောကြောင့် အလောင်း မင်းတရား၏ ဒုတိယ ရာဇသံစာကို ဘရွတ်ခံသည် မယုတ်မလွန် တုံ့ပြန်ခဲ့သည်။ ။ ဤသို့ဖြင့် ဘရွတ်ခံသည် မဒရတ်စ်မှ အထက်လူကြီးများ ၏ သဘောတူညီမှုဖြင့်

အလောင်းမင်းတရားထံ လျှောက်ထားရန် စာချုပ်တစ်စောင်မူကြမ်းရေး ရတော့ သည် ။ အလောင်းမင်းတရားထံစေလွှတ်ရန် ဂျော့ဘောကာကို ရွေးချယ်သည် ။

သို့ရာတွင် ဇူလိုင်လဆန်း၌ ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ဘောကာထွက်လာ သောအခါ အလောင်းမင်းတရားသည် ဇွန်လ ၂၇ ရက်ကတည်းက ရွှေ ဘိုသို့ထွက်ခွာသွားနှင့် ချေပြီ။ ယခင်မြန်မာနန်းကျဘုရင်၏ သားတော် သည် ရှမ်းခေါင်းဆောင်များ နှင့် ပူပေါင်းကာ မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်း ကို ခြိမ်းခြောက်နေပြီဟူသော သတင်းသည် ရန်ကုန်ထိရောက်လာခဲ့သ ည် ။ ဤသို့ဖြင့် အလောင်းမင်းတရားသည် ရန်ကုန်ရှိ ရဲမက်အင်အား ၁ ၅၀၀၀ ရှိသောခံတပ်ကိုထားခဲ့ကာ အထက်သို့ဆန်ရန်၊ နောင်နှစ် ခြောက်သွေ့ရာသီရောက်မှ စစ်ကူများ နှင့် ပြန်လာရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည် ။

ဘောကာသံအဖွဲ့

ဒုဗိုလ်ကလေး ဂျွန်နော့သ်နှင့် အတူ ဘောကာသည် ဇူလိုင်လ ၁၇ရက် နေ့တွင် မြန်မာသံအဖွဲ့နှင့် တစ်ပါတည်း ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ခွာလာခဲ့သည် ။ နှစ်လအကြာတွင် ရွှေဘိုကိုရောက်ပြီး ၁၇၅၅ ခု၊စက်တင်ဘာ ၁၇ရက် တွင် မင်းတရားကြီးကို ပထမဆုံးအကြိမ်ဖူးတွေ့ရသည် ။ သုံးကြိမ်သုံးခါ အခစားဝင်မှုများ အတွင်းမှ အလောင်းမင်းတရားကို ထူးခြားသော၊ ဟောဟောဒိုင်းဒိုင်းရှိလှသော၊ ဗြိတိသျှ တို့ အပေါ်သဒ္ဒါတရားရှိကြောင်း အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ပြသလိုသူအဖြစ် တွေ့ ခဲ့ရသည် ။

သို့သော် ဇူလိုင်လကုန်မှ ဩဂုတ်လဆန်းအထိ ရန်ကုန်ကိုမွန်တို့ တစ်ကျော့ပြန် တိုက်ရာတွင် မွန်တို့ ဘက်မှ ကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့သော အင်္ဂလိပ် ကုန်သည် များ ၏ အမူ အကျင့်ကြောင့် မြန်မာသံနှစ်ဦးအပေါ် ဂရုစိုက်ခဲ့ သည့် ဘရွတ်ခံ ၏ လက်ဦးဆုံး လုပ်ရပ်မှ စတင်လာခဲ့သော ကုမ္ပဏီအ

ပေါ်ထားသည့် သဘောထားသည် များစွာ ယုံမှားမကင်း ခံရတော့သည်

။

၁၇၅၅ ခု၊ စက်တင်ဘာ ၂၂ ရက်နေ့၊ ဒုတိယအကြိမ် ဘေကာအခစား ဝင်ချိန် ၌ အလောင်းမင်းတရားသည် အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ သစ္စာမဲ့သောလုပ်ရပ်ကို တဲ့တိုး မပြောခဲ့။

"မောင်မင်းကို ဘယ်ပုံဘယ်နည်းယုံရဦးမည်နည်း" ဟူသောမေးခွန်းကို ဘရွတ်ခံတွင် ထိုအမှုအကျင့်မျိုးမရှိကြောင်း ဘေကာကဖြေကြားခဲ့သည်။ ။ မင်းတရားကြီးသည် ထိုသစ္စာမဲ့မှုကို မခံချိဖြစ်နေခဲ့သည်။ ။ အထူးသဖြင့် သူ့ကိုယ်တော် တိုင် အထူးတလည်အရေးထားခဲ့သူများ မို့ မကျေမချမ်းဖြစ်ရသည်။ ။ မင်းတရား၏ စိတ်တော်တွင်းရှိနေသည့် အသိသာဆုံးဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ ဂျွန်ဂျိုက်ဟီးလ်ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ *

ဂျွန်ဂျိုက်ဟီးလ်သည် မဒရစ်စ်မှ ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့အလာတွင် သင်္ဘောမုန် တိုင်းမိသောကြောင့် ဇွန်လဆန်း၌ ရန်ကုန်သို့ဆိုက်ကပ်ခဲ့ရသည်။ ။ ဒုတိယရာဇသံ စာထဲ၌ အလောင်းမင်းတရားသည် ဂျိုက်ဟီးလ်အား အကူအညီပေးခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ။ ဂျိုက်ဟီးလ်ကမူ မင်းတရားကြီးသည် သူ့အားဟိုင်းကြီးကျွန်းနှင့် မဆက်သွယ်နိုင်အောင် ဟန့်တားထားခဲ့ကြောင်းဆိုသည်။ ။ အလောင်းမင်းတရား၏ မိန့်ကြားချက်အရ ဩဂုတ်လလယ်တွင် မြန်မာတို့ ကိုတိုက်ခိုက်သူများ ထဲ ဂျိုက်ဟီးလ်သည် ရှေ့ဆုံးမှ ဖြစ်၏။ **

မွန်တို့ ကိုကူညီပံ့ပိုးသော ဗြိတိသျှကပ္ပတိန်အချို့၏ အမှုအကျင့်သည် မြန်မာ ဘုရင်နှင့် ဆက်ဆံရေး သန္ဓေတည်စအဆင့်ကို ကောင်းကျိုးမပေးသည့် တိုင် မြန်မာ ဘုရင်၏ တိုင်းရေးပြည်ရေး၊ ကုန်သွယ်ရေးအကျိုးကျေးဇူးအပေါ် နှစ်နိုင်ငံနားလည်မှု ရေရှည်အမြင်

တွင် ခလုတ်တံသင်းဖြစ်သည့် အဆင့်ထိ မရောက်သေး။

*မင်းတရားမိန့်ကြားခဲ့သောစကားကို ဘေကာဖော်ပြထားပုံမှာ -"မစ္စတာဂိုက်ဟီးလ်နဲ့ မောင်မင်းတို့ သဘောတူဟော ဒဂုံမှာ ရှိစဉ်က ငါ့ကိုယ်တော်မြတ်က ကြင်ကြင်နာနာဆက်ဆံခဲ့တယ်။ လိုချင်တာလည်း ပေး ခဲ့တယ်။ ဖြုန်းကန် အရေးအကြောင်းပေါ်ခဲ့ရင် ငါ့လူတွေကို ကြည့်လိုက်ဖို့ ၊ သို့မဟုတ်ရင်လည်း ပဲခူးသား တွေဘက်ကနေပြီး မတိုက်ဖို့ ၊ ငါ ဝါလနီး၍ နေပြည်တော်ပြန်ခါနီး မှာ ခဲ့တယ်။ သူက ကတိပေးပြီး ဖြစ်လျက်နဲ့ သူ့ဘက်ကပဲစပြီး ငါ့လူတွေကိုပစ်ခတ်ခဲ့တယ်"

**ဂိုက်ဟီးလ်၏ ကိုယ်ပိုင်ခံစားချက်များ သည် ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမရှိ။ ၁၇၅၅ ခု၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၀ ရက်နေ့စွဲတပ်ထားသော ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ နေ၍ ဘုရင်ခံပီးဂေါ့ထံ ပေးပို့သည့် စာထဲတွင် ဂိုက်ဟီးလ်ရေးသား ထားပုံမှာ "ဤသို့သောတိုင်းပြည်မျိုးတွင် ကုမ္ပဏီသည် ဓားမထုတ်ဘဲ ဘာမှ လုပ်၍ ရမည်မဟုတ်" ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ဂိုက်ဟီးလ်သည် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီကိုစွန့်ခွာခဲ့ပြီး ၁၇၅၈ ခုတွင် တစ်ဖန်အလုပ်ပြန်ဝင် သည် ။ ၁၇၅၉ ခု၊ ဇွန်လတွင် ရန်ကုန်သို့ဆိုက်ကပ်လာသော သဘောပေါ်မှ ကိုယ်စားလှယ်ဂိုက်ဟီးလ်ကို မြန်မာတို့ က ဖမ်းဆီးအကျဉ်းချပြီး သဘောပေါ်မှ ကိုယ်စားလှယ်ဂိုက်ဟီးလ်ကို မြန်မာတို့ က ဖမ်းဆီးအကျဉ်း ချပြီး သဘောပါကုန်များကို သိမ်းယူခဲ့သည် ။ ဒတ်ချ်လူမျိုး ကပ္ပတိန်တစ်ဦးက ငွေပေး၍ ဂိုက်ဟီးလ်ကို ရွေးထုတ်ရသည် ။ ထိုကပ္ပတိန်ကို မဒရစ်ဘုတ်အဖွဲ့က ငွေပြန်အမ်းပေးသည် ။ ဂိုက်ဟီးလ်ထံမှ မူ တစ်နှစ်လျှင် ရှစ်ရာခိုင်နှုန်းပြန်တောင်းခဲ့သည် ။ ၁၇၆၂ ခု၊ ဇွန်ဝါရီလ၊ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ ဒါရိုက်တာ များ ၏ ရုံးစာထဲတွင် မြန်မာဘုရင်နှင့် ဆက်ဆံရေးကိုဖျက်ဆီးခဲ့သော တရားခံလက်သည် တစ်ဦးမှာ ဂိုက်ဟီးလ်ဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြထားသည် ။

သို့သော် "ချစ်ကြည်ရေးနှင့် မဟာမိတ်စာချုပ်" အတွက်ဆွေးနွေးလို သော ဘေကာ၏ အနေအထားသည် အလွန်အမင်းအားနည်းသွားခဲ့ပြီ။ နောင်လေးနှစ် အကြာ အထက်လူကြီးများ ထံတင်သွင်းသော ဘေကာ ၏ အစီရင်ခံစာထဲတွင် "ဒဂုံမှ လူကြီးလူကောင်းများကျူးလွန်သော အကြမ်းဖက်မှုကို ထိုစဉ်ကတည်း ကနေ ယခုချိန်ထိ ကျွန်ုပ်၏ ကိုယ်ပိုင် အမြင်တွင် ကုမ္ပဏီသည် ယခုရလဒ်ထက် တော့ ပိုကောင်းမွန်သောရလ ဒ်ကို ရသင့်ပါသည် " ဟူ၍ ရေးသားထားသည် ။

ဘေကာ၏ ကနဦးရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘရွတ်ခံစာချုပ်ပေါ် မြန်မာရှင်
ဘုရင် လက်မှတ်ထိုးရေးဖြစ်သည်။ ။ ဘေကာ မအောင်မြင်ခဲ့။ လက်ဦး
ဆုံးပြောရလျှင် အလောင်းမင်းတရားသည်
ထိုသို့သောစာရွက်စာတမ်းများ ဖြင့် ပုံစံတကျ လက်မှတ်
ရေးထိုးမှုအပေါ် အာရုံသိပ်မရှိပေ။ စာချုပ်မူကြမ်းကို ဘာသာပြန်ပြပြီး
သည် နှင့် အလောင်းမင်းတရားသည် ချက်ချင်းပင် "ဟိုင်းကြီးကျွန်း၊ ပု
သိမ်တင်မက ဒဂုံတွင် ပါ ကုမ္ပဏီအတွက်နေရာ" ကိုပေးသနားတော်မူ
လိုက်သည်။ ။

ထိုရက်ရောမူသည် လက်နက်အလျင်အမြန်ရလိုသော မျှော်လင့်ချက်
ကြောင့် လည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်နိုင်သည်။ ။ မည်သို့ဆိုစေ နောက်ရက်များ တွင်
ဟိုင်းကြီး ကျွန်းကိစ္စကို ရှင်ဘုရင် ကတိပျက်သည်။ ။ ဒုတိယအကြိမ်
ဘေကာ အခစားဝင် သော စက်တင်ဘာ ၂၂ ရက်နေ့တွင် အဘယ်ရည်ရွယ်ချက်ကြောင့်
ဟိုင်းကြီးကျွန်း ပေါ် ကုမ္ပဏီရောက်လာသနည်း ဟူ
သောမေးခွန်းကို ဘေကာအား ရှင်ဘုရင်က နောက်တစ်ဖန်မေးတော်မူ
သည်။ ။ နောက်တစ်နေ့၌ ဘေကာရှေ့တွင် ဘရွတ်ခံစာတစ်စောင်ကို
ရှင်ဘုရင်နှုတ်တိုက်ချပေးစဉ် ဟိုင်းကြီးကျွန်းကိုချန်လှပ်ခဲ့သည်။ ။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် ကုမ္ပဏီအခြေချလိုခြင်းမှာ ကုန်စည်အပြည့်ပါ
သောသင်္ဘောများ ဖြစ်ကိုဆန်မတက်နိုင်သောကြောင့် ဟု ဘေကာ စော
ဒကတက်ခဲ့ သည်။ ။ သို့ရာတွင် အလောင်းမင်းတရားသည် ဘေကာအား
ဆက်မပြောစေဘဲ "အဲဒီကို မောင်မင်းတို့ ဘာကြောင့် ရောက်နေသလဲ၊
မဟုတ်ဘူး လား။ မောင်မင်း တို့ က ပုသိမ်ကိုပဲ အားလုံးလာချင်တာလို့
ငါ့ကိုယ်တော်ထင်ခဲ့တာ"ဟု မိန့်ခဲ့ သည်။ ။ ဘေကာသည် ရှည်ရှည်ဝေး
ဝေးရှင်းပြဖို့ မတတ်သာခဲ့။ ဤသို့ဖြင့် အလောင်းမင်းတရားသည် ပြေ
ရာပြေကြောင်း နိဂုံးချုပ်စကားကို မိန့်ကြားခဲ့သည်။ ။ သို့သော် သတိပေး

ချက်တစ်ခုပါ၏။

"မောင်မင်းတို့ ကို အဲဒီမှာ မနေနဲ့ လို့ မပြောဘူး။ ဒါပေမယ့် ကုမ္ပဏီ ရဲ့ စေတနာကို ကြည့်ပါရစေဦး။ နောက်ငါ့ကိုယ်တော်မြတ်ရဲ့ စေတနာ ကိုတွေ့ရမယ်။ ခုချိန်ထိတော့ ငါတို့ တွေဟာ သူစိမ်းတွေ။ ငါ့ကိုယ်တော်မြတ်ကို မောင်မင်းအခုမှ ဖူးတွေ့ဖူးတာပါ။ ဟိုမှာ မောင်မင်းတို့ ဘာရည်ရွယ်ချက်နဲ့ နေသလဲ ငါ့ကိုယ်တော် မြတ်ကောင်း ကောင်း မသိသေးဘူး။ မောင်မင်းတို့ ရဲ့ ရိုးသားမှုကို ဘယ်လိုသိနိုင် မလဲ။ ဒဂုံမှာ မောင်မင်းတို့ သင်္ဘောတွေကို ငါ စေတနာသန့်သန့်နဲ့ စောင့်ရှောက် ခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းမှာ သူတို့ သစ္စာမဲ့တယ်။ ဒီတစ်ကြိမ်လည်း ကုမ္ပဏီဘယ် လိုပြုမူမလဲကြည့်ကြရအောင်။ သူတို့ ဘက်က စေတနာကောင်းကိုပြသပြီဆိုရင် ငါ့ကိုယ်တော်မြတ်ဘက်ကလည်း မချို့တဲ့ စေရဘူး။ ယခု သူတို့ ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင်မယ်ဆိုရင် မဒရတ်စံတစ်ခုလုံး မော်တင်ကိုပြောင်းလာခဲ့ရင် တောင် ငါ့ကိုယ်တော် ဂရုမထားဘူး။ အကြောင်းကတော့ သူတို့ ရဲ့ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုဆို တာကို ဒီတစ်ကြိမ်မှာ ငါ ကိုယ်တိုင်အကဲဖြတ်မယ်"

ဘရွတ်ခ်၏ စာချုပ်မူကြမ်းထဲတွင် "ပြည်တွင်းသူပုန်ထသည့် အခါ၌ ဖြစ်စေ၊ ပြည်ပရန်သူနှင့် စစ်မက်ဖြစ်ရသည့် အခါဖြစ်စေ၊ သူတို့ ကိုနှိမ်နင်းရန် အကူအညီရ ပါလိမ့်မည်" ဟု ပါရှိသည် ။ ကုမ္ပဏီနားလည်ထားပုံမှာ ဤအချက်ကြောင့် တိုင်းရေးပြည်ရေးကိစ္စများ ထဲ ဝင်စွက်ဖက်ခွင့်ရှိလာနိုင်သည် ။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ သောကတိကဝတ်ဟူသည် ပြောပြောချင်း၌ ဗလာဖြစ်နေ၏။ အကြောင်းမှာ အိန္ဒိယ တွင် နိုင်ငံရေးအခြေအနေများ သည် စစ်ရေးစွက်ဖက်မှုကို ထည့်မတွက်ဘဲထား သောကြောင့် ဗြိတိသျှစစ်အင်အားများ အိန္ဒိယ၌ ရှိနေကြသည် ။

၁၇၅၅ ခု၊အောက်တိုဘာတွင် ပီးဂေါ့သည် ဘရွတ်ခ်၏ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ကြားဝင်စွက်ဖက်ရေးရပ်တည် ချက်ကို "ဒီမှာ သာ အရှိန်အဝါ ကောင်းကောင်း စစ်တပ်တစ်တပ်ရှိမယ်ဆိုရင် အာဏာကို မြန်မာတွေ ဘက် လွယ်လွယ်လေး ဟန်ချက်ပြောင်းပေးလိုက်လို့ ရတယ်" ဟူ၍ လန်ဒန်ရှိ အထက်အရာရှိများ ထံ ထပ်ဆင့်အစီရင်ခံခဲ့သည်။ ။ "ကာနုတစ် အခက်အခဲများကြောင့် သာ အင်္ဂလိပ်တို့ ဘက်မှ မြန်မာတို့ ကိုကူညီရန် မလွယ်ခဲ့ခြင်း"ဟု မှတ်ချက်ချထားသည်။ ။ ထိုအမြင် ကိုပင် နောင်ခြောက်လအကြာ၌ "ကမ်းခြေတွင် စစ်မက် ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေ မည်ဆိုပါက မြန်မာတို့ ပွဲသိမ်းနိုင်အောင် စစ်ကူပို့ပေးရန်မှာ မဖြစ်နိုင်တော့" ဟု အတည်ပြုခဲ့သည်။ ။

ကတိကဝတ်များ သည် အခြေခံအားဖြင့် အလဟဿဖြစ်နေစဉ် အလောင်း မင်းတရားနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးမှုကလည်း အမြီးအမောက်မတည့်ပြန်။ အခစားဝင် ချိန်၌ ထိုစာကြောင်းကို အလောင်းမင်းတရားအား ဖတ်ကြားလျှောက်တင်စဉ် မင်းတရားသည် "ငါ့ရန်သူတွေကို ချေမှုန်းဖို့ ငါကိုယ်တော်မြတ်က အကူအညီ တောင်းခဲ့လို့ လား။ အဲသည် လိုများ မထင် လိုက်လေနဲ့ "ဟု အော်ဟစ်ခဲ့ကာ တအောင့်အကြာတွင် "ဒီအရူး ရေးထားပုံကတော့ကွာ" ဟု ရေရွတ် တော်မူသည်။ ။

ဗြိတိသျှတို့ သည် အလောင်းမင်းတရား၏ အောင်ပွဲမှတ်တမ်းကို အမှတ်ရကြပုံ မပေါ်ရာ မင်းတရားသည် ဘေကာအား "မောင်မင်းတို့ အမြောက်သေနတ် အကူ အညီမပါဘဲ အရပ်လေးမျက်နှာ အာဏာစက်ဖြန့်ခဲ့တယ်မဟုတ်လား။ ဒါမှ မဟုတ် ငါကိုယ်တော်မြတ်က တခြားတစ်ပါးစီက အကူအညီတောင်းခဲ့လို့ လား"ဟု ဒေါသ တကြီး မိန့်ကြားခဲ့လေသည်။ ။

မည်သို့ဆိုစေကာမူ သန်လျင်နှင့် ပဲခူးကို လုပ်ကြံရေးသည် အလောင်းမင်း တရားရှေ့တွင် ကြိုနှင့် နေသည်။ ၁၇၅၅ နှစ်ကုန်၌ ပဲခူးသည် အမြောက်လက်နက် ထူထပ်စွာချ၍ ခုခံထားနိုင်သောကြောင့် အလောင်းမင်းတရားသည် အပူတပြင်း လက်နက်လိုအပ်နေခဲ့သည်။ ထိုလက်နက်များကို အင်္ဂလိပ်တို့ ထံမှ ဝယ်ယူလိုခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဒုတိယ ရာဇသံထဲ ရေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ။ ဘရွတ်ခံ၏ စာချုပ်ထဲတွင် "ကုန်သွယ်ရေးလိုက်လျောမှုသုံးခု" အတွက် အပြန်အလှန်အားဖြင့် နှစ်စဉ်လက်ဆောင်ပဏ္ဏာဆက်သမည့် အကြောင်း မရေမရာကတိပေးထားသည်။ ။ ထိုနှစ်စဉ် ဆက်သရမည့် ပဏ္ဏာသည် "ပြောင်းချောသေနတ်နှင့် လက်နက်များ" ဖြစ်ရမည် ဟု မင်းတရားကဖြေကြားခဲ့သည်။ ။

ပြန်စဉ်းစားလျှင် မင်းတရားသည် "နှစ်စဉ်ဆက်သသော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ ထက် လက်နက်အလုံအလောက်"ကို ချက်ချင်းရလိုကြောင်း သတ်သတ်မှတ်မှတ် ပြောခဲ့သည်။ ။ ဘေကာသည် ပြောင်းချောသေနတ်အလက် ၁၀၀၀ နှင့် အမြောက် ၂၀ လက်ကို ချက်ချင်းပံ့ပိုးပေးနိုင်မလားဟု မင်းတရားကြီး မေးမြန်းစူးစမ်း တော်မူသော် ဘေကာ မပေးနိုင်။ ထိုအစား ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ပြန်ရောက်လျှင် ပြောင်းချော ၇၅ လက်နှင့် အမြောက် ၆ လက်ကိုပို့ပေးမည်၊ ကျန်ပြောင်းချော ၅၂၅ လက်နှင့် အမြောက် ၁၄လက်ကိုနောင်မှ မဒရတ်စ်မှ ပို့ပေးပါမည်ဟု ကတိ ထားခဲ့သည်။ ။

လက်နက်ရောင်းဝယ်ရေး၏ အကြောင်းရင်းများမှ နေ၍ ကျွန်ုပ်တို့ မည်သည် ကို သိရှိရသနည်း။ အင်္ဂလိပ်တို့ သည် မြန်မာတို့ အား လက်နက်အမြောက်အများ မပံ့ပိုးခဲ့ ခြင်းဖြစ်မည်၊ သို့မဟုတ် လက်နက်ရောင်းဝယ်ရေးကို လိမ္မာသိုသိပ်စွာလုပ်ခဲ့၍ အချို့အချက်အလက်မှန်များကို ကျွန်ုပ်တို့ လစ်ဟင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်မည်။ အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီသည် အလောင်း

မင်းတရားအား ရံခါမှ သာ အမြောက်လက်နက် ဆက်သ ခဲ့ဖူးသည် ။ သို့သော် ၎င်းတို့ ၏ ဆက်သွယ်မှုသည် မြန်မာဘုရင်အား လက်နက် အမြောက်အမြား ရောင်းဝယ်မှုရှိမရှိကို ဘာမျှ မဖော်ပြခဲ့။

ဘေကာသည် လှပသားနားသော အမြောက်လေးလက်အပြင် အမြောက်ဆံ ရှစ်ဆယ်၊ ယမ်းမှုန့်လေး သေတ္တာဖြင့် ရွှေဘိုသို့ရောက်ရှိ လာခဲ့သည် ။ နောင်တစ်နှစ် အကြာတွင် အင်ဆိုင်းလက်စတာသည် မင်း တရားကြီးအား လေးပေါင်ဒါ အမြောက်တစ်လက်၊ ကိုးပေါင်ဒါအမြောက်တစ်လက်၊ အကောင်းစားဥရောပယမ်း မှုန့်နှစ်စည်၊ ခရာဝ သေနတ် အမြောက်အများ တို့ ကို ဆက်သခဲ့သည် ။

လက်စတာသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းအပြန်လမ်းခရီးတွင် ရှိနေဆဲ ကပ္ပ တိန် ဘေလီသည် မဒရတ်စ်ဘုရင်ခံမှ ပေးပို့လိုက်သော ကြေးဝါအမြောက်ကြီးတစ် လက်၊ ယမ်းမှုန့်သေတ္တာရှစ်လုံး၊ အမြောက်ဆံ ၅၀၀ ဖြင့် ရန် ကုန်သို့ ရောက်ရှိလာ ခဲ့သည် ။ ၁၇၆၀ ခုအတွင်း ကပ္ပတိန်ဝေါလ်တာအဲ လ်ဗက်စ် ဆက်သသော လက် ဆောင်ပဏ္ဏာများ ထဲဝယ် ပြောင်းချော သေနတ် အလက်ငါးဆယ်၊ ကြေးဝါပြောင်း နှင့် ခရာဝသေနတ် အလက် နှစ်ဆယ်၊ ပစ္စတိုအလက်တစ်ရာ ပါရှိသည် ။

ဘေကာ ဘက်မှ ကတိပေးထားသော လက်နက်အားလုံးကို အလောင်းမင်း တရား ရမရမရှင်းလင်းပေ။ ကုန်းဘောင်ခေတ်သမိုင်းမှတ်တမ်း အရ ကပ္ပတိန် ဒိုင်ယာသည် ပြောင်းချောသေနတ် အလက် ၃၀၀၊ အမြောက်ကြီး ၁၀ လက်၊ ကျည်စေ့သေတ္တာ ငါးလုံး၊ ယမ်းစည် ခုနစ်လုံး တို့ ကို ၁၇၅၆ ခု၊ မေလဆန်းတွင် ပို့ပေးခဲ့သည် ။ ထိုပမာဏသည် ဘေကာ ကတိပေးထားသော အရေအတွက် ထက်နည်း၏။ သို့သော် မှတ်တမ်းမတင်ဘဲ ထားလိုက်သည့် မနည်းလှသော အရေအတွက်ဖြစ်သည် ။

သောမတ်စ်နူတန်သည် မြန်မာတို့ အား ၁၇၅၆ နှစ်ကုန်တွင် ယမ်းမှု
နံ ၁၂ သေတ္တာကိုရောင်းချခဲ့သည် ။ သို့သော် မြန်မာတို့ သည်
ဝမ်းမသာကြောင်း၊ သည့် ထက်များများ ပိုဝယ်ယူလိုကြောင်း သောမတ်
စ်နူတန်သည် မဒရတ်သို့ စာရေး ခဲ့သည် ။ သို့သော်ငြား အင်္ဂလိပ်သံ
အဖွဲ့ အခစားဝင်သောအခါများ တွင် ရှင်ဘုရင် သည် စစ်ရေး ပံ့ပိုးမှုများ
နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကိုယ်တော်တိုင် ညည်းမပြခဲ့ဖူးပေ။

၁၇၅၇ ခု၊ နှစ်ဦးတွင် အလောင်းမင်းတရားသည် ယမ်းမှုနံဝယ်ယူရန်
မဒရတ်သို့ ကိုယ်ပိုင်သင်္ဘောစေလွှတ်ခဲ့သည် ။ နောင်သော
ပဲခူးကျအပြီး ဇူလိုင်လ ၌ လက်စတာအား အလောင်းမင်းတရားပြောပြ
ခဲ့သည် မှာ - လက်နက်နှင့် ခဲယမ်း မီးကျောက် ဝယ်ယူနိုင်ရန် နောက်ထ
ပ်သင်္ဘောတစ်စင်းကို ပြည်တွင်းထွက် ကုန်များ တင်၍ မဒရတ်သို့ စေ
လွှတ်ရန် ရည်ရွယ်ထားကြောင်းပင်။

အခြားတစ်ဖက်တွင် မူ မေးခွန်းတစ်ခုပေါ်ပေါက်လာသည် ။ ၁၇၅၆၊
၁၇၅၇ ခုနှင့် နောက်ပိုင်းနှစ်များ တွင် မြန်မာတို့ သည် ဗြိတိသျှစစ်လက်
နက်ပံ့ပိုးမှုကို မည်ရွေ့မည်မျှထိ အမှန်တကယ်အားထားခဲ့ရသနည်း။ အ
စောပိုင်း စစ်ဆင်ရေးတွင် လက်နက်အင်အားသည် အဆုံးအဖြတ်ပေး
သော အပိုင်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ခဲ့ဟန် မတူ။ ဘေကာ ဒုတိယအကြိမ်အခ
စားဝင်စဉ်ကလည်း ၁၇၅၂ ခုတွင် မွန်တို့ ကို သစ္စာမခံ တွန်းလှန်ခဲ့ရာတွ
င် လက်နက်မလိုခဲ့ဟု ရှင်ဘုရင် ဝံ့ကြွားစွာမိန့်ကြား ခဲ့သည် ။

လက်စတာကို မင်းတရားကြီး လက်ခံတွေ့ဆုံစဉ်က လက်စတာအား
ပဲခူးမှ သေနတ်လက်နက်၊ ဗုံးအစရှိသော
စစ်သုံးပစ္စည်းအမြောက်အများ သိမ်းယူရရှိ ခဲ့ကြောင်း မင်းတရားကြီးမိ
န့်ခဲ့သည် ။ သံလျင်ကိုသိမ်းစဉ်က ရရှိခဲ့သော ပစ္စည်း ပမာဏမှာ လည်း

ကြောက်မမန်းလိလိဖြစ်သည်။ ။

မူလအကြောင်းမှ ဘေးချော်သွားသော ဤအကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ နိဂုံးချုပ် ကြမည်။ လက်နက်ရောင်းဝယ်ရေး၏ အရေးကြီးပုံသည် ခိုင်လုံမှုနည်းသော် လည်း လျော်ကန်သောရေးသားချက်တစ်ခုဖြစ်လာအောင် ဇစ်မြစ်အကြောင်းရင်း များ သည် ဟိုတစ်ကွက်သည် တစ်ကွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပံ့ပိုးပေးခဲ့ လေသည်။ ။

မပြောဘဲသိသာသော နိုင်ငံရေးသဘောတူညီချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ခဲ့ရမည်။ မြန်မာတို့ သည် ပြင်သစ်တို့ နှင့် မိတ်မဖွဲ့ဘဲနေမည်၊ ဗြိတိသျှတို့ သည် လည်း မွန်တို့ ဘက် မယိမ်းဘဲနေရမည်။ အလောင်းမင်းတရားသည် ဗြိတိသျှနှင့် ပြင်သစ်တို့ အကြား ဝင်ကစားဖို့ ဘယ်တုန်းကမှ အထူးတလည်အားမထုတ်ခဲ့။ ဘေကာ အဆိုအရ မင်းတရားကြီးသည် သန်လျင်ကို လက်ရောက်ရသည် နှင့် (ပြင်သစ် ကိုယ်စားလှယ်) ဘရူနီ နောက်လိုက်ရန်ရည်ရွယ်ခဲ့သည် ။ မှန်ပါသည် ။ ဘရူနီကို မိသည် နှင့် ရှင်ဘုရင်သည် ဘရူနီအား မီးတင်ရှို့၍ ကွပ်မျက်ခဲ့သည်။ ။

၁၇၅၅ ခု၊ စက်တင်ဘာလကုန်တွင် ရွှေဘိုမှ ဘေကာထွက်ခွာလာသောအခါ သူသည် စာချုပ်လက်မှတ်ထိုး ရေးအမှုကို ပြီးပြတ်အောင်မလုပ်နိုင်ခဲ့ရုံမျှမက မြန်မာရှင်ဘုရင်နှင့် အပြန်အလှန်ပြောဆိုရာတွင် လည်း ကုမ္မဏီ၏ မျက်စိထဲ အံဝင် ခွင်ကျဖြစ်အောင် မလုပ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း သတိထားမိသည်။ ။ ကုမ္မဏီမြင်ချင်သည့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးမှု ပုံစံကား-

"နောက်ဆုံးတွင် အသင်(ကုမ္မဏီကိုရည်ညွှန်းသည်) ဆောင်ရွက်ခဲ့သော အမှုသည် တန်းတူအနေအထားဆက်ဆံခြင်းထက် အသနားခံသောအနေအထား မျိုးဖြစ်ခဲ့သည် ။ ထို့ကြောင့် ဤကိစ္စတစ်ရပ်လုံး ပြီးစီးအောင်မြင်ရေးသည် နောက် တစ်ခေါက်လွှတ်မည့် သံအဖွဲ့၏ အပြုအ

မူနှင့် အခြားအခြေအနေများ ပေါ်မူတည် သည် "

ဘေကာနှင့် တွေ့ဆုံခြင်းကို ရင်းနှီးသော၊ အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်ထွန်းသော ဆက်ဆံရေးဆီ မျှော်လင့်ချက်ရှိသည့် ပွဲဦးထွက်ခြေလှမ်းဟု အလောင်းမင်းတရား ဘက်မှ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူနေချိန်တွင် ကုမ္ပဏီ၏ မျက်စိထဲ၌ ဘေကာသံစေ လွှတ်မှုသည် ရလဒ်လက်ဆုပ်လက်ကိုင် မပြနိုင်ဟု မြင်လေသည်။ ။ ထိုအကြောင်းကို ရုံးဆိုင်ရာအစီရင်ခံစာများ ထဲသဲလွန်စနည်းနည်းတွေ့ရသည်။ ။ ကုမ္ပဏီသည် စာချုပ် လက်မှတ်ထိုးပြီးဖို့ ကလွဲ၍ အခြားဘာကိုမျှ အလိုမရှိခဲ့။ အလောင်းမင်းတရားကမူ ဆွေးနွေးမှုများ ရှေ့ဆက်တိုးရန် ရှေ့လများ တွင် ဘေကာနှင့် တွေ့ဖို့ မျှော်လင့်ခဲ့သည်။ ။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ ဘေကာ ပြန်ရောက်ပြီး နှစ်လအကြာ၊ ၁၇၅၅ ခု၊ ဒီဇင် ဘာလတွင် အင်္ဂလိပ်သင်္ဘော 'အာကော့' သည် သန်လျင်၌ ကြန့်ကြာနေခဲ့သည်။ ။ ရန်ကုန်ကို ဝင်တိုက်သောမွန်တို့ ၏ မအောင်မြင်သည့် နောက်ဆုံးတိုက်ပွဲတွင် သင်္ဘောပေါ်မှ လူများကို မွန်တို့ က အတင်းအကျပ်ဝင်တိုက်စေခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ် သည်။ ။ ထိုအဖြစ်ကြောင့် သံတမန်ရေးရာ ဖိဖိဆီးဆီးစီမံဖို့ အလောင်းမင်းတရားကြီး အားလျော့ခဲ့မည်ကို စဉ်းစားရုံနှင့် သိနိုင်ပါသည်။ ။ ကုမ္ပဏီသည် လည်း ကိုယ့်ဇာတ်ကိုယ်နိုင်အောင် မထိန်းနိုင်ကြောင်း သက်သေပြခဲ့ခြင်းပင်။

သို့ရာတွင် ဗြိတိသျှသင်္ဘောကပ္ပတိန်များ အုပ်စု၏ အမူအကျင့်နှင့် ('ထိန်းမနိုင် သိမ်းမရ' ဟု ဘရွတ်ခံက ဝိသေသပြုခဲ့ဖူးသည်) မဒရတ်စ်၊ ဟိုင်းကြီးကျွန်းတို့ တွင် ကုမ္ပဏီတာဝန်ထမ်းဆောင်သူများ ၏ အမူအကျင့်တို့ မတူပုံကို အလောင်းမင်း တရားကြီး ခွဲခြားသိခဲ့ဟန်တူသည်။ ။ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ အလုပ်လုပ်ပုံနှင့် အိန္ဒိယ မှ ဗြိတိသျှတို့ အကြောင်း မ

င်းတရားကြီး ပို၍ နားလည်ခဲ့ပုံလည်း ရသည် ။

ဒုတိယမြောက်ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့် ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာအဖွဲ့ထံ
ပေးပို့ တော်မူသော

အလောင်းမင်းတရား၏ ရာဇသံစာများ

ရွှေဘိုမှ ဘေကာပြန်ရောက် လာပြီးနောက် ပုသိမ်၌ မြေနုရော ရွေး
ချယ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သော ပြဿနာပေါ်ပေါက်ခဲ့သည် ။ ဗြိတိသျှတို့
သည် 'ရှေးဟောင်းဘုရား တစ်ဆူရှိရာမြေမြင့်' ကို ရယူလိုခဲ့ခြင်းမှာ (ဧက
တန်၏ စကားအရ 'ဘုရား ကုန်း တော်' ဟု ခေါ်သည်) ထိုမြေမြင့်နေရာ
ကို ခံတပ်တည်ရန်နေရာကောင်းတစ်ခုဟု မြင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ဤ
သို့ဖြင့် ဘရွတ်ခံရေးသားခဲ့သည့် အတိုင်း အင်္ဂလိပ် တို့ သည် ထိုနေရာ
ကို မြန်မာဘုရင်ပေးသနားရန် နည်းမျိုးစုံ တောင်းခံကြတော့ သည် ။ သို့
သော် မင်းတရားကြီး ပွင့်လင်းစွာမိန့်တော်မူခဲ့သည် ။ "ငါ့ကိုယ် တော်ကို
ယ်တိုင် ထီးနန်းရိုက်ရာမခိုင်မြဲသေးဘဲနှင့် အထွဋ်အမြတ်နေရာ ဘုရား
ကုန်း တော်ကို မောင်မင်းတို့ အားပေးသနားတော် မူလိုက်လျှင် ဘာသာ
သာသနာကို မခန့်လေးစားလုပ်သူဟု အထင်ခံရပေတော့မည်။
တိုင်းသူပြည်သားများ ၏ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးနိုင်သော ဘုန်းတော်ကြီးများ
လည်း ဆန့်ကျင်ကြပေတော့မည်။ ထိုအခါ ထီးနန်းရိုက်ရာကို အပြည့်အ
ဝမရသေးသော ငါ့ကိုယ်တော်သည် လည်း ထီးနန်း ကို
လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရပေတော့မည်"

အလောင်းမင်းတရားသည် ဘရွတ်ခံအား ခံတပ်ဆောက်ရန် မြစ်တ
စ်ဖက် ကမ်းမှ မြေကွက်ကို အကြံပြုခဲ့သည် ။ ဘေကာနှင့် တွေ့ဆုံစဉ်က
မိန့်ခဲ့သလိုပင် စိတ်ရှည်သည်းခံရမည့် အကြောင်း ဘရွတ်ခံကို မိန့်ကြား
တော်မူခဲ့ သည် ။ "ယခု လောလောဆယ် သည် မျှနှင့် ကျေနပ်ချေ။ နော

က်နောင်ပိုပြီးပေးသနားဖို့ ရာ ငါ့ကိုယ် တော်၏ အာဏာ သာတည်း။"

သို့သော် အလောင်းမင်းတရား ရန်ကုန်သို့ပြန်ရောက်သော ဧပြီလတွင် ဘရွတ်ခံသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ခွာတော့မည်ဖြစ်သည် ။ ဘရွတ်ခံသည် မိမိဆန္ဒ အတိုင်းထွက်ခွာခဲ့၏။ နှစ်ရှည်လများ စွာ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ လာပြီးနောက် အိန္ဒိယ သို့ပြန်လိုကြောင်း မဒရတ်စံဘုတ်အဖွဲ့ထံခွင့်ပန်ခဲ့သည် ။ ဘရွတ်ခံထွက်ခွာသွား မှုသည် အလောင်းမင်းတရားနှင့် ဆက်ဆံရေး ခေတ္တအဆက်ပြတ်သွားခြင်းဖြစ်ရာ ဆက်လက်၍ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရန် အမှန်တကယ်ပင် ကံမကောင်းခဲ့။ ကုမ္ပဏီအရေးရ ရန် သိမ်မွေ့သော သံတမန်ရေးရာလမ်းကိုလိုက်ခဲ့သူ ဘရွတ်ခံအား ရှင်ဘုရင် သဘောကျစပြုနေပြီဖြစ်သည် ။

D.G.E.Hall ၏ နောက်ပိုင်းအကဲဖြတ်ချက်လောက် ဘယ်ဟာကမှ ပိုမမှားခဲ့။ ၎င်းမှာ ဘရွတ်ခံနေရာကို ဆက်ခံသူသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းပေါ်တွင် ဘရွတ်ခံကို 'နာမကျန်းလျက်စိတ်ဓာတ်ကျနေသော လူတစ်ယောက်အဖြစ်သာ တွေ့ရသည် ၊ ဤသံအဖွဲ့ကိုစေလွှတ်ခြင်း၏ အလွန်၌ ဘေကာ ရှေ့က လုပ်သွားသည် ကို ဘာတစ်ခု မှ ဆက်မ လုပ်သူ' ဟု ရေးသားထားသည် ။

ဘရွတ်ခံ ထွက်ခွာသွားခြင်းနှင့် အတူ မဒရတ်စံဘုတ်အဖွဲ့သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်း ဦးစီးမှူးနေရာအတွက် စိတ် ပါလက်ပါရှိသော သင့်တော်မည့် သူတစ်ဦးဦးကိုရှာရန် ပြဿနာများ နှင့် ရင်ဆိုင်ရတော့သည် ။ ဘရွတ်ခံနေရာအတွက် ကပ္ပတိန်ဟိုးကို ရွေးချယ်ကြသည် ။ ရွေးချယ်ပြီးမှ ကပ္ပတိန်ဟိုးသည် အရပ်ဘက်ဝန်ထမ်းမဟုတ်ဘဲ စစ်ဘက်အရာရှိဖြစ်နေသောကြောင့် နောက်ပိုင်းတွင် လန်ဒန်ရှိဒါရိုက်တာများ ၏ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ဝေဖန်မှုကို ခံခဲ့ရသည် ။

ကုမ္ပဏီသည် လစာလုံးလုံးခဲခဲပေးသောကြောင့် ထိုမက်လုံးသည် ဟိုးကိုဆွဲ ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ သူ၏ စွမ်းရည်နှင့် အရည်အသွေးကြောင့် ထိုရာထူးနေရာ ကို ခန့်အပ်ခြင်းခံရသော်လည်း ဟိုးသည် ခေါင်းမာသူတစ်ဦး။ တစ်ခွန်းတည်း ဆိုရလျှင် ဟိုးသည် ဘရွတ်ခံနှင့် လုံးလုံးကွဲပြားသူ ဖြစ်၏။*

ပုသိမ်မြေနေရာရွေးချယ်ရေး၌ ဘရွတ်ခံသည် ခေတ်စကားနှင့် ပြောရလျှင် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အကင်းပါးသူ ဖြစ်သည်။ ။ အထွဋ်အမြတ်ထားသော ဗုဒ္ဓဘာသာ စေတီတော်ကို ခံတပ်ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် ဖျက်ဆီးမပေးနိုင်ဟူသော ရှင် ဘုရင်၏ အမိန့်ကိုလက်ခံရန် အသင့်ဖြစ်နေခဲ့သည်။ ။ ဟိုးကမူ အကွက်အကွင်း ကောင်းသော မြေတစ်ကွက်သည် အကျိုးဆက်ကြီးမားကြောင်း၊ ရှင်ဘုရင်အပေါ် သူ့အရှိန်အဝါလွှမ်းမိုးဖို့ ကြိုးစားကြည့်မည့် အကြောင်း ပြောခဲ့သည်။ ။ ဟိုး၏ အပြော ကို ဘရွတ်ခံကန့်ကွက်သည်။ ။ အားလုံးသည် အတည်ဖြစ်နေပြီမို့ ရှင်ဘုရင် အမျက်တော်ရှုမည့် ဘေးမှ ဝေးကာ အလုံးစုံပြီးစီးအောင်မြင်နိုင်သည် ဟု ဘရွတ်ခံအကြံ ပေးခဲ့သည်။ ။

ဘရွတ်ခံ ထွက်ခွာသွားသည် နှင့် ပြဿနာများ ဘွားခနဲပေါ်ပေါက်လာကြ တော့၏။ နန်းတော်တွင် ဟိုးသည် ဘုရားကုန်းတော်ကိစ္စ ထပ်မံလျှောက်ထားပြန်ရာ ယတိပြတ်ငြင်းဆိုခြင်းကို ကြုံရသည်။ ။ ထိုအခါ ဟိုင်းကြီးကျွန်း ဦးစီးမှူးဟိုးသည် အင်အားသုံးပြီး ပုသိမ်မှ ဘုရားကုန်းတော်ကို ရအောင်ယူကာ ကုန်းတော်ပေါ် အဆောက်အဦအချို့ဆောက်သည်။ ။ သို့သော် အင်မတန်သဘောမတွေ့နိုင်သော ရှင်ဘုရင်က အင်္ဂလိပ်တို့ ကို ဘုရားကုန်းတော်ပေါ်မှ မရမကနှင့်ထုတ်ခဲ့သည်။ ။

အလောင်းမင်းတရားသည် ကုန်သွယ်ရေးတိုးမြှင့်ရန်၊ အရှေ့အိန္ဒိယ

ကုမ္ပဏီနှင့် ရင်းနှီးသောဆက်ဆံရေးထားရှိရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းမှာ သူ၏ နိုင်ငံရေး၊ မဟာဗျူဟာ အရေးတို့ ကို ကာကွယ်ထားရန်ဖြစ်သည်။ ။ အင်္ဂလိပ်တို့ သည် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာတွင် တိုင်းခြားကုန်သည် များ အပေါ် ဦးစီးဦးကိုင်လုပ်ကြရင်း အိန္ဒိယမှ ၎င်းတို့ ၏ အခန်း ကဏ္ဍသည် ဆက်တိုက်တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ။ ကုန်သွယ်အထူးအခွင့်အရေး၊ ပုသိမ်တွင် မြေတစ်ကွက် စသောအင်္ဂလိပ်တို့ လျှောက်ထားတောင်းဆိုသမျှ အများ စုကို မင်းတရားကြီးက ပေးသနားရန်အသင့်ဖြစ်နေခဲ့သည်။ ။ သို့ရာတွင် မြန်မာပြည်ရှိ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီမှ လူအချို့သည် ယုံကြည်စိတ်ချ၍ မရကြောင်း အသေအချာ သက်သေပြခဲ့ကြသည်။ ။

*၁၇၅၆ ခု၊ ဧပြီလ ၁၂ရက်တွင် ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ ဟိုးရောက်လာခဲ့သည်။ ။ မကြာခင် ဟိုးကွယ်လွန်သော ကြောင့် ဒုတာဝန်ခံ သောမတ်စ်ချူတန်သည် ထိုနှစ်မကုန်ခင်မှာပင် ဟိုးနေရာ၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည့်

ဟိုး၏ လက်သင့်ခံနိုင်ဖွယ်မရှိသော လုပ်ရပ်များ ဖြင့် အလောင်းမင်းတရား၏ စိတ်ရှည်သည်းခံနိုင်စွမ်း အစမ်းသပ်မခံရခင် လပေါင်းများစွာ အလိုကတည်းက အလောင်းမင်းတရားသည် ဂျော့ဘုရင်-၂ နှင့် ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ ထံ တိုက်ရိုက် ရာဇသံစာပေးပို့ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ။ စစ်မှန်သောတိုးတက်မှုကို လုပ်ဆောင် ရန်မှာ သူလိုပင် ဆုံးဖြတ်ရသူ၊ တန်းတူရည်တူများ နှင့် စကားပြောဖို့ လိုအပ်သည် ဟု မင်းတရားကြီးတွေးခဲ့မိပါလိမ့်မည်။

မင်းတရား ရန်ကုန်ကိုပြန်ချီလာသော ၁၇၅၆ ခု၊ မတ်လတွင် မင်းတရား သည် ဂျော့ဘေကာနှင့် တွေ့ဆုံရန် မျှော်လင့်စောင့်စားနေကာ မင်းတရား၏ အမတ် က ရာဇသံစာလေးစောင်ကို အသင့်ရေးထားပြီး ဖြစ်၏။ ။ အင်္ဂလိပ် ဘုရင်ထံတစ် စောင်၊ ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာအဖွဲ့ထံတစ်စောင်၊ မဒရတ်စံဘုရင်ခံထံတစ်စောင်နှင့် ဟိုင်းကြီးကျွန်းဦးစီးမှူးထံတစ်စောင်

င်၊ စုစုပေါင်းလေးစောင်ဖြစ်သည်။ ။

သို့သော် ဘောကာသည် သင်္ဘောကပ္ပတိန်ရာထူးအသစ်ကိုရ၍ မြန်မာပြည်မှ လအနည်းငယ်စောပြီး ထွက်ခွာသွားသည်။ ။ ထိုအခါ ဘရုတ်ခ်သည် ဟိုင်းကြီးကျွန်း မှ ကုမ္ပဏီဆရာဝန်ဝီလျံအန်ဒါစင်နှင့် ဂျွန်ဒိုင်ယာတို့ကို ရန်ကုန်သို့လွှတ်ပြီး ကုမ္ပဏီ နှင့် မြန်မာဘုရင်တို့ ၏ များစွာသော သဘောတူညီချက်များကို အတည်ပြုလက်မှတ် ရေးထိုးရန် စေလိုက်၏။

၎င်းအဖွဲ့သည် ၁၇၅၆ ခု၊ မေလ ၄ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပြီး နောက်လေးရက်အကြာတွင် အလောင်းမင်းတရားနှင့် တွေ့ခဲ့သည်။ ။ သို့သော် စာချုပ် လက်မှတ်ထိုးမည့် အစား မင်းတရားသည် ရာဇသံလေးစောင်ကို ပေးအပ်၍ ၎င်းတို့ အား ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ပြန်စေသည်။ ။ ၎င်းအဖွဲ့ ဟိုင်းကြီးကျွန်းရောက်သည် နှင့် ဘရုတ်ခ်သည် ရာဇသံစာများကို ကပ္ပတိန်ဟိုးအား လက်ဆင့်ကမ်းပေးပြီး မဒရတ်စ်သို့ ထွက်လာခဲ့တော့၏။

ရှင်ဘုရင်အချင်းချင်းဆက်ဆံရာတွင် လေသံနှင့် ရေးဟန် သင့်တော်ကိုက်ညီစေ ရန် အလောင်းမင်းတရားသည် ထိုခေတ်ပညာရည်အပြည့်ဝဆုံး စာဆိုတော်များ ထဲမှ တစ်ဦးဖြစ်သော လက်ဝဲနော်ရထာကိုရေးသားစေခဲ့သည်။ ။ အလောင်းမင်းတရား၏ ရိုးရင်းဘက်တစ်ဦးဖြစ်သလို ဝန်ကြီးတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သော လက်ဝဲနော်ရထာသည် ရာဇသံ ရွှေပေ၏ စာသားများကို စီကုံးခဲ့သူတည်း။

ထိုရာဇသံကို အထူးခြားဆုံး အရှားပါးဆုံးဖြစ်အောင် အစွမ်းကုန် ကရုတစိုက် စီမံခဲ့သည်။ ။ စာသားများကို ရွှေပေထက်တွင် ရေးသွင်းထားပြီး ပတ္တမြားနှစ်ဆယ့် လေးလုံး နှစ်ရစ်စီထားသည်။ ။ လိပ်ထားသောရွှေပေကို ဆင်စွယ်ကြုတ်သွတ်ကာ ထူးထွေဆန်းပြားစွာ ထု

တ်ပိုးထား၏။ မြန်မာ့သမိုင်းကြောင်းတွင် ပထမဦးဆုံး အကြိမ်အဖြစ် မြန်မာဘုရင်သည် အနောက်တိုင်းဧကရာဇ်တစ်ပါးနှင့် တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ်ရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းပင်။

သို့သော် အလောင်းမင်းတရား၏ သံတမန်ရေးရာအဖွင့်နိဒါန်း ကြမ္မာငင်ခဲ့ သည် ။ ဤသို့ဖြင့် အင်္ဂလိပ်တို့ နှင့် အကျိုးကျေးဇူးများ သော၊ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးသော ဆက်ဆံရေးကို အမြင့်မားဆုံးနိုင်ငံရေးအဆင့်ဖြင့် ထူထောင်လိုသော အလောင်း မင်းတရား၏ မျှော်လင့်ချက်၊ အလောင်းမင်းတရား၏ အကောင်းမြင်မှုသည် မှီ န်ဝါး ပျောက်ကွယ်ခဲ့သည် ။

အန်ဒါစင်နှင့် ဒိုင်ယာတို့ ရန်ကုန်မှ ပြန်ရောက်လာသောအခါ ဟိုးသည် ဝမ်းသာရမည့် အစား စိတ်ပျက်ခဲ့ပုံရသည် ။* သည် တစ်ကြိမ်လည်း စာချုပ်လက် မှတ်ထိုးပေးခြင်းမရှိခဲ့။ စာများ ထဲမှ ရှင်ဘုရင်အကြီးမားဆုံးလိုက် လျောခဲ့သည် များမှာ ဘရွတ်ခံနှင့် အလောင်းမင်းတရား ဆွေးနွေးခဲ့ခြင်း၏ ရလဒ်များ ဖြစ်နေသည် ။ ရှင်ဘုရင်သည် ယခုအခါ အတည်ပြုပြီးသောကိစ္စများ ဟု ယူဆနေလေပြီ။

ရာဇသံစာများ မဒရတ်သို့ပို့ဆောင်ရေးကို ဟိုးသည် တမင်သက်သက် ဖွင့်နှံ့အောင်လုပ်ခဲ့နိုင်သည် ။ ရာဇသံရွှေပေနှင့် ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ထံ ပေးပို့သော ရာဇသံစာကို 'ဟိုး'နေရာဆက်ခံသူ သောမတ်စ်နျူတန်က ပထမဦးစွာ ဘင်္ဂလားမှ ဖို့ ဒီဝီလျံခံတပ်သို့ အလျင်ပေးပို့ခဲ့သည် ။ စာများ ကာလကတ္တားမှ မဒရတ်သို့ ရောက်ရှိချိန်သည် ၁၇၅၇ ခု၊ မတ်လကုန်ဖြစ်သည် ။ ဇွန်လဆန်းရောက်မှ ဂျော့ပီးဂေါ့က လန်ဒန်သို့ပို့ပေးသည် ။ စာရေးပြီး နှစ်နှစ်နီးပါးအကြာ ၁၇၅၈ ခု၊ မတ်လရောက်မှ ရာဇသံစာ၏ ဘာသာပြန်စာများ လိပ်စာရှင်ထံ ဆိုက်ဆိုက် မြိုက်မြိုက်ရောက်ခဲ့သည် ။

ရာဇသံစာထဲမှ စာသားများကို အသေအချာမကြည့်ခင် စာအရောက်
နှောင့်နှေး ရခြင်းနှင့် အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ လေးကန်မှု အကြောင်းရင်းအချို့
ကို စာရင်းချကြည့်မည်။ ပထမအကြောင်းမှာ စာနှင့် အဓိကသက်ဆိုင်
နေသူများ သည် အခြားအခြေအနေ များကြောင့်
အာရုံမစိုက်နိုင်ဖြစ်ခဲ့ကြပုံရသည်။ ။ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီအတွက် ၁၇၅၆
ခုဟူသည် ပြဿနာအသစ်များ ဖြင့် ဖွင့်လှစ်လိုက်သောနှစ်ဖြစ်သည်။ ။
(ပြင်သစ် တို့ နှင့် ခုနစ်နှစ်စစ်ပွဲစတင်သည်)

မကြာခင်မှာ ပင် အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ စစ်အောင်ပွဲများ သည် အိန္ဒိယတွင်
စိန်ခေါ်မှု အသစ်နှင့် အခွင့်အလမ်း နှစ်မျိုးလုံးကိုပေးစွမ်းခဲ့သည်။ ။
အခြားတစ်ဖက်တွင် မူ မြန်မာပြည်၌ ရွှေဘိုနှင့် ပဲခူးကြားမှ တိုက်ပွဲသ
ည် မပြီးပြတ်ဘဲရှိနေသလို ဟိုင်းကြီး ကျွန်းပေါ်မှ ကုမ္ပဏီ၏
ပြဿနာများ သည် မရေမရာဖြစ်နေသည်။ ။ ထိုဆက်စပ် အခြေအနေသ
ည် အလောင်းမင်းတရား၏ တစ်မူထူးခြားသော ပဏာမခြေလှမ်းကို လုံ
လုံလောက်လောက် အာရုံစိုက်ပေးဖို့ ရာ အလေးသာသော
အခြေအနေများ မဟုတ်ခဲ့။

*ရာဇသံစာများ ရရှိကြောင်း ဟိုး အစီရင်ခံစာမတင်။ ဟိုးမှ
မဒရစ်ဘုတ်အဖွဲ့ထံပေးပို့သော ရုံးစာတစ် စောင်သာရှိသည်။ ။ရက်စွဲမှာ ၁၇၅၆ ခု၊မေလ
၁၁ရက်ဖြစ်သောကြောင့် အန်ဒါစင်နှင့် ဒိုင်ယာတို့ ရန်ကုန်မှ ပြန်မရောက်သေးချိန်ဖြစ်သည်။ ။
ဟိုးသည် ၁၇၅၆ ခု၊စက်တင်ဘာ ၂၆ရက်တွင် ဟိုင်းကြီးကျွန်းပေါ်၌ ကွယ်လွန်သည်။ ။

ဟိုး၏ လျစ်လျူရှုမှု၊ နျူတန်၏ မြန်မာတို့ အပေါ်မယုံကြည်မှုတို့ အပြ
င် သိသာ သောဥပေက္ခာပြုမှုနှင့် မသိသားဆိုးဝါးနိုင်ခြင်းများ သည် အ
လောင်းမင်းတရား၏ ဆန်းသစ်သောပဏာမခြေလှမ်းကို လုံးလုံးအကျိုး
ကျေး ဇူးမဲ့အောင် ပုံစံပြောင်း ပေးလိုက်သည့် အဆုံးအဖြတ်ပေးသော အ
ကြောင်းခံများ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ။ အလေးထား မှုမရှိခြင်းကိုလည်း ကုမ္ပဏီ၏

ကျဉ်းမြောင်းသော ချဉ်းကပ်မှုဟု ခေါ်ရမည်။

မြန်မာပြည်ကို မျက်မြင်ထင်ရှားရပ်တည်နေသောတိုင်းပြည်ဟု မြင်ရမည့် အစား ဈေးကွက်တစ်ခုဟု အထင်သေးစွာမြင်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာဘုရင်အသစ်ကို လည်း တန်းတူရည်တူမြင်ရမည့် အစား အလားအလာရှိသောဖောက်သည် တစ်ဦး အဖြစ် မြင်ခဲ့ကြသည်။

လန်ဒန်တွင် စာနှစ်စောင်ကိုင်တွယ်ပုံနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့ သိရသည် မှာ ရာဇသံစာများ ထဲမှ အလောင်းမင်းတရား၏ သံတမန်ရေးရာချဉ်းကပ်မှု၊ စာများ ၏ သိမ်မွေ့သောဖွဲ့စည်းဟန်၊ ယဉ်ကျေးမှုသတ်မှတ်ချက်စံများ အပါအဝင် အမှန်အကန် သတင်းပို့ချက်များကို ဂျော့ဘုရင်-၂ တင်မက ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ ပင် နား လည်ပုံမရပေ။

မှန်ပါသည်။ ဤစာများ ရေးရခြင်း၏ အခြေအနေများကို စာလက်ခံသူများ အား လုံလုံလောက်လောက် တင်ပြမှုမရှိဘူးဆိုလျှင် ၎င်းတို့ အနေဖြင့် ထိုစာကို ထူးခြားပစ္စည်းအဖြစ်ထက် များများ စားစားပိုပြီး မှတ်ယူမည်မဟုတ်ချေ။

သို့သော်ငြား အကယ်၍ သာ ဗြိတိန်မှ လိပ်စာရှင်သည် နိုင်ငံရေးအရ အရေးကြီး သော ယဉ်ကျေးမှုထုံးတမ်းများကို လေးစားသမှုပြခဲ့လျှင် စောစောကပြောသော ကိစ္စများ လည်း နောက်ဆုံး၌ ဒုတိယအဆင့်တွင် ကျန်ခဲ့မည်။ အလောင်းမင်းတရား သည် လန်ဒန်မှ ပြန်ကြားလွှာတစ်စောင်တစ်လေမှ မရခဲ့သလို ပို့လိုက်သောရာဇသံ စာလက်ခံရရှိကြောင်းကိုပင် အသိအမှတ်ပြုမှုတစ်စုံတရာ မရခဲ့ပေ။

နောက်ပိုင်းတွင် သက်သေများကပြသခဲ့သည် မှာ ထိုအဖြစ်ကို အလောင်းမင်း တရားနာခဲ့သည်။ ။ ရာဇသံစာကို အရေးတကြီးမပေးပို့ခဲ့ခြင်းသည် လည်း လန်ဒန် တွင် ရာဇသံကိစ္စကိုင်တွယ်ပုံအပေါ် ထင်ရှား

သောသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ။ ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပုံမှာ ဂျော့ဘုရင်-၂ ကိုယ်တိုင် စာကိုအကြောင်း ပြန်မှ သူတို့ လည်း အကြောင်းပြန်ကြမည်ဖြစ်သည်။ ။ တရားဝင်နည်းလမ်းတကျ အကြောင်းပြန်ခြင်းဆိုသည် မှာ စိန့်ဂျိမ်းစ်နန်းတော်အတွက် ဘယ်သောခါမှ ဖြစ်မလာ နိုင်သောကြောင့် ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ လည်း သူတို့ လုပ်နိုင်သောကိစ္စဟု မထင် ကြတော့ချေ။

အလောင်းမင်းတရား၏ ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံပေးပို့သော ရာဇသံရွှေပေသည် မြန်မာ့နန်းတွင်းသမိုင်းမှတ်တမ်းထဲ အပြည့်အဝကိုးကားထည့်သွင်း ဖော်ပြထားဖို့ ရာ ထိုက်တန်နေခဲ့သည်။ ။ သို့သော် နောက်ပိုင်းရေးသားထားသော အနောက်တိုင်း သမိုင်းမှတ်တမ်းတင်မက မြန်မာ့သမိုင်းမှတ်တမ်းထဲတွင် ပါ အနည်းအကျဉ်းမျှသာ ထည့်သွင်းထားသည် ကို အောက်တွင် ဆက်လက်ဖတ်ရှုရမည်။

ရာဇသံရွှေပေသည် တမူထူးခြားသော သံတမန်ရေးရာခြေလှမ်းစင်စစ်ဖြစ် နေသည့် တိုင် ထိုသို့မှတ်တမ်းတင်မထားပေ။ ရာဇသံရွှေပေသည် ရှင်ဘုရင်အချင်း ချင်းပေးပို့သော အခြားရာဇသံစာများ အတိုင်း ရှားပါးသောအသုံး အနှုန်းများကိုသုံး ထားသည့် ခမ်းနားထည်ဝါစွာသော ဘွဲ့အမည်အရည်များ ဖြင့် စတင်မိတ်ဆက်ထား သည်။ ။

ဂျော့ဘုရင်-၂ကို "စိန့်ဂျော့ခံတပ်မြို့၊ ဘင်္ဂလား၊ ဖို့ ဒ်စိန့်ဒေးဗစ်နှင့် ဒေဗီကတ် စသောမြို့တို့ ခြံရံလျက် အင်္ဂလိပ်မြို့မကို အစိုးရသော အင်္ဂလိပ်မြို့မဘုရင်" ဟု ရည်ညွှန်းထားသည်။ ။ အိန္ဒိယတွင် ကုမ္ပဏီအခြေစိုက်သော မြို့များ နှင့် အင်္ဂလိပ်မြို့ ကို ထိုသို့ပေါင်းစပ်ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသည် အစပထမတွင် ရှုပ်ထွေးသွားသကဲ့သို့ ရှိသည်။ ။ မြန်မာတို့ သည် လန်ဒန်၊ သို့မဟုတ် ဗြိတိသျှကျွန်းများကို ကိုယ်စားပြု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း

မရှိခဲ့သောကြောင့် ဗြိတိသျှဧကရာဇ်ကို "ဧရာမမြို့ကြီး(မြို့မ) ဘုရင်" ဟု ဖော်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့ နန်းစိုက်ရာမြို့ (နေပြည်တော်) ကိုယ်စားပြုရှင်ဘုရင်နှင့် တစ်ပြေးညီထားခြင်းသာဖြစ်သည်။

အင်္ဂလိပ်ဘုရင်ကစေသည် ဟု ယူဆထားသော ဘရွတ်ခံ၏ လျှောက်ထားချက် အတိုင်း မြန်မာတို့ နှင့် ကုန်သွယ် ရေးစာမျက်နှာသစ်ဖွင့်လိုသော အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ ဆန္ဒကို အလောင်းမင်းတရားကြီး အသိအမှတ်ပြုတော်မူသည်။ ။ ထို့နောက် အလောင်းမင်းတရားသည် ဘရွတ်ခံတို့ ရယူလိုသောမြေနေရာကို ပေးသနားတော် မူကြောင်း၊ ပုသိမ်မြို့ဝန်ထံ တံဆိပ်စာချွန်တော် ပေးပို့လိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ဘရွတ်ခံ တို့ ပြောသောမြေနေရာကို အင်္ဂလိပ်ဘုရင်မှူးမတ်များ နှင့် ပုသိမ်မြို့ဝန် မျက်နှာစုံ ညှိရှိချိန်တွင် ပုသိမ်မြို့၌ တိုင်းတာမှတ်သား၍ နေရာချပေးရန် အမိန့်ပြန်ထားကြောင်း စာထဲရေးသွင်းထားသည်။ ။ အင်္ဂလိပ်ဘုရင်မှူးမတ် ဆိုသောအသုံးအနှုန်း သည် ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများကို ရည်ညွှန်းခြင်း ဖြစ်၏။

စာသည် ဖော်ရွေပျူငှာသော ဆက်ဆံရေး၏ အလားအလာများ ဖြင့် နိဒါန်း ပျိုးထားပြီး နှစ်ပြည်ထောင် အရှည်ချစ်ကြည်ရင်းနှီးလိုသော ဆုတောင်းများ ဖြင့် နိဂုံးသတ်ထားသည်။ ။ ဗြိတိသျှဧကရာဇ်၊ အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့၊ မဒရတ်စံဘုရင်ခံနှင့် ဟိုင်းကြီးကျွန်းဦးစီးမှူး စုစုပေါင်းလေးဦးထံပေးပို့သော ရာဇသံစာလေးစောင်စလုံးသည် အနှစ်သာရအားဖြင့် တူညီသောသတင်းပေးပို့ချက် ဖြစ်သော်လည်း အရေးကြီးသော အသေးစိတ်အချက်အလက်များ ကွာဟသွား သည်။ ။

စာများကိုနှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် လိပ်စာရှင်များ ထံ ၎င်းတို့ ၏ ဂုဏ်ဝါအလိုက် ခွဲခြား ရေးသားသွားသောရေးဟန်နှင့် အသုံးအနှုန်းကိုတွေ့ရသည်။ ။ ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံပေးပို့သော ရာဇသံစာသည်

အခြားရာဇသံစာများ ထက်ထူး၍ တစ်ဘာသာ ကွဲပြားနေခြင်းမှာ စာထဲ၌ "အင်္ဂလိပ်ဘုရင်စေသော မြေနေရာလျှောက်ထားမှု" ဟု ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်၏။

အလောင်းမင်းတရား၏ ရာဇသံစာလေးစောင်ထဲတွင် မြန်မာမင်း အင်္ဂလိပ်မင်း အဆက်ဆက် ဖောက်ကားရောင်းဝယ်ခဲ့၍ အကျိုးအမြတ် ရှိခဲ့ပုံ၊ ယခုမူ တလိုင်း(မွန်) တို့ နှောင့်ယှက်၍ မရောက်မပေါက်ရှိကြပုံကို ရေးသားဖော်ပြထားသည် ။ အရှေ့ အိန္ဒိယကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာအဖွဲ့ထံ ပေးပို့သော ရာဇသံစာထဲတွင် မူ အင်္ဂလိပ်နှင့် အခြားတိုင်းတစ်ပါးသား ကုန်သည် များ သည် ကြွယ်ဝချမ်းသာလာကြကြောင်း၊ မြန်မာဘုရင်များ လည်း အလိုရှိရာထည်မျိုးအုပ်မျိုးတို့ ကိုရခဲ့ကြောင်း အသား ပေးဖော်ပြ ထားသည် ။

အရေးကြီးအချက်ဖြစ်သည့် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီသင်္ဘောများ အ ကောက်ခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်ရကြောင်းကို ရွှေပေထဲတွင် ထည့်သွင်းရေးမ ထား။ တိုက်ရိုက်သက် ဆိုင်သူအားလုံးဖြစ်သော ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာအဖွဲ့၊ မဒရတ်စ် ဘုရင်ခံနှင့် ဟိုင်းကြီး ကျွန်းဦးစီးမှူးတို့ ထံပေးပို့သော စာများ ထဲတွင် မူ ထိုအကြောင်းထည့်သွင်းထား သည် ။ မင်းတရားသည် ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် လက်နက်နှင့် ပုံမှန်လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများ ဆက်သရမည်။ ပုသိမ်မြို့ဝန်၊ မြို့ဝန်၏ အရာရှိနှင့် ရုံးစာရေးများအား ကုမ္ပဏီက ထုံးစံ အတိုင်း ကင်းခွန်တော်ပေးသွင်းရမည်ဟု တောင်းဆိုထားသည် ။

ဟိုးထံပေးပို့သောရာဇသံစာထဲတွင် မင်းတရားသည် လတ်တလော စစ်ရေး မှတ်တမ်းများကို အလေးထား ရေးသားခဲ့သည် ။ "အကြိမ်ကြိမ် ရန်မူလာသော ကြောင့် ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် သားတော်ညီတော် ဗိုလ်မှူး တပ်မှူး သူရဲသူခက် အပေါင်း ရေကြောင်းကြည်းကြောင်း ဆင်လုံးမြင်း

ရင်းအများ နှင့် ချီသွားတိုက်လံ လုပ်ကြံလျှင် မွန်တို့ မခံရပ်နိုင်" ဟူ၍ ပါရှိလေသည်။ ။ ဒဂုံကို 'ရန်ကုန်' ဟု ပြောင်းလဲသမုတ်တော်မူ၍ နန်းစိုက်ခဲ့ကြောင်းကိုလည်း ရေးသွင်းဖော်ပြထားသည်။ ။ ဟိုးထံပေးပို့သော ရာဇသံစာသည် စာလေးစောင်အနက်မှ လက်နက်နှင့် ခဲယမ်း မီးကျောက် အလိုရှိကြောင်း၊ ပဲခူးသားတို့ နှင့် တိုက်ပွဲသည် မပြီးသေးကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည့် တစ်စောင်တည်းသောစာဖြစ်သည်။ ။

ဂျော့ပီးဂေါ့သည် သူ၏ အထက်အရာရှိများ နှင့် မတူဘဲ အလောင်းမင်းတရား၏ ရာဇသံစာများ လက်ခံရရှိကြောင်းကို ချက်ချင်းအကြောင်းပြန်ခဲ့သည်။ ။ ရာဇသံစာ များကို ရေးပို့လိုက်သည့် အချိန်မှ စပြီး ဆယ့်တစ်လကြာမှ ဂျော့ပီးဂေါ့ လက်ခံရရှိ ခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ "အင်္ဂလိပ်တိုင်းပြည်နှင့် ချစ်ကြည်ရေး" ကိုအတည်ပြုထားသော ပီးဂေါ့၏ စာသည် ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာစကားလုံးများ သုံးစွဲထားသော်လည်း မင်းတရား၏ စစ်အောင်ပွဲအတွက် ဝမ်းမြောက်ကြောင်း ဖော်ပြသည် ထက် အနည်း ငယ်သာပိုသည်။ ။ ပြန်စာထဲတွင် ကုန်သွယ်ရေးကိစ္စများ နှင့် ပုသိမ်မြေနေရာ အကြောင်း မပါခဲ့။

အလောင်းမင်းတရားထံ "ယမ်းမှုန့်နှင့် အခြားစစ်သုံးပစ္စည်းများ လက်ဆောင် ပဏ္ဏာ" ဆက်သရန် ပီးဂေါ့သည် ကပ္ပတိန်ဘောလီကို စေလိုက်သည်။ ။ နောင်မှ အပြည့်အစုံစာရေး လျှောက်တင်မည့် အကြောင်းကိုပါ မှာ ကြားလိုက်သည်။ ။

ပီးဂေါ့၏ ပြန်ကြားစာ တိုတောင်းရခြင်းအကြောင်းမှာ ဘောလီ၏ သဘော 'တနု ခသာနု' သည် မဒရတ်စ်မှ ထွက်ခွာရန် အချိန်ကပ်နေသောကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ ။

နောင်တစ်လခွဲအကြာတွင် ပီးဂေါ့သည် မဆိုစလောက် ပိုပြီးပြည့်စုံ

ရှင်းလင်း သော စာကိုပေးပို့ခဲ့သည်။ ပုသိမ်တွင် မြေနုရာချပေးသည့် အတွက် ကျေးဇူး တင်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် "ကျွန်ုပ်၏ ပြင်းပြသောဆန္ဒဖြစ် သည့် အရှင်နှင့် အရှည် ချစ်ကြည်ရေးကို ပျိုးထောင်လိုခြင်း၊ အင်္ဂလိပ်တို့ နှင့် အရှင်၏ နိုင်ငံသားများ ကုန် သွယ်မှုထူထောင်ခြင်းတို့ တွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးကျေးဇူး ညီတူညီမျှဖြစ်လာ နိုင်မည်" ဟု ဖော်ပြထားသည်။

တစ်ဖက်တွင် ဝီးဂျေ၏ ဆွဲဆောင်မှုရှိသော လေသံကိုဖတ်ရသည် မှာ ဘရွတ်ခ် ၏ လုပ်ရပ် ထင်ဟပ် နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ဘရွတ်ခ်သည် ကုမ္ပဏီကို မြန်မာ ပြည်၏ အမြော်အမြင်ရှိသော ရှင်ဘုရင်နှင့် ဆက်ဆံရေး ထူထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့တိုင် အခြားတစ်ဖက်တွင် မူ ဝီးဂျေ၏ ရွန်းရွန်းဝေသော ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုသည် ရှင်ဘုရင်ကိုဆွဲနိုင်ခဲ့သော ဟိုး ၏ ဇွတ်တရွတ်နိုင်မှုနှင့် အနည်းငယ်အလှမ်းကွာဟ နေပြန်သည်။

*သူ၏ ပထမဆုံးအကြောင်းပြန်စာသည် ၁၇၅၆ ခု၊ ဧပြီလ ၄ ရက်ဟု ရက်စွဲတပ်ထားသည်။ အမှန်မှာ '၁၇၅၇ ခု' ဖြစ်ရမည်။

၁၇၅၆ ခု၊ မတ်လမှ ဇူလိုင်လအထိ သန်လျင်တိုက်ပွဲမတိုင်မီနှင့် ပဲခူးကို ပွဲသိမ်းတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲခဲ့သော ၁၇၅၆ ခု၊ စက်တင်ဘာမှ ၁၇၅၇ ခု၊ မေလအထိ မွန်လူမျိုးရွာသားများ သည် ချီတက်လာသော မြန်မာတပ်တော်များ နှင့် ဝေးရာဆီ ပြေးလွှားရှောင်တိမ်းလျက်ရှိခဲ့ကြသည်။ ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် လာရောက်ခိုလှုံသူများ မနည်းလှ။ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေးမိပါလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ ခိုဝင်သော မွန်ဒုက္ခသည် များအား နျူတန် မတားမြစ် ခဲ့ခြင်းမှာ ဒွိဟဖြစ်စရာ နိုင်ငံရေးအခြေအနေများကြောင့် ပိုဖြစ်နိုင်သည်။

ပြင်ပရိက္ခာတင်သွင်းမှုကို လုံးလုံးမှီခိုအားထားနေရသော ဟိုင်းကြီး

ကျွန်းလို ဒေသမျိုးတွင် မွန်ဒုက္ခသည် များ ရောက်လာခြင်းကြောင့် လစဉ်ဆန်စားသုံးမှု မြင့်တက်လာကာ ကုမ္ပဏီအတွက် သိသာထင်ရှားသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးတစ်ခု ဖြစ်နေခဲ့သည် ။ ၁၇၅၇ ခု၊ မေလတွင် ပဲခူးကျပြီး မြန်မာတို့ သည် မွန်ရွာသားများ အား ပုသိမ်တွင် နေရာပြန်လည်ချပေးသည် ။ မွန်ဒုက္ခသည် များအား ကုမ္ပဏီဦးစီး မှူးမှ ဆန်ဝေငှခြင်းကို အလောင်းမင်းတရားကြီး ပြင်းပြင်းထန်ထန်တားမြစ်တော် မူခဲ့ရာ ဤသို့ဖြင့် မြန်မာတို့ ၏ ဥပဒေကို ရှောင်ဖည်ရန်ဖြစ်လာခဲ့သည် ။

လက်စတာသံအဖွဲ့

၁၇၅၆ ခု၊ စက်တင်ဘာတွင် ကပ္ပတိန်ဟိုး ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီး 'ဟိုး'၏ နေရာ ကို ဒုတာဝန်ခံ သောမတ်စ်ဇူတန် ဆက်ခံခဲ့သည် ။ 'ဟိုး' ကွယ်လွန်စဉ်က ဇူတန်သည် ပုသိမ်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည် ။ ဘရွတ်ခံနှင့် ဆက်သွယ်မှုတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် အလောင်းမင်းတရား သို့မဟုတ် မြန်မာတို့ အပေါ် အနှုတ် လက္ခဏာပြသော ဖွင့်ဟမှုတစ်ခုတလေကို ရှာဖွေတွေ့ရှိရန် မဖြစ်နိုင်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ သိရသမျှ နိဂုံးဆီတွန်းပို့ခဲ့သော ဇူတန်၏ သဘောထား အနည်းအကျဉ်း ကလေးမှာ မူ ဇူတန်သည် 'ဟိုး' ကဲ့သို့ပင် မြန်မာတို့ အပေါ် အမြင်မကောင်း သူတည်း။**

၁၇၅၆ ခုနှစ်ကုန်တွင် ဇူတန်သည် မြန်မာတို့ အား ယမ်းမှုန့်သေတ္တာ ဆယ့်နှစ် လုံး ရောင်းချခဲ့သည် ။ မြန်မာတို့ က သူတို့ ၏ နောက်ဆုံး ပဲခူးတိုက်ပွဲအတွက် သည့် ထက်များများ လိုချင်ခဲ့သည် ။ မြန်မာတို့ ၏ တောင်းဆိုချက်ကို ဇူတန် မဖြည့် စွမ်းနိုင်။ အလောင်းမင်းတရားသည် ယမ်းမှုန့်ဝယ်ရန် မဒရတ်သို့ သင်္ဘော တစ်စင်းလွှတ်သည် ။ ရှင်ဘုရင့်သင်္ဘောကို ဖို့ ဒ်စိန့်ဂျော့ဘုရင်ခံက ထိန်းသိမ်း လိုက်သောအခါ

အကြောင်းရင်းကို မင်းတရားကမေးမြန်းသော် အဖြေမရ။

****၁၇၆၀ တွင် မှ ပီးဂေါ့ထံရေးသော နျူတန်၏ စာထဲတွင် "အင်္ဂလိပ်တွေနဲ့ မဟာမိတ်လုပ်တာ မြန်မာတွေ လုံးဝမရိုးသားဘူးလို့ ဟိုးအရင်ကတည်းက ကျုပ်မြင်ခဲ့တာ"ဟု ရေးထား၏။**

၁၇၅၇ ခု၊ မတ်လတွင် နျူတန် အစီရင်ခံသည် ။

"မြန်မာတို့ သည် သူတို့ အလိုရှိသလောက် ယမ်းမှုန့်မရ၍ အလွန်အမင်း မကျေမနပ်ဖြစ်နေကြသည် ။ ကုမ္ပဏီမှ မျှော်မှန်းထားသလောက် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ များများ စားစားမပါသောကြောင့် ရှင်ဘုရင်သည် သူ့ထံ ဆက်သသောစာများကို ဖောက်ပင်မကြည့်ဟု သတင်းရသည် ။ ရှင်ဘုရင်သည် ပဲခူးကိုလုပ်ကြံပြီးစီးပါက ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ အင်္ဂလိပ်တို့အား ကော်ထုတ်ပစ်မည်ဟူသော သဘောမျိုး တစ်စွန်း တစ်စမိန့်ကြားခဲ့သည် ။"

အထက်ပါအကြောင်းများ သည် ၁၇၅၇ ခု၊ မေလတွင် ပဲခူးကျပြီးနောက် ကုမ္ပဏီအပေါ်ထားရှိသော အလောင်းမင်းတရား၏ မူဝါဒအမှန်ကို အတည်ပြု ချက်မပေးနိုင်သည့် ကောလာဟလများ သာဖြစ်သည် ။ မကြာမတင်မှာ ပင် ပဲခူးကို သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ကုမ္ပဏီနှင့် အဆက်အသွယ်ပြုရန် ကိစ္စများ ရှိကြောင်း နျူတန်ထံ အလောင်းမင်းတရားကြီး သတင်းပါးခဲ့သည် ။ အမှန်မှာ အလောင်း မင်းတရားသည် ကုမ္ပဏီနှင့် အလုပ်ကိစ္စများ ပြီးစီးအောင် လုပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့ ခြင်း ဖြစ်၏။

ဤသို့ဖြင့် နျူတန်သည် အင်စိုင်းရောဘတ်လက်စတာအား ရန်ကုန်မှ ရွှေဘို ရှင်ဘုရင်အပြန်ခရီးတွင် ရှေ့တော်မှောက်ဝင်ရောက်ခစားရန် စေလိုက်၏။ အလောင်းမင်းတရားအပေါ် ယုံကြည်မှုမရှိသော နျူတန်သည် လက်စတာထံ မကောင်းလှသော စာတစ်စောင်ရေးခဲ့ပုံမှာ -

"ရှင်ဘုရင် သို့မဟုတ် ရှင်ဘုရင်နားပိုင်းနေသော အမတ်ကြီးများ သင့်ကို မည်ပုံမည်နည်း လက်ခံတွေ့ဆုံမည်ကို ကျွန်ုပ်မှာ လည်း ဤမျှအလှမ်းဝေးသော ကြောင့် သိရဖို့ မဖြစ်နိုင်။ သို့ဖြစ်ရာ သင့်အားအပြုအမူနှင့် ပတ်သက်ပြီး ညွှန်ကြား ချက်တိတိကျကျပေးဖို့ ကျွန်ုပ်မတတ်နိုင်"

ကုမ္ပဏီမှ လူများ အတွက် ရှင်ဘုရင်နှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းသော လုပ်ငန်းစဉ်ပေါ်မှ အဓိကအကြောင်းအချက်သည် လွန်ခဲ့သောနှစ်နှစ်အတွင်း ပြောင်းလဲမသွား။ ပုသိမ် တွင် မြေနေရာတစ်ကွက် လိုချင်သော်လည်း ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ လည်း မခွာချင်ခဲ့။ ထိုကိစ္စအားလုံးထက် ရှင်ဘုရင်မှ 'စာချုပ်' ကိုလက်မှတ်ထိုးပေးစေလိုသည် ။ မြန်မာပြည်၌ ကုမ္ပဏီ၏ ကိုယ်ပိုင်စာသားများ ဖြင့် ဖော်ပြသော ကုမ္ပဏီအခွင့် အရေးကို တရားဝင်စွာ အသိအမှတ်ပြုခြင်းရရှိဖို့ ထက် ဘယ်အရာကမှ ပိုပြီးအရေး မကြီး။ ဤသို့ဖြင့် နျူတန်သည် စာချုပ်မူပွားနှစ်စောင်နှင့် အတူ လက်စတာကို စေလွှတ်လေပြီ။

၁၇၅၇ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်တွင် မင်းတရားရှေ့တော်မှောက် လက်စတာ အခစားဝင်စဉ် လက်စတာသည် "မွန်ထီးနန်းကဲ့သို့ ဤမျှအာဏာစက်ဖြန့်နိုင်သော မင်းတရား၏ နယ်မြေသိမ်းအောင်ပွဲ"အတွက် ဂုဏ်ယူပါကြောင်း လျှောက်တင် ကာ မဟာမိတ်စာချုပ်ချုပ်ဆိုရန် နောက်တစ်ကြိမ်လျှောက်ထားပြန်သည် ။ အလောင်းမင်းတရားသည် ရင်းဖျား ပတ္တမြားနှစ်ရစ်စီသော ရွှေပေစာသဝဏ် လွှာပေါ်တွင် ရှင်ဘုရင် တံဆိပ်တော်ကို ခတ်နှိပ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း ချက်ချင်းမိန့်ကြား တော်မူသည် ။ ဂျော့ဘုရင်-၂ နှင့် ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ ထံ ပို့ခဲ့သောစာများကို ရည်ညွှန်းခြင်း ဖြစ်၏။

ရှင်ဘုရင်သည် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ တောင်းဆိုသောအရာများကို

ပေးသနား ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း အလေးပေး ဖော်ပြလိုခဲ့သည် မှာ ရှင်းလင်း ပါသည်။ ။ ထို့အပြင် မြန်မာဘုရင်သည် ရာဇသံစာများ ပေးပို့ခဲ့သည် မှာ တစ်နှစ်ကျော်ပြီဖြစ်သည့် တိုင် အကြောင်းပြန်စာကို စောင့်စားနေဆဲဖြစ်ကြောင်း မှတ်ချက်ချခဲ့သည်။ ။

သို့ရာတွင် လက်စတာသည် ထိုကိစ္စကိုရေငုံနေခဲ့ကာ ထိုရာဇသံစာများ သည် ပေးစာများ သာဖြစ်ကြောင်း၊ စာချုပ်နှင့် ယှဉ်၍ မရကြောင်း လျှောက်တင်ခဲ့ပုံမှာ "ထိုရာဇသံစာများ သည် ချစ်ကြည်ရေး နှင့် မဟာမိတ်စာချုပ်ဖြစ်သော ယခုစာချုပ် နှင့် အမျိုးအစားမတူပါ" ဟူ၍ ဖြစ်၏။

အလောင်းမင်းတရားသည် မိမိဖာသာနားလည်ထားသော တရားဝင်မှုဆို သည် မှာ သူပေးပို့ခဲ့သောစာများ ၏ လိပ်စာရှင်တို့ အတွက် အဓိပ္ပာယ်များများ စားစား မရှိလှပါကလားဟု အောင့်သက်သက်သိရှိလိုက်ရ၏။ ။ ထိုလိပ်စာရှင်တို့ သည် စာရ ရှိကြောင်း အကြောင်းပြန်ဖော်ပင်မရ။

ဘေကာနှင့် ဒိုင်ယာတို့ ၏ အစောပိုင်းလျှောက်ထားတောင်းဆိုချက်များ ဖြစ်သော စာချုပ်လက်မှတ်ထိုးရေးကိုပင် ကုမ္ပဏီ၏ သံက ခက်ခက်ခဲခဲ လျှောက်ထားရ သည် ။ သူတို့ ဘာသာဖန်တီးထားသော စာလွှာထဲတွင် ပါရှိသည် မှာ - "အထက်ပါ အကြောင်းများကို ဘုရင်မင်းမြတ်ကြည်ဖြူတော်မူပြီး တံဆိပ်တော်ခတ်နှိပ်ရန် သဘောတူပါက နှစ်ပြည်ထောင်အရှည်ပူးပေါင်းဆက်ဆံရေးကို ဆိုလိုခြင်းပင် ဖြစ်တော့၏။"

လက်စတာနှင့် ဆက်လက်ဆွေးနွေးရာတွင် အလောင်းမင်းတရားသည် အခြား အရေးကိစ္စများ ၊ အလေးထားစရာများ ထည့်သွင်းမိန့်ကြားတော်မူခဲ့သော်လည်း နောက်ဆုံး၌ အလျှော့ပေးခဲ့သည်။ ။ လက်စတာ အ

ခစားဝင်သောအချိန် စေ့ခါနီးတွင် အလောင်းမင်းတရားသည် သူ့ဘက်မှ "မဟာမိတ်စာချုပ်ကို တံဆိပ်တော်ခတ်နှိပ် ပေးမည်၊ ရှင်ဘုရင် ပိုင်နက် နယ်မြေအတွင်း မည်သည့် နေရာ၌ မဆို ကုန်သွယ်လွတ် လပ်ခွင့်ပေးမည်" ဟူသောစကားဖြင့် နိဂုံးချုပ်ခဲ့၏။

အလောင်းမင်းတရား၏ သိသာသောစိတ်အပြောင်းအလဲကို မည်သို့ ရှင်းပြရ မည်နည်း။ ၁၇၅၅ ခုကတည်းက ဘေကာ လျှောက်ထားခဲ့သော စာချုပ်၊ ၁၇၅၆ ခုတွင် အန်ဒါစင်နှင့် ဒိုင်ယာတို့ ထပ်မံလျှောက်ထားသောစာချုပ်- ဤစာချုပ်ကို တစိုက်မတ်မတ် လျစ်လျူရှုခဲ့ပြီးမှ ရှင်ဘုရင်သည် မိမိ၏ တရားဥပဒေအဆင့်များကို အာဏာတည်အောင် မလုပ်တော့ဘဲ စာချုပ်ထဲလက်မှတ်ထိုးရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခဲ့ သည် ။

လွန်ခဲ့သောနှစ်နှစ်က ပြောဆိုဆွေးနွေးရန် ဝန်လေးခဲ့သော ဟိုင်းကြီးကျွန်း အခြေချနေထိုင်ခွင့်ကို ပေးသနားခဲ့သည် ။ မူရင်းအထောက်အထားများ ထဲတွင် ရှင်ဘုရင်အတွေးကို ဖော်ပြသောသက်သေများ မတွေ့ခဲ့၍ ကျွန်ုပ်တို့ မှာ အကြောင်း ရင်းများကို မှန်းဆရုံသာတတ်နိုင်သည် ။

ကြည့်ရသည် မှာ ကုမ္ပဏီ၏ မကူညီလိုသော၊ တဖြည်းဖြည်းအထက်စီးဆန် လာသော မူဝါဒများကို အလောင်းမင်းတရားကြီး စိတ်ပျက်တော်မမူ။ ပြောင်း လွယ်ပြင်လွယ်ရှိသော၊ လက်တွေ့ကျသော မင်းတရားကြီးသည် ကုမ္ပဏီလက်သင့် ခံနိုင်လောက်ဖွယ် ကုမ္ပဏီနှင့် အပေးအယူလုပ်ခြင်း၊ အချို့ကြီးကြံခြင်းတို့ သည် လုံးဝမလုပ်သည် နှင့် စာပါက အကျိုးအမြတ်ပမာဏ ပိုကြီးမည်ကိုမြင်ခဲ့ပြီးဖြစ်မည်။ ရှင်ဘုရင်သည် သူတိုင်းပြည်သူမင်းဆက်၏ ရေရှည်အရေးကို မြော်တွေးခဲ့သည် မှာ ယုံမှားစရာမရှိပေ။

အလောင်းမင်းတရားကိုနားလည်ရန်မှာ တိုင်းရေးပြည်ရေးအခြေအနေ အလုံးစုံ ရွှေသွားခြင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှ ဖြစ်မည်။ မြန်မာပြည်နှင့် အိန္ဒိယ၊ နှစ်နိုင်ငံစလုံး တွင် ၁၇၅၅ ခုမှ ၁၇၅၇ ခုအတွင်း တိုင်းရေးပြည်ရေးအခြေအနေ ဒရကြမ်း ပြောင်းလဲခဲ့သည် ။ ကျွန်ုပ်တို့ သိထားပြီးဖြစ်သည့် အတိုင်း ထိုအပြောင်းအလဲကြောင့် မြန်မာဘုရင်နှင့် ရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီတို့ လည်း သက်ဆိုင်ရာဒေသတွင် အကျိုးအမြတ် ထွက်ခဲ့သည် ။

အလောင်းမင်းတရားသည် ယခုအခါ တစ်တိုင်းပြည်လုံး၏ ပြိုင်ဘက်ကင်း ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ခဲ့ချေပြီ။ အတိုင်းအဆမဲ့မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်စိတ်ချခြင်းများ ၏ တွန်းအားကြောင့် တိုင်းတစ်ပါးသားကုန်သည် များ အပေါ် ရက်ရောဖို့ ၊ ၎င်းတို့ အလိုရှိ သမျှ ဖြည့်စွမ်းပေးဖို့ စိတ်လက်ပေါ့ပါးစွာရှိနေနိုင်သည် ။

အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီသည် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်တွင် ပြင်သစ်တို့အား ထိရောက်စွာ တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းခဲ့ပြီးနောက် အိန္ဒိယနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းကို တိုး၍ သာ ထိန်းချုပ်လာနိုင်ခဲ့သည် ။ ၁၇၅၅ ခုနှစ်တုန်းကနှင့် ယှဉ်လျှင် ကုမ္ပဏီသည် ၁၇၅၇ ခုတွင် ဆွဲဆောင်အားကောင်းသော ကုန်သွယ်စီးပွားဖက်၊ ကုန်သွယ်မဟာမိတ် အဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပြီ။

နျူတန်ကို မင်းတရားဆင့်ခေါ်လိုက်ခြင်းမှာ မင်းတရားသည် လက်နက်ဝယ် ယူရန် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီကို ယခုရော ယခင်ကပါ မျက်နှာချိုသွေးသောအမှုကို မပြုခဲ့ဟု ပြဆိုခြင်းဖြစ်သည် ။ လက်နက်နှင့် ခဲယမ်း မီးကျောက် ပံ့ပိုးမှုသည် စိတ်ချ အားကိုး၍ မရသလို လက်ငင်းငွေချေပေးသည့် တိုင် မင်းတရားမျှော်လင့်ထား သလောက်လည်း ဖြစ်မလာ။ ထိုအခါ လက်နက်ပံ့ပိုးခြင်းဟူသည် အရေးပါသည့် အနေအထားတွင် မ

ရှိတော့။

မှတ်သားရန်မှာ မင်းတရားသည် လက်စတုအား 'ပဲခူးတွင် မြောက်မြားစွာ သော သေနတ်၊ ဗုံး စသည့် စစ်သုံးပစ္စည်းများကို သိမ်း ယူရရှိခဲ့ကြောင်း' မိန့်တော်မူ ခဲ့သည် ။ အလောင်းမင်းတရားသည် အိန္ဒိယမင်းသားများ နှင့် ကွာခြားစွာ စစ်ပွဲ တစ်ပွဲအနိုင်ရဖို့ အတွက် အင်္ဂလိပ်တို့ ထံမှ စစ်ကူမလိုကြောင်းပြသခဲ့သူ ဖြစ်၏။

ကုန်သွယ်ရေးမြှင့်တင်တိုးချဲ့မှုဟူသော မျှော်လင့်ချက်သည် အလောင်းမင်း တရား၏ လက်တွေ့ကျသော မူဝါဒထဲမှ အရေးကြီးအစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့နိုင် သည် ။ လက်စတာအား မင်းတရားမိန့်ကြားခဲ့သည် မှာ "တိုင်းပြည် ထွက်ကုန် ပစ္စည်းများကို ကျောက်သေတ္တာကြီးများ ထဲထည့်ပြီး" မဒရတ်စ်သို့ ပို့ပေးမည်ဟု မိန့်ခဲ့သည် ။ ကံမကောင်းလှစွာ ရှင်ဘုရင်၏ ထိုကုန်သွယ်ရေးအကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ ဘာမှ မသိရ။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေစိုက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသည် စတင်စဉ်ကတည်းက သစ်နှင့် ပျဉ်ချပ်တင်ပို့ခြင်း အဓိကဖြစ်ခဲ့သည် ။ အမြတ်အစွန်းများ သော ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းကြောင့် အလောင်းမင်းတရားသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေစိုက်မှုကို လုံးလုံး ကန့်ကွက်ခြင်းမျိုး မလုပ်ခဲ့ဟန်တူသည် ။ စာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမှာ လည်း ကုန်သွယ်ရေးအရ ပိုသင့်တော်သောကုန်းတွင်းပိုင်းသို့ ကုမ္ပဏီရွှေ့ပြောင်းလာရန်၊ ထိုရောအခါ မြန်မာတို့ ကလည်း ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှာ ထက် များ စွာ ပိုပြီး ထိန်းသိမ်း ကြပ်မတ်နိုင်ရန် အလောင်းမင်းတရားဘက်မှ နောက်ဆုံးလိုက်လျောချက် ဖြစ်ဟန် တူသည် ။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းအရေးများ

ဆီ

ပြန်ကြည့်လျှင်

အလောင်းမင်းတရားကြီးသည် "ဗြိတိသျှတို့ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်
ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် ဆက်လက်နေထိုင် နေကြသနည်း၊ အဘယ်ကြောင့်
ပုသိမ်ကို အားလုံးပြောင်းမလာကြသနည်း" ဟု မေးမြန်းတော်မူခဲ့သည်
။ ထိုမေးခွန်းအတွက် လက်စတာသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ ဗြိတိသျှတို့ ခွာ
ပါက ပြင်သစ်တို့ နေရာဝင်ယူနိုင်ကြောင်း မကြာခဏထပ်တလဲလဲ ဖြေ
ပေးခဲ့ရသည် ။ သို့ရာတွင် ကုမ္ပဏီဘက်မှ လည်း လိုက်လျောရန် အသင့်
ရှိနေခဲ့ပုံ ရပါသည် ။

"အကယ်၍ သာ မင်းတရားကြီးသည် စာချုပ်ကိုအတည်ပြုပေးမည်
ဆိုပါက ကျွန်ုပ်တို့ လည်း ပုသိမ်တွင် အခြေချနေထိုင်ရန် ခိုင်မာသော
ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ပြောင်းရွှေ့လာကြပါမည်။ ဟိုင်းကြီးကျွန်းပေါ်တွင် စ
စ်တပ်အသေးစားလေး တစ်ခုသာ ထားရစ်ခဲ့ပါမည်ဟု ကျွန်ုပ်လျှောက်
တင်ခဲ့ပါသည် " ဟူ၍ လက်စတာ အစီရင်ခံခဲ့သည် ။ ဇူလိုင် ၂၉ ရက်၊
လွန်ဆေးမြို့တွင် လက်စတာ ခဏတာ အခစားဝင်ချိန်၌ မင်းတရားသ
ည် ဗြိတိသျှတို့ ပုသိမ်သို့ သွားရောက်အခြေချရ မည်ဟု နောက်တစ်ကြိမ်
အမိန့်ရှိတော်မူသည် မှာ ဘာမျှအံ့ဩစရာမရှိချေ။ အင်္ဂလိပ် တို့ အနေဖြ
င့် မြစ်ဝှမ်းမှ မွန်တို့ အား ကူညီထောက်ပံ့ခြင်းကို ချက်ချင်းရပ်တန့်ရမည်
ဟု ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ မိန့်ကြားခဲ့၏။

နောင် ၁၈ ရာစုနှောင်းပိုင်းနှင့် ၁၉ ရာစုတွင် ရှင်ဘုရင်ရှေ့တော်မှော
က် အခစားဝင်ပါက ကြုံတွေ့ရသည့် ရှည်လျားထွေပြားသော ထုံးတမ်း
စဉ်လာများ ၊ မကြာကြာအောင်အချိန်ဆွဲခြင်းများ ၊ မြန်မာ့နန်းတွင်း၏ စိ
တ်ကြီးဝင် ဘဝင်မြင့် မူများ နှင့် ယှဉ်လျှင် ယခုအလောင်းမင်းတရား၏
သံတို့ အားတိုက်ရိုက်တဲ့ တိုးပြော ခြင်း၊ နန်းတွင်းသို့ လွယ်လွယ်ကူကူ
ရောက်ပေါက်နိုင်ခြင်းတို့ သည် ပြဒါးတစ်လမ်း သံတစ်လမ်းဖြစ်၍ နေ
သည် ။

စူးစမ်းလိုသော၊ ဟာသဓာတ်ခံရှိသော၊ ထက်သန်ပြင်းပြပြီး ကိန်းကြီးခန်းကြီး မရှိသော အလောင်းမင်းတရားသည် အင်္ဂလိပ်သံများ နှင့် ပြောဆိုဆွေးနွေးရသည် ကို နှစ်သက်တော်မူသည် ။ သို့ရာတွင် လက်စတာ၏ ရေးသား ထားချက်များ (စာရေး ပိုကောင်းသော ဘေကာနီးနီး များ စွာရေးထား၏)ထဲတွင် နေ့စဉ်မှတ်စုများ ၊ ၎င်း တို့ ၏ နာတာရှည်ကျန်းမာရေးညံ့ဖျင်းမှုများ ၊ ခရီးအခက်အခဲ၊ ရိက္ခာကောင်း ကောင်းနှင့် နေထိုင်စရာရရှိရေးတို့ သာ အပ်ကြောင်းထပ်နေသည် ။

သံအဖွဲ့စေလွှတ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များ နှင့် ပတ်သက်၍ မူ ရှင်ဘုရင်အထူး ခန့်အပ်ထားသော အမှုထမ်းများ နှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများ ၊ သက်ဆိုင်ရာစာရွက် စာတမ်းကို မှန်မှန်ကန်ကန် ပြန်ဆိုခြင်းများ သည် အရေးကြီးကိစ္စများ ဖြစ်သော ကြောင့် အာရုံစိုက်စရာ ဖြစ်၏။ အလောင်းမင်းတရား၏ နန်းစံသက်အတွင်း ခရီး ကိစ္စလက်တွေ့စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ဘာသာပြန်ရေးကိစ္စပြင်ဆင်ပေးခြင်း၊ ကုမ္ပဏီနှင့် သက်ဆိုင်သော ဘုရင့်အဆုံးအဖြတ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် မည်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကျင့်ဝတ်မဆို မြန်မာမဟုတ်သော အမှုထမ်းများ ၏ လက်ထဲတွင် ရှိနေသည် ဟူသော အမှန်တရားကို ရှေ့တွင် အရိပ်အမြွက် ပြဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သည် ။

အထင်ရှားဆုံးမှာ ယခင်အာမေးနီးယန်းကုန်သည် များ ဖြစ်သော ဂရက်ဂေါရီ နှင့် ဇက်ခရီတို့ ပင် ဘွဲ့အမည် အရည်ရထားကြသည် ။ အာမေးနီးယန်းများကို ယေဘုယျအားဖြင့် ဗြိတိသျှတို့ က ကုမ္ပဏီ၏ အန္တရာယ်ကောင်များ ဟု မှတ်ယူထား ကြသည် ။ သို့သော် အကယ်၍ သာ သူတို့ သည် ဘေကာပြောသည့် အတိုင်း စိတ်ဝင် စားစရာကောင်းလောက်အောင် ပြင်သစ်လိုလားသူများ ဖြစ်ပါက အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် အလောင်းမင်းတရား၏ တစိုက်မတ်မတ်စိတ်ပါ လက်ပါရှိမှု

ကို ထောက်ဆခြင်းအားဖြင့် သူတို့ တတွေ ဤမျှအောင်မြင်နေမည် မဟုတ်ချေ။

လက်စတာသံအဖွဲ့ စီစဉ်နေရာချထားမှုသည် အန်တိုနီယိုလက်ထံတွင် လုံးလုံး ရှိနေသည် ။ အန်တိုနီယိုသည် ၁၇၅၇ ခုတွင် ပုသိမ်၌ ဒုတိယအရာရှိ ဖြစ်၏။* လက်စတာသည် ဂရက်ဂေါရီနှင့် ဇက်ခရီတို့ အကြောင်း ဘာမျှပြောမထား။**

သံတမန်များ ဖော်ပြခဲ့သည့် အမှန်လည်း ဖြစ်နိုင်သော၊ ရံခါတွင် စိတ်ကူးလည်း ဖြစ်နိုင်သော ဒုက္ခရောက်ပုံများမှာ သံများ သည် မရင်းနှီးသောလုပ်ထုံးလုပ်နည်း များကြောင့် ကြပ်တည်းခဲ့ရသည် ။ အပြုအမူများမှာ လည်း မကြာခဏသိက္ခာချ ခံရသည် ဟု ထင်စရာဖြစ်သည် ။ ထိုသို့သော ဒုက္ခသုက္ခများကြောင့် သံတမန်များ စိတ်ဖိဆီးခဲ့ရသည် ။ အားလုံးအတွက် လက်စတာ ရေးသားထားခဲ့ပုံမှာ - "လောက ကြီးတစ်ခုလုံးထဲမှ သည်းခံနိုင်စွမ်းအရှိဆုံးလူကိုပင် စမ်းသပ်ဦးမည့် ကိစ္စများကို ထိုလူတွေကြားထဲ ကျွန်ုပ်များ စွာကြုံတွေ့ခဲ့ရသည် ။ သို့ပေမယ့် လူကြီး လူကောင်း ပီသဖို့ ရာ ကျွန်ုပ်သည်းညည်းခံပြီး ရှေ့ဆက်ခဲ့သည် ။"

*အာမေးနီးယန်း သို့မဟုတ်ပေါ်တူဂီကပြားဖြစ်သော အန်တိုနီယိုသည် တရားရေးနှင့် စစ်ရေးတာဝန်ရှိသော ဒုတိယအရာရှိ စစ်ကဲ ဖြစ်၏။ နောင်သော် အန်တိုနီယိုသည် ၁၇၆၀ ခု၌ ပုသိမ်မြို့ဝန်ဖြစ်လာသည် ။ ၁၇၅၉ ခု၊ အောက်တိုဘာ၊ ဟိုင်းကြီးကျွန်းချေမှုန်းရေးတွင် အန်တိုနီယိုသည် ဒွီဟဖြစ်စရာကောင်းသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့သည် ။

**ဂရက်ဂေါရီသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းချေမှုန်းရေးတွင် များ စွာတာဝန်ရှိ၏။ ၁၇၆၀ ခုတွင် နောင်တော် ကြီးနန်းတော်သို့ ဝေါလ်တာအဲလ်ဗက်စ် လာရောက်စဉ်တွင် ဂရက်ဂေါရီသည် မဟုတ်မဟပ်အစီရင်ခံစာ များ ဖြင့် ပြေငြိမ်းအောင်လုပ်ခဲ့၏။

၁၇၅၇ ခု၊ သံစေလွှတ်ခြင်း၏ ထိုသို့သောစိတ်ပျက်စရာ အခိုက်အတ

နံ့များ ကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးပေးတော့မည်ဟူသော အလောင်းမင်းတရား၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အောင်မြင်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် လက်စတာ ထည့်သွင်းရေးမထားခြင်းဖြစ်နိုင်သည် ။ နှစ်နှစ်တာမျှ ဇွဲရှိရှိစောင့်ခဲ့ရသော ထိုရလဒ် ကို အပြုသဘောဆောင် သောသတင်းအဖြစ်ပင် ရေးသွင်းမထားခဲ့။ လက်စတာ ရေးပုံမှာ ဖြစ်စဉ်အရှိကိုသာ ရေးထားခြင်းဖြစ်နေ၏။

လက်စတာသည် လွန်ဆေးမှ မပြန်ခင် အန်တိုနီယိုနှင့် မျက်နှာစုံညီထိုင်ပြီး စာချုပ်၏ အသေးစိတ်များကို ပြီးပြတ်အောင်လုပ်သည် ။ အဓိကအားဖြင့် ပုသိမ်မှ မြေနေရာအတိုင်းအတာ ဖြစ်၏။ အပြန်တွင် ပုသိမ်သို့ဝင်ပြီး ယင်းမြေနေရာကို "အလောင်းဘုရား၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်ရယူသော ဂုဏ်သရေရှိ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ ပေါင်းစုပိုင် မြေကွက်" ဟူ၍ လက်ဝယ်ရယူသည် ။ အလံလွှင့်တင်ပြီးသောအခါ လက်စတာသည် သူ၏ စာရွက်စာတမ်းများကို နျူတန်အား ပေးနိုင်တော့မည်၊ ဘင်္ဂလားအသွားသင်္ဘောပေါ် တက်နိုင်တော့မည်ဟူသော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့ပျော်ရွှင်စွာ ပြန်လာခဲ့၏။

ထိုစာချုပ်သည် မြန်မာတို့ အတွက် အဓိပ္ပာယ်တစ်စုံတစ်ရာ ရှိပါ၏လော။ ရှင်ဘုရင်သည် သူ၏ နောက်ဆုံး လိုက်လျောချက်ကို အလားအလာရှိသော ရှေ့ခြေ တစ်လှမ်းဟု မြင်ပါ၏ လော။

အလောင်းမင်းတရားသည် စီးပွားရေးဂယက်ရိုက်မှု အကောင်းဘက်ပြုလာ လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ခဲ့မည်မှာ သေချာပါသည် ။ စာချုပ်ကိုလက်မှတ်ရေးထိုးပြီး လျှင် ခိုင်မာသောအခြေခံပေါ် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် ဆက်ဆံရေးထူထောင် နိုင်မည်၊ ပုသိမ်တွင် မွန်ဒေသခံများကို နေရာပြန်ချထားပေးပြီး ပြာပုံထဲမှ ရုန်းထ လာမည်၊ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပ

ဏီတည်ရှိမှုကြောင့် ပုသိမ်၏ ရေကြောင်းကုန်သွယ်ရေး ဦးမော့လာမည်၊
မြစ်ဝှမ်းတွင် ရန်ကုန်သည် လည်း သန်လျင်ကိုသာသွားပေတော့ မည်၊
ဟိုင်းကြီးကျွန်းမှ မွန်ဒုက္ခသည် များကို ကုမ္ပဏီမှ လူများ စားရေးရိက္ခာမ
ပံ့ပိုး တော့၍ ဟိုင်းကြီးကျွန်းကိုလည်း တဖြည်းဖြည်းစွန့်ပစ်ပြီးဖြစ်သွား
လိမ့်မည်၊ အစရှိ သည် တို့ သည် ရှင်ဘုရင်၏ မျှော်လင့် ချက်များ ဖြစ်နိုင်
သည် ။

ကျွန်ုပ်တို့ သိထားသည့် အတိုင်း မကြာမီမှာ ပင်
ငင်းမျှော်လင့်ချက်များ အလား အလာနည်းကြောင်း အဖြေပေါ်ခဲ့၏။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းကို ဖျက်သိမ်းခြင်း

နောင်လေးလအကြာ နျူတန်သည် စာချုပ်မူပွားတစ်စောင်နှင့် သူ၏
အစီရင်ခံ စာကို မဒရတ်သို့ပို့ပေးသောအခါ ပုသိမ်တွင် အလုပ်သမား
လိုအပ်မှုကြောင့် တိုးတက်မှုနှေးကွေးလွန်းသည် ကို သတိပြုမိ၏။ ယင်း
သို့ရှိနေသည့် တိုင် ယခုဖြစ် ထွန်းလက်စ တိုးတက်မှုကလေးသည် ပင် မ
ကြာမီနီတိရတော့မည်။ အမှန်မှာ စာချုပ်ကိုလက်မှတ်ထိုးစဉ် ခဏမှာ ပ
င် စာချုပ်သည် တိုက်ရိုက်ကျမှုနှင့် လက်တွေ့ ကျသောဆက်စပ်မှု များ
စွာပျောက်ဆုံးသွားခဲ့လေပြီ။

ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေချနေထိုင်မှု လုံးလုံးရပ်သိမ်းရန်၊ သို့မဟုတ် ကု
န်ကျ စရိတ်အနည်းဆုံးဖြင့် ပိုင်ဆိုင်မှု ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားရန်ဟူ
သော ဒါရိုက်တာ များ ၏ ၁၇၅၇ ခု၊ မတ်လ ၂၅ ရက် ညွှန်ကြားချက်ကျ
လာသောအခါ မဒရတ်စံ ဘုတ်အဖွဲ့သည် အမှန်တကယ် ဘာဆက်လုပ်
ရမည်မှန်း မသိတော့၍ ဘာမှ မလုပ် ဘဲနေရန် ရွေးခဲ့သည် ။

မဒရတ်စံဘုတ်အဖွဲ့သည် အလွယ်လမ်းဖြစ်သော "ဟိုင်းကြီးကျွန်း
တွင် ပိုင် ဆိုင်မှုရှိသည် ဆိုရုံမျှ" လမ်းကို ရွေးချယ်ခဲ့ကာ ဟိုင်းကြီးကျွန်း

မှ နျူတန်၏ အစီရင်ခံစာများကို ထောက်ချင့်လျက် တစ်နှစ်ကျော်ခန့် အချိန်ဆွဲထားခဲ့သည်။ ။

မြန်မာပြည်တွင် လေးနှစ်ကြာအောင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသောမူဝါဒ ကျရှုံးခဲ့ခြင်း ၏ ဆိုးဝါးသောရလဒ်ကို ရင်ဆိုင်ရသူများမှာ ဘုရင်ခံပီးဂျေနှင့် မဒရတ်စ်ဘုတ် အဖွဲ့တင်မကခဲ့။ ၁၇၅၇ ခုနှင့် ၁၇၅၈ ခုတွင် ချပေးခဲ့သော ကုမ္ပဏီညွှန်ကြား ချက်များကြောင့် လည်း အလောင်းမင်းတရားကြီးထားခဲ့နိုင်သော မည်သည့် မျှော် လင့်ချက်မဆို အစပျောက်ခဲ့ရသည်။ ။

ထို့အပြင် မဒရတ်စ်တွင် စာချုပ်ကို အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူရာ၌ အလွဲမှတ်ယူ ခြင်းများ တွေ့ရသည်။ ။ အလွဲမှတ်ယူခြင်းဟု ဆိုသည် ထက် မင်းတရား၏ ရည်ရွယ် ချက်များအား အလေးမမူခဲ့ခြင်းဟု ဆို၍ ရသည်။ ။ ပီးဂျေမှ ဒါရိုက်တာများ ထံ ပေးပို့သော ၁၇၅၈ ခု၊ မတ်လ ၁၃ ရက်နေ့စွဲတပ် ရုံးစာထဲတွင် ပီးဂျေသည် ပဲခူးကျကြောင်းနှင့် စာချုပ်လက်မှတ်ထိုးခြင်းအကြောင်းသာ အစီရင်ခံခဲ့သည်။ ။ ပီးဂျေ ရေးသားထားပုံမှာ -

"အချိန်မီလက်ဆောင်ပဏ္ဏာများကြောင့် ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် ရာသက်ပန် နေထိုင်ခွင့်နှင့် ပုသိမ်မြို့တွင် မြေနေရာတစ်ကွက်တို့ ကိုရရှိခဲ့ပြီး ရှင်ဘုရင်နှင့် ကုန်သွယ်ရေးစာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုခဲ့ပြီးပါပြီ။"

သံအဖွဲ့မှ ရှင်ဘုရင်ထံ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရဆက်သသော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ များ နှင့် တရားဝင်ခွင့်ပြုခြင်း၏ အမှတ်လက္ခဏာဖြစ်သော ရှင်ဘုရင်အား နှစ်စဉ် ဆက်သရသည့် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများကို ကုမ္ပဏီမှ လူများက "အချိန်မီလက် ဆောင်ပဏ္ဏာများ " ဟု အဓိပ္ပာယ်ကောက်ထားကြသည်။ ။ သို့ရာတွင် ဤအဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူမှုထဲ ဘုတ်အဖွဲ့က ထပ်မံသဘောပေါက်ထားသည် မှာ စာချုပ်ချုပ်ဆို လိုက်သော

အခါ ပုသိမ်မြို့ဝန်နှင့် သူ၏ အမှုထမ်းများ အားပေးရမည့် ပုံမှန်ကင်းခွန် တော်များ ပါ ပါသည် ဟု သဘောပေါက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ။ ထိုသို့ပေး ရခြင်းကို သူတို့ က တံစိုးလက်ဆောင်ဟု မှားယွင်းစွာ အဓိပ္ပာယ်ကောက်လိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

နေထိုင်ခွင့်ကို 'ရာသက်ပန်' ဟု မြန်မာဘုရင်ဘက်မှ နားလည်ထား ပုံမရပေ။ ဘုတ်အဖွဲ့နားလည်ထားပုံမှာ ထိုအခွင့်ကို ရှင်ဘုရင်တစ်ဦးက သာပေးနိုင်ပြီး နောက် ထပ်ရှင်ဘုရင် သို့မဟုတ် ရှင်ဘုရင်နေရာဆက်ခံ သူကသာ ထိုအခွင့်ကို ရပ်သိမ်းနိုင်သည်။ ။ ပိုဆိုးသောနားလည်မှုလွဲခြင်း မှာ ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေစိုက်မှု၊ ပုသိမ် မြေကွက်တို့ နှင့် သက်ဆိုင်သည် ။

ရှေ့တွင် ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ခဲ့သည့် အတိုင်း အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီသည် အချိန်တန် လျှင် ပုသိမ်သို့ လုပ်ငန်းဆောင်တာများ ရွှေ့ယူလာလိမ့်မည် ဟု အလောင်းမင်း တရားက ယုံကြည်နေသည်။ ။ ဟိုင်းကြီးကျွန်းကဲ့သို့ သော၊ ပထဝီသဘောအရ အားနည်းလွန်းသောနေရာဒေသတွင် အခြေစိုက်လိုသည့် ကုမ္ပဏီ၏ ရှုမြင်တွေးခေါ် ပုံကို မွန်နှင့် မြန်မာဘုရင်များ ရှေးမဆွကတည်းက မေးမြန်းတော်မူခဲ့သည်။ ။ ကျွန်းပေါ်ရောက်နေ သော ကုမ္ပဏီမှ လူများ ၏ အစီရင်ခံစာများကလည်း ဤအချက် ကို ထောက်ခံနေသည်။ ။

အလောင်းမင်းတရားသည် ပဲခူးဘုရင်ကဲ့သို့ပင် ကုမ္ပဏီတွင် အခြား လျှို့ဝှက် ရည်ရွယ်ချက်များ ရှိသလောဟု သင်္ကာမကင်းဖြစ်နေသည့် တိုင် ဗြိတိသျှတို့ စောဒကတက်သည် ကို စိတ်ရှည်ရှည်ထားနားဆင်ခဲ့သည်။ ။ ပုသိမ်တွင် ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းဆောင်တာများ တိုးတက်ခြင်းရှိမလာ ဘဲ အခြေခံအားဖြင့် ဟိုင်းကြီးကျွန်း ကိုသာ ဖက်တွယ်ထားသောကုမ္ပဏီ

အား ရွှေဘိုမှ ရှင်ဘုရင်သည် တိုး၍ သာ သင်္ကာ မကင်းဖြစ်လာတော့၏။

ကုမ္ပဏီသည် အနည်းဆုံးစရိတ်စကဖြင့် ဟိုင်းကြီးကျွန်းကို လက်မ လွှတ်ဘဲ ထားရဖို့ ဖြစ်နေချိန်တွင် ၁၇၅၈ ခု၊ ဇူလိုင်လ၊ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ က ပီးဂျေထံစာရေး သောအခါ ပုသိမ်၌ ရှေ့ဆက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေးသည် စာရင်းထဲမှ ပျက်သွားတော့၏။

"... ထိုဒေသတွင် အခြေစိုက်ခြင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကြီးမားခဲ့ပြီး ပြီ။ ပဲခူးတွင် လည်း အခြေအနေမငြိမ်သက်သောကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်ထွန်းဖို့ ရာ အလားအလာနည်းလှသည် ။ အထူးသဖြင့် ကုမ္ပဏီ၏ လက်ရှိအခြေအနေကြောင့် ပုသိမ်ဖြစ်စေ၊ သန်လျင်ဖြစ်စေ၊ အခြားမည်သည့် နေရာ၌ ဖြစ်စေ၊ အခြေချမှုအသစ် များ လုပ်ရန် မစဉ်းစားနိုင်သေး ။ ဤသို့သောစီမံချက်ကို တိုင်းပြည်ငြိမ်သက်လာ ချိန်ထိ ဆိုင်းထားရမည်။"

အလောင်းမင်းတရားနှင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့မှုအပေါ် ဘာမှ ပြောမထား ။ မဟုတ်ပါ ကလည်း လန်ဒန်တွင် သတိမထားမိခဲ့၍ ဖြစ်မည်။ နောင်နှစ်ဝက်အကြာ ၁၇၅၉ ခု၊ နှစ်ဆန်းတွင် ဟိုင်းကြီးကျွန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီးပြောရာ၌ ဒါရိုက်တာများ လေသံ မာလာခဲ့သည် ။ "ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေချမှုသည် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားလွန်းပြီး အကျိုးအမြတ်မသေချာလှရကား မရပ်သိမ်းရသေးပါက ချက်ချင်းပြုလုပ်ရမည် မှာ ကျွန်းပေါ်အလံထူရန် အစေခံသုံးဦးလေးဦးထက်ပိုပြီး ချန်မထားခဲ့ရ။ အလံ ထူခြင်းသည် ကျွန်ုပ်တို့ ၏ အခွင့်အရေးကို ထိန်းသိမ်းရုံမျှသာဖြစ်သည် ။"

သို့သော် ကာလကတ္တတား၊ ဖို့ ဒီဝီလျံမှ စာရေးလိုက်သော ရောဘတ် ကလိုက်ဖ် သည် ထိုအမိန့်များ ထက် စော၍ ရောက်ရှိလာကာ ဥရောပ

သားအားလုံး ရွက်လှေ ပေါ်တက်၍ ဘင်္ဂလားပြန်ကြရန်၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်လုံးများ စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် သုံးလေးဦး သာနေရစ်ခဲ့ရန် သောမတ်စ်နျူတန်အား ဖေဖော်ဝါရီလ၌ ပြောခဲ့သည်။ ။

ဒါရိုက်တာအဖွဲ့၏ အမိန့်ကို လက်ဦးမှုရယူသူသည် ဖို့ ဒ်စိန်ဂျော့မှ ပီးဂေါ့ မဟုတ်ဘဲ ဖို့ ဒ်ဝီလျံမှ ကလိုက်ဖ်ဖြစ်နေခြင်းသည် ကိုရိုမန်ဒယ်ကမ်းခြေမှ ဖြစ်ပွား လက်စ အင်္ဂလိပ်-ပြင်သစ်အားပြိုင်ခြင်း၏ သက်ရောက်မှုတစ်ခုတင်မက၊ မဒရတ်စ်မှ ကာလကတ္တားသို့ နိုင်ငံရေးဆွဲအားစက်ကွင်း ရွေ့လာခြင်း၏ ထင်ဟပ်မှု လည်း ဖြစ်သည်။ ။

၁၇၅၉ ခု၊စက်တင်ဘာ ၁ရက်တွင် ကပ္ပတိန်ဝီလျံဆောက်သ်ဘီသည် ဒုဗိုလ် ကလေးဟု ပ်ကို ဟိုင်းကြီးကျွန်းတွင် တာဝန်လဲပေးရန်နှင့် ကျန်ရှိနေသေးသော သစ်လုံးများကောက်ရန် ကာလကတ္တားမှ ထွက်ခွာလာသည်။ ။ ကျွန်းပေါ်ရောက်ပြီး နှစ်ရက်အကြာ၊ ၁၇၅၉ ခု၊ အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်တွင် ဆောက်သ်ဘီနှင့် အမှုထမ်းများ ထံ ပုသိမ်မြို့ဝန်အန်တိုနီယို ခေါင်းဆောင်သော မြန်မာများ ရောက် လာကြသည်။ ။

ရုတ်ချည်းဆိုသလို ခံတပ်တစ်ခုလုံးကို မြန်မာရဲမက်တော်များ စီးနင်းလိုက် ကြကာ ခံတပ်ကိုစီးမိပြီးသည် နှင့် မြန်မာရဲမက်တော်များသည် ကုမ္ပဏီသင်္ဘော များကို မီးရှို့သည်။ ။ ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများ စွာ အသတ်ခံရသည်။ ။ အချို့မှာ ဖမ်းဆီးခံရ သည်။ ။ အချို့ကမူ ဗစ်တိုးရီးယားတွင် ခိုလှုံပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် ကပ္ပတိန်အဲလ် ဗက်စ် နှင့် အတူ ထွက်ပြေးခဲ့ကြသည်။ ။ ကပ္ပတိန်အဲလ်ဗက်စ်သည် ဤအဖြစ်ကို ပထမဦးဆုံး အစီရင်ခံခဲ့သူတည်း။

ဖို့ ဒ်စိန်ဂျော့ကောင်စီသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းသုတ်သင်ပွဲအကြောင်း စုံစမ်းရန် အမိန့်ပေးသောအခါ ရှေ့ဆုံးမှ မေးခွန်းသုံးခုပေါ်ထွက်လာသည်။

။ ဟိုင်းကြီးကျွန်း ပေါ်မှ ဗြိတိသျှတို့ နှင့် ၎င်းတို့ ၏ အစေခံများကို အစုလိုက်အပြုံ လိုက်သတ်ရန် အလောင်းမင်းတရားအမိန့်ပေးခဲ့သလော။ ပေးခဲ့ပါက အဘယ်ကြောင့် နည်း။ နောက်ဆုံးမေးခွန်းမှာ ဖြစ်ခဲ့သမျှတို့ အတွက် ကုမ္ပဏီမှ လူများ မည်သို့တာဝန်ရှိ သနည်း။

ပထမမေးခွန်းအတွက် ထိုကဲ့သို့သော တိုက်ခိုက်မှုမျိုးသည် ရှင်ဘုရင် ကိုယ်တိုင်၏ တိကျပြတ်သားသော အမိန့်မပါလျှင် စဉ်းစားဝံ့စရာမရှိချေ။ ထိုကိစ္စ ဖြစ်ပွားနေချိန်တွင် ရှင်ဘုရင်သည် ထိုင်းကိုတိုက်ရန်စီမံနေသည် ။ ရန်ကုန်သို့ ချီနေချိန်လည်း ဖြစ်သည် ။ မြန်မာအထောက်အထားများ တွင် ဟိုင်းကြီးကျွန်းအဖြစ် အပျက်အတွက် အလောင်းမင်းတရား၏ အမိန့် သို့မဟုတ် မြွက်ဟခြင်း ဘာမျှ မတွေ့ရ။ ဗြိတိသျှအထောက်အထားများ တွင် လည်း တိုက်ရိုက်သက်သေ တွေ့ရဖို့ မရှိချေ။ အကြောင်းမှာ ၁၇၆၀ ခု၊ ဇွန်လ၌ ကပ္ပတိန်ဝေါလ်တာအဲလ်ဗက်စ် မြန်မာပြည်သို့ ရောက်ရှိလာရာ၊ မရောက်မီတွင် အလောင်းမင်းတရားကြီး နတ်ရွာလားခဲ့ပြီ။

ကျွန်ုပ်တို့ ရရှိထားသော အထောက်အထားများမှာ မြန်မာအမှုထမ်းများက အဲလ်ဗက်စ်အားဖြစ်ကြောင်း ကုန်စင်ပြန်ပြောခဲ့သောစကားများ ၊ အလောင်းမင်း တရား၏ သားတော်လည်း ဖြစ်၊ ဘုရင်နေရာဆက်ခံသူလည်း ဖြစ်သော နောင်တော် ကြီးမှ ရှင်းပြခဲ့သည် များ ၊ ဟိုင်းကြီးကျွန်း ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများကို တိုက်ခိုက်ထား သည့် ဗြိတိသျှ အကျဉ်းသမားများ ၏ စွပ်စွဲသောစာများ နှင့် ဟိုင်းကြီးကျွန်း၏ အလျင်ဦးစီးမှူးများ ဖြစ်သော ဘရွတ်ခ်နှင့် နျူတန်တို့ ၏ ပြောစကားများ ဖြစ်သည် ။

ရှင်ဘုရင်နောင်တော်ကြီး၏ တရားဝင်ဆန်သောရှင်းပြချက်မှ စတင်

ကြမည်။ နျူတန်၏ နေရာကိုဆက်ခံသူ ကပ္ပတိန်ဟု ပ်သည် ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် ညီထွေသော ရိုသေလေးစားမှုကို မပြသခဲ့ကြောင်း၊ သူ့စိတ်တိုင်းကျလုပ်ချင် သည့် နေရာတွင် ခံတပ်များ ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြောင်း စသဖြင့် အဲလ်ဗက်စ်အား ရှင်ဘုရင်မိန့်ကြားခဲ့ သည် ။ ကပ္ပတိန်ဟု ပ်သည် ပဲခူးသား(မွန်)များ နှင့် ဆက်သွယ်မှုပြုခဲ့ပြီး လက်နက် နှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်၊ ရိက္ခာများ ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည် ဟု နောက်ဆုံး၌ ရှင်ဘုရင်နောင်တော်ကြီးက စွပ်စွဲခဲ့သည် ။

အလောင်းမင်းတရားကြီး မဏိပူရမှ စစ်တိုက်ပြီးပြန်အလာ မြောက်ပိုင်း၌ ရှိနေစဉ် ၁၇၅၉ ခု၊ နှစ်လယ်တွင် မွန်တို့ သည် နောက်တစ်ကြိမ်ပုန်ကန်ကြောင်း အမှတ်ရပေမည်။ မြန်မာမြို့စောင့်တပ်က ပုန်ကန်မှုကို နှိမ်နင်းနိုင်ခဲ့သည် ။ မွန်တို့ ကို ကူညီပံ့ပိုးမှုကြောင့် အလောင်းမင်းတရားသည် ရဲမက်များ လွှတ်၍ အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ ကုန်ပစ္စည်းများ ၊ လက်နက်နှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက်များကို သိမ်းယူစေခဲ့သည် ။

ပုသိမ်မြို့ဝန် အန်တိုနီယိုသည် တိုက်ရိုက်ပါဝင်ပတ်သက်သူဖြစ်သော ကြောင့် ကိုယ်တွေ့သက်သေ ဖြစ်၏။ ၁၇၆၀ ခု၊ ဇွန်လထဲ အဲလ်ဗက်စ်နှင့် စကား ပြောစဉ် အန်တိုနီယိုသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းဖြုတ်ထုတ်ပွဲမှသူ၏ အခန်းကဏ္ဍကို သေးကျုံ့သွားစေချင်စိတ် ပြင်းထန်နေခဲ့သည် မှာ ဘာမျှအံ့ဩစရာမရှိချေ။ အန်တိုနီ ယိုစကားအရ မင်းတရားသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေချနေထိုင်မှုကို အနိုင်အထက် ဖြစ်စေ၊ ဥပါယ်တံမျှ ဉ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်သည့် နည်းဖြင့် ဖြုတ်ထုတ်ရန် ပြင်သစ်လူမျိုး အမှုတော်ထမ်း လာဗိုင်း ကိုအမိန့်ပေးခဲ့ပြီး လူခြောက်ဆယ်ထည့်ပေးလိုက်သည် ။

ခုခံမှုမရှိပါက သတ်ဖြတ်ရန် လာဗိုင်းအမိန့်မရထား။ သို့သော်ငွေရန်နိ

င်သည့် လူများကို ဓားစားခံအဖြစ် ဖမ်းဆီးထားရန် အမိန့်ရခဲ့၏။ အန်တို နီယိုပြောပုံအရ ဆိုလျှင် မြန်မာရဲမက်များ သည် စိတ်ထင်တိုင်းကိုယ့်သ ဘောနှင့် ကိုယ်ရမ်းကားသွား ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ဒုဗိုလ်ကလေးဟု ပ်သည် မွ န်သူပုန်များအား လက်နက်ကူညီပံ့ပိုး ပေးခဲ့ကြောင်း အန်တိုနီယို အခိုင် အမာပြောကြားခဲ့သည် ။

အာမေးနီးယန်းလူမျိုး အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ဂရက်ဂေါရီကမူ ဖြစ်ရပ်မှန် ထက် ချဲ့ကားပြောဆိုခဲ့သည် ။ "ပြောင်းချောသေနတ်လေးငါးလက်၊ ယ မ်းမှုန့်နှင့် ကျည်စေ့အချို့" ကို "ပြောင်းချောသေနတ်အလက်လေးငါးရာ" 'ဟု ဆိုခဲ့သည် ။ ထို့အပြင် အလောင်းမင်းတရားအား ဂရက်ဂေါရီက အိ န္ဓိယပြည်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့ နယ်မြေချဲ့ထွင်ခဲ့ပုံနှင့် မြန်မာပြည်အပေါ်လ ည်း တူညီသောစီမံကိန်းရှိကြောင်း အတတ်နိုင်ဆုံး အကောင်းမမြင် အောင်လျှောက်တင်ခဲ့သည် ။

ယခင်ပုသိမ်မြို့ဝန်ဟောင်းဖြစ်သော ရန်ကုန်မြို့ဝန် မင်းကြီးနော်ရ ထာနှင့် အဲလ်ဗက်စ်တို့ ရန်ကုန်မြို့တွင် ဩဂုတ်လဆန်း၌ တွေ့ဆုံခဲ့စဉ် မင်းကြီးနော်ရထာ သည် အန်တိုနီယိုပြောခဲ့သည့် စကားကို အတည်ပြု ခဲ့သည် ။ မင်းကြီးနော်ရထာသည် မိမိကိုယ်ကို ကုမ္ပဏီ၏ မိတ်ဆွေတစ် ဦးအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့ပြီး ဂရက်ဂေါရီကြောင့် အလောင်း မင်းတရားနှင့် ဟို င်းကြီးကျွန်းဦးစီးမှူးတို့ ကို သူရင်ကြားစေမပေးနိုင် ခဲ့ကြောင်း ဆိုခဲ့သ ည် ။ ကုမ္ပဏီမှ လူများ နှင့် ပတ်သက်၍ မြို့ဝန်၏ ပျော့ပျောင်းသော ရပ် တည်ချက်ကြောင့် အကျိုးဆက်အဖြစ် ရှင်ဘုရင်သည် မြို့ဝန်အား ပြင်းပြင်း ထန်ထန် အပြစ်ပေးခဲ့သည် ။

ဂရက်ဂေါရီကမူ မြန်မာပြည်သို့ အဲလ်ဗက်စ်ရောက်ရှိနေချိန်အတွင်း ၌ ဟိုလိုလို သည် လိုလို ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်

ကပြသွားခဲ့သည်။ ။ ဂရက်ဂေါရီ၏ အစောပိုင်း အပြုအမူများ ထဲ သံသယဖြစ်စရာ အမြောက်အများ တွေ့ရှိခဲ့ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ သရုပ်ခွဲပြစရာမလိုအပ်ပေ။

ဂရက်ဂေါရီသည် မိမိကိုယ်ကိုအပြစ်မရှိကြောင်း ထုတ်ဖော်ကြေညာဖို့ အတွက် ၁၇၆၀ ခု၊ မတ်လ တွင် မဒရိတ်သို့ စာတစ်စောင်ပေးပို့ခဲ့သည်။ ။ အကျဉ်းသား အားလုံးကို ရှင်ဘုရင် မသတ်အောင် သူဝင်စွက်ခဲ့ခြင်းအတွက် ကျေးဇူးတင်မိကြောင်း ထင်ရှားသိသာစွာ ရေးသားပြောဆိုခဲ့သည်။ ။

နောက်ဆုံးတွင် ဓားစာခံအဖြစ် အဖမ်းဆီးခံရသည့် ကပ္ပတိန်များ ထဲမှ တစ်ဦး ဖြစ်သော ဂျိမ်းစ်ရောဘတ်စန်၏ စာကိုလေ့လာကြရမည်။ ၁၇၅၉ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ကုန်၌ မဒရိတ်သို့ ပို့ပေးခဲ့သောစာ ဖြစ်၏။ သူ့အား အလောင်းမင်းတရားထံ ခေါ်ငင်သွားကြသောအခါ ရှင်ဘုရင်သည် အင်္ဂလိပ်တို့ က သူ့အပေါ်ပြုမူဆက်ဆံပုံ နှင့် ပတ်သက်ပြီး ခါးသီးစွာညည်းပြခဲ့ကြောင်းကို

"ရှင်ဘုရင် ကျွန်ုပ်အားမိန့်ကြားခဲ့သည် မှာ ရှင်ဘုရင်သည် အင်္ဂလန်မှ ဘုရင်ထံ ရာဇသံတစ်စောင်ရေးသား ပေးပို့ခဲ့ကြောင်း၊ ရွှေအစစ်ပေပေါ်တွင် တံဆိပ်တော်နှင့် လိပ်စာကို တန်ဖိုးအနုညှိထိုက်တန်သော ကျောက်မျက်ရတနာများ ဖြင့်စီခြယ်ထား ကြောင်း၊ ရာဇသံစာများ ပေးပို့ခဲ့သည် မှာ သုံးနှစ်ကြာပြီဖြစ်သည့် တိုင် ယနေ့ထိ အကြောင်း ပြန်စာမရရှိခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ရှင်ဘုရင်သည် သူနှင့် သူလူများကို အင်္ဂလိပ်တို့ နှင့် ကုမ္ပဏီက အရူးလုပ်ခဲ့ခြင်းဆိုသည် မှ လွဲ၍ အခြားအဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူစရာမရှိတော့ကြောင်း မိန့်ကြားခဲ့သည်။"

ဤကိစ္စသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းသုတ်သင်ပွဲအတွက် ဖြေရှင်းချက်တစ်ခု မဟုတ် ခဲ့။ သို့သော်ငြား ရှင်ဘုရင်သည် ဤမျှစိတ်ရှည်ရှည်စောင့်ဆိုင်း

ကာ အင်္ဂလိပ်တို့ အပေါ် စေတနာပြုသခဲ့ပြီးကာမှ ခါးသီးခဲ့ရသောအဖြစ်ကို ဖော်ပြခဲ့သည် ။ ကြာမြင့် စွာဖြစ်တည်ခဲ့သော စိတ်ပျက်ရခြင်းများ ခါးသီးစရာအဖြစ်ပြောင်းလဲသွားပုံ၊ နောက်ဆုံး၌ ဂရက်ဂေါ်ရီ၏ မကောင်းသောစကားကြောင့် မီးလောင်ရာလေပင့် သကဲ့သို့ ဒေါသအမျက်ထွက်ခဲ့ရပုံကို တွေးကြည့်ဖို့ မခက်ခဲလှပေ။

အလောင်းမင်းတရား၏ ချစ်ကြည်ရေးပဏာမခြေလှမ်းသည် အကြောင်း ပြန်စာမရရှိတင်မက အသိအမှတ်ပြုဖော်လေးပင်မရခဲ့သဖြင့် ဤအတွက် မင်းတရားအရှက်ရခဲ့သည် ။ မင်းတရားအမျက်ထွက်ရသော အကြောင်းရင်းခံ များ စွာထဲမှ ဤအချက်သည် သေချာသောအချက်တစ်ခု ဖြစ်၏။

ရောဘတ်စန်၏ စာကို မှတ်ချက်ပေးရန် ဘရွတ်ခ်ကိုဆက်သွယ်သောအခါ ဘရွတ်ခ်သည် ပထမဦးစွာ အလောင်းမင်းတရားနှင့် အလားအလာရှိသော ဆက်ဆံ ရေးအကြောင်းပြောပြခဲ့ပြီး ၁၇၅၅ ခုတုန်းက ရန်ကုန်မှ ဗြိတိသျှကပ္ပတိန်များ ၏ လက်သင့်ခံနိုင်ဖွယ်ရာမရှိသော အပြုအမူများ နှင့် ကုမ္ပဏီ၏ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှု အောင်မြင်ရေးကို အန္တရာယ်ပေးနိုင်သော ကပ္ပတိန်ဟိုး၏ လုပ်ရပ်များကိုပြောပြခဲ့သည် ။

ရောဘတ်စန်၏ စာအပေါ် နျူတန်၏ တုံ့ပြန်ချက်ကမူ မြန်မာတို့ အပေါ် ရာနှုန်း ပြည့်အဆိုးသဘောမြင်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ သူသည် "သူတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို လုံးဝမသိသူဖြစ်ကြောင်း၊ ဟိုင်းကြီးကျွန်းစီးနင်းခြင်းသည် သူတို့ ၏ ဆိုးယုတ်သော ပင်ကိုစရိုက်ဟု သာ တရားမျှတစွာမှတ်ယူထားကြောင်း" နျူတန်ဆိုခဲ့သည် ။

အခြားတစ်ဖက်မှ ကြည့်လျှင်လည်း ဟိုင်းကြီးကျွန်းဖြစ်ရပ်သည် ဆိုးဝါးသော နိုင်ငံရေးအမှားတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း မြန်မာဘုရင်ကောင်းစွာသိ

ခဲ့သည် ။ ဖြစ်ခဲ့သမျှ အတွက် ရှင်ဘုရင်သည် နင့်နဲ့စွာနောင်တရခဲ့ကြောင်းကို အဲလ်ဗက်စ်အား အန်တိုနီ ယို ပြောပြခဲ့သည် ။ ဘုရင်နောင်တော်ကြီးမှ ကုမ္ပဏီအား မြန်မာပြည်ပြန် လာပြီး ကုန်သွယ်မှုပြုရန် ကမ်းလှမ်းခဲ့ခြင်းသည် မြန်မာဘုရင်ဘက်မှ အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီနှင့် ဆက်ဆံရေးကို တတ်နိုင်သမျှ မြန်မြန်ဆန်ဆန် ပုံမှန်ပြန်ဖြစ်လိုကြောင်း ပြသခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

မြန်မာဘုရင်မှ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးစွာ ကမ်းလှမ်းခဲ့သော်ငြား "တိုင်းပြည်သည် ပြဿနာများ လွန်းလှ၍ ကျန်ရစ်သမျှ ကုမ္ပဏီပိုင်ဆိုင်မှုကို ပြန်သယ်ယူပြီး အခြေချ နေထိုင်ရေးကို မစဉ်းစားသင့်တော့ကြောင်း" ၁၇၆၁ ခုနှစ်ဆန်းတွင် ကလိုက်ဖ်နှင့် ဖို့ ဒ်ဝီလျံကောင်စီတို့ က ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့သည် ။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ တရားဝင် ဆက်ဆံရေးသည် ဆယ်စုနှစ်သုံးခုမျှလွန်သွားပြီး မြန်မာပြည်သို့ ကပ္ပတိန်စိမ်းစ် ရောက်လာသော ၁၇၉၅ ခုတွင် မှ တစ်ကျော့ပြန် ဆန်းသစ်ခဲ့သည် ။

ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံသို့ အလောင်းမင်းတရား၏ ရာဇသံစာ မှတ်တမ်းတင်ထားပြီး ဘာသာပြန်မှု

ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံ အလောင်းမင်းတရားမှ ပေးပို့ခဲ့သော ၁၇၅၆ ခု၊ ရာဇသံစာ ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်မှုသည် စာ၏ ဆိုလိုရင်းကို ပြည့်စုံတိကျစွာ ပြန်ဆိုထား ခဲ့သည် ။ သို့ရာတွင် ယနေ့ခေတ်စာဖတ်သူများ အတွက် ခေတ်မမီတော့သော ဘာသာစကားနှင့် ပထဝီဝင်ဆိုင်ရာအခေါ်အဝေါ်များ ၏ ရှုပ်ထွေးသောအက္ခရာများ ကြောင့် နားလည်ဖို့ မလွယ်။

အသစ်ပြန်ဆိုမှုသည် မူရင်းစာသားကို တတ်နိုင်သမျှနီးစပ်အောင် ကြိုးစား ထားသည် ။ သို့သော် မူရင်းစာ၏ စာရေးဟန်ကိုတုပမထား။

အသစ်ပြန်ဆိုမှုထဲတွင် ရှင်ဘုရင်၏ သံတမန်ပရိယာယ်ကို တန်ဖိုးထား ရန်နှင့် စာ၏ ဆိုလိုရင်းကို နားလည် ရန် ကူညီပေးမည့် မှတ်စုများ ပါဝင်သည်။ ။

"ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူလှသော သုနာပရန္တတိုင်း၊ တမ္ဗဒီပတိုင်း၊ ကမ္ဘောဇတိုင်းစသော တိုင်း ကြီးအပေါင်းတို့ ၌ ၊ မြန်မာပြည်၊ ရှမ်းပြည်၊ ယွန်းပြည်၊ ကသည်းပြည်၊ (ဟံသာဝတီ)ပြည်၊ ရာဇဌာနီပြည်ကြီးထီး ဆောင်းမင်းအပေါင်း တို့ ကို အစိုးရတော်မူသော ပတ္တမြား၊ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေး၊ သံ၊ ပယင်း ရတနာတွင်း များ သခင် ဆင်ဖြူ၊ ဆင်နီ၊ ဆင်ကျား၊ အရိန္ဒမာစကြာရွှေလှံရ အာဒိစ္စဝံသနေမင်း၏ အဆက်အနွယ်၊ အဆောင်ဆောင်သော ရွှေနန်းရွှေပြဿဒိသခင်ဖြစ်တော်မူသော ရတနာပူရ အင်းဝပြည်ကြီးနှင့် တကွ အယုဇ္ဈပူရမည်သော ရတနာသိဃ်ကုန်းဘောင်ရွှေပြည်ကြီးကို၊ အစိုးရတော်မူသော အလောင်းမင်းတရားကြီးဘုရား၊ ချစ်ကြည်စွာကြားရောက်အပ်သော ဇိနပ္ပတ္တိ၊ ဘင်္ဂလား၊ ဝှက်သဒေဝီ၊ ဒေဝီကတ် စသောမြို့အပေါင်းတို့ သည် ၊ လပြည့်ဝန်းကို နက္ခတ်တာရာအပေါင်းခြံရံသကဲ့သို့ ခြံရံလျက် အင်္ဂလိပ်မြို့မကို အစိုးရသော အကြည်တော် အင်္ဂလိပ်မြို့မဘုရင်- ဘေးလောင်းတော်ဘိုးလောင်းတော်တို့ လက်ထက်၊ မြန်မာမင်း အင်္ဂလိပ်မင်း အဆက်ဆက် ဖောက်ကားရောင်းဝယ် ရောက်ပေါက်ကြ၍ အလိုရှိသမျှကို ဆောင် ယူရသည်။ ။ ကိန်းခန်းအလျောက် (ဟံသာဝတီ)တို့ နှောင့်ယှက်ရာတွင် တလတ် တလျား မရောက်မပေါက်ရှိကြ၍ တောင့်တ၍ နေသည် နှင့် အကြည်တော် နိုင်ငံ တော်စွန်း မော်တင်ဟိုင်းကြီးသို့ အကြည်တော် အင်္ဂလိပ်မြို့မဘုရင်က မည်စလီ ပရုပ်တို့ ကိုစေ၍ ရောက်ပေါက်လာရာတွင် မှ မေးမြန်းကြားသိရလျှင် အတိုင်းထက် အလွန် မင်းဧကရာဇ်တို့ ဝယ် မြို့၏ အင်္ဂါနုနစ်ပါးတွင် သခါဟူသော ပြည်ထောင် ချင်း အင်္ဂါ

တစ်ပါးသည် ဖြစ်ခဲ့သောအရာကို တွေ့ရပေတော့မည်။ ဝမ်းမြောက်
တော်မူသည် ။ အကြည်တော် အင်္ဂလိပ်မြို့မဘုရင်က စေသူ မည်စလီပရ
ပ်တို့ က ပုသိမ်မြို့တွင် တိုက်ကြသင်္ဘောသွင်းထားရန်
နေရာနေရပ်လိုပါသည် ရှိခိုးသံတော် ဦးတင်သောကြောင့် အကြည်
တော် အင်္ဂလိပ်မြို့မဘုရင်ကစေ၍ လျှောက်ရသည် ဖြစ်သည် ။ အရှည်ချ
စ်ကြည်ရမည်ကိုထောက်၍ ကြိုက်ရာနေထိုင်စေ။ ပုသိမ်မြို့တွင် တိုင်း
တာမှတ်သား၍ ပုသိမ်မြို့ဝန်တို့ က ချပေးစေသည် ။ အကြည်တော်အင်္ဂ
လိပ် မြို့မဘုရင် အမှူးအမတ် ပုသိမ်မြို့ဝန်တို့ မျက်နှာစုံညီ တံဆိပ်စာချ
န်တော် ပေးအပ် တော်မူသည် ။ ပြည်ထောင်ချင်း မင်းတို့ ဝယ် မြတ်
သောအဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့ ကို မှီကြရသည် ဖြစ်မှ အလိုရှိရာ နှစ်ဦး
သားပြည့်စုံကြမည် ဖြစ်သည် ။ သားတော်အစဉ်၊ မြေးတော်အဆက်၊ မြ
စ်တော်အညွန့်၊ အကြည်တော်အင်္ဂလိပ် မြို့မဘုရင်ကို သား မြေး မြစ် အ
စဉ် ရှည်စွာချစ်ကြည်ကြရမည် အကြောင်းကို သက္ကရာဇ်(၁၁၁၈) တစ်
ထောင့် တစ်ရာတစ်ဆယ့်ရှစ်ခု၊ ကဆုန်လဆန်းဆယ်ရက်၊ စနေနေ့ ရာဇ
သံ ရွှေပေစာနှင့် ချစ်ကြည်စွာကြားရောက်အပ်သော အင်္ဂလိပ်မြို့မကို အ
စိုးရသော အကြည်တော် အင်္ဂလိပ်မြို့မဘုရင်။"

ရာဇသံစာ၏ ရက်စွဲ

အရှေ့တောင်အာရှပြက္ခဒိန်(SEAC)အရ အရှေ့တောင်အာရှနှင့် အ
နောက်တိုင်း ပြက္ခဒိန်ကွဲပြားမှုကို နှိုင်းယှဉ်သော ကွန်ပြူတာပရိုဂရမ်ကို
သုံးကြည့်သော် ထိုနေ့ ရက်စွဲသည် ၁၇၅၆ ခု၊ မေလ ၇ရက်နေ့ ဖြစ်၏။
အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ထားသော ဖို့ ဒ်စီန့်ဂျော့၏ 'စာချွန်လွှာဆက်သွယ်မှု
များ ' စာအုပ်ကိုသာရည်ညွှန်းမည်ဆိုလျှင် စိတ်ဝင်စားစရာ ကွာဟချက်
ကိုတွေ့ရမည်။ ထိုအင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ထဲတွင် "၁၇၅၆ ခု၊ ဧပြီလ ရက်စွဲ
တပ်ထားသော မြန်မာဘုရင်မှ ပေးပို့သောစာ"ဟု ပါရှိသည် ။

John Christopher Eade ကမည်သို့ထင်သနည်း ဆိုသော် ၁၇၅၀ ခု၊ ပါလီမန် အက်ဥပဒေသည် ၁၇၅၂ ခုတွင် အသက်ဝင်လာခဲ့သည် ဟူသော ဖြစ်ရပ်မှန်ကို မျက်ကွယ်ပြုလျက် ကိုလိုနီနယ်ထဲမှ ရှေးရိုးစွဲသမားများကြောင့် အင်္ဂလိပ်ပြက္ခဒိန် မူသစ်နှင့် မူဟောင်း ရှုပ်ထွေးမှုဖြစ်ခဲ့နိုင်သည်။ ။ မူသစ်အရ မြန်မာရက်စွဲသည် မေလ ၇ ရက်ဖြစ်ပြီး မူဟောင်းအရ ဧပြီလ ၂၆ ရက်ဖြစ်သည်။ ။

ထိုရက်စွဲကွာဟချက်အပေါ် နောက်ထပ်လက်တွေ့ကျသော ရှင်းပြချက်မှာ မဒရတ်စာရေးသည် ရက်စွဲအပြောင်းအလဲကို အပေါ်ယံကြောသုံးစွဲ၍ လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ ။ ကဆုန်လသည် ဧပြီလလယ်တွင် စတင်သောကြောင့် စာရေးသည် ကဆုန်လကို ဧပြီလဟု ရိုးရိုးကလေးညှိယူလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ။

အလောင်းမင်းတရား၏ ဘွဲ့နာမံတော်များ

အလောင်းမင်းတရားသည် အမိန့်တော်ပြန်တမ်းများ နှင့် စာချွန်တော်များ ထဲ မိမိဘွဲ့အမည်ကို တစ်ပုံစံတည်း ပုံသေကားကျမဖော်ပြချေ။ ။ ဘွဲ့အမည်ရွေးချယ် ပညတ်ခြင်းသည် လိပ်စာရှင်၏ ဂုဏ်ဝါအပေါ်တွင် မူတည်သလို စာပါ အကြောင်း အရာ၏ အရေးကြီးမှုအပေါ်မူတည်သည်။ ။ ဘွဲ့အမည်များ သည် 'ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာ' မဟုတ်သောကြောင့် အနောက်တိုင်းလေ့လာသူများ သည် ၎င်းတို့ ကို အဓိပ္ပာယ်မကောက်တတ်ပေ။ ဥပမာ 'ဆင်ဖြူများ ရှင်'ဟူသော ဘွဲ့အမည် ဖြစ်၏။

ပထမဆုံးအမြင်၌ သာ ဘုရင်၏ ဘွဲ့နာမံတော်များ သည် ရှုပ်ထွေးကာ အကွန့် အညွန့်များ ပါရှိတင်မက အသိရခက်နေသည်။ ။ စကားကြီး စကားကျယ်များ ဖြင့် ပရိသတ်ကိုအာရုံစိုက်အောင်လုပ်ထားသော ဘွဲ့အမည်များ ဖြစ်သည် မှာ ရှင်းလင်းပါ သည်။ ။ သို့ရာတွင် ဘွဲ့အမည်များ သ

ရုပ်ဖော်ခြင်းသည် သူတို့ ၏ ရေးနေကျဟိတ် ဟန်ကိုသာ ရည်ညွှန်းပါက ၎င်းတို့ ၏ အရေးကြီးအချက်ဖြစ်သော လုပ်ငန်းဆောင် တာများ ပျောက်ဆုံးသွားသည် ။ ကျွန်ုပ်တို့ သည် တစ်ကြိမ်မျှတိကျစွာ ပြန်ဆို၍ ဘွဲ့အမည်များ ၏ ဝိသေသလက္ခဏာများကို ပိုနားလည်သောအခါ ရေးဟန်သည် နောက်ခံတွင် မှိန်ဝါးသွား၏။

စာကြောင်းရေ ဆယ်ကြောင်းရှိသော ရွှေပေထဲတွင် အလောင်းမင်းတရား၏ ဘွဲ့အမည်များ သည် စာကြောင်းရေသုံးကြောင်းထက်မနည်းဘဲ နေရာယူထားသည် ။ ဘွဲ့အမည်များ သည် ရှင်ဘုရင့်စာကို တန်ဆာဆင်ထားရုံ သက်သက်မဟုတ်ဘဲ သတင်းပေးခြင်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းပါ ဝင်နေသည် ။ များ မြောင်ပွေလီလှသော အသုံး ဝင်မှုတန်ဖိုးများကို ဘွဲ့အမည်များက ဖြည့်စွမ်းသွားသည် ။

ပထမဦးစွာ ၎င်းတို့ သည် ဘွဲ့အမည်ခံ၏ တိုင်းရေးပြည်ရေးနှင့် လောက ဓာတ်ပညာဆိုင်ရာ တရားဝင်ခြင်းတို့ အတွက် ဖွင့်ဆိုပြီးဖြစ်သွားသည် ။ ထိုသို့သော တိုင်းရေးပြည်ရေးတရားဝင်မှုသည် ဒဏ္ဍာရီလာမူလအစများ ထုံလွှမ်းနေသော ရှေးထီးရိုးမင်းဆက်များနှင့် ရံခါတွင် ချိတ်ဆက်နေပါလိမ့်မည်။

ရှင်ဘုရင်များအား တစ်ခုသို့မဟုတ် တစ်ခုထက်မကသော ပိုင်နက်နယ်မြေ များ ၏ အရှင်သခင်ဟု ရည်ညွှန်းထားရာ ရှင်ဘုရင့်ဘွဲ့အမည်များ သည် ယေဘုယျ အားဖြင့် နယ်မြေဆိုင်ရာကို အခြေချပြခြင်းဖြစ်သည် ။ ထိုနယ်မြေများ တွင် မှီတင်း နေထိုင်လျက်ရှိသော များ စွာသော လူမျိုးများ နှင့် ထိုသို့သော နယ်မြေဆိုင်ရာ ဖွင့်ဟကြေငြာခြင်းသည် သဘာဝကျကျနီးနွယ်နေမည်။

ရှင်ဘုရင့်ဘွဲ့အမည်အရည်များ သည် ရိုးရာအတိုင်းအမွေဆက်ခံ

ထားသော ဘွဲ့အမည်များကို ထင်ဟပ်ထားခြင်းလော၊ နယ်မြေပိုင်ဆိုင်မှု အကိုးအကားများ ဖြင့် အချိန်ကြာမြင့်စွာ တည်ရှိခဲ့ပြီဖြစ်သော အဖြစ်မှန် ကို ထင်ဟပ်ထားခြင်းလော၊ သို့မဟုတ် လတ်တလော တိုက်ပွဲအောင်နိုင် မှုမှတ်တမ်းကို ထင်ဟပ်ထားခြင်းလော ဆိုသည် ကို ရှင်ဘုရင်၏ အတ္ထု ပတ္တိ သို့မဟုတ် အုပ်စိုးမှုကို ဆက်စပ်လေ့လာခြင်း ကသာလျှင် ဖော်ထု တ်နိုင်သည်။ ။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် တော်ဝင်ဘွဲ့အမည်များ သည် သင်္ကေတတန်ဖိုး များကို ဖြတ်သန်းလာကာ ဘုရင့်ရိုက်ရာ၏ တန်ဖိုးကို မြှင့်တင်ပေးသော ၊ ရှင်ဘုရင်များအား အထွဋ်အမြတ်ဖြစ်ခြင်း၊ ထူးကဲသောဘုန်းလက်ရုံး စသော ရောင်ဝါလက္ခဏာများ ဖြင့် ခမ်းနားစေသောဘွဲ့အမည်များ အဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ ။ ထိုသင်္ကေတ တန်ဖိုးများကို အနက်ဖော်လို က်လျှင် ဘာသာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု သို့မဟုတ် ဒဏ္ဍာရီ ဆန်သော အကြောင်းခြင်းရာများ ဖြစ်နေသည်။ ။

ဤသို့ဖြင့် ရှင်ဘုရင့်ဘွဲ့နာမံတော်များ သည် များ စွာသောအခစားဝ င်ခြင်း များကို စကားပြောသည်။ ။ ကန့်သတ်ဘောင်အတွင်းမှ အခြေအ နေများ အတွက် ထိရောက်သောသတင်းကို ဆောင်ကျဉ်းပေးသည်။ ။ လူ ထုနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် ကျင့် သုံးခြင်းဆိုသည် ထက် ထိုဘွဲ့တံဆိပ်နာမံ တော်များ သည် ဘုရင့်ရိုက်ရာ၏ စံချိန်မီ သဘောတရားကို အမှတ်ရစေ သည်။ ။

အလောင်းမင်းတရား၏ ဘွဲ့နာမံတော်တွင် မူ ဘွဲ့အမည်များကို လေ့ လာခြင်း သည် အထူးစိတ်ဝင်စားစရာဖြစ်သည်။ ။ အကြောင်းမှာ အ လောင်းမင်းတရား၏ အမိန့်ပြန်တမ်းနှင့် စာချွန်လွှာများ သည် ကျွန်ုပ် တို့ သိထားသော အစောပိုင်းမြန်မာ ဘုရင်များ ထက် အရေးအသားရှုပ်

ထွေးမှုပိုများ သည် ။ ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံပေးပို့သော အလောင်းမင်းတရား ၏ ရာဇသံစာထဲမှ ဘွဲ့အမည်များ သည် ပဲခူးဘုရင်(ဗညား ဒလ)၊ ထိုင်း ဘုရင်(၁၇၆၀ ခု၊ မတ်လ ၂၅ ရက်)၊ သိန္နီစော်ဘွား(၁၇၅၅ ခု၊ ဇွန်လ ၂၀ ရက်)နှင့် မဒရတ်စ်မြို့ စိန့်ဂျော့ခံတပ်ဘုရင်ခံ သောမတ်စ်ဆောင်ဒါတို့ ထံ ပေးပို့သော ရာဇသံစာများ ထဲမှ ဘွဲ့အမည်များ နှင့် များ စွာဆင်တူ သည် ။ သို့သော် အားလုံးသည် အတိအကျတစ်သဝေမတိမ်း တူညီနေကြခြင်းမဟုတ်။

ဤဆင်တူဖြစ်မှုသည် အခြားအချုပ်အခြာရှင်ဘုရင်များ သို့မဟုတ် အုပ်ချုပ်သူ များကို နှုတ်ခွန်းဆက်ရင်း မိမိကိုယ်တိုင်သည် ၎င်းတို့ နှင့် တန်းတူဖြစ်ကြောင်းကို မိမိဖာသာကိုယ်စားပြုခြင်း ဖြစ်၏။ ဥပမာအနည်းငယ်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဘွဲ့အမည်ကွဲပြားရခြင်းသည် မတော်တဆဖြစ်ခြင်းမဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြနေသည် ။ အလောင်းမင်းတရားသည် သူ့ထံအညံ့ခံစေလိုသော ပဲခူးဘုရင်၊ သိန္နီစော်ဘွား စသော ဒေသတွင်းအုပ်စိုးသူများ ထံ စာရေးရာ၌ စိတ်ဓာတ်ရေးရာတရားဝင်မှုနှင့် သူ၏ အာဏာရယူခြင်းအကြောင်း ဗုဒ္ဓ၏ ဗျာဒိတ်တော်များကို ရည်ညွှန်းရေးသား သွားသည် ။

"ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူလှသော"ဟူသော ခေါင်းစီးကို ရှင်ဘုရင် ၏ အမိန့်ပြန်တမ်းများ ၊ ကြေညာချက် သို့မဟုတ် စာချွန်တော်များအားလုံး၌ ချင်းချက်မရှိတစ်ပုံစံတည်းတွေ့ရသည် ။ ထိုခေါင်းစီး၏ သော့ချက်စကားလုံးမှာ 'ဘုန်း' ဖြစ်၏။ ရှေးဘဝအဆက်ဆက်၏ ချီးကျူးစရာလုပ်ရပ်များကြောင့် ပေါင်းစုရလဒ်အဖြစ်ဆင်းသက်လာသော ရှင်ဘုရင်၏ တန်ခိုးဩဇာဟု ဆိုလိုသည် ။

"ထီးဆောင်းမင်းအပေါင်းတို့ ကို အစိုးရတော်မူသော"ဟူသည့် အ

သုံး အနှုန်းမှာ ရှင်ဘုရင်သည် အခြားဘုရင်ငယ်များ ၏ အထက်တွင် ရှိသော ရှင်ဘုရင်ဟု အတည်ပြုခြင်း ဖြစ်၏။ တော်ဝင်အမှတ်အသားဖြစ်သော ဧရာမထီးဖြူ ကြီးမိုးလျက် ရှင်ဘုရင်တိုင်းခွင်လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို ရည်ညွှန်းလျက် ဘုရင်ငယ်များကို "ထီးဆောင်းမင်း" ၊ တရားဝင်မင်းများ ဟု ခေါ်သည် ။

ထိုရာဇသံရွှေပေရေးသွင်းချိန်၌ အလောင်းမင်းတရား၏ ပိုင်စိုးမှုနယ်မြေများ ကို ဖော်ပြရာတွင် အချို့ကိုပြောင်းလဲပေးဖို့ လိုအပ်သည် ။ ယခုရွှေပေထဲတွင် ပါသော "သုနာပရန္တတိုင်း၊ တမ္ပဒီပတိုင်း" ဆိုသည် မှာ ၁၇၅၂ ခုနှင့် ၁၇၅၅ ခုအတွင်း အလောင်းမင်းတရားကြီး ထိရောက်စွာ ထိန်းချုပ်နိုင်ခဲ့သော မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်း ကို ဆိုလိုသည် ။ ကမ္ဘောဇတိုင်း ရှမ်းစော်ဘွားအချို့ကမူ ၁၇၅၄ ခု၊ မတ်လတွင် အလောင်းမင်းတရားထံ ခိုဝင်ပြီးဖြစ်သည် ။ အစောပိုင်း ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ခြင်း များကိုမူ အသေအချာမှတ်တမ်းတင်မထား။ သို့သော် မြန်မာ့အုပ်စိုးမှုသည် ၁၇၅၉ ခုတွင် အာဏာတည်နေပြီ။

ယနေ့ခေတ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းမှ "လန်န"ဟု သိထားသော ယွန်း ပြည်သည် မြန်မာဘုရင်ခန့်အပ် ထားသော မြို့ဝန်၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်၌ ရှိသည် ။ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းအနောက်ပိုင်းမှ လွဲ၍ ကျန်အောက်မြန်မာပြည်အများ စုကိုမူ ရှင် ဘုရင်လက်လှမ်းမမီဘဲရှိနေဆဲဖြစ်သည် ။

ယနေ့တိုင်မပျက်မယွင်းရှိနေဆဲဖြစ်သော အလောင်းမင်းတရား၏ ရာဇသံ စာများ ထဲတွင် "ပတ္တမြား၊ရွှေ၊ငွေ၊ ကြေး၊ သံ၊ ပယင်း၊ ရတနာတွင်းများ သခင်" ဟူသောဘွဲ့အမည်ကို ပဲခူးဘုရင်ထံပေးပို့သော ရာဇသံစာ၊ သိန္နီစော်ဘွားနှင့် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီထံပေးပို့သော ရာဇသံစာများ

ထဲတွင် သာ တွေ့ရသည်။ ။

မြန်မာသက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်များ သည် သဘာဝသယံဇာတများ ဖြင့် ပြည့်စုံလှ သော ချမ်းသာကြွယ်ဝသည့် တိုင်းပြည်၏ အရှင်သခင်များ ဖြစ်သည်။ ။ ရတနာတွင်း များကို ရှင်ဘုရင်ကိုယ်တိုင် ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းမပြု။ ရတနာတွင်းများ သည် ထိုလုပ်ငန်းဆောင်တာ တွင် ကျွမ်းကျင်သောမိသားစုများ ၊ ရွာများ ၏ လက်ထဲတွင် ရှိနေကာ ၎င်းတို့ က ရှင်ဘုရင်အား အခွန်ပေးဆောင်ရသည်။ ။ ရှင်ဘုရင်သည် "ရတနာတွင်းများ သခင်" ဖြစ်နေခြင်းမှာ အဆိုပါသယံဇာတများကို လှမ်းမီ ကွပ်ကဲနိုင်သောအနေအထားရှိခြင်း၊ ၎င်းတို့ ၏ စီးပွားရေးကို ချုပ်ကိုင်နိုင်သော အနေအထားရှိခြင်းဟူသော သဘောမျိုးသာ ဖြစ်၏။

အောက်မြန်မာပြည်ဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်ရှိလာသော ပထမဆုံးမှတ်တမ်းဝင် အနောက်တိုင်းဧည့်သည် များမှာ အီတလီရတနာကုန်သည်များ ဖြစ်ပြီး မြန်မာပြည် သည် ထိုစဉ်ကတည်းက ပတ္တမြားနှင့် အခြားတွင်းထွက် ကျောက်မျက်များကြောင့် ကျော်ကြားခဲ့သည်။ ။ သို့သော် ၁၉ ရာစုမတိုင်ခင်အထိ မိုးကုတ်နှင့် အခြား ပတ္တမြား တွင်းများ ရှိရာ ဒေသသို့ မည်သည့် တိုင်းခြားသားကိုမှ ဝင်ခွင့်မပေးခဲ့။

ရွှေကိုမူ ဘာသာရေးနှင့် တော်ဝင်ကိစ္စများ တွင် သုံးစွဲရန် သီးသန့်သတ်မှတ် ထားသည်။ ။ တရားဝင်ရွှေတင်ပို့ ခြင်းကို ခွင့်မပြုခဲ့။ ထိုအခါ ရွှေနှင့် ငွေဒင်္ဂါးများကို ၁၉ ရာစုအစောပိုင်းမတိုင်ခင်က မြန်မာပြည်တွင် သွန်းလုပ်ခြင်း မရှိသည် ကို ကျွန်ုပ်တို့ အမှတ်ရကြမည်။ ရှင်ဘုရင်သည် တစ်ဦးတည်း ပို့ကုန်ချုပ်ကိုင်သူ ဖြစ်လောက်သည်။ ။ ယခုဘွဲ့အမည်မှာ တိုင်းပြည်သည် ချမ်းသာကြွယ်ဝပြီး ကုန် သွယ်ရေးအလားအလာကောင်းသော တိုင်းပြည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြလိုရင်းဟု အနီးစပ်ဆုံးအဖြေထု

ကံလာခဲ့သည်။ ။

"ဆင်ဖြူ၊ ဆင်နီ၊ ဆင်ကျား"များ ၏ သခင်ဟူသောဘွဲ့အမည်သည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် ဆင်များ ၏ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ၊ စီးပွားရေးနှင့် စစ်ရေး အသုံးဝင်မှုကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်ပြီး အလေးအနက်ထားစရာ မလိုအပ်လှပေ။ ဆင်များ ၏ အရောင်သည် တိုင်းရင်းဆင်များကို အမျိုးအစားခွဲခြားသော စံများ ထဲမှ တစ်ခု ဖြစ်၏။ ရှင်ဘုရင့်စံသတ်မှတ်မှုကြောင့် မွေးရာပါအဖြူရောင်ဖြစ်သော ဆင်ဖြူများကို ထိုင်းဘုရင်၊ လာအိုဘုရင်၊ မြန်မာနှင့် ရခိုင်ဘုရင်များ အတိုင်း ထက်အလွန် တန်ဖိုးထားခဲ့ကြသည်။ ဆင်ဖြူများ သည် ရှင်ဘုရင်ရိုက်ရာ စံချိန်မီ ကြောင်း သက်သေ ဖြစ်၏။

စိတ်ကူးယဉ်စကြဝတေးမင်းဟူသော ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ ၏ ကိုယ်စားပြုမှုတစ်ခုမှာ "အရိန္ဒမာစကြာရွှေလုံ"ဟူသော ဥပဒေသ ဖြစ်၏။ "အရိန္ဒမာစကြာရွှေလုံရ" ကို တစ်ကမ္ဘာလုံးအားအုပ်စိုးသော စကြဝတေးမင်းဖြစ်လာမည့် သူ၊ ဘုရင်ငယ် များ သည် စကြဝတေးမင်းထံခိုဝင်ဖို့ အသင့်ဖြစ်နေအောင်ထိ ထိုမင်း၏ အာဏာ စက်ဖြန့်ကျက်ထားမည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုမင်းစိုးစံအုပ်ချုပ်ဖို့ ရာ သွေးမြေကျပေး စရာမလိုဟု မှတ်ယူထားသည်။ ။

"အရိန္ဒမာစကြာရွှေလုံရဘုရင်"ကို တိုင်းရေးပြည်ရေးစံနမူနာတစ်ခုဟု နားလည်ထားကြရုံတင်မကသေး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရလည်း ဘုန်းရှင်ကံရှင်လူသားဟူ၍ လောကဓာတ်ဆိုင်ရာ အတိုင်းအတာကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည် ဟု နားလည်ထားကြ သည်။ ။ ထိုသို့သောမင်းမျိုး၏ အမှတ်သင်္ကေတ သို့မဟုတ် ရတနာခုနစ်ပါးထဲ မှ တစ်ပါးမှာ ဆင်ဖြူတော်ဖြစ်သည်။ ။

မြန်မာရှင်ဘုရင်အများ စုသည် ဆင်ဖြူတော်တစ်ကောင်ထက်မက

ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ ကြရာ "ဆင်ဖြူများ ရှင်"ဟူသော ဘွဲ့ကို တရားဝင်သုံးစွဲနိုင်သည်။ အလောင်းမင်း တရားသည် သူ၏ မြောက်များ စွာသော အမိန့်ပြန်တမ်းနှင့် စာချွန်တော်များ ထဲတွင် မိမိကိုယ်ကို ဆင်ဖြူရှင်ဟု ဖော်ပြခဲ့သည်။ ။ "ရတနာဆင်ဖြူများ ၏ သခင်" သို့မဟုတ် "ဆင်ဖြူ၊ ဆင်နီ၊ ဆင်ကျားများ ၏ သခင်" ဟူသောအသုံးအနှုန်းသည် အလောင်းမင်းတရား၏ ဘွဲ့နာမံတော်ထဲတွင် တစ်လှည့်စီပါရှိကြသည်။ ။ ရာဇသံရွှေ ပေထဲတွင် မူ "ဆင်ဖြူ၊ဆင်နီ၊ဆင်ကျားများ ၏ သခင်"ကို သုံးထား၏။

"အရိန္ဒမာစကြာရွှေလုံရ"ဟူသော ဘွဲ့အမည်သည် အိန္ဒိယဒဏ္ဍာရီလာနှင့် သွယ်ဝိုက်ဆက်စပ်နေသည်။ ။ အရိန္ဒမာစကြာရွှေလုံထဲမှ "စကြာ" ဟူသည် အိန္ဒိယဒဏ္ဍာရီလာထဲတွင် မှော်အစွမ်းရှိသော၊ လေထဲတွင် ပျံဝဲနေ သည့် အချပ်အပြား သို့မဟုတ် လည်နေသောဘီးဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိ၏။ ။ မြန်မာပြည်တွင် မူ ရှင်ဘုရင် တိုင်းခွင်လှည့်လည်သောအခါ ရှင်ဘုရင့်ရှေ့မှ သယ်ဆောင်သွားနိုင်သော တော်ဝင် အဆောင်အယောင် လှံတစ်ချောင်း ဖြစ်၏။ ထိုအဆောင်အယောင်ရွှေလုံကို နတ်တို့ ၏ ဘုရင်သိကြားမှ ပေးအပ်ထားသော သဘာဝလွန်လက်နက်ဟု နားလည်ရသည်။ ။

"အရိန္ဒမာစကြာရွှေလုံရ"ဟူသော ဘွဲ့အမည်သည် အလောင်းမင်းတရား ၏ အမိန့်ပြန်တမ်း ရှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းတွင် ပါဝင်သည်။ ။ ထိုဘွဲ့အမည် ထပ်ဖန် တလဲလဲပါဝင်မှုသည် ရှင်ဘုရင်၏ လောကဓာတ်ဆိုင်ရာ တရားဝင်မှုတွင် ထိုဘွဲ့ သည် မပါမဖြစ် အရေးကြီးကြောင်းပြသနေသည်။ ။ "စကြာ"ကို မူလအမည် "အရိန္ဒမာ"နှင့် မကြာခဏ တွဲသုံးထားခြင်းမှာ "အရိန္ဒမာသည် ရှင်ဘုရင်၏ ရန်သူတော်အပေါင်းကို အညံ့ခံလာစေသည်"။

စကြဝတေးမင်း၏ အမှတ်သင်္ကေတများကို ရည်ညွှန်းထားခြင်းများ ရှိနေသည့် တိုင် အလောင်းမင်းတရားသည် မိမိကိုယ်ကို ကြိုတင်ပြဋ္ဌာန်းပြီးသော စကြဝတေး မင်းဟု မြွက်ဟခြင်းမရှိခဲ့။ ဘွဲ့အမည်များ တွင် "စကြဝတေး"ကို အသုံးများ သော အယုဒ္ဓယခေတ်(၁၄-၁၈ ရာစုခန့်)၏ ထိုင်းဘုရင်များ နှင့် ကွဲလွဲစွာ အစောပိုင်း ခေတ်မီမြန်မာနိုင်ငံတွင် မြန်မာလို "စကြဝတေး"ဟူသော အသုံးအနှုန်းကို တွေ့ရခဲ့သည်။

"အာဒိစ္စဝံသနေမင်း၏ အဆက်အနွယ်"ဟူသော အလောင်းမင်းတရား၏ ဖော်ပြချက်သည် ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ စကြာမျိုးရိုးနှင့် မင်းဆက်ချိတ်လိုက်ခြင်းဖြစ် သည် ။ မဆိုင်သော်လည်း ရှင်းလင်းအောင်ဆိုရလျှင် အလောင်းမင်း တရားကြီး အုတ်မြစ်ချခဲ့သောမင်းဆက်၏ သမိုင်းမှတ်တမ်း-ကုန်းဘောင်ဆက်သည် ထိုအသုံး ကို သုံးစွဲခဲ့သည် ။ "နေမင်း" သည် ရှင်ဘုရင်များအား တက်နေဝန်းနှင့် နှိုင်းယှဉ် သော ဥပမာမဟုတ်ဘဲ ဒဏ္ဍာရီလာဘုရင် ပျူစောထီး မွေးဖွားခဲ့ရာတွင် မျိုးအောင်စေခဲ့သော နေမင်း၏ အခန်းကဏ္ဍကို သွယ်ဝိုက်ညွှန်းထားခြင်းဖြစ်သည် ။ ထိုဘွဲ့ အမည်ကို အလောင်းမင်းတရားမှ အခြားဘုရင်များ ထံပေးပို့သော ရာဇသံစာများ ထဲတွင် သာ တွေ့ရပြီး သာမန်အမိန့်ပြန်တမ်း များတွင် မတွေ့ရ။

"ရွှေနန်းရွှေပြာသာဒ်သခင်" ဟူသောဘွဲ့အမည်ကို ပဲခူးဘုရင်၊ သိန္နီစော်ဘွား နှင့် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ထံ ပေးပို့သော ရာဇသံစာများ ထဲတွင် သာ တွေ့ရသည် ။ နက္ခတ်စုံ၍ မြို့တော်အသစ်တည်ထောင်ရာ၌ ကျွန်းသစ်ဖြင့် ဆောက် ထားသော မြန်မာဘုရင်နန်းတော်များကို တစ်စစီဖြုတ်၍ အခြားနေရာတွင် ပြန် လည်တည်ဆောက်ကြသည် ။ နန်းတော်တစ်ခုလုံး သို့မဟုတ် ရွေးချယ်

ထားသော နေရာများ ဖြစ်သည့် သစ်သားတိုင်လုံးများ ၊ ပန်းပုရုပ်များ ၊ ရုပ်တု သို့မဟုတ် ရုပ်ကြွများ တွင် ပါးလွှာသောရွှေပြားများ ကပ်ထား လေ့ရှိသောကြောင့် နန်းတော် သည် အပြင်အဆင်ပိုင်းတွင် ရွှေရောင် တောက်နေသည် ။

မြန်မာပြည်တွင် "ရွှေနန်းရွှေပြာသာဒ်သခင်"ဟူသော ဘွဲ့အမည်ကို အလောင်းမင်းတရားလက်ထက် မတိုင်ခင်က သုံးစွဲခဲ့ကြဟန်မတူ။ အလောင်းမင်း တရားအလွန် နောက်မင်းဆက်များ လက်ထက်တွင် လည်း တွေ့ရခဲ့သည် ။ စဉ်းကူး မင်း(၁၇၇၆-၁၇၈၂၊ အလောင်းမင်းတရား၏ မြေးတော်) လက်ထက်တွင် သာ အမိန့်ပြန်တမ်းအနည်းငယ်၌ တွေ့ရသည် ။

"ရတနာပူရအင်းဝပြည်ကြီးနှင့် တကွ အယုဇ္ဈပူရမည်သော ရတနာ သီဃ် ကုန်းဘောင်ရွှေပြည်ကြီးကို အစိုးရတော်မူသော" ဟူသည့် ဘွဲ့အမည်သည် မင်း နေပြည်တော်နှစ်မြို့ဖြစ်သော ယခင်အင်းဝပြည်ကြီးနှင့် ယခုရှင်ဘုရင်၏ နေပြည် တော်အသစ် ရွှေဘိုကိုယှဉ်တွဲထားလိုက်ခြင်းဖြစ်သည် ။

အင်းဝမြို့၏ ရှေးဟောင်းအမည်မှာ ရတနာပူရဖြစ်သည် ။ အင်းဝသည် အထက် မြန်မာပြည်ထီးနန်း(၁၃၆၄-၁၅၅၅)၏ မြို့တော်ဖြစ်ခဲ့ပြီး နောက်တဖန် သာလွန် မင်း(၁၆၂၉-၁၆၄၈) ကပဲခူးဘုရင်လက်ထဲမှ လွှဲပြောင်းရယူခဲ့ကာ တစ်စုတစ်စည်း တည်းရှိသော မြန်မာတို့ ၏ မြို့တော်ဖြစ်ခဲ့သည် ။ ၁၇၅၂ ခု၊ မတ်လ ၁၁ ရက်တွင် မွန်တို့ လက်ထဲ အင်းဝကျခဲ့ပြီး အလောင်းမင်းတရား၏ တပ်များ ဝင်သိမ်းသော ၁၇၅၄ ခု၊ ဇန်နဝါရီ ၃ ရက်တိုင်အောင် အင်းဝသည် မွန်တို့ ၏ အုပ်ချုပ်ရေးအချက်အချာမြို့ဖြစ်ခဲ့သည် ။

အင်းဝကိုသိမ်းပိုက်ခြင်းသည် မြင့်မားသောအထိမ်းအမှတ်ပင်တည်း။
။ အာဏာ သည် မြန်မာတို့ လက်ထဲ ပြန်လည်ရောက်ရှိ လာပြီဟူသော
သဘောကိုဆောင်သည် ။ သို့သော်ငြား အလောင်းမင်းတရားသည် အင်း
ဝကို သူ၏ မင်းနေပြည်တော်အဖြစ် မရွေးချယ်ခဲ့။ ၁၇၅၄ ခု၊ ဧပြီလတွင်
ရွှေဘို၌ သာ နန်းတည်သည် ။ ရွှေဘိုသည် သူ၏ မွေးဖွားရာဇာတိ မုဆိုး
ဘိုရွာကို အမည်ပြောင်းထားသောမြို့ ဖြစ်၏။ အလောင်းမင်းတရားကြီး
မြောက်ဘက်ကို တရွေ့ရွေ့အာဏာစက်ဖြန့်သော နောင် နှစ်နှစ်တာကာ
လအထိ ရွှေဘိုသည် မင်းတရား၏ ဌာနချုပ်ဖြစ်ခဲ့သည် ။

ရာဇသံရွှေပေထဲတွင် ရွှေဘိုကို 'ရတနာပူရ'နှင့် 'ကုန်းဘောင်'ဟူ၍
ဂန္ထဝင် အမည်နှစ်မျိုးတပ်ထားရာ ကုန်းဘောင်ဟူသည် တောင်ရိုးတစ်ခု
၏ အမည်ဖြစ်ပြီး ထိုအရပ်ကိုညွှန်းဆိုမှုပိုများ သည် ။ ကုန်းဘောင်ကို မ
င်းဆက် အသစ်၏ အမည်အဖြစ် အများ ပြည်သူသုံးစွဲလာခဲ့သည် ။

အလောင်းမင်းတရားအတွက် မူသေသတ်မှတ်ထားသော ဘွဲ့နာမံ
တော် မရှိ ချေ။ ကျွန်ုပ်တို့ ၏ အနုစိတ်လေ့လာခြင်းမှ နေ၍ ရွှေပေထဲမှ
ဘွဲ့အမည်များ သည် အခြားရာဇသံစာများ ထဲမှ ဘွဲ့အမည်များ နှင့် ဆင်
တူယိုးမှားဖြစ်သည် ဟု သာ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူနိုင်သည် ။ တော်ဝင်
ဘွဲ့နာမံတော်များ ၏ ထူးခြားမှုကို မကြာသေးခင်က ပီတာစကီလင်သ
ည် "ရှင်ဘုရင်၏ ထိရောက်သော အကျဉ်းချုံ့ ယူခြင်း"ဟု ဆိုခဲ့သည် ။
ထိုဖော်ပြချက်သည် အလောင်းမင်းတရား ၏ ဘွဲ့နာမံ တော်နှင့် အံဝင်ခွ
င်ကျဖြစ်၍ နေသည် ။

ရှင်ဘုရင်သည် မိမိကိုယ်တိုင်နှင့် အခြားသူများကိုပါချပြလိုသည့် အ
လောင်း မင်းတရားဟူသောပုံရိပ်ကို ဘွဲ့နာမံတော်များက ထင်ဟပ်ပြနေ
ပုံမှာ - တန်ခိုးဩဇာ ကြီးသော၊ စည်းစိမ်ဖြင့်ပြည့်စုံသော၊ နန်းစိုက်ရာမြို့

တော်မှ နေ၍ နယ်မြေပိုင်နက် ကျယ်ဝန်းစွာ အာဏာစက်ဖြန့်ထားသော
ဂုဏ်သတင်းကြီးသည့် ထီးရိုးမင်းဆက် ဟူသည့် ဂုဏ်ဝါများ ဖြင့် ဝင်
စားမွေ့လျော်နေသည့် ဧကရာဇ်တစ်ပါး။

သမိုင်းမှတ်တမ်းထဲမှ အလောင်းမင်းတရား၏ ရာဇသံရွှေပေ

၁၈၂၉ ခုမှ ၁၈၃၁ ခုအတွင်း နန်းတော်တွင်း၌ ညှိနှိုင်းရေးသွင်းစီရင်
ခဲ့သော မှန်နန်းရာဇဝင်ထဲတွင် ရာဇသံရွှေပေထဲမှ စာသားများ ပါရှိခဲ့သ
ည် ။ ၁၈၂၉ ခုတွင် ဘကြီးတော်မင်း(၁၈၁၉-၃၃)သည် ပညာရှိများအား
ရေးသားပြီး သမိုင်းမှတ်တမ်း များကိုအခြေခံကာ ကမ္ပည်းစာသက်သေ
ကိုပါ ထည့်သွင်းဆန်းစစ်ထားသော သမိုင်းမှတ်တမ်းမူ အသစ်တစ်စောင်
ပြုစုရန် အမိန့်ပေးခဲ့သည် ။ မှန်နန်းတော် အနီးတွင် ပညာရှိများ စည်း
ဝေး၍ ရေးသားခဲ့သောကြောင့် ထိုသမိုင်းမှတ်တမ်းကို 'မှန်နန်းရာဇဝင်'
' ဟု ခေါ်သည် ။ ထိုရာဇဝင်သည် မင်းဆက်သမိုင်းကြောင်းကို ၁၈၂၁ ခု
ထိခြုံငုံထားသည် ။

ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံပေးပို့သော အလောင်းမင်းတရား၏ ရာဇသံစာကို
မှတ်တမ်း တင်ထားခြင်းသည် မှတ်တမ်းရေး သွင်းသူများ ၏ မျက်လုံး
ထဲမှ ထိုကိစ္စအရေးကြီး အရေးပါမှုကို အထင်အရှားပြသခြင်းပင်ဖြစ်သ
ည် ။ သို့ရာတွင် မှတ်တမ်းသည် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေး အနိမ့်အမြ
င့်ကိုခြေရာကောက်ရန် သတင်းအချက် အလက်များ မပံ့ပိုး။ ရာဇသံရွှေ
ပေကို အောက်ပါစာပုဒ်ဖြင့် မိတ်ဆက်ထားသည် ။

"ယင်းသောအခါ အင်္ဂလိပ်ကုလားမင်းက သေနတ်လုံပါ သုံးရာ၊
အမြောက် ကြီး ငါးပိဿာဝင် တစ်ဆယ်၊ ကျည်စေ့သေတ္တာ ငါးလုံး၊
ယမ်းစည် ခုနစ်လုံးများ ကို ကပွိတံဇံတာရုတ် တို့ ကိုစေ၍
ပုသိန်သင်္ဘောဆိပ်က သက္ကရာဇ်(၁၁၁၈) တစ်ထောင့်တစ်ရာတစ်ဆယ့်

ရှစ်ခု၊ ကဆုန်လဆန်းခြောက်ရက်နေ့ ရန်ကုန်နန်းတော် သို့ရောက်လာ
၏။ ဘဝရှင်အလောင်းမင်းတရားကြီးဘုရားလည်း အင်္ဂလိပ်မင်းက စေ
ရောက်သည့် သံကုလားတို့ ကို တဲကနွားမျိုးရိက္ခာပေး၍ ကောင်းမွန်စွာ
ကျွေးမွေး ထားပြီးလျှင် ကဆုန်လဆန်းဆယ်ရက်နေ့ ရာဇသံစာ ပေးအ
ပ်၍ ပြန်စေသည် ။ ရာဇသံစာကား ..."

ဒိုင်ယာ/အင်ဒါစန်သံအဖွဲ့အကြောင်း ရေးသွင်းသူများ ၏ ရှင်းလင်း
ချက်မှ သတိပြုစရာတစ်ခုမှာ - ဒိုင်ယာနှင့် အင်ဒါစန် နှစ်ဦးလုံးသည် ကျွ
န်ုပ်တို့ သိထား သရွေ့ ဘေကာသံအဖွဲ့ မပြီးပြတ်ခဲ့သောကိစ္စကို ပြီးပြတ်
အောင်ဆောင်ရွက်ရန် ဘရွတ်ခံမှ စေလွှတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည် ။ မှတ်
တမ်းထဲရှင်းပြထားပုံမှာ ဒိုင်ယာ နှင့် အင်ဒါစန်သည် အလောင်းမင်းတ
ရားအား လက်နက်နှင့် ခဲယမ်းမီးကျောက် ဆက်သရန် အင်္ဂလိပ်မင်းက
စေလိုက်ခြင်းဖြစ်နေ၏။ ဤသို့ဖြင့် ထိုမှတ်တမ်းသည် ရှင်ဘုရင်၏ သ
ဘောထားကြီးမှု၊ တိုင်းခြားဧကရာဇ်တစ်ပါးနှင့် ရင်းနှီးသော ဆက်ဆံ
ရေးရှိမှုတို့ ကို မီးမောင်းထိုးပြရန်ရည်ရွယ်သည် ။

မှန်နန်းရာဇဝင်ကို အင်္ဂလိပ်-မြန်မာပထမစစ်ပွဲ(၁၈၂၄-၆) ပြီးဆုံး
ကာစတွင် ပြုစုခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း အာရုံသွင်းထားမည်ဆိုလျှင် သမိုင်းမှ
တ်တမ်းတင်သူများ ဖော်ပြခဲ့သည် မှာ လက်ရှိအခြေအနေနှင့် မတူစွာ မြ
န်မာဘုရင်သည် အင်္ဂလိပ်မင်း ထံမှ ထောက်ခံမှု၊ အသိအမှတ်ပြုမှုတို့ ကို
လက်ခံရယူခဲ့သော အနေအထားရှိခဲ့ ကြောင်းပင်။

အလောင်းမင်းတရား၏ အခြားအမိန့်တော်ပြန်တမ်းများ ၊
စာချွန်လွှာများ နှင့် အတူ ရာဇသံရွှေပေနှင့် အခြား ရာဇသံစာသုံးစောင်
ကို ထန်းရွက်ပေါ်တွင် မိတ္တူကူးထားခဲ့ကြသည် ။ ထိုသို့သော အုပ်ချုပ်
ရေးပိုင်းစာအဆက်အသွယ်ကို ထိန်းသိမ်းပြုစုခြင်းသည် ရှင်ဘုရင်၏ နိ

င်ငံရေးအမွေကို နောင်လာနောက်သား များ အတွက် ထိန်းသိမ်းထား ခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ရာဇသံရွှေပေနှင့် အခြားစာသုံးစောင်၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်မူများကို ထိုစာ များ ဟိုင်းကြီးကျွန်းသို့(ထိုမှ တစ်ဆင့် မဒရတ်စ်သို့) မပို့ခင်က တည်းက ရန်ကုန် တွင် ပြင်ဆင်ထားပြီးဖြစ်ခဲ့ပုံရသည် ။ ထိုလုပ်ငန်းကို မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်နှစ် ဘာသာတတ်ကျွမ်းသော ဥရောပသား၊ သို့မဟုတ် အာမေးနီးယန်းစကားပြန်၏ အကူအညီဖြင့် လုပ်ခဲ့ရနိုင်သည် ။ ဘာသာပြန်မူများ သည် မူရင်းရာဇသံစာများ နှင့် အတူ မဒရတ်စ်သို့၊ ထိုမှ တစ်ဆင့် လန်ဒန်သို့ တစ်ပါတည်း ပါသွားကြပြီး အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီမှတ်တမ်းထဲတွင် ဖိုင်တွဲခံခဲ့ကြရသည် ။ မူရင်းရာဇသံရွှေ ပေကမူ ဂျော့ဘုရင်-၂ ၏ လက်ထဲကျန်ရစ်သည် ။

၁၈၅၅ ခုတွင် အင်းဝနန်းတော်သို့စေလွှတ်ခံရသော အာသာဖဲရားသံအဖွဲ့ အကြောင်း ရေးသားချက်ထဲတွင် ဟင်နရီယူသည် ရာဇသံရွှေပေရှိ ခွဲကြောင်း ဝန်ခံထားသည် ။ ထိုအချိန်က မူရင်းရာဇသံရွှေပေ ဘယ်ရောက်နေမှန်း သိသူ မရှိကြ။

မဒရတ်စ်တွင် ရာဇသံစာလေးစောင်၏ ဘာသာပြန်မူများကို သားရေဖုံးစာအုပ် ကြီးများ ထဲမှ တစ်အုပ်တွင် ကူးရေးထားကြသည် ။ ထိုစာအုပ် ၁၂၀ ကြီးမ ၂၀၀ မှာ စိန့်ဂျော့ ခံတပ်အစိုးရမှ အခြားဒေသတွင်းအာဏာရှင်များ ထံ ပေးပို့သောစာများ ၊ တိုင်းပြည် ၏ စာအဆက်အသွယ် ပေးစာပြန်စာများကို အင်္ဂလိပ်မူဖြင့်ရေးသားထားသော စာအုပ်ကြီးများ ဖြစ်သည် ။ ၁၇၄၈ ခုမှ ၁၇၅၇ ခုထိ၊ တိုင်းပြည်၏ စာအဆက် အသွယ်ကို မဒရတ်စ်ရှိအစိုးရပုံနှိပ်တိုက်မှ ၁၉၀၈ ခုမှ ၁၉၁၃ ခုအတွင်း၌ ပုံနှိပ်ခဲ့သည် ။ ပဲခူးဘုရင်နှင့် ခေတ်ပြိုင်စာအဆက်အသွယ်

ယ်များ ပါရှိသော ထိုအဖိုး တန်စာအုပ်များကို မြန်မာပြည်၏ ကိုလိုနီခေတ် သမိုင်းရေးဆရာများကမူ အာရုံစိုက် ခြင်းမရှိကြ။

အာသာဖဲရားသည် ၁၈၈၃ ခုတွင် "မြန်မာပြည်သမိုင်း" စာအုပ်ကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ပထမဆုံးထုတ်ဝေခဲ့သည် ။ အလောင်းမင်းတရား၏ အုပ်စိုးမှုနှင့် အင်္ဂလိပ်တို့ နှင့် ဆက်ဆံရေးအပေါ် အာသာဖဲရားသည် နောင်ကိုလိုနီ ခေတ်သမိုင်း ဆရာများ ထက် ပိုပြီးမျှတသောအမြင်ရှိသည့် တိုင် ရာဇသံရွှေပေအကြောင်း စာအုပ် ထဲဘာမျှမပါခဲ့။

ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့တို့ ဘက်မှ အမြင်နှင့် ရေးထားသော ဂျီအီးဟာဗေး၏ "မြန်မာ ပြည်သမိုင်း"(၁၉၂၅) စာအုပ်ထဲတွင် လည်း ရာဇသံရွှေပေအကြောင်းမပါ။ ၎င်း တို့ နှစ်ဦးစလုံးသည် ရာဇသံရွှေပေအကြောင်း သိခဲ့ကြသည့် တိုင် ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံပေးပို့ခဲ့သောထိုစာကို အရေးကြီးသမိုင်းဝင်စာတစ်စောင်အဖြစ် မမှတ်ယူခဲ့ကြ။

ထိုဗြိတိသျှတို့ ဘက်မှ လျစ်လျူရှုမှုကို Alexander Dalrymple ၏ "အရှေ့ တိုင်းမာတိကာ"စာအုပ်တွင် အစပြန်ရှာ၍ ရနိုင်သည် ။ ထိုစာအုပ်ထဲတွင် ၁၈ ရာစုအလယ်ခေတ်၊ မြန်မာပြည်တွင်းအရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှု အကြောင်း ကိုယ်တွေ့ပြောဆိုချက်များ မနည်းမနောပါရှိသည် ။ "အရှေ့တိုင်း မာတိကာ" စာအုပ်ထဲတွင် ၁၇၅၇ ခုစာချုပ်၏ ဘာသာပြန်မူပါရှိသော်လည်း ရှင်ဘုရင်၏ အထင်ရှားဆုံး ရာဇသံအကြောင်းဘာမျှမပါ။

၁၇၉၁ ခု၊ "အရှေ့တိုင်းမာတိကာ" ၏ ထုတ်ဝေခြင်းနောက်ခံမြင်ကွင်းသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းကိစ္စပေါ်ပေါက်ပြီး နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်အကြာ မြန်မာပြည်အပေါ် စိတ်ဝင်စားမှု ပြန်လည်ဆန်းသစ်လာခြင်းနှင့် ချိတ်ဆက်နေနိုင်သည် ။ ၁၈ ရာစု၏ နောက်ဆုံးဆ

ယ်စုနှစ်တွင် ကုမ္ပဏီသည် မြန်မာဘုရင်နှင့် ပြန်လည်ဆက်သွယ် လိုသောအခါ ကုမ္ပဏီ၏ မိမိကိုယ်ကိုယုံကြည်စိတ်ရှိသော ခေါင်းဆောင်များက အစောပိုင်းအဖြစ်အပျက်ကို ဝေဖန်ရေးအမြင်ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲချင်ခဲ့သည်။ ။

၎င်းတို့ က Dalrymple အား ပတ်သက်ရာပတ်သက်ကြောင်း အထောက်အထားများကို လိုက်လံစုစည်းစေသည်။ ။ Dalrymple သည် ၁၇၅၃ ခု၌ မဒရတ်စ် ကောင်စီတွင် အတွင်းရေးမှူးဖြစ်လာခဲ့ကာ ဗြိတိသျှတို့ ဘက်မှ ထိပ်သီးခေါင်းဆောင်များ နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအများအပြားကို လူချင်းသိခဲ့သည်။ ။

Dalrymple ၏ "မာတိကာ"သည် အထွေထွေအထောက်အထားများ ပေါင်းချုပ်အဖြစ် အလွန်အမင်းအသုံးဝင်ခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် သမိုင်းရေး ဆရာများ သည် ထိုစာအုပ်ကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခဲ့သည်။ ။ ထိုစာအုပ်သည် ပြည့်စုံသောစာအုပ်ဆိုသည် ထက် အင်္ဂလိပ်တို့ ဘက်မှ ပျက်ကွက်မှုနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် အားနည်းမှုအပေါ် အမြင်ဖော့ထားသော အထောက်အထားရွေးချယ်စုစည်းမှု စာတစ်အုပ်သာဖြစ်သည် ကို ဤအချိန်ထိ မည်သူမှ ထောက်မပြခဲ့။

အဆိုးရွားဆုံးသမိုင်းမှတ်တမ်းတင်ခြင်း

ဒီဂျီအီးဟောနှင့် ကိုလိုနီရေးသားချက်တို့ ၏ အမွေ

၁၈ ရာစုခေတ်လယ် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေးအကြောင်း လေ့လာထားသည့် "ဟိုင်းကြီးကျွန်းအဖြစ်ဆိုး" စာအုပ်ကို ဒီဂျီအီးဟော ထုတ်ဝေလိုက်သောအခါ ရာဇသံရွှေပေအကြောင်း သတင်းပြန့်သွားခဲ့သည်။ ။ ဒီဂျီအီးဟော၏ စာအုပ်ခေါင်းစဉ်သည် ဒွိဟဖြစ်စရာကောင်းနေသည်။ ။ သမိုင်းရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် ဟိုင်းကြီးကျွန်း၏ "အဖြစ်ဆိုး"ဟူသ

ည် နေရာဒေသအားသာချက်အပေါ် အင်္ဂလိပ် တို့ နားလည်မှုလွဲမှားရာမှ အခြေစိုက်နေထိုင်ခြင်းအားဖြင့် အမြတ်ထွက်အောင် စွန့်စားခဲ့သောလုပ်ရပ်- ထိုလုပ်ရပ်ကျရှုံးခြင်းဟု မြင်ရသည်။ ။

ငါးနှစ်တာကာလအတွင်း ထိုအခြေချစီမံကိန်းသည် တရားဝင်အသိအမှတ် ပြုမှုမရခဲ့။ နောက်ဆုံးတွင် ကုမ္ပဏီသည် ကိုယ့်နည်းကိုယ့်ဟန်ဖြင့် တရားဝင်ခွင့်ပြု ချက်ရခဲ့သည့် တိုင် စာချုပ်ထဲမှ ထွက်ရန် လက်တွေ့ကျကျ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ။ ဟော သည် အဖြစ်မှန်များကို ဆောင်ကျဉ်းယူလာမပြဘဲ စာဖတ်သူများ ၏ အာရုံကို ဟိုင်းကြီးကျွန်း အခြေစိုက်မှုပိတ်သိမ်းရန် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ ဆုံးဖြတ်ပြီး နှစ်နှစ်ခွဲအကြာ ၁၇၅၉ ခု၊ အောက်တိုဘာလတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော လူမဆန်သောဖြစ်ရပ်ဆီ ဆွဲခေါ်လာခြင်းအားဖြင့် ဇာတ်လမ်းကို တဖြည့်မြည့်ဖြစ် အောင် လုပ်ခဲ့သည်။ ။

မှန်ပါသည်။ ။ ဟော၏ ရေးသားချက်သည် နာလံမထူနိုင်လောက်အောင် ပဲ့တင် ရိုက်ခဲ့သည်။ ။ ဟော၏ ဇာတ် လမ်းပမာကြောင့် မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ဤမဖြစ် စလောက်အပိုင်းသည် ခိုင်မာစွာအမြစ်တွယ်ခဲ့ပြီး ဇာတ်လမ်း၏ များ စွာ ထင်ရှား သောကဏ္ဍများ လောင်းရိပ်မိခဲ့သည်။ ။ ဗြိတိသျှတို့ ၏ အရပ်ဆိုးသောဇာတ်လမ်းကို အဆုံးတွင် မြန်မာတို့ ၏ လူမဆန်သောလုပ်ရပ်အဖြစ် ဟောသည် မလျော် ကန်လောက်အောင် ပုံပြောင်းပေးခဲ့ရာ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ မအောင်မြင်သော စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆုံးဖြတ်ချက်များ လုံးလုံးမှောင်ကျသွားခဲ့သည်။ ။

အခြေတည်စနယ်ချဲ့အရေးအသားနှင့် အရှေ့တောင်အာရှအကြောင်း အနောက် တိုင်းကိုလိုနီအရေးအသားများ ထဲတွင် သမိုင်းအစဉ်အလာများကို မြန်မာဘုရင် ၏ လူမဆန်သော သ

ဘာဝမှ ရှာဖွေဖို့ လိုအပ်လာသောအခါ "ဟိုင်းကြီးကျွန်း လူသတ်ပွဲ" ဟု ခေါ်လေ့ရှိသည့် ထိုဖြစ်ရပ်သည် တိုက်ရိုက်ကိုးကားစရာ ဥပမာ များ ထဲမှ တစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။ ။

"ဥရောပနှင့် မြန်မာပြည်" (၁၉၄၅)ဟူသော သူ၏ စာအုပ်ထဲတွင် ဟော သည် ရာဇသံရွှေပေအကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သလို ဒေါ်ရော်သီဝုဒ်မန် သည် လည်း သူမ၏ "မြန်မာပြည်တည်ထောင်ခြင်း" (၁၉၆၂)စာအုပ်ထဲ တွင် ရာဇသံအ ကြောင်းထည့်သွင်းရေးထားသည်။ ။ သို့ရာတွင် ရာဇသံ စာလူသိထင်ရှား ထုတ်ပြန် ကြေညာခြင်းသည် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံ ရေးအပေါ် မျှတစွာကောက်ချက် ချရန်၊ သို့မဟုတ် အလောင်းမင်းတရား ၏ သံတမန်ရေးရာကို ပိုကောင်းမွန်စွာ သုံးသပ်နိုင်ရန် လမ်းခင်းမပေးနိုင် ခဲ့။

ဟော၏ အရေးအသားသည် ဆန့်ကျင်ဘက်ပင်ဖြစ်နေသေးသည်။ ။ ကုန်းဘောင် ခေတ်နှောင်း ရှင်ဘုရင်များ ၏ အုပ်စိုးမှုကဲ့သို့ အလောင်းမ င်းတရား၏ အုပ်စိုးမှုအပေါ် မကောင်းသောအမြင် မသိမသာစိမ့်ဝင်နေခဲ့ သည်။ ။ "ဟိုင်းကြီးကျွန်းအဖြစ်ဆိုး" ကို ငှပ်နေသည့် အဓိပ္ပာယ်ပေါ်အော င်ဖတ်ရှုလျှင် ရှင်ဘုရင်အပေါ် ဟော၏ အမြင် မကောင်းမှုသည် မကြာခဏပေါ်ပေါက်လာသည်။ ။

ဟော၏ နောက်ပိုင်းထွက်ရှိသော စာအုပ်များ သည် စေ့စပ်သေချာမှု လျော့ နည်းလာ၏။ ဥပမာ သူ၏ "မြန်မာပြည်"(၁၉၅၀)ဟူသောစာအုပ် တွင် လက်စတာ အခစားဝင်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ရေးသားထားခဲ့ပုံမှာ -

"ညွှန်ကြားထားသည့် အတိုင်း လက်စတာသည် စာချုပ်ကိစ္စလျှော က်ထား သည်။ ။ ထိုအခါရှင်ဘုရင်က အင်္ဂလန်မှ ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ ရွှေ အစစ်ပေလွှာ ရေးသားပေးပို့ထားခြင်းသည် လုံလောက်သောအာမခံချ

က်ဖြစ်ကြောင်း မိန့်တော် မူ၏။ စကားအချေအတင် အနည်းငယ်ပြောကြပြီးနောက် ရှင်ဘုရင်သည် အကယ်၍ သာ စာချုပ် ကိစ္စ လက်စတာ ဆက်လက်အရေးဆိုနေပါက သူလိုက်လျောမည့် အကြောင်း ခပ်ပေါ့ပေါ့မိန့်ကြားခဲ့သည် ။"

လက်စတာနေစဉ်မှတ်တမ်းကို စေ့စေ့စပ်စပ်ဖတ်ရှုလျှင် သံအဖွဲ့မှ အရေးဆိုခဲ့ သည် မှာ ဗြိတိသျှတို့ အမြင်တွင် စာတစ်စောင်နှင့် စာချုပ်တစ်စောင် မတူကွဲပြား ကြောင်းပင်။ ရှင်ဘုရင်သည် သူ့အားခပ်ပေါ့ပေါ့မိန့်ကြားခဲ့သည် ဟု ရေးမထား။ လက်စတာ အခစား မဝင်ခင်ကတည်းက ညှိနှိုင်းလိုက်လျောရန် ရှင်ဘုရင်ဆုံးဖြတ် ပြီးသားဖြစ်သည် မှာ ရှင်းလင်းပါသည် ။

Outline of Burmese History (၁၉၂၉)ထဲတွင် ဂျီအီးဟာဗေး ရေးထားခဲ့သည် မှာ "၁၇၅၇ ခု၌ သဘောတူစာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးရန် အင်္ဂလိပ်တို့ က ဒုဗိုလ်လက်စတာကို စေလွှတ်သောအခါ အလောင်းမင်း တရားကြီး ဝမ်းမြောက် တော်မူခဲ့သည် ။ စာချုပ်အရ အင်္ဂလိပ်တို့ ဘက်မှ နှစ်စဉ်အမြောက်တစ်လက် ဆက်သမည် ..." ဟူ၏။ ဟောကမူ စံချိန် မီရာဇဝင်ဟု မှတ်ယူထားကြသော သူ၏ အရှေ့တောင်အာရှသမိုင်းစာအုပ်ထဲတွင် အလောင်းမင်းတရားအား ကုမ္ပဏီ နှင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရန် အလွန်အမင်းဝန်လေးသူအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့သည် ။

ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံပေးပို့သော ရာဇသံစာနှင့် ပတ်သက်၍ ဟောရေးသား ထားပုံမှာ -

"ရန်ကုန်တွင် ဒုဗိုလ်ချုပ်ချုပ်ချိန်းနှင့် ဒေါက်တာဝီလျံအန်ဒါစင်တို့ မင်းတရား ထံအဖူးမြော်ရောက်ခဲ့ပြီး သဘောတူညီချက်ရခဲ့သည် ။ စစ်သုံးပစ္စည်းများ အတွက် အပြန်အလှန်အားဖြင့် ရှင်ဘုရင်သည် ဟိုင်းကြီး

ကျွန်းအခြေစိုက်နေထိုင်မှုကို အသိ အမှတ်ပြုပြီး ပုသိမ်တွင် စက်ရုံဆောက်ရန် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ။ ထိုအကြောင်းခြင်းရာ များကို ရာဇသံစာဖြစ်သော ရွှေပေပေါ်တွင် မှတ်တမ်းတင်ကာ အင်္ဂလန်မှ ဘုရင်ထံ လိပ်မူခဲ့သည်။ ။ သာမန်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ကုမ္ပဏီမျှသာ ကိုယ်စားပြုထား သော မဒရတ်စံဘုရင်ခံနှင့် ပတ်သက်ရန် အလောင်းဘုရားအဖို့ ဂုဏ်ငယ်လေသည်။ "

အမှန်မှာ ဒိုင်ယာနှင့် အန်ဒါစင်တို့ သည် မင်းတရားထံမှ သဘောတူညီချက် မရခဲ့။ ၎င်းတို့ သည် ရှင်ဘုရင်အား ဘေကာစာချုပ်ထပ်မံလျှောက်ထားခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ။ ၎င်းတို့ သည် ရှင်ဘုရင်အား ဘေကာစာချုပ်ထပ်မံလျှောက်ထားခြင်း သာဖြစ်သည်။ ။ သူတို့ အားပေးအပ်သော ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံရာဇသံစာမှာ သဘော တူညီချက်မဟုတ်ဘဲ ပုသိမ်မြေကွက်အကြောင်း ရေးထားခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ဟိုင်းကြီးကျွန်းကိစ္စမပါသလို စစ်သုံးပစ္စည်းအကြောင်း အလျင်း မပါရှိခဲ့။ နောက် ဆုံးစာကြောင်းထဲမှ ရမ်းသမ်းစွပ်စွဲထားသော အလောင်းမင်းတရား၏ အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီနှင့် ပတ်သက်ရာတွင် မောက်မာထောင်လွှားမှုဟူသည် အထောက်အထား မရှိ။ မသက်ဆိုင်။

အစောပိုင်းအင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဆက်ဆံရေးအကြောင်း ဒီဂျီအီးဟော၏ ရေးသား ချက်သည် ဗြိတိသျှနှင့် ကုန်း ဘောင်မင်းများ ၊ အထူးသဖြင့် အလောင်းမင်းတရား၏ သားတော် ဘိုးတော်ဘုရား(၁၇၈၁-၁၈၁၉)နှင့် ဆက်ဆံသော အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံ၍ ပြန်တွေးယူ၊ ဘက်လိုက်ထားသော ရေးသားချက်များ ဖြစ်၏။ မှန်သည်။ ။ အလောင်းမင်းတရားသည် မိမိကိုယ်ကိုအလွန်အကျွံ ယုံကြည်စိတ်ချမှုရှိသည်။ ။ သူ့ထံအခစားဝင်ချိန်များ တွင် သူ၏ စစ်ရေးအောင် နိုင်မှုများ အကြောင်း ဝံ့ကြွားလိုဟန်ရှိခဲ့သည်။ ။ သို့ရာတွင် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီသံအဖွဲ့အပေါ် မောက်

မာမှုတစ်စုံ တစ်ရာ ပြသခဲ့ကြောင်း အထောက်အထားရှာမတွေ့ချေ။

၁၉၆၀ ခုများက ရေးသားခဲ့သော သမိုင်းဆရာ ဒေါ်ရော်သီဝုဒ်မန်သည် အလောင်းမင်းတရား၏ စေ့စပ်ဆွေးနွေးရန် စိတ်အားထက်သန်မှုကို အသေ အချာဂရုစိုက်မိပြီး ဟောနှင့် ဆန့်ကျင်စွာရေးသားခဲ့သည် ။ ၁၇၅၇ ခု၊ အင်္ဂလိပ် တို့ ၏ စာချုပ်ကို နောက်ဆုံး၌ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ခြင်းသည် ရှင်ဘုရင်၏ စိတ်ထက် သန်မှုကို ပြနေသည့် တိုင် ဟောသည် ထိုလုပ်ရပ်ကို ရှင်ဘုရင်၏ မျက်လုံးထဲတွင် "ပြိုင်ဘက်ကင်းသော... တင်စီးသောလုပ်ရပ်"ဟု သရုပ်ဖော်ခဲ့သည် ။ ထို့နောက် ဟောသုံးသပ်ခဲ့ပုံမှာ "စာချုပ်စာတမ်းများ အပေါ် လုံးလုံးအထင်သေးခြင်းကို ပြသရန် ဖြစ်ကတတ်ဆန်း လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ခြင်းသည် သံသယဖြစ်စရာ မလိုအောင် အလောင်းဘုရား တမင်လုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။"

ဟောသည် ဖြစ်ရပ်မှန်များကို ပုံပျက်ပန်းပျက်ဖြစ်အောင် လုပ်ခဲ့သော သမိုင်း ရေးဆရာ မဟုတ်သော်လည်း သူ၏ အလောင်းမင်းတရား အပေါ် မကောင်းသော အမြင်ဖြင့် ဘက်လိုက်ရေးသားခဲ့ခြင်းသည် သူ၏ စာဖတ်ပရိသတ်များ အတွက် ဒွိဟဖြစ်စရာ၊ မဝီသမရှင်းလင်းသော ရှင်ဘုရင့်ပုံရိပ်ကို ချန်ရစ်ခဲ့သည် ။ ၁၇၅၅ ခုတွင် ဗြိတိသျှကုန်သည် အများအပြားတို့ ၏ သစ္စာမဲ့မှုကြောင့် ရှင်ဘုရင်အမျက် ထွက်ခဲ့သည် မှာ မှန်သည် ။ သို့သော် ရှင်ဘုရင်သည် ဘရွတ်ခံနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်နှင့် သန်လျင်မှ အဖြစ်အပျက်များ ရှိနေသည့် တိုင်ဘေကာ ပေးသောကတိကို ယုံကြည်တော်မူရန်ကိုလည်းကောင်း သိသိသာသာ အသင့်ရှိနေခဲ့၏။

၁၇၅၅ ခု၊ ဒီဇင်ဘာ၊ မွန်တို့ ၏ သန်လျင်ကိုတိုက်သော နောက်ဆုံးအကြိမ် မအောင်မြင်သောတိုက်ပွဲတွင် ဗြိတိသျှသင်္ဘောသုံးစ

င်းကို အတင်းအကျပ်ဝင် တိုက်ခိုင်းသော "အာကော့ကိစ္စ"ဟု ဟော အမည်တပ်ထားသည့် ဖြစ်ရပ်ကို ဟော သည် ကွက်၍ ရွေးထုတ်ခဲ့သည်။ ။

"ထိုကိစ္စသည် အလောင်းဘုရား၏ စိတ်ထဲ တံဆိပ်ခတ်ခဲ့သည်။ ။ ရှင်ဘုရင့် ရင်ထဲ အင်္ဂလိပ်တို့ အား အယုံအကြည်မဲ့စိတ် တိတ်တဆိတ်မွေးဖွားနေခဲ့သည်။ "

နောင်အခါများ အဖို့ ဤအချက်မှန်ကန်နိုင်သည်။ ။ သို့သော် ၁၇၅၆ ခု၊ မေလ ကဲ့သို့သော ရှင်ဘုရင်သံတမန် ရေးရာအဖွင့်နိဒါန်းပျိုးနေချိန်တွင် ထိုသို့သော ဝေဖန်တိကျပြခြင်းသည် မှန်ကန်ဖို့ ခဲယဉ်းသည်။ ။ ၁၇၅၅ ခု၊ ဒီဇင်ဘာ ဖြစ်ရပ် အပေါ် ရှင်ဘုရင်၏ ရုတ်ချည်းတုံ့ပြန်ပုံကို ကျွန်ုပ်တို့ အစရှာမရခဲ့။ ပုသိမ်တွင် အခြေချနေထိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ဘရွတ်ခံနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးခြင်းများ သည် အောက်တိုဘာတွင် ဘေကာပြန်ရောက် လာပြီးနောက်ပိုင်း တုံ့ဆိုင်းခြင်းမရှိခဲ့။ ရှင်ဘုရင့်အမြင်တွင် ကျွန်ုပ်တို့ သိထားသော ရာဇသံစာလေးစောင်ပေးပို့ခြင်းဖြင့် ကိစ္စဝိစ္စများ ပြီးစီးခဲ့သည်။ ။

အလောင်းမင်းတရားသည် "စာချုပ်စာတမ်းများ အပေါ် လုံးလုံးအထင်သေး သည်။ " ဟု ဟောထင်မြင်ခဲ့ပုံကို ဟောသည် ရှင်းပြခြင်းအလျဉ်းမရှိခဲ့။ ထို့ပြင် စာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းကို "တင်စီးသောလုပ်ရပ်" အဖြစ် အဘယ်ကြောင့် ဟောယူဆခဲ့သည် ကိုလည်း ရှင်းပြမထား။ သမိုင်းမှတ်တမ်းအစဉ်အတိုင်းရှိသော ဖြစ်ရပ်များ သည် ဟော၏ ရေးသားချက်နှင့် ခြားနား၍ နေသေးသည်။ ။ ၁၇၅၆ ခုတွင် ပုသိမ်၌ ဟိုးပြဿနာရှာခဲ့သည့် တိုင်၊ ဂျော့ဘုရင်-၂ နှင့် ကုမ္မဏီထံ ရာဇသံ စာများ ပေးပို့ပြီး တစ်နှစ်ကျော်ကြာသည် အထိ အကြောင်းပြန်ခြင်း အသိအမှတ် ပြုခြင်း မရခဲ့သည့် တိုင် အလောင်းမင်းတရားသည် ၁၇၅၇ ခုတွင် စာချုပ် လက်

မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ ။

ဟော၏ ဘဝင်ကျစရာမရှိသော ရေးသားချက် နောက်ဆုံးဥပမာတစ်ခုမှာ ၁၇၅၉ ခု၊ အောက်တိုဘာ၊ ဟိုင်းကြီးကျွန်းတိုက်ခိုက်ခံရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများ နှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ။ "ဟိုင်းကြီးကျွန်းဦးစီးမှူးသည် မွန်သူပုန်တို့ အား ကူညီပံ့ပိုးနေ ပြီဖြစ်ကြောင်း အာမေနီယံလူမျိုး မင်းမှုထမ်းသည် ရှင်ဘုရင့်အား ကောလာ ဟလတစ်ခုတီးတိုး ပြောခဲ့သည်။" ဟု ဟောရေးသားထားသည်။ ။ ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့ သည့် အတိုင်း ထိုကိစ္စသည် ကောလာဟလတစ်ခု မဟုတ်ခဲ့။ မွန်တို့ အား ဒုဗိုလ် ကလေးဟု ပံ့ပိုးခဲ့ခြင်းကို သက်သေဖြင့်အတည်ပြုခဲ့ပြီး နောင်သော်အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများကိုယ်တိုင် ပြင်းထန်စွာဝေဖန်ခဲ့သည်။ ။

မြန်မာပြည်မှ သမိုင်းရေးဆရာများ သည် အနောက်တိုင်းအမြင်ကို ပယ်ချခြင်း အားဖြင့် မြန်မာ့သမိုင်းအပေါ် ကိုလိုနီတို့ ၏ ရေးသားချက်ကို အပေါ်ယံကြော ခွာပြလာခဲ့ကြသည်။ ။ သို့ရာတွင် မြန်မာပြည်၏ ကိုလိုနီခေတ်နောက်ပိုင်း ပညာ အရည်အသွေးသည် မည်မျှကြွေးတင်ခဲ့သနည်း။ ကျွန်ုပ်ပြုခြင်းမခံရဘူးဆိုလျှင် ကုန်းဘောင်မင်းများ အကြောင်း ထိုသို့သောကိုလိုနီအရေးအသားများကို သာဓက များ စွာဖြင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြနိုင်သည်။ ။

ဒေါက်တာသောင်း၏ "မင်းတုန်းမင်းခေတ်မြန်မာ့ထီးနန်း" (၁၉၅၉) ဆောင်းပါးတွင် စာရေးသူသည် မူရင်းစာ၏ ဟန်ကို ရေးရမည့် အစား ရှေးခေတ် သုံးအင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်မှု၏ ရေးဟန်ကို အဓိပ္ပာယ်ပြန်ကောက်ထားပုံသည် မူရင်းစာ ကို တစ်လုံးချင်းစီ လုံးကောက်ဘာသာပြန်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ရာဇသံစာ ရေးဟန်၏ 'အတိသယဝုတ္တိအလင်္ကာ' နှင့် 'စကားနုစကားယဉ်'များကို အသား ပေးထားကာ ၎င်းတို့ သည် "

အာဏာကိုဝင့်ကြွားပြခြင်း"နှင့် "မြန်မာ့ သက်ဦးဆံပိုင်ရှင်ဘုရင်၏ ပကတိစရိုက်" ကို ညွှန်ပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း နိဂုံးချုပ် ထားသည်။ ။

ထူးကဲသော်လည်း ပဝေသဏီခေတ်စကားအသုံးအနှုန်းများ ပါရှိသည့် တိုင်းပြည်၏ အကြီးမြတ်ဆုံးရှင်ဘုရင်များ ထဲမှ တစ်ပါး အမိန့်ပေးခဲ့၍ ရာစုခေတ်၏ အကျော်အမော် စာဆိုတော်များ ထဲမှ တစ်ဦး ရေးသားခဲ့သော ဤရာဇသံစာအပေါ် မြန်မာစာရေးဆရာတစ်ဦး အဓိပ္ပာယ်ကောက်လွဲခဲ့ခြင်းသည် ရာဇသံရွှေပေကို တလွဲဖတ်ရှုခဲ့သည့် အတိုင်းအတာပမာဏကို ပြသခဲ့သည်။ ။

မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ပြင်းထန်သောပုဂ္ဂိုလ် မြန်မာလူမျိုး မောင်ထင်အောင်၏ "ဒဏ်သင့်သည့် ဥဒေါင်း၊ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေး(၁၇၅၂-၁၉၄၈)" စာအုပ် ထဲတွင် စာရေးဆရာသည် အခြားလူများ ၏ အဓိပ္ပာယ်ကောက်လွဲခြင်းကို ဝေဖန်ခဲ့ သည့် တိုင်ရိုးစင်းလှစွာတောင်းပန်သမှုပြုခဲ့ပုံမှာ -

"ဤရာဇသံရွှေပေသည် ၎င်း၏ တမူထူးသော ဘာသာစကားကြောင့် မြန်မာ ပညာရှင်များ အပါအဝင် ခေတ်သစ်ပညာရှင်များ အတွက် ရယ်စရာကောင်းခဲ့သည်။ ။ သို့ရာတွင် ဥရောပသံတမန်ရေးရာ အခွင့်အရေးသင့်သည့် အခြေအနေတစ်ခုကို မြန်မာပြည်အတွက် အလောင်းဘုရားကြိုးစားပမ်းစား ရှာဖွေခဲ့ရာ၌ ဤစာသည် နည်းလမ်းပေါင်းများစွာဖြင့် ဂရုဏာသက်စဖွယ်ဖြစ်ခဲ့သည်။"

နောင်နှစ်နှစ်အကြာတွင် ထုတ်ဝေသော မောင်ထင်အောင်၏ "မြန်မာပြည် သမိုင်း" စာအုပ်တွင် စာရေးဆရာသည် ရာဇသံရွှေပေ၏ အရေးကြီးအချက်ကို အသေအချာမေ့လျော့ခဲ့သည်။ ။ "မြန်မာဘုရင်နှင့် အင်္ဂလန်ဘုရင်တို့ ၏ ပထမဆုံး တရားဝင်ဆက်သွယ်မှုအပေါ် ဝမ်းမြော

က်ကြောင်းဖော်ပြထားသော ရာဇသံရွှေပေ တစ်စောင်ကို အလောင်းမင်းတရားသည် အင်္ဂလိပ်ဘုရင်မင်းမြတ်ထံလိပ်မူ၍ အင်္ဂလိပ် ကိုယ်စားလှယ်များအား ပေးအပ်ခဲ့သည် " ဟူ၍ ရေးသားထားခြင်း ဖြစ် ၏။

ကျွန်ုပ်တို့ ဖတ်ရှုခဲ့သည့် အတိုင်း ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံပေးပို့သောစာသ ည့် ကရုဏာသက်စဖွယ်မဟုတ်သလို ဝမ်းမြောက်ကြောင်း သဝဏ်လွှာပါးခြင်းလည်း မဟုတ်။ အံ့ဩစရာအကောင်းဆုံးမှာ မြန်မာ သမိုင်းပညာရှင်များ သည် မူရင်း စာသားကို ပြန်ကြည့်ရမည့် အစား ရာ ဇသံစာဘာသာပြန်ရှေးဟောင်းမူကြီးကို ရည်ညွှန်းကြဆဲဖြစ်နေပုံမှာ ထို ရှေးဟောင်းမူကြီးသည် တစ်နည်းနည်းဖြင့် အလောင်းမင်းတရား၏ စိ တ်အာရုံနှင့် မူပိုင်ဟန်တို့ ကို ခိုင်လုံစွာ ကိုယ်စားပြုနေ သကဲ့သို့ပင်။

ကိုလိုနီသမိုင်းရေးဆရာများက အနောက်ပါဝင်ပတ်သက်မှုနှင့် မြန် မာ့သမိုင်း ကို ရေးသားသော အနောက်တိုင်း အထောက်အထားများ အ ပေါ် အခွင့်ကောင်း ရယူနေစဉ် Victor Lieberman ၏ "]]Burmese Admi nistrative Cycles - Anarchy and Conquest c. ၁၅၈၀-၁၇၆၀ (၁၉၈၄)" စာအုပ်သည် မြန်မာအထောက် အထားများကို ကျယ်ပြန့်စွာသုံးစွဲခြင်း အားဖြင့် လုံးလုံးပြောင်းပြန်ဖြစ်သွားခဲ့သည် ။ သို့သော် မြန်မာသမိုင်းဘီး လည်နေသောသဘာဝကို ဖော်ပြချင်ခဲ့သည့် သူ၏ ဆန္ဒသည် မြန်မာ့အ ရေးတွင် အင်္ဂလိပ်-ပြင်သစ် ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို ကျုံ့ဝင်သွား စေသည် ။ မြန်မာနှင့် တိုင်းတစ်ပါးဆက်ဆံရေးတွင် အလောင်းမင်းတရား၏ သံတ မန်ရေးရာသည် စာကြောင်းအနည်းငယ်ဖြင့် ပထုတ်ခံလိုက်ရသည် ။

မြန်မာ့သမိုင်းကြောင်းဆီ ချဉ်းကပ်ပုံအသစ်ကို ဧကန်အစဖောက်ခဲ့ သည့် တိုင် အံ့ဩစရာကောင်းလှစွာ ဒီဂျီအီးဟော၏ ကိုလိုနီအရေးအ

သားများကို ကိုးကား နေကြဆဲ၊ ခိုင်မာသောထွက်ဆိုချက်များကဲ့သို့ မစိမစစ်စကားပြေပြန် နေကြဆဲ ဖြစ်သည်။ ။ ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံရာဇသံစာ၏ စာသားအပြည့်အစုံကို ကိုးကားခဲ့သော နောက်ဆုံးစာရေးဆရာမှာ "The River of Lost Footsteps - A Personal History of Burma" ကို ရေးသားခဲ့သော သန့်မြင့်ဦးဖြစ်သည်။ ။ ဟော၏ "အလောင်း မင်းတရားစိုးစံမှု စိတ်ဖြာလေ့လာချက်" အတိုင်း သန့်မြင့်ဦးသည် ဟောကဲ့သို့ပင် တွေးထားပုံမှာ "နန်းဆက်အသစ်ရှင်ဘုရင်တို့ ၏ ရင်ထဲ၌ လည်းကောင်း၊ ရှေးဦး မြန်မာမျိုးချစ်များ ၏ စိတ်ကူးထဲ၌ လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလိပ်တို့ကား ယုံကြည် လောက်ဖွယ်မရှိဟူသောအတွေးသည် စောစီးစွာအမြစ်တွယ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်" ဟူ၏။

Charney ၏ ကုန်းဘောင်ခေတ်မြန်မာ့နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ပိုင်းနှင့် ပညာ တတ်အထက်တန်းစားများ ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအကြောင်း မကြာသေးခင်က လေ့လာဆန်းစစ်ချက်အပေါ် ဟော၏ ဩဇာလွှမ်းမူသည် သိသာနေသည်။ ။ ထိုကာလအတွင်း ဥရောပသက်ရောက်မှုကို Charney ရေးသားထားပုံမှာ - "ဟိုင်း ကြီးကျွန်းပေါ် ဗြိတိသျှတို့ နေထိုင်မှုကိုကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ဗြိတိသျှ တို့ က မွန်ပုန်ကန်သူများအား ပံ့ပိုးသည် ဟု အမှန်တကယ် ယုံကြည်ခဲ့ခြင်းကြောင့် အလောင်းဘုရားသည် ၁၇၅၀ နှစ်လွန်များက အခြေချနေထိုင်သူ ဗြိတိသျှတို့ အား သုတ်သင်ခဲ့သည်။"

ထိုစာကြောင်းထဲမှ ဆိုးရွားသောအမှားနှစ်ခုသည် ဟော၏ တစ်ဖက်စောင်းနင်း ရေးသားချက်နှင့် ဆင်ဆင်တူသည်။ ။ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ခဲ့ရသည့် အတိုင်း အလောင်းမင်း တရားသည် ဟိုင်းကြီးကျွန်းနေလူများကို သတ်ဖြတ်ရန်မကြံ ရွယ်ခဲ့။ အခြေချ နေထိုင်ခြင်းကိုသာ ဖျက်သိမ်းစေချင်သည်။ ။ ဟိုင်းကြီးကျွန်းဦးစီးမှူးသည် မွန်တို့ အား ကူညီပံ့ပိုးသည် ဟု အ

လောင်းမင်းတရား အမှန်တကယ်ယုံကြည်ပေးစရာ လည်း မလို။ ဤကိစ္စမှာ ဗြိတိသျှမျက်မြင်သက်သေများကိုယ်တိုင် ခုခံပြောဆိုခြင်း မရှိသည့် ဖြစ်ရပ်မှန်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ကြားသိလိုက်ရခြင်းသာ။

Lieberman ၏ စာတမ်းမှ လွဲ၍ တည်ရှိနေဆဲ အလောင်းမင်းတရား စိုးစံမှု သမိုင်းမှတ်တမ်းသည် မစိစစ်ရသေးသော အကျဉ်းချုပ်များ ၊ ရိုးရာသမိုင်းမှတ်တမ်း နှင့် ဖန်တရာတေစာစကားများ ၏ ကောက်နုတ်ချက်များ ဖြစ်နေသည် ။ ရှင်ဘုရင်၏ မူဝါဒဆီ ဆန်းသစ်ကွဲပြားသော ချဉ်းကပ်မှုကိုပြုလိုပါက ၎င်းတို့ သည် အပုံအပိုး မဖြစ်။

ရာဇသံရွှေပေအား လျစ်လျူရှုခဲ့ခြင်းသည် သမိုင်းဆရာတို့ အဖို့ အလောင်းမင်း တရား၏ သံတမန်နိဒါန်းအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုမြှင့်တင်မပေးကြောင်း ပြသခဲ့သည် ။ စစ်ရေးဖြင့်သာဘုန်းတောက်ခဲ့သော ရှင်ဘုရင်မဟုတ်ဟူ၍ ဘုရင် ကိုအမွှမ်းတင် ဖို့ ရာ မြန်မာမျိုးချစ်သမိုင်းဆရာသည် ဤရွှေအခွင့်အရေးကို ရယူပါလိမ့်မည်ဟု မှန်းဆနိုင်သည် ။

သို့ရာတွင် ၁၉၉၂ ခုတွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည့် နောက်ဆုံးထုတ် မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးထားသော အလောင်းမင်း တရားအတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ဖြစ်သည့် တင်ထွေး၏ "တတိယမြန်မာနိုင်ငံတော်တည်ထောင်သူ အလောင်းမင်းတရားဦး အောင်ဇေယျ" ဟူသောစာအုပ်တွင် ရာဇသံရွှေပေအကြောင်း အရိပ်အမြွက်ပင်မပါ။ "အလောင်း မင်းတရား၏ အမိန့်တော်ပြန်တမ်းများ "ဟူသော နောက်ဆက်တွဲတွင် လည်း စာရေး ဆရာသည် ၁၇၅၆ ခု၊မေလတွင် ဟိုးထံ၊ ပီးဂေါ့နှင့် ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ထံ ပေးပို့သော ရာဇသံစာများကို ထည့်သွင်းထားသည် ။ ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံပေးပို့သော ရာဇသံ ရွှေပေကိုမူ ချန်လှပ်ခဲ့၏။ အခြားတစ်ဖက်တွင် လည်း အင်္ဂလိပ်တို့ အား 'မျက်နှာ ဖြူများ ' ဟု မရေမရာညွှန်းဆိုခဲ့ရာ စာဖတ်

သူများ အတွက် အစောပိုင်းအင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေးအကြောင်း ကျေလည်ရှင်းလင်းခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

အလောင်းမင်းတရားမှ ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံပေးပို့သောရာဇသံစာကို မြန်မာ ရာဇဝင်ကြောင်းနှင့် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဆက်ဆံရေးဟူသော အခြေအနေအတွင်းသို့ ချလိုက်ခြင်းအားဖြင့် ဤစာတမ်းသည် ရာဇသံရွှေပေ၏ သမိုင်းကြောင်း ဆက်စပ် မှုကို ဖော်ပြလိုသော ကြိုးပမ်းချက်တစ်ခုဖြစ်လာခဲ့သည်။ ။ ရာဇသံစာ၏ သမိုင်း ဆိုင်ရာ စိတ်ဝင်စားဖွယ်သည် တိုင်းပြည်ရေးအခြေအနေတွင် အဆုံးသတ်မသွား ကြောင်း ရှေးမဆွကတည်းက ကျွန်ုပ်တို့ ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ။ နောက်လာမည့် အပိုင်း တွင် ရာဇသံရွှေပေကို တမူထူးခြားသော လက်ရာမွန်အဖြစ် ကြိုတင်ဟောကိန်း ထုတ်နိုင်ခဲ့သော ၎င်း၏ ခြပ်ထည်နှင့် အနုပညာဟန် လက္ခဏာသွင်ပြင်တို့ကို လေ့လာကြမည်။

ရာဇသံရွှေပေ၏ ခြပ်ထည်၊ ထုတ်လုပ်မှု၊ အနုပညာနှင့် ဟန်

ရာဇသံရွှေပေ၏ ထူးခြားမှုသည် တိုင်းပြည်ရေးနှင့် သံတမန်ရေးရာရေးသွင်း ချက်စာသားတို့ တွင် အဆုံးသတ်မသွားဘဲ သူ့နဂိုမူလအတိုင်းကို လေ့လာသမူပြုရန် ထိုက်တန်နေသည့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရှေးဟောင်းပစ္စည်းတစ်ခုဖြစ်နေခြင်းပင်။ ထိုလက္ခဏာသွင်ပြင်နှစ်ရပ်စလုံးသည် ချိတ်ဆက်နေကာ ခြပ်ထည်အနုစိတ်သည် ရှင်ဘုရင်၏ သံတမန်ရေးရာအဖွင့်နိဒါန်း အလေးအနက်ရှိမှုအတွက် ခိုင်လုံသော သက်သေဖြစ်ကြောင်း ပံ့ပိုးပေး၏။

ရွှေသဝဏ်လွှာဟူသည် အလွန်အမင်းရှားပါးနိုင်သည်။ ။ သို့သော်ငြား မြန်မာ့ သံတမန်ရေးရာ သမိုင်းကြောင်းတွင် ရွှေပေထက်ရေးသွင်းသော သဝဏ်လွှာဟူ၍ ဤစာတစ်စောင်သာရှိသည် ဟု ဆိုလျှင်

လွန်လွန်းသွားပေတော့မည်။ မည်သို့ဆိုစေ တည်ရှိနေဆဲ ထိုအမျိုးအစားရွှေပေကမူ ထိုရာဇသံရွှေပေတစ်စောင်သာရှိနိုင်သည် ။

အမြင့်ဆုံးတန်ဖိုးထားမှုများကို ဆောင်ကျဉ်းလာသောရွှေပေလွှာများသည် ရှင်ဘုရင်အချင်းချင်းကိုသာ ပေးပို့ရန် ဖြစ်၏။ မြန်မာဘုရင်သည် မိမိနှင့် တူသည် တန်သည် ဟု ထင်သော၊ ဆိုပါစို့- ထိုသို့သော ရွှေရာဇသံစာပေးပို့ လောက်အောင် ထိုက်တန်သည် ဟု ထင်သော အခြားအချုပ်အခြာပိုင် ဘုရင်အနည်းငယ်နှင့် သာ တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်မှုရှိခဲ့ရာ မြန်မာ့လွှတ်ရုံးသည် ထိုသို့သောစံချိန်မီပစ္စည်းကို ထပ်မံထုတ်လုပ်ခဲ့ဟန်မတူ။ ထိုစာမျိုးလက်ခံရရှိသူ နောက်တစ်ဦးမှာ တရုတ် ဧကရာဇ်ဖြစ်နိုင်သည် ။*

ယခုကဏ္ဍတွင် ဘုရင့်အမိန့်စာထုတ်လုပ်မှုနှင့် မူကြမ်းရေးခြင်းတို့အတွက် တာဝန်ရှိသော မြန်မာ့လွှတ်ရုံးကို လေ့လာကြမည်။ အလောင်းမင်းတရား ကိုယ်တိုင်၏ အမိန့်ပြန်တမ်းများမှ သတင်းအချက်အလက်များကို အဓိက ဆွဲယူ မည့် အစား ရွှေပေပြင်ဆင်ခဲ့သော၊ ထုတ်လုပ်ခဲ့သော အတွင်းရေးလက်ထောက်၏ စိတ်ကူးပုံကြမ်းကို ပုံဖော်ကြည့်နိုင်သည် ။ ရှေ့ကဏ္ဍမှ စာသားနှင့် ရေးဟန်စိတ်ဖြာခြင်းကို ထင်ဟပ်နေသည့် ရွှေပေ၏ သတ္တုပစ္စည်းဆိုင်ရာ လက္ခဏာသွင်ပြင်ကို ယခုလာမည့် ကဏ္ဍတွင် ရေးသားမည်ဖြစ်သည် ။

ရွှေ၊ ပတ္တမြား၊ အနုလက်ရာနှင့် သယ်ဆောင်ရေးအတွက် လက်ဝင်စွာ ထုတ်ပိုး ထားပုံကို အာရုံစိုက်ကြည့်လျှင် ရာဇသံရွှေပေ၏ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် သင်္ကေတဆက်စပ် မှုကို မီးမောင်းထိုးပြနိုင်သည် ။ နောက်ဆုံးကဏ္ဍတွင် ဂျော့ဘုရင်-၂ ၏ ဟန်နီဗာ စာကြည့်တိုက်ထဲမှ ရာဇသံရွှေပေ၏ 'ယနေ့တိုင်တည်ရှိမှု'နှင့် တစ်ခုတည်း လက်ကျန်ဖြစ်နေခြင်း ကို

အာရုံစိုက်ကြမည်။

*နှိုင်းယှဉ်စရာပစ္စည်းမှာ ယခုအခါ တိုင်ပေ၊ Gugong အမျိုးသားပြတိုက်ထဲရှိ 'ငွေပေလွှာ' ဟု ခေါ်သော ပစ္စည်း ဖြစ်၏။ သို့သော် ထိုငွေပေလွှာသည် မြန်မာ့လွှတ်ရုံးမှ ထုတ်လုပ်သော မူရင်းစာမဟုတ်။ ငွေသတ္တုတွင်းပိုင်ရှင်လည်း ဖြစ်သော တရုတ်ကုန်သည် တစ်ဦး၏ လက်ရာဟု မှတ်ယူရသည် ။ သူကိုယ်တိုင် တရုတ်ပြည်သို့စေလွှတ်ခံရသည့် မစ်ရှင်အတွက် တရုတ်ဧကရာဇ်၏ မိခင်ထံ လိပ်မူထားသော ရာဇသံစာ တစ်စောင်ကို ထိုသူသည် အတုပြုလုပ်ခဲ့သည် ။ ၁၇၅၀ ခုနှစ်ခန့်ကဖြစ် နိုင်သည် ။ မွန်တို့ နှင့် စစ်ပြုခြင်းကြောင့် မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်း တိုင်းရေးပြည်ရေး မငြိမ်သက်သောအချိန် ဖြစ်၏။ ထိုမစ်ရှင်အဖွဲ့သည် တရုတ်ပြည်မြို့တော်သို့ မရောက်ခဲ့။

မြန်မာ့လွှတ်ရုံးနှင့် တော်ဝင်စာတစ်စောင် ထုတ်လုပ်ခြင်း

ရာဇသံရွှေပေကို အုပ်ချုပ်ရေးဌာနတစ်ခုဖြစ်သော ရှင်ဘုရင့်လွှတ်ရုံးမှ ထုတ် လုပ်ခဲ့သည် ။ ထိုရုံးတော်အကြောင်း တိုက်ရိုက်စုံစမ်းသိရှိရမှု အလွန်နည်းသည် ။ အခြားနန်းတော်များကဲ့သို့ပင် ရှင်ဘုရင့်အမိန့်ပြန်တမ်းနှင့် စာချွန်လွှာများ ရေးသား စီကုံးခြင်းတို့ ကို အပ်နှံထားသော ထိုဌာနသည် အခရာကျသော ရုံးတော်တစ်ခု ဖြစ်သည် ။

စာရေးတော်များ နှင့် အတွင်းဝန်များ သည် အမိန့်ပြန်တမ်းနှင့် စာချွန်လွှာများ မူကြမ်းရေးခြင်း၊ မျူးကြီးမတ်ရာတို့ ၏ သဘောထားအတွက် အထက်ကိုတင်ပြခြင်း၊ စသည် တို့ အတွက် တာဝန်ရှိသည် ဖြစ်ရာ ထိုသို့သောအထူးအရည် အသွေးရှိကြရ မည့် မင်းမှုထမ်းများ ဖြစ်၏။ ရုံးတော်၏ အကြီးအကဲများ သည် အတွင်းရေးလျှို့ဝှက် ကိစ္စများကို ကိုင်တွယ်ရမည်ဖြစ်ရာ ယုံကြည်စိတ်ချရမည့် သူများ ဖြစ်ဖို့ လိုသည် ။ အတွင်းဝန်များ သည် ပညာအတတ်ဆုံးဝန်ထမ်းများ ဖြစ်နိုင်သည် ။ စကားလုံး အရွေးအကောက်နှင့် စာပေဟန်ကို လေ့ကျင့်ထားပြီးသူများ ဖြစ်နိုင်သလို ထီးမှု နန်းရာများကို လုံလုံလောက်လောက် သိကျွမ်းထားရန်

လည်း လိုသည် ။

အလောင်းမင်းတရားစိုးစံမှုတွင် မြန်မာ့လွှတ်ရုံး အလုပ်လုပ်ပုံသည် အထူး အနေအထားတစ်ရပ်ကို တောင်းဆိုနေသည် ။ ရုံးတော်သည် အုပ်ချုပ်ရေးတစ်စိတ် တစ်ပိုင်းဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ရှင်ဘုရင်အသစ်သည် ရရာကို စပ်ပေါင်း၍ ရုံးစိုက် ထားရသည် ။ တိုင်းပြည်ရေးတာဝန်၏ အစပထမတွင် အလောင်းမင်းတရားကဲ့သို့ သော နိုင်ငံဦးသျှောင်ကိုယ်တိုင် သံတမန်ရေးရာနှင့် တိုင်းရေးပြည်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှု၏ အမွေဆက်ခံထားသော ပဒေသရာဇ်နည်းလမ်းများ တွင် အသိပညာမကြွယ်ဝသေး။

စံနှုန်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရှင်ဘုရင်အသစ်မှ ပြန်လည်တီထွင်စရာ မလိုသည် မှာ သေချာပါသည် ။ အလောင်းမင်းတရားသည် ယခင်ဘုရင်အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့၏ ဝန်ကြီးများကို စုဆောင်းခဲ့ရာ သူ့အနေဖြင့်လိုက်နာရမည့် ရိုးရာဓလေ့ ထုံးတမ်းများ ဖြစ်သော ညောင်ရမ်းမင်းဆက်၏ အုပ်ချုပ်ရေးအတတ်ပညာ၊ လက်တွေ့အသုံးဝင်မှုတို့ ကို အမွေဆက်ခံနိုင်ခဲ့သည် ။ အလောင်းမင်းတရားသည် အာဏာဖြန့်ကျက်ရန်တင်မက မိမိကိုယ်ကိုရှင်ဘုရင်အဖြစ် သိသိသာသာ ပြောင်းလဲ ရန်လိုသည် ။ ဤလက်တွေ့အသုံးဝင်သော အသိပညာထဲတွင် ဥပမာရှေ့မှ ဘုရင် များ၏ သမိုင်းကြောင်း၊ နန်းတည်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော ညွှန်ကြားချက်များ ၊ အခမ်းအနားဆိုင်ရာကိစ္စများ ပါဝင်သည် ။

နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်မှုကဏ္ဍအဆင့်ဖြင့် လွှတ်ရုံးသည် ပညာတတ်စွယ်စုံတော်သူ များကို လိုအပ်သည် ။ ထိုသူများ သည် ရုံးသုံးဘာသာစကားဖြစ်သော ထီးသုံး နန်းသုံး အခေါ်အဝေါ်များ တင်မက ရှုပ်ထွေးလှသောရေးထုံးများ နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်း ဝင်နေသည် ။ ဥပဒေသနှင့် နိုင်ငံရေးလမ်းညွှန်မှုကို ရှာဖွေသောအခါ စာချွန်လွှာ များ ၊

အမိန့်ပြန်တမ်းများ ၊ ကြေညာချက်များ နှင့် ရာထူးခန့်အပ်သော အမိန့်စာများကို မူကြမ်းရေးရသည့် စာရေးတော်များ သည် ဘာသာရေးစာပေမှ အစဉ်အလာများကို ရှာဖွေကြသည် ။ အထူးသဖြင့် ရှင်ဘုရင်များကို ယ်တိုင် လိုလိုလားလားညွှန်းဆိုခံ ချင်သော ရှေးအတီတေဘုရင်မင်းတို့၏ စံနမူနာယူစရာများ ပါဝင်သည့် ဗုဒ္ဓ ဘာသာဇာတ်နိပါတ်တော်များကို ရှာဖွေကြရသည် ။

ဤသို့ဖြင့် စာပေဂုဏ်ဖြင့်ကျော်ကြားပြီးသူများ သည် ထိုက်သင့်လျော်ကန် သော သံတမန်ရေးရာစာရေးသားမှုကို စီကုံးနိုင်စွမ်းရှိကြသည် မှာ အံ့ဩစရာ မဟုတ်ပေ။ စာများ ၏ အဆုံးတွင် ၎င်းတို့၏ အမည်ကို အသေအချာထည့် သွင်းထား ကြ၏။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ထိုသံရေးတမန်ရေးစာရွက်စာတမ်းများကို နိစ္စရူဝ တိုင်းပြည်ရေးလုပ်ဆောင်မှု၏ ထုတ်ကုန်များ ဟု ရှုမြင်ရုံတင်မက စာပေဆိုင်ရာ လက်မှုအတတ်ပညာ၏ ထိပ်တန်းပစ္စည်းများ ဟု ရှုမြင် ကြရမည်။

တရားဝင်မင်းရိုးပေါက်သည့် အရေးတွင် အလောင်းမင်းတရား၏ ထီးနန်းကို ဆက်ခံသူများ သည် အလောင်းမင်းတရားလောက် စိန်ခေါ်မှုကိုရင်မဆိုင်ခဲ့ရပေ။ အင်းဝတွင် နန်းစိုက်ခဲ့သော ယခင်မင်းဆက်ဟောင်းသည် ဘုန်းသမ္ဘာမရှိတော့ပြီ ဖြစ်ကြောင်း၊ ပဲခူးမွန်ဘုရင်ကား သူပုန်မျှသာဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်း၏ အုပ်စိုးမှုသည် ကိန်းခန်းအလျောက်ကြုံခဲ့ရသည့် ဥပဒ်တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ချီးမွမ်းဖွယ် တိုက်ပွဲအောင်နိုင်မှု၏ ရလဒ်မဟုတ်ကြောင်း စသဖြင့် အလောင်းမင်းတရားသည် ဝီဝီပြင်ပြင်မိန့်ကြားခဲ့ရသည် ။

အလောင်းမင်းတရားသည် တိုက်ပွဲအောင်နိုင်ရုံတင်မကသေး၊ ပြည်သူ့ဆက်ဆံ ရေးအတွက်ပါ ရင်းနှီးခဲ့ရသည် ။ သူသည် ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ဖို့

ကံကြမ္မာက ပြဋ္ဌာန်းပြီး သူ့အဖြစ် ပထမမြောက်ပိုင်းတွင် ၊ ထို့နောက် တောင်ဘက် တစ်လွှားရှိ တစ်နယ် တည်းသားများကို သိမ်းသွင်းခဲ့ရသည် ။ လူထု၏ စိတ်ကို သိမ်းသွင်းအောင်နိုင်ဖို့ ရာ တဘောင်များ ဖန်တီးရန် နှုတ်မှုအတတ်တော်သူများကို ငှားရသည် ။ လူထု၏ ဒေသန္တရအယူအစွဲများက ထိုတဘောင်များကို သူတို့ အရှင်သခင်၏ နိုင်ငံရေး အကျိုးကျေးဇူးအတွက် ပုံပြောင်းပေးလိုက်နိုင်သလောက် ထိုနှုတ်ရေးတော်သူများ သည် လည်း ပိုကောင်းမွန်သော ဘဝမျှော်လင့်ချက်အပေါ် အသုံးချနိုင်စွမ်းရှိကြ သည် ။

ရာဇသံရွှေပေကို ရေးသားစီကုံးသူဟု ဖော်ပြပြီးခဲ့သော၊ ရှင်ဘုရင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ကို ရေးသားသူများ ထဲမှ တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သော လက်ဝဲနော်ရထာ(ဦးနဲ)သည် ထိုသို့သော ပါရမီရှင်စာဆိုတော်တစ်ဦးဖြစ်သည် ။ သန်လျင်ကိုဝန်းရံ လုပ်ကြံစဉ်က အလောင်းမင်းတရားကြီး အုပ်ချုပ်တော်မူရန် အချိန်အခါကိုဆိုက်ရောက် လာပြီ ဖြစ်ကြောင်း ဟောကိန်းထုတ်ထားသည့် သိကြားမင်းအမည်တပ်ထားသော လက်ကမ်းကြော်ငြာစာကို လက်ဆင့်ကမ်းခဲ့ကြသည် ။ တစ်ပြိုင်တည်းမှာ ပင် ရှင်ဘုရင့်သားတော်များ ၏ အမည်ဖြင့် မွန်စစ်သူကြီးများ ထံ ပေးပို့ခဲ့သောစာထဲတွင် အလောင်းမင်းတရား၏ သာလွန်မှုကို သက်သေထူ၍ မွန်တို့ လက်နက်ချအညံ့ခံရန် ရေးသားထား၏။

စာသားပံ့ပိုးမှု

မြန်မာစာပေအထုအထည်သည် ဘာသာရေးသဘောသက်ဝင်သည် ။ အများ စု သည် ပါဠိဘာသာ၊ သို့မဟုတ် ပါဠိ-မြန်မာအရော(နိဿယ)ဖြင့် ရေးသားထား သော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ ၏ ပိဋကကျမ်းဖြစ်သည် ။ ဘာသာရေးနှင့် ဘာသာရေး မဟုတ်သည့် ကဗျာ

လင်္ကာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ၊ ဆေးပညာဆိုင်ရာ၊ နက္ခတ်ဗေဒ ဆိုင်ရာ စသောစာသားများကို သာမန်အားဖြင့် ထန်းရွက် သို့မဟုတ် ပရပိုက်ဟု ခေါ်သော စာခေါက်များ ပေါ်တွင် ရေးသွင်းကြသည်။ သာသနာရေးဆိုင်ရာ ဆောက်လုပ်မှုများ တွင် မင်းမျိုးနွယ်ဝင်တို့ ၏ အလှူဒါနသည် ကမ္ဘာ့တင်ခွင့်ရ သောကြောင့် ကျောက်သားထက်တွင် ရေးထိုးကြသည်။ ဤနည်းဖြင့် အလှူရှင် များကို တာရှည်ခံစေသည်။ ။ ရွှေပြား၊ ငွေပြား၊ သို့မဟုတ် ဆင်စွယ်သည် မင်းမျိုး များ သာ အများ ဆုံးသုံးစွဲကြသည့် ပစ္စည်းများ ဖြစ်ပြီး မင်းမျိုးများ မသုံးစွဲပါကလည်း ဘာသာ ရေးကိစ္စအတွက်သာဖြစ်သည်။ ။

အရှေ့တောင်အာရှနှင့် အာရှတစ်လုံးတွင် ထန်းရွက်ကိုသာ စာရေးသားစရာ အဖြစ် သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။ ။ အသုံးများ သော ထန်းရွက်အမျိုးအစားမှာ ခဿမပစ္စေ ကာဘမခေကိုင်နမေ ဟု ခေါ်သော ပေပင် ဖြစ်၏။ ထိုသို့သောပစ္စည်းမျိုး၏ သဘာဝရန် သူများမှာ မီး၊ စိုထိုင်းမှုနှင့် ပိုးကောင်မွှားကောင်တို့ ဖြစ်သည်။ ။ သို့သော် ၎င်းတို့ ကို မှန်ကန်စွာထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားပါက ပေရွက်ဟူသည် နှစ်ပေါင်း တစ်ရာစု၊ နှစ်ရာစုမက တာရှည်ခံသည်။ ။

ပေရွက်များကို ထောင့်မှန်စတုရန်းပုံ အလျားရှည်ရှည် သင့်တင့်သော အရွယ် အစားရအောင် ဖြတ်ညှပ်ပြီးလျှင် ရေသန့်သန့်ဆေး၊ သွေ့အောင် နေပြပြီးနောက်၊ ပြန့်ပြူးသွားအောင် ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်ညှပ်ထားရသည်။ ။ ၎င်းပေရွက်များ ပေါ် စာလုံးများ မရေးသွင်းမီ ပေရွက်များကို ချောမွတ်အောင်လုပ်သည်။ ။ ရေးသွင်းရာ တွင် မီးသွေးမှုန့်သုံး၍ မည်းနက်အောင်လုပ်မှ ဖတ်ရှုနိုင်သည်။ ။

အာရှတိုင်းပြည်များ အလိုက် ထိုထန်းရွက်ပေရွက်တို့ ၏ အရွယ်အ

စားကွဲပြား သွားသည် ။ မြန်မာပြည်တစ်လွှား ထန်းရွက်ပေရွက်အရွယ် အစား အမျိုးမျိုးကို တွေ့ရသည် ၌ စာသားတစ်မျိုးအပေါ်မူတည်ပြီး ယ နေ့တစ်စုတစ်ဝေးတည်း တွေ့ရ သည့် အများ စုလက်ရေးစာမူများ ထဲ တွင် ၄၅ မှ ၅၀ စင်တီမီတာအထိရှိသော အရှည်လျားဆုံးပေရွက်များ ပါ ဝင်သည် ။ ပေရွက်အလယ်တွင် ပလ္လင်ပေါက် တစ်ပေါက် သို့မဟုတ် နှစ် ပေါက်ပေါက်ထားခြင်းဖြင့် ဝါးတံ သို့မဟုတ် ကြိုးသုံးပြီး တစ်ရွက်ချင်းစီဖြစ်နေသော ပေရွက်များကို အထပ်လိုက်တွဲထားနိုင်သ ည် ။

ပေထုပ်အပြင်ဘက်တွင် သုတ်လိမ်းထားသောရွှေရောင် သို့မဟုတ် ဟသံပြဒါး ရောင်ကို ပေထုပ်အမျိုးအစားအလိုက် မြင်သာထင်ရှားရန်၊ မွမ်းမံရန်အတွက် သုံးသည် ။ ဥပမာ ပေရွက်ပေါ်စာရေးသားခြင်း၊ သို့မ ဟုတ် ကူးခြင်းတို့ ကို စေခိုင်း သောသူ၏ နောက်ခံကို ညွှန်ပြရာတွင် သုံး သည် ။ ထိုအခါ ရွှေသည် မင်းမျိုးစိုးနွယ် တို့ ၏ စွဲစွဲမြဲမြဲ အမှတ်သင်္ကေ တဖြစ်လာရပြန်သည် ။

သို့ရာတွင် ရှင့်ဘုရင့်ရုံးတော်သည် အမိန့်ပြန်တမ်းများ ရေးသားရာ၌ ဘုရင့် အာဏာဟူသော ခိုင်မာမှုအတွက် ယေဘုယျအားဖြင့် ထိုအမျိုးအ စား ထန်းရွက် ပေရွက်များကို မသုံးစွဲခဲ့။ ဘုရင့်အမိန့်ပြန်တမ်းများ (လျှောက်လွှာပြန်စာများ အပါအဝင် နိစ္စဂူဝအကြောင်းရပ်များ)ကို အင် မတန်ရှည်လျားသော အုန်းထန်းပင် (borassus flabellifer)၏ အရွက် ပေါ်တွင် စာတစ်ကြောင်းတည်းရေးသားကြသည် ။ အထက်တွင် ဆိုခဲ့ သော တိတိရီရီညီညီညာညာ ဖြတ်ညှပ်ထားသည့် သာမန်ပေရွက် များ မဟုတ်ဘူး ဆိုလျှင် မြန်မာဘာသာဖြင့် 'စာချွန်' ဟု ခေါ်သည့် ထိုအထူး အုန်းထန်းအရွက်များ သာ ဖြစ်သည် ။ စာချွန်၏ တစ်ဖက်၊ မဟုတ်ပါက နှစ်ဖက် စလုံးကို အသွားချွန်ပုံသဏ္ဌာန်ညှပ်ထားပြီး စာချွန်ကိုလိပ်ထား

သည် ။

အလောင်းမင်းတရားရုံးတော်၏ နေ့စဉ်ကိစ္စကိုင်တွယ်ရသူ မင်းမှုထမ်း ဘယသေနအား ၁၇၅၇ ခု၊ ဧပြီလ ၁၄ရက်နေ့တွင် ထိုစာချွန်များကို သာမန်စာရေး သားမှုအတွက် မသုံးစွဲတော့ရန်ပြောခဲ့သည် ။ ရှင်ဘုရင်သည် သူ့အမည်ဖြင့် အတုများ ပြုလုပ်မည်စိုးသည် ။

တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ထားသော အမိန့်ပြန်တမ်းများ သည် လည်း နောက်ထပ်အရေး ကြီးသွင်ပြင်တစ်ခုဖြစ်သည် ။ ထိုနှစ် အောက်တိုဘာ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ဘယသေနကို ညွှန်ကြားချက်တစ်ခုပေးသည် မှာ ဘုရင့်အမိန့်ပြန်တမ်းကို ပထမဦးစွာ စာအုပ် (ပရပိုက်)ထဲတွင် မိတ္တူကူးရမည်။ ထို့နောက် တံဆိပ်ခတ်ခင် အခြားမင်းမှုထမ်း တစ်ဦးက စစ်ဆေးရမည်။ ဒုတိယမင်းမှုထမ်းသည် သူစစ်ဆေးပြီးကြောင်း အတည် ပြုချက်ရေးသွင်းရမည်။ ဘုရင့်တံဆိပ်တုံးကို ညနေတိုင်း သော့ခတ်သိမ်းဆည်း ရမည် ။ သို့ရာတွင် နန်းတော်၌ ဘုရင့်စာချွန်တော်များကို မည်ပုံမည်နည်းဖြင့် မည် သူတွေကထုတ်ခဲ့သနည်းဆိုသည် ကို ဇေဝေဝါရှိနေရဆဲဖြစ်သည် ။

နောင်နှစ်လအကြာတွင် ရှင်ဘုရင်သည် စာချွန်တော်စာရေးများကို စုစုပေါင်း ရှစ်ဦးအထိ လျှော့ချခဲ့သည် ။ သေသေချာချာခန့်အပ်ထားသော ၎င်းမင်းမှုထမ်းရှစ်ဦး ကို မိမိတို့ နေအိမ်တွင် စာချွန်တော်ရေးသွင်းခြင်းမပြုရန်၊ နန်းတော်ထဲရောက်မှ စာချွန်ရေးသွင်းပြီး နန်းတော်မှ သာစာပို့ကြရန် ညွှန်ကြားခဲ့သည် ။ ၁၇၅၇ ခုမှ အများဆုံးစတင်ခဲ့သော ထိုသို့သောအမိန့်များ သည် ပဲခူးကျအပြီး တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရန် အတွင်းရေးတာဝန်များကို အလောင်းမင်းတရား မည်သို့စတင်လုပ်ဆောင် ခဲ့သည် ကို လှစ်ဟပြသခဲ့သည် ။

ကျွန်ုပ်တို့ ၏ ရွှေပေလေ့လာရေးအတွက် ၎င်းတို့ သည်

ရာဇသံစာများ စေ လွှတ်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သမျှကဏ္ဍများ စွာကို ပေးစွမ်းသည် ။ စာရေးသားစရာ ပစ္စည်းပစ္စယများ ၊ စာရေးတော်များ ရွေးချယ်မှုနှင့် ရာထူးခန့်အပ်ခြင်း၊ ရေးဟန် နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးအလေးထားမှု၊ တနည်းအားဖြင့် တစ်ခွန်းတည်း ဆိုရလျှင် စစ်ဆေးခြင်းနှင့် စာရင်းသွင်းခြင်းတို့ ၏ စီစဉ်ထားပြီးဖြစ်စဉ်ကို ဖြတ် သန်းခဲ့ရသည့် လက်မှုအတတ်ပညာစစ်စစ်ပင်တည်း။

လိပ်ထားသောစာချွန်တစ်လိပ်ချင်းစီကို ဝါးဆစ်ဘူးထဲထည့်၍ လိပ်စာရှင်ဆီသို့ စာပျက်ဆီးမှာ မပူရဘဲ ပေးပို့နိုင်သည် ။ ၎င်းတို့ ကို ဘုရင့်အမိန့်စာအဖြစ် နောက်ထပ် တံဆိပ်တုံးထုကြသည် ။ ဘုရင့်အမိန့်စာများကို လိပ်ထားသော ဓလေ့သည် ရာဇသံ ရွှေပေကို ဆင်စွယ်ကြုတ်တွင်းထည့်၍ ပေးပို့ပုံကိုပြသနေသည် ။ ဤမျှကြီးမားသော ရွှေသားအစစ် ရွှေပေလွှာကို ဂရုတစိုက်လိပ်၍ ဂရုတစိုက်ဖြည့်ယူသမျှ ကာလပတ်လုံး ဤနည်းသည် လုံခြုံစွာသယ်ဆောင်ရန် အဆင်ပြေသောနည်း ဖြစ်၏။

နန်းတော်ဝင်းအတွင်းမှ သစ်ဖြင့်ဆောက်သောအဆောက်အဦအများ စုနှင့် မတူဘဲ အတွင်းရေးနှင့် မော်ကွန်းထိန်းအတွက် အသုံးပြုသောအဆောက်အဦကို အုတ်ဖြင့်ဆောက်ထားသည် မှာ မီးဘေးကာကွယ်ရန်ဟု ယူဆရသည် ။ သစ်သား ကျန်းဖြင့် အထပ်လိုက်ညှပ်ထားသောပေမှုများကို အဝတ်ဖြင့်ထုပ်ထားနိုင်ပြီး သစ်သားသေတ္တာများ ထဲထိန်းသိမ်းထားခဲ့ကြသည် ။

ရေးဟန်နှင့် ယဉ်ကျေးရည်မွန်မှု

ဗြိတိသျှကုန်သည် များ နှင့် အလောင်းမင်းတရားဆက်ဆံရေး ဇာတ်လမ်းထဲမှ ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံ၊ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ ဒါရိုက်တာများ ထံ၊ မ

ဒရတ်စ်မှ စိန့်ဂျော့ခံ တပ်မြို့ဘုရင်ခံ ဂျော့ဝီးဂျေထံနှင့် ဟိုင်းကြီးကျွန်း ဦးစီးမှူးဂျွန်ဟိုးတို့ ထံ တစ်ပြိုင် တည်းပေးပို့ခဲ့သော အလောင်းမင်းတရား၏ ရာဇသံစာလေးစောင်ကို ကျွန်ုပ်တို့ အာရုံစိုက်ခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ စာပါအကြောင်းအရာ ဆင်တူဖြစ်သလို တူညီသော တိုင်းပြည်ရေးသတင်းကို ဆောင်ကျဉ်းထားသည့် ထိုစာလေးစောင်သည် ဂုဏ်သိမ် အဆင့်ကွဲပြားသော လေးဦးသောလိပ်စာရှင်များ ထံ ပေးပို့ခဲ့ရာ ထိုစာလေးစောင်သည် မြန်မာ့ရုံးတော်မှ ဂရုပြုခဲ့သော ရေးဟန်နှင့် လောကဝတ်ကို စိတ်ဖြာကြည့်ရန် သီးသန့်အခွင့်အရေးပေးခဲ့သည်။

အလောင်းမင်းတရားသည် သူ၏ ချဉ်းကပ်မှုအပေါ် တွေးတွေးဆဆ ရှိခဲ့ခြင်းနှင့် လိပ်စာရှင်တစ်ဦးချင်းစီ၏ ဩဇာနယ်ပယ်ဝန်းကို တိုက်ရိုက်ဦးတည်ထားခြင်းတို့ ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ စာများ ၏ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် ဟန်ကို ဂုဏ်သိမ်သဘော တရားက ခြယ်လှယ်ထားသည်။ စာရေးပစ္စည်းကွဲပြားပုံမှာ ဤကိစ္စချက်ချင်း လက်ငင်းထင်ဟပ်ခြင်းပင်။

ဂျော့ဘုရင်-၂ထံ ပေးပို့သောစာကို ရွှေသားအစစ်ရွှေပြားပေါ်တွင် ရေးသွင်း ထားပြီး ကျန်စာသုံးစောင်ကို စာရွက်အနီပေါ်တွင် ရွှေဝေါထိုးထားသည်။ စာများ ထုပ်ပိုးပုံသည် လည်း အတန်ပင်ကွဲပြားသည်။ တစ်ဖက်တွင် ဂျော့ဘုရင်-၂ထံစာနှင့် ကျန်စာသုံးစောင်တို့ ၏ ပေါ်လွင်သော ခွဲခြားမှု။ အခြားတစ်ဖက်တွင် မူ ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံစာနှင့် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ ထံ စာထဲမှ သွင်ပြင်တူညီမှုကို တွေ့ရသည်။

ဝီးဂျေနှင့် ဟိုးတို့ ထံ ပေးပို့သောစာများ ဂုဏ်သိမ်ညွှန်းဆိုမှုနည်းသည်။ ရာဇသံ ရွှေပေသည် ဘွဲ့နာမံတော် တန်ဆာဆင်မှုအများ ဆုံး ဖြစ်၏။ များစွာသောလူမျိုးစု များ နှင့် နေမင်း၏ အဆက်အနွယ်အကြောင်း အခြားစာသုံးစောင်၏ ဘွဲ့နာမံတော်အစီ အစဉ်ထဲတွင် ပြဆိုမထား။ ရာ

ဇေယျပေထတွင် လည်း 'ဘဝရှင်' ဟူသောဘွဲ့ အမည်မပါ။ ထိုဘွဲ့အမည်သည် မြန်မာဘုရင်တို့ အသုံးအများ ဆုံးဖြစ်သော်လည်း အခြားဘုရင်တစ်ပါးအတွက် မြင်ပြင်းကတ်စရာ အသုံးတစ်ခုဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင် သည် ။ ဟိုးထံပေးပို့သောစာသည် လည်း အခြားစာများ နှင့် များ စွာဆင်တူသည် ။ သို့သော် အဓိပ္ပာယ်ပါပါဖြစ်ရုံတင်မက 'အရှင်၊ ဘဝရှင်' ဟူသောအသုံးများ စကားဖွာ နေသကဲ့သို့ ပင်။

လေးဦးသောလိပ်စာရှင်တို့ ကို နှုတ်ခွန်းဆက်ရာတွင် ဝိပြင်သောခွဲခြားရေး သားမှုကို တွေ့ရသည် ။ ရွှေပေထတွင် ဂျော့ဘုရင်-၂ကို 'အကြည်တော်'ဟု ခေါ်ဝေါ်ထားပြီး ထိုဘုရင်ကို 'ချစ်ကြည်စွာကြားရောက်' ဟု ဆိုထားစဉ် ဒါရိုက် တာများကိုမူ 'ကြားအပ်'ဟု သာ ဆိုထားသည် ။ အခြားတစ်ဖက်တွင် ပီးဂေါ့နှင့် ဟိုးထံစာများ ထဲမှ ဝါကျဖွဲ့ထုံးတူသောနေရာတွင် 'အမိန့်တော်'ဟု တူညီစွာ သုံးထားပုံသည် လိပ်စာရှင်များ ၏ ရာထူးဂုဏ်သိမ်နိမ့်ပါးမှုကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၏။

သိမ်မွေ့သောကိစ္စရပ်ဖြစ်သည့် ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေချနေထိုင်မှုကို အလောင်း မင်းတရား၏ သံတမန်ပရိယာယ် ကြွယ်ဝသောစာ အသာလှည့်လိုက်ပုံသည် စိတ်ဝင်စားစရာဖြစ်သည် ။ ပဲခူးဘုရင်သည် ဗြိတိသျှတို့ကို မြန်မာ့မြေပေါ်မှ လုံးလုံး နှင်ထုတ်လိုစိတ်မပေါ်ခဲ့သော်လည်း ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေစိုက်မှုကို လက်ခံနိုင်ဖွယ်မရှိသော တရားလွန်ကိစ္စဟု မြင်ခဲ့ကာ ထိုအတိုင်းထုတ်မပြောရုံ တမယ်ဖြစ်ခဲ့ကြောင်းကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြန်တွေးကြမည်။ ထိုအခြေစိုက်မှုကို မြန်မာ ဘုရင်ဘက်မှ လည်း အကောင်းမမြင်ခဲ့။

ဗြိတိသျှတို့ သည် တစ်နေရာရာတွင် နေထိုင်ခွင့်မရရှိသေးဘဲ ဟိုင်းကြီးကျွန်း ပေါ်တွင် တရားမဝင်အခြေချ နေထိုင်နေကြပြီဟူသော

ဖြစ်ရပ်မှန်ကို အလောင်းမင်း တရားသည် သိမ်မွေ့စွာလျစ်လျူရှုဖို့ လိုသည်။ ။ အခြေချနေထိုင်ပြီးမှ သူကြားသိခဲ့ ရကြောင်းကို ရာဇသံရွှေပေထဲတွင် အရိပ်အမြှက်ဖော်ပြခဲ့သည်။ ။ ဘရွတ်ခံတို့ ရောက်ပေါက်လာမှုကို ပုသိမ်တွင် ကုန်သွယ်အခြေစိုက်ခွင့်ချထားပေးပါရန် သံတော် ဦးတင်လိုသော ရည်ရွယ်ချက်ကြောင့် ဟု စာထဲ၌ စကားလှလှသုံး၍ ရည်ညွှန်း ခဲ့သည်။ ။

အခြားစာသုံးစောင်ထဲတွင် မူ ဟိုင်းကြီးကျွန်းပေါ် ဘရွတ်ခံတို့ ရောက်ရှိလာ သော ဖြစ်ရပ်မှန်နှင့် ထိုအရပ်တွင် နေထိုင်နေကြခြင်းကို တည့်တိုးရေးသားထား၏။ အင်္ဂလိပ်တို့ အတွက်မူ ရှင်ဘုရင့်စာများ သည် မြန်မာဘုရင်နှင့် အင်္ဂလိပ် လူမျိုး လျှောက်ထားသူကြားမှ အထက်အောက် ဆက်ဆံရေးကို ဆိုလိုသော တန်းမြင့် မြန်မာစာပေကို ဘာမျှအံ့ဩစရာမရှိစွာ သုံးစွဲထားခြင်း ဖြစ်၏။

မူရင်းရာဇသံရွှေပေနှင့် တည်းဖြတ်ထားသောမူနှစ်ခုကြားမှ ကွဲလွဲမှု အသေးစား အချို့ကို အက္ခရာဖလှယ်ထားသောစာသား၏ အောက်ခြေမှတ်စုထဲတွင် လွှဲပြောင်း ပေးထားသည်။ ။ စာရေးတော်များ စွာက စာများကိုရေးသွင်းခဲ့ခြင်း၊ ရေးဟန်သဘော အရ ထူးခြားမှုအလျင်းမရှိသော၊ သို့မဟုတ် မဆိုစလောက်သာရှိသော အသုံးအနှုန်း များကို သာမန်အားဖြင့် တစ်လှည့်စီသုံးသွားခြင်း၊ ၎င်းဖြစ်ရပ်မှန်ကြောင့် စာလေး စောင်အကြား အခြားသောကွဲလွဲမှုအသေးစားများ ရှိခဲ့သည်။ ။

အထက်တွင် မှတ်ခဲ့ရသည့် အတိုင်း စာရေးသားစီကုံးရာတွင် ပေ၏ အလျား ကန့်သတ်ချက်ကိုလည်း ထည့်တွက်ရနိုင်သည်။ ။ ကုမ္ပဏီထံ၊ ဟိုးထံနှင့် ပီးဂျေထံ စာများ သည် သုံးစောင်စလုံး စာသားမတူကြသော်လည်း အားလုံးကို စာကြောင်း နှစ်ဆယ့်ငါးကြောင်းတိတိ ရေးထားသ

ည် ။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ကိုပါ ထည့်သွင်း ထားခြင်းသည် မှတ်သားဖွယ်ပင်။ အိန္ဒိယတွင် အင်္ဂလိပ်တို့ ငှားရမ်းမည့် ဘာသာပြန် သမားကို ဘုရင့်ရုံးတော်မှ စိတ်ချမှုမရှိခြင်းကြောင့် လည်း ဖြစ်နိုင်သည် ။ အင်္ဂလိပ်တို့ တွင် ဘာသာပြန်သမားမရှိ၍ စာကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်မှုနှင့် တွဲ၍ ရမည်ဆိုလျှင် အင်္ဂလိပ်တို့ အဖို့ ဝမ်းသာစရာဖြစ်ခြင်းကြောင့် လည်း ဖြစ်နိုင်သည် ။

စိန့်ဂျော့ခံတပ်၏ ၁၇၅၇ ခု၊ တိုင်းပြည်စာအဆက်အသွယ် စာအုပ်ကြီးထဲမှ ဘာသာပြန်မိတ္တူများ သည် မှတ်သားလောက်စဖွယ် တိကျခဲ့သည် ။ ခေတ်နောက်ကျ သော ရေးဟန်ဖြစ်သည့် တိုင် ထိုမိတ္တူများသည် သန်းထွန်း၏ အကျဉ်းချုပ်များ နှင့် ယှဉ်ပါက ပိုအသုံးဝင်ကြောင်း သက်သေပြခဲ့သည် ။

ရှင်ဘုရင်အချင်းချင်းချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးကို ချီးမွမ်းထားသော စာကြောင်းထဲမှ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော ရေးဟန်ကို ယှဉ်ကြည့်နိုင်သည် ။ စာလေးစောင်ထဲ၌ ၎င်းသည် ရှင်ဘုရင်၏ ပုသိမ်မြေကွက်ပေးသနားမှုတွင် ရင်းနှီးရာ ရင်းနှီးကြောင်း နှုတ်မှုရေးရာအဖြစ် စကားငင်သွားပြီး အနာဂတ်ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်ပါစေကြောင်း နိဂုံးချုပ်ဆုတောင်းဆီ ကူးပြောင်းသွားသည် ။ မြန်မာစာပေ နှင့် ရင်းနှီးသော စာဖတ်သူများ သည် အောက်ပါရှင်ဘုရင်အချင်းချင်းချစ်ကြည် ရင်းနှီးမှုကို ရည်ညွှန်းသော သော့ချက်အသုံးအနှုန်း၏ သုံးစွဲပုံအဆင့်ရွေ့လျောမှုကို သတိပြုမိပါလိမ့်မည်။

ဟိုးထံစာတွင် စာကြောင်းသည် (၁) မင်းဧကရာဇ်တို့ ဝယ် ပြည်ထောင်ချင်း မဟာမိတ်ရှိကြမှ နှစ်ဦးချမ်းသာရှိရ ပြည့်စုံကြမြဲဖြစ်သည် ။

ဝီးဂေါ့ထံစာတွင် ဖတ်ကြရပုံမှာ (၂) မင်းဧကရာဇ်တို့ ဝယ် ပြည်

ထောင်ချင်း ရာဇမဟာမိတ်ဖြစ်မှ နှစ်ဦးချမ်းသာရာရ ပြည့်စုံကြကုန်သည် ။

ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ထံစာထဲတွင် (၃) မင်းဧကရာဇ်တို့ ဝယ် ပြည်ထောင်ချင်း မင်းရာဇမဟာမိတ်ရှိမှ နှစ်ဦးသားချမ်းသာရာရ ပြည့်စုံကြသည် ဖြစ်သည် ။

ရှင်ဘုရင်ပြန်တမ်းပေါင်းချုပ်ထဲမှ ဂျော့ဘုရင်-၂ထံစာ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ (၄) ပြည်ထောင်ချင်း မင်းတို့ ဝယ်မြတ်သော အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့ကို မှီကြရ သည် ဖြစ်မှ အလိုရှိရာ နှစ်ဦးသားပြည့်စုံကြမည်ဖြစ်သည် ။

နောက်ဆုံး ရာဇသံရွှေပေ၏ စီကုံးပုံမှာ (၅) ပြည်ထောင်ချင်းမင်းတို့ ဝယ် မြတ်သောအဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့ ကို မှီကြရသည် ဖြစ်ရှိရာ ပြည့်စုံသည် ဖြစ်သည် ။

ပထမစာကြောင်းတွင် ရှင်ဘုရင်အချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုကို 'မဟာ မိတ်'ဟူသော စာတစ်လုံးတည်းဖြင့် ဖော်ပြထားသည် ။ နောက်ထပ်စာနှစ်စောင် တွင် မူ စာလုံးနှစ်လုံးသုံး၍ ချဲ့ထွင်ထားသည် ။ 'မင်း'နှင့် 'ရာဇ' အသုံးနှစ်ခုစလုံး သည် 'ရှင်ဘုရင်' ဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိရာ အနက်မပြောင်းလဲ။ ဟိတ်အပိုထုတ်ခြင်း သာ ဖြစ်၏။ စာကြောင်းငါးကြောင်းစလုံး၏ နောက်ဆုံးပိုင်းတွင် စာကြောင်း ဖွဲ့စည်းပုံ မဆိုစလောက်ကွဲလွဲခြင်းမှာ စာရေးတော်မတူခြင်းကို ပြနေသည် ။

ရာဇသံရွှေပေထဲတွင် ရှင်ဘုရင်အချင်းချင်းချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုကို ကွဲပြားသော အသုံးသုံးထားရာ အကျွမ်းဝင်ခြင်းတည်းဟူသည့် ခြားနားသိသာသော ခံစားချက် သဘောကို ပေးစွမ်းသည် ။ ထိုအသုံး(အဆွေခင်ပွန်း)ကို ရွေးချယ်ထားခြင်းမှာ ဤအဆင့်မြင့်စကားရပ်ကို အထူးစကားလုံးဖြင့် သက်ဝင်လှုပ်ရှားစေရန် အား ထုတ်ခဲ့သော လက်ဝဲနော် ရထား

၏ စာဆိုညဏ်ကွန်မြူးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည် မှာ ယုံမှားစရာမလိုပါ။

ကျွန်ုပ်တို့ ထပ်မံတွေ့ရသည် မှာ စာလုံးများ ၏ ထွေပြားမှုကို အသုံးချခြင်းဖြင့် ဂုဏ်သိမ်အဆင့်နှင့် လောကဝတ်ကို ဘာသာစကားထဲ၌ စာဂုဏ်အဖြစ်သုံးခဲ့ပုံပင်။ စာကြောင်းငါးကြောင်းစလုံး၏ အနှစ်အဓိပ္ပာယ်အတူတူ ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် စကား ပရိယာယ်(အဆွေခင်ပွန်း)၊ စကားဖွာခြင်း(ရာဇ)၊ စကားလေးနက်အောင်ဆိုခြင်း (မဟာ) စသည် တို့ ကြောင့် အကျဉ်းအကျယ်အနိမ့်အမြင့်ဖြစ်စဉ် ပေါ်ပေါက်လာ သည် ။ ထိုဖြစ်စဉ်သည် အမှတ်သင်္ကေတဆိုင်ရာ ပြတ်သားသာလွန်မှုကို ပြုရာတွင် အသုံးအနှုန်းတတ်ပွန်မှုကို ဖန်တီးခဲ့သည် ။

ရွှေပေချပ်ပေါ်မှ ရာဇသံစာများ

အာရှတွင် အုတ်ခွက်ရေးထွင်းမှု၊ ဘာသာရေးစာပေ၊ အလှူဒါန၊ ဂုဏ်ထူး ဆောင်မှတ်တမ်း၊ တော်ဝင်စာအဆက်အသွယ် စသောအရေးကြီး၊ သို့မဟုတ် အရေးပါသောစာသားများ ရေးသွင်းရန် သတ္တုပြား သို့မဟုတ် သတ္တုအရွက် အချပ်များကို အသုံးပြုခဲ့ကြသည် မှ ရာစုနှစ်ပေါင်းချီခဲ့သည် ။ အသုံးများ သော သတ္တုပြားများမှာ ကြေးနီ သို့မဟုတ် များ စွာသော သတ္တုစပ်များ ဖြစ်သည် ။

မြန်မာပြည်တွင် ရွှေကိုနန်းတွင်းသုံးနှင့် ဘာသာရေးကိစ္စများ အတွက် သီးသန့် သတ်မှတ်ထားသည် ။ ဥပမာ ဌာပနာတိုက်သွင်းသော ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်များ ၊ စေတီ၊ ပါဠိတော်များ အစရှိသည့် ကြည်ညိုဖွယ်ရာပစ္စည်းများကို တန်ဆာဆင်ယင် သည့် နေရာတွင် ရွှေကိုသုံးသည် ။

ရွှေကို ကြေးငွေပိုက်ဆံအဖြစ် မသုံးစွဲခဲ့ကြ။ ရွှေတင်ပို့ခြင်းကို တင်းကျပ်စွာ မတားမြစ်ထားပါကလည်း အားမပေးခဲ့။ ဤသို့ဖြင့် ဘုရင်အုပ်စိုးသောနိုင်ငံတွင် ရွှေပန်းတိမ်ဆရာများ ကြီးပွားကြသည် ။ နန်းတွင်းထဲ

၌ ရွှေကိုအများ ဆုံးအသုံးပြုပုံမှာ ထောင့်မှန်စတုရန်းပုံရွှေပြားပေါ်တွင် ဘွဲ့အမည်အရည်များ ရေးသွင်း၍ အပ်နှင်းခြင်း၊ သို့မဟုတ် မင်းဆွေမင်းမျိုးတို့ ဇာတာဖွဲ့ခြင်းများ ဖြစ်သည်။ ။

အခြားရှင်ဘုရင်တစ်ပါးထံ ပေးပို့သော ရာဇသံတစ်စောင်အတွက် ရွှေသား အစစ်ပေလွှာကို အသုံးပြုခြင်းသည် ထိုင်းဧကရာဇ်တို့ တွင် ရှိခဲ့ကြောင်း အထောက် အထားရှိသည်။ ။ ၁၇ ရာစု၏ ဗရင်ဂျီဘာသာရေးဂိုဏ်း အတ္ထုပ္ပတ္တိထဲတွင် ဖော်ပြ ချက်များ စွာပါရှိသည်။ ။ ဖရာနာရိုင်းဘုရင် (၁၆၅၆-၈၈)သည် ပြင်သစ်ပြည်လူ ဝီဘုရင်-၁၄၀ ရွှေသဝဏ်လွှာများ မနည်းလှအောင်ပေးပို့ခဲ့သည်။ ။ နပိုလီယံ-၃၀ ၁၈၆၁ ခုနှစ်ကပေးပို့ခဲ့သော ရာမဘုရင်-၄ ၏ ရွှေပေလွှာအကြောင်းကိုလည်း M. Jacq-Hergoualc'h က ဖော်ပြခဲ့ဖူးသည်။ ။ မှန်နန်းရာဇဝင်ထဲတွင်လည်း ၁၇၄၆ ခုတွင် မဟာဓမ္မရာဇာဓိပတိဘုရင်ထံ ပေးပို့ခဲ့သော အယုဒ္ဓယနန်းတော်မှ ဘုရင် Borommakot၏ ရွှေသဝဏ်လွှာအကြောင်းမှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ ။

မွန်ကျောက်စာတစ်ချပ်တွင် Chola lord ထံ ဘုရင်ကျန်စစ်သား(၁၀၈၄-၁၁၁၄)မှ ရေးပို့ခဲ့သည့် ရွှေပေလွှာ အကြောင်းပါရှိသည်။ ။ နာမည်ကျော် ကလျာဏီ ကျောက်စာထဲတွင် ပါရှိသည် မှာ သီရိလင်္ကာရှင်ဘုရင်ဗာဟု ထံ ပေးပို့သော ဓမ္မ စေတီမင်း၏ ရာဇသံစာသည် ရွှေပြားပေါ်တွင် ရေးထွင်းထားကြောင်း ဖြစ်၏။

နာရိုင်းဘုရင်၏ စာကို ၁၆၉၉ ခုတွင် ပြင်သစ်သို့သယ်ဆောင်ပေးခဲ့သော Father Tachard ရေးသားထားသည် မှာ အယုဒ္ဓယဘုရင်များ သည် အခြားကြီးမြတ် သောဘုရင်များ ထံ စာရေးသားမှ သာ ရွှေပေကို အသုံးပြုကြကြောင်းပင်။ ။ ပဲခူးဘုရင် ဗညားဒလ သို့မဟုတ် အယုဒ္ဓယဘုရ

င်ဧကသက်တို့ ကို တန်းတူရည်တူဘုရင်များ ဟု သဘောထားခဲ့ပုံမရသော အလောင်းမင်းတရားထံတွင် ထိုစံသည် မြင်သာထင်ရှား နေသည်။ ။ ပဲခူးဘုရင်၊ အယုဒ္ဓယဘုရင်များ အလောင်းမင်းတရားထံမှ ရာဇသံစာလက်ခံရရှိခဲ့ဖူးသော်လည်း ရွှေရာဇသံစာကိုမူ မည်သူမျှမရခဲ့ကြ။

ရာဇသံရွှေပေ၊ ခြပ်ထည်ဖော်ပြချက်

ယခုအခန်းသည် ရာဇသံရွှေပေ၏ ခြပ်ထည်အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်သော အတိုင်းအထွာများ ၊ ရွှေပြားပေါ်မှ သိပ္ပံနည်းကျ အချက်အလက်များ နှင့် အဆင်တန်ဆာ များ အကြောင်း အကျဉ်းဖော်ပြချက်ကို ပြည့်စုံအောင်ပံ့ပိုးပေးသည်။ ။ တည်းဖြတ်ပြီး စာသားကို ဘုရင့်ရုံးတော်မှ ယူ လာပြီးလျှင် လိပ်ယူသိမ်းဆည်းခြင်း၊ တံဆိပ်ခတ်နှိပ် ခြင်း နှင့် ထုပ်ပိုးခြင်းတို့ အဆင့်ဆင့်လိုက်လာရသည်။ ။

ကပ္ပတိန်ဂျွန်ဟိုးထံပေးပို့သောစာ၏ အစီအစဉ်အဆုံးသတ်တွင် ဆင်တူသော် လည်း မသိမသာကွဲလွဲမှုကို တွေ့ရသည်။ ။ ဟိုးထံစာ၏ နောက်ဆက်တွဲသည် ဘုရင့်စာကို လက်ဆင့်ကမ်းရသူများ အတွက် လက်တွေ့ကျကျ အရေးကြီး၏။ ထိုအချက်မှ နေ၍ ဘုရင့်စာများကို အတုပြုလုပ်နိုင်သည် (ဧကန်အတုပြုခဲ့သည်) ဟူသောအချက်အလက်မှန်ကို ပေးခဲ့သည်။ ။ ဘုရင့်နန်းတော်မှ လာသောစာဖြစ် ကြောင်း ထုံးမိစံကျအမှတ်အသားပြုထားဖို့ ကို သိသိသာသာ အရေးထားခဲ့သည်။ ။

စာရေးသွင်းပြီးသားရွှေပြားကိုလိပ်၊ ဆင်စွယ်ကြုတ်ထဲသွတ်၊ ထိုဆင်စွယ် ကြုတ်ကို တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ထားသော ရွှေဖျင်အိတ်ထဲထည့်ကာ၊ ထိုရွှေဖျင်အိတ်ကိုမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးထားသောစာရွက်နှင့် တွဲလျက် တံဆိပ်ခတ်နှိပ် ထားသော ယွန်းဘူး(ရွှေရေးကြုတ်) ထဲသိမ်းသည်။ ။ နောက်ဆုံးတွင် မှ ထိုယွန်းဘူးကို မြန်မာ တံဆိပ်ခတ်ထားသော အိတ်

ထဲသွတ်ရသည် ။ ရာဇသံစာနှင့် ဆင်စွယ်ကြုတ်တို့ သာ ကျွန်ုပ်တို့ ထံ ရောက်လာခဲ့ပြီး ယခုအခါ ဂျာမနီနိုင်ငံ၊ Lower Saxony, ဟန်နိုဗာမြို့ရှိ G ottfried Wilhelm Leibniz အထိမ်းအမှတ်စာကြည့်တိုက်ထဲ ထိန်းသိမ်း ထား၏။

အလောင်းမင်းတရားစာသည်

မဆိုစလောက်ထိခိုက်နေခဲ့သော်လည်း မပျက် မယွင်းလုံးစေပါဒ်စေ ရောက်လာခဲ့သည် ။ မြန်မာ့သမိုင်းမှတ်တမ်းသည် ရာဇသံ ရွှေပေ၏ သ က်သေခံအမှတ်အသားကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည် မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ် မ ရှိချေ။ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပုံမှာ ရွှေပြား၏ ရင်းဖျား နှစ်ဖက်စွန်းတွင် ပတ္တမြားဆယ့် နှစ်လုံးစီ စီထားကာ ဟင်္သာရုပ်တံဆိပ်တော် ခတ်မှတ်သ ည် ဟူ၏။ ရွှေ၏ သန့်စင်မှု သည် ၉၅.၂၅% မှ ၉၈.၆၉% အထိရှိကြောင်း ရောင်စဉ်စိတ်ဖြာမှုမှ သက်သေခံ ထားသည် ။

ကြက်ဥပုံသဏ္ဌာန်နှင့် ဆင်ဆင်တူသော ဝန်းဝန်းဝိုင်းဝိုင်း ပတ္တမြားနှစ်ဆယ့် လေးလုံးသည် မြန်မာ့ပတ္တမြား စစ်စစ်ဖြစ်ပြီး မိုးကုတ်ပတ္တမြား တွင်းများမှ ထွက်ရှိ သည် ။ ထိုပတ္တမြားများကို ရွှေသားစစ်စစ် ၆x၆ မီလီ မီတာရှိသော ဆပြီအကွက် များ ထဲတွင် ခိုင်ခိုင်ခံ့ခံ့ထည့်ထားသည် ။ ပတ္တမြားများကို သွေးမထားဘဲ မူလပုံစံ အတိုင်းထည့်ထားရာ ထိုပတ္တမြား နှစ်ဆယ့်လေးလုံး၏ အသွင်သဏ္ဌာန်တူညီမှုကို ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ အံ့သြခဲ့ရသည် ။

ဆဋ္ဌဂံအကွက်များကို သေးငယ်သောစွန်ကုပ်များ ဖြင့် အမြောင်းလို က်ရှိနေသော ရွှေပြားနှစ်ခုပေါ်တပ်ထားကာ ထိုပါးလွှာသောရွှေပြားနှစ် ခုကိုထပ်၍ ရွှေပေပေါ် ဖိနှိပ်ထား၏။ မြန်မာလိုဖော်ပြချက်တွင် ရွှေပြား ပေါ်ထွင်းထားသော ဟင်္သာရုပ်ကို 'ရုပ်တု' ဟု ခေါ်သည် ။ ဟင်္သာရုပ် ကို

မြန်မာဘုရင်၏ အစစ်အမှန် သင်္ကေတဟု ယူဆကြရသည်။ မှန်ဘီလူး အောက်တွင် သစ်စေးအစအနလေးများ ပင် တွေ့နေရ သေးသည်။ ထို အစအနလေးများမှာ အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော သစ်စေးချိပ်များ မှ ကျန်ရစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ ဟင်္သာရုပ်သည် ကုန်းဘောင်ခေတ်ဦးပုံသဏ္ဌာန် ဖြစ်မှန်း သိသာထင်ရှား၏။ ဟင်္သာရုပ်ရွှေပြား၏ အနားတိုင်းတွင် တွဲဆက်ရန် နှုတ်ခမ်းသား အပိုပါရှိသည်။ ၎င်းနှုတ်ခမ်းသားများကို ရွှေပေ၏ ဟရာထဲထည့်၍ ကျောဘက်မှ တင်းကျပ်စွာဖိနှိပ်ထား၏။

မြန်မာဖော်ပြချက်အရဆိုလျှင် ရွှေပေကို ဆလင်ဒါပုံ ဆင်စွယ်ကြုတ်ထဲ မသွတ်ခင် စက္ကူနီဖြင့်ပတ်သည်။ ဆင်စွယ်သည် အာရှဆင်စွယ်ဖြစ်သည်။ ခေတ်ဦး ကာလက မြန်မာပြည်သည် ဆင်နှင့် ဆင်စွယ်တင်ပို့သော တိုင်းပြည်ဖြစ်ခဲ့သော ကြောင့် ဤအချက်သည် အံ့ဩစရာမဟုတ်ပေ။

ဆင်စွယ်ကြုတ်ကို 'ရွှေရောင်ပိတ်သားအိတ်' ဖြစ်သော ရွှေဖျင်အိတ်သွတ် သည်။ ထိုရွှေဖျင်အိတ်ကို သန်းထွန်းသည် 'ဘရိကိတ်အိတ်' ဟု အဓိပ္ပာယ်ပြန်ခဲ့ သည်။ ထိုရွှေဖျင်အိတ်ကို ရွှေရေးကြုတ်သွတ်သည်။ ရွှေရေးကြုတ်ကို ဖော်ပြထား ပုံမှာ အနီရောင်သစ်စေးဖြင့် အရောင်တင်ထားကာ ရွှေရောင်ဒီဇိုင်းများ ပါသည့် သစ်သားဖြင့်ပြုလုပ်ထားသော ဘူး ဟူ၏။ ထိုရွှေရေးကြုတ်ကို တံဆိပ်တော်မှတ် ထားပြီး အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ရေးထားသော စက္ကူတစ်ရွက် တွဲထား၏။

နောက်ဆုံးတွင် 'ဂုံဇရပ်အိတ်နီ'* ဟု ခေါ်သော တောင့်တောင့်တင်းတင်းရှိပုံ ရသည့် အနီရောင်အိတ်တွင်းထည့်သည်။ 'ဂုံ-ဇရပ်-အိတ်နီ' ၏ ရှေ့ဆုံးစာလုံး နှစ်လုံးအတွက် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ရန် ပြဿနာများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ခင်ခင်စိန် သည် ပထမနှစ်လုံးကို 'ကြိုးများ ဖြင့်ဆက်

ထားသော 'ဂုံဆက်' ဟု ဖတ်ခဲ့ကာ အိတ်တစ်လုံးလုံးကို ပိတ်ဖြင့် လုပ်ထားပြီး သစ်သားစလေးများ တွဲသီထားသည် ဟု အဓိပ္ပာယ်ပြန်ခဲ့သည်။ ။

လက်ရှိအနေအထားအတိုင်း ရွှေပေ၏ အတိုင်းအထွာများမှာ ၅၄.၇x ၈.၅ စင်တီမီတာဖြစ်သည်။ မြန်မာဖော်ပြချက် ၁တောင်x၅သစ် ကိုခေတ်မီဇယားများ အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ၅၃.၃x၉.၅ စင်တီမီတာရရှိသည်။ ။ ၁၈ ရာစုအထက် မြန်မာပြည်တွင် အနည်းငယ်ကွဲပြားသော စံချိန်များ ရှိလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါက ထိုအတိုင်းအထွာများသည် သင့်တော်လောက်အောင် နီးစပ်မှုရှိနေသည်။ ။

*အလောင်းမင်းတရားအမိန့်တော်မြတ်စာအုပ်ထဲတွင် ဂုံဇရပ် ဟု စာလုံးပေါင်းထားသည် ။ အဘိဓာန်များ ထဲတွင် ရှာမတွေ့ချေ။ ခေတ်ဟောင်းမြန်မာသာသနာ့အဘိဓာန်စာအုပ်ထဲတွင် သိန်းလှိုင်သည် ဂုံဇရပ်အိတ်နီ ကို တက္ကသိုလ်မြန်မာအဘိဓာန်ထဲမှ ရှင်းပြချက်အရ 'လက်ဖြင့်ထိုးထားသော တန်ဖိုးကြီးအနီရောင်အိတ်' ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ။ သန်းထွန်းသည် သမိုင်းမှတ်တမ်းမှ စာလုံးပေါင်းကို မွေးစားခဲ့ကာ 'ဂုနီအိတ်' ဟု ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။ ။ အနည်းငယ်အံ့ဩစရာကောင်းသည် မှာ ဂုနီအိတ်ဟူသည် ဂုံလျှော်ဖြင့်လုပ်သော ကြောင့် တန်ဖိုးကြီးပစ္စည်းမဟုတ်ချေ။ ထို့ပြင် ဂုံလျှော်အိတ်သည် အနီရောင်ဖြစ်နိုင်ပါမည်လား မရှင်းလင်းပေ။ သို့ရာတွင် သန်းထွန်းသည် သူ၏ အဓိပ္ပာယ်ပြန်မှုအပေါ် ရှင်းလင်းချက်များ ပေးမထားခဲ့။ ဂျပ်ဒ်ဆန် မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်တွင် 'ဂုနီအိတ်' ဟူသောစာလုံးအတွက် 'ဂုနီအိတ်' ဟု ဖော်ပြထားရာ သန်းထွန်းသည် ဂုံဇရပ်အိတ်နီ ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ဝှက်ညည်ပ ခေါ် မှ ဆင်းသက်လာသည် ဟု အဓိပ္ပာယ်ပြန်ခဲ့ ခြင်းလော စဉ်းစားစရာဖြစ်သည်။ ။ အခြေအနေကိုကြည့်လျှင် ပထမအဓိပ္ပာယ်နှစ်ခုသည် ပိုဆွဲဆောင်မှု ကောင်းသည် ဟု ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ရှိပါသည်။ ။

၀.၂ မီလီမီတာ အထူရှိသောရွှေပေ၏ အလေးချိန်တွင် လည်း ထိုသို့သော ကွဲလွဲမှုများ ရှိသည်။ ။ ပတ္တမြားများ အပါအဝင် ရွှေပေ၏ အလေးချိန်အမှန်မှာ ၁၀၀ ဂရမ် ဖြစ်၏။ မြန်မာဖော်ပြချက်တွင် ရွှေအချိန်ငါးကျပ်သားရှိသည်။ ။ လက်ရှိစံချိန် များ အရ ငါးကျပ်သားသည် ၈၄.၈

ဂရမ်နှင့် ညီမျှရာ ပတ္တမြားများ ၏ အလေးချိန်ကို ၁၀၀ ဂရမ်ထဲမှ နှုတ်လိုက်ပါက ယုံကြည်စိတ်ချဖွယ်ရာဖြစ်သည်။ ။

ဟန်နီဗာမြို့ ပြတိုက်ထဲမှ ရာဇသံရွှေပေ

ရာဇသံရွှေပေသည် အံ့ဩစရာဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ကို ပြောပြသည် ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်တို့ ၏ စူးစမ်းရှာဖွေမှုသည် လမ်းကြောင်း များစွာကို ရှေ့ရှုခဲ့သည်။ ။ သမိုင်း မှတ်တမ်းတင်သောရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့ ၏ ဖွေရှာမှုသည် အစောပိုင်း အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေးသမိုင်းကြောင်းနှင့် ရှင်ဘုရင်အလောင်းမင်းတရား၏ အပိုင်းကဏ္ဍဆီ ဆန်းသစ်သော ချဉ်းကပ်မှုပြုရန် လမ်းဖွင့်ပေးခဲ့သည်။ ။ မော်ကွန်း တင်သောရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့ ၏ လုပ်ဆောင်မှုသည် ကိုလိုနီမတိုင်ခင် မြန်မာရာဇဝင်၏ အံ့ဩစရာအကောင်းဆုံး မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ထဲမှ တစ်ခုကို ပိုနားလည်လာအောင် ပါဝင်ရေးသားခြင်းဖြစ်သည်။ ။

ရာဇသံရွှေပေသည် ဟန်နီဗာမြို့မှ ပြတိုက်ထဲ နှစ်ပေါင်း ၂၅၀ ကျော်ကြာအောင် အထီးကျန်တည်ရှိနေခဲ့သည်။ ။ သို့တိုင် ထိုဖြစ်ရပ်မှန်ကို ကျွန်ုပ်တို့ စိတ်မပါတပါ ဖြင့်သာ နှမောနိုင်သည်။ ။ ၎င်းသည် 'အမေ့လျော့ခံလိုက်ရ'ကာ၊ 'တိမ်မြုပ်ပျောက် ကွယ်သွားပြီး'ဖြစ်သောကြောင့် နောင်လာနောက်သားများ အတွက် သိမ်းဆည်း ထားပြီးသကဲ့သို့ဖြစ်ရာ စိတ်ချမ်းသာစရာတစ်မျိုးကောင်းနေသည်။ ။ အနောက်တိုင်း စုဆောင်းမှုတွင် ထိုသို့သောရွှေပြားပေါ်မှ စာသည် မရှိခဲ့စဖူး။ အခြားရွှေသဝဏ်လွှာများ ရှိခဲ့ပါကလည်း စာသားကိုဖတ်ရှုပြီးလျှင် ခြပ်ထည်သားကို ဖျက်ဆီးပစ် လိုက်နိုင်သည်။ ။ ဆိုလိုသည် မှာ ရွှေကိုယူပြီး အခြားကိစ္စများ အတွက် ပြန်လည် အသုံးပြုလိုက်နိုင်သည်။ ။

အလောင်းမင်းတရား၏ စာများကို ရေးသားပြီးစီး၍ တစ်နှစ်ကျော်

အကြာတွင် စာများကို ဂျော့ပီးဂျေသည် သူ၏ ၁၇၅၇ ခု၊ ဇူလိုင် ၃၀ ရက် စာနှင့် တစ်ပါတည်း ပို့ပေးလိုက်သည်။ မဒရတ်စ်မှ လန်ဒန်အသွား Wal pole သင်္ဘောနှင့် ဖြစ်၏။ စာနှစ် စောင်စလုံးကို ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ အစည်း အဝေးကျင်းပချိန် ၁၇၅၈ ခု၊ မတ်လ ၃ ရက်နေ့တွင် တင်ပြခဲ့သည်။ ထို တစ်နေ့တည်းမှာ ပင် ဒါရိုက်တာအဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဂျန်ပေနီသည် ထိုရာဇ သံစာရွှေပေကို စိန့်ဂျိမ်းစ်နန်းတော်တွင် ကိုယ်တိုင် တင်ပြ ရန်ကြိုးပမ်းခဲ့ သည်။ ပထမအတွင်းဝန်မင်း ဝီလျံပစ်နှင့် တွေ့နိုင်အောင် ကြိုးစား သည်။ ထို့နောက် f Hampton Court မှ ရောဘတ်ဝုဒ်။

ဂျန်ပေနီသည် ၎င်းတို့ နှစ်ဦးစလုံးကို မတွေ့ခဲ့ရဘဲ ရာဇသံစာကို ထားခဲ့နိုင် သည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ဂျန်ပေနီသည် ရာဇသံစာ၏ နောက်ခံအကြောင်းများ ဖြစ်သော မွန်-မြန်မာစစ်ပွဲ၊ ကုမ္ပဏီ၏ ကြားနေဝါဒ၊ ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေစိုက်မှုနှင့် အလောင်းမင်းတရား၏ ပေးသနားမှုဖြစ် သော 'သူ၏ နိုင်ငံတော်အတွင်းမှ ကျန်းမာ ရေးပိုကောင်းသောအရပ် (ပုသိမ်)' တွင် နေထိုင်ခွင့် စသည် တို့ ကို ဝုဒ်ထံ စာတစ် စောင်ရေးသား ပေးပို့ခဲ့သည်။ ထိုစာအတွက် ဝုဒ်သည် စာတစ်စောင်ပြန်ကြားခဲ့ရာ ကုမ္ပဏီဇာတိကွန်းတိုက်တွင် ထိုပြန်စာမိတ္တူမရှိ။

ရာဇသံရွှေပေကို လှပစွာရေးသားသီကုံးထားသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်မှုနှင့် ပေနီ၊ ဝုဒ်တို့ ၏ စာများ ဖြင့်တွဲလျက် တစ်ဆင့်ပေးပို့လိုက်သည်။ ရာဇသံစာအင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်မှုကို မိတ္တူကူးယူ ထားခဲ့သည်။ စိန့်ဂျိမ်းစ်နန်းတော်တွင် အတွင်းဝန်မင်း ဝီလျံပစ်က ဂျော့ ဘုရင်-၂ ထံ ထိုရာဇသံစာဆက်သသောအခါ ဘာဆက်ဖြစ်သနည်း ကျွန်ုပ်တို့ မသိရ။ ပစ်သည် မည်သည် ကိုအာရုံစိုက်ခဲ့သနည်း။ ဂျော့ဘုရင်-၂ သည် ထိုစာအပေါ် အမေးအမြန်းရှိခဲ့သလော။

ထိုရာဇသံစာကို ဂျော့ဘုရင်-၂ စိတ်ဝင်စားမှုတစ်မျိုး ရှိခဲ့မည်မှာ ရှင်းလင်းပါသည်။ ။ ထို့ကြောင့် သာ ဟန်နီဗာမှ သူ၏ စာကြည့်တိုက်ဆီ စာကိုချက်ချင်း ပို့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ။ နောင်သုံးပတ်အကြာ (၁၇၅၈ ခု၊ မတ်လ ၂၈ ရက်)တွင် စာကို မှတ်ချက်ရေးသွင်းခဲ့သည်။ ။ ကျွန်ုပ်တို့ သိသည့်အတိုင်း ဘုရင်မင်းမြတ်သည် သူ၏ မွေးရပ်ဇာတိ ဟန်နီဗာမြို့ကို ချစ်ခင်တွယ်တာမှုကြောင့် ၁၇၂၉ ခုမှ ၁၇၄၁ ခုအတွင်း လေးကြိမ်တိတိပြန်လာခဲ့သည်။ ။ သို့ရာတွင် စာအပေါ် သူ၏ စိတ်ဝင် စားမှုသည် နိုင်ငံရေးသဘောသဘာဝရှိဟန်မတူချေ။ ထူးထူးဆန်းဆန်းသိလိုစိတ် တစ်မျိုးဖြင့်သာ ရွှေပေလွှာကို ကြည့်ခဲ့ပါလိမ့်မည်။ ။ ၎င်း၏ ဇာတိသက်သေခံသည် ဟန်နီဗာအလာလမ်းတွင် ပျောက်ဆုံးခဲ့ပြီ။

ရာဇသံစာကို ရှုပ်ထွေးလှစွာ မှတ်ချက်သွင်းခဲ့ပုံမှာ

"ကိုရိုမန်ဒယ်ကမ်းခြေမှ အုပ်ချုပ်ခံမဟုတ်သော အိန္ဒိယဘုရင်တစ်ပါး (မာဂီ သို့မဟုတ် ဂီဘရီ ဘာသာရေးဖြစ်သော ဘာမျှမစားဘဲ အသက်ရှင်နေထိုင်သူ၊ မီးကိုကိုးကွယ်သူ)"

ထိုသို့သောရေးသွင်းချက်များ သည် သဘာဝအားဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှ သမိုင်းဆရာတစ်ဦး၏ စူးစမ်းလိုစိတ်ကို ဆွပေးမည်မဟုတ်ချေ။

ဝုဒ်ထံပေးပို့သော ပေနီ၏ စာထဲတွင် ရှင်ဘုရင်ထံမှ ပြန်စာ မျှော်လင့်ထား ကြောင်းကို ပေနီ အဆိုမပြုခဲ့ပေ။ သို့သော်ငြား အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများ သည် ပြန်စာတစ်စောင်မရေးသားမီ အင်္ဂလိပ်ဘုရင်ထံမှ ပြန်စာကို အလျင်စောင့်ကြ မည်ဟု တွေးခဲ့ကြသည်။ ။ ဂျော့ဘုရင်-၂ ထံမှ အကြောင်းပြန်စာ မလာသောအခါ အလောင်းမင်းတရားစာအတွက် အရှေ့အိန္ဒိယထံမှ တရားဝင်ပြန်စာဆိုသည် မှာ လည်း ရှိမလာတော့ချေ။

ဒါရိုက်တာများ သည် ၁၇၅၇ ခု၊ မတ်လတွင် ဟိုင်းကြီးကျွန်းအခြေစိုက်မှုကို ပယ်ဖျက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီဖြစ်သောကြောင့် ရွှေဘိုသို့ပြန်စာပေးပို့ရန် စိတ်လက် မပါတော့ခြင်း (ဂျော့ဘုရင် လုပ်မည့် ပုံနှင့် မသက်ဆိုင်ဘဲ)သည် နားလည်နိုင်စရာ ရှိပါသည်။ ။ ထို့ပြင် လန်ဒန်တွင် ကုမ္ပဏီ၏ ဦးတည်ရာ ရုတ်ချည်းအပြောင်းအလဲ များကလည်း ထိုကိစ္စကို ဆက်လက်စဉ်းစားဖို့ ရာ အဟန့်တားနိုင်ဆုံးဖြစ်ခဲ့နိုင်သည်။ ။

ဂျော့ဘုရင်-၂ထံ ရာဇသံရွှေပေပို့ပေးအပြီး ရက်များ မကြာမီတွင် ကုမ္ပဏီ နှစ်ပတ်လည်ရွေးကောက်ပွဲသည် ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာ နှစ်ဆယ့်လေးဦးဖွဲ့စည်းမှု အတွင်း၌ ခါတိုင်းနှင့် မတူသော အပြောင်းအလဲတစ်ရပ်ကို ဖြစ်ထွန်းစေခဲ့သည်။ ။ ဘင်္ဂလားလတ်တလောအဖြစ်အပျက်များကြောင့် ဘင်္ဂလားဥက္ကဋ္ဌရပြုထူးနေရာ ဆက်ခံရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပိုင်ရှင်များကြားနှင့် ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ထဲတွင် အခြေ အတင်ငြင်းခုံမှုရှိခဲ့သည်။ ။ ပေနီနှင့် ပေနီ၏ အုပ်စု ပြိုကွဲသည်။ ။

၁၇၄၁ ခုမှ ၁၇၅၇ ခုအတွင်း ဆယ့်နှစ်နှစ်ကြာအောင် ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာ အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ခဲ့သူ ပေနီသည် သူ၏ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ ရှယ်ယာအများစုကို ရောင်းထုတ်ခဲ့ပြီး ကုမ္ပဏီအရေးကိစ္စများ ထဲမှ ထွက်လုနီးပါးဖြစ်ခဲ့သည်။ ။ ဟိုင်းကြီး ကျွန်းအခြေစိုက်မှု ဖန်တီးရာတွင် အခရာဖြစ်ခဲ့သူ၊ ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာလည်း ဖြစ် သော၊ ယခင် မဒရတ်စ်ဘုရင်ခံလည်း ဖြစ်သော သောမတ်စ်ဆောင်ဒါသည် လည်း ပြန်အရွေးမခံရပေ။ ။ ဤပြင်းထန်သည့် အပြောင်းအလဲသည် ကုမ္ပဏီ၏ မြန်မာပြည် မူဝါဒအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိခဲ့မည်ကို မှန်းဆကြည့်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ ။

နိဂုံးစကား

Gottfried Wilhelm Leibniz Bibliothek စာကြည့်တိုက်ထဲမှ လက်ရေးစာမူ ၅၇၁.a ၏ ခြေခြေမြစ်မြစ်ရှိသော သမိုင်းဆိုင်ရာသုတေသန ရလဒ်များကို ဝေငှရန် ဟူ၍ အဆိုပါစာကြည့်တိုက်နှင့် သဘောတူညီခဲ့သော အခြေအနေများကို ဤ စာတမ်းသည် ကျေနပ်အောင်ဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။ ။ ဤစာတမ်းသည် ရာဇသံ ရွှေပေ၏ သမိုင်းဆိုင်ရာ သဘော ပေါက်နားလည်မှုအတွက် ဆက်စပ်စဉ်းစားရမည့် အကြောင်းအရာဘောင်ကို ပေးစွမ်းခဲ့သည်။ ။ ၎င်းဘောင်သည် စာ၏ တိကျသော ပြည်သူသိတင်ပြခြင်းနှင့် လက်ရေးစာမူထဲ ဆက်လက်စိတ်ဝင်စားလာရန် လှုံ့ဆော် ပေးခြင်းတို့ ကို သေချာစေသည်။ ။ ဤသုတေသနကို တာဝန်ယူခွင့်ပေးခဲ့သော GWLB စာကြည့်တိုက်၏ ဒါရိုက်တာ Dr. Georg Ruppelt အား ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။ ။

Dr Friedrich Hülsmannသည် ဤသုတေသနကို အစပျိုးခဲ့သူဖြစ်ပြီး ဤ အလုပ်သည် မျှော်လင့်ထား သည် ထက်များ စွာ အချိန်စားလာခဲ့ရာ ဒေါက်တာသည် အစွမ်းကုန်စိတ်ရှည်သည်းခံမှုကို ပြသခဲ့သည်။ ။ ဤစာကို သိပ္ပံဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းမှ သိရှိအောင် ဆောင်ကျဉ်းပေးလာခဲ့ခြင်းအတွက် Dr Friedrich Hülsmannအား ထိုက်ထိုက်တန်တန် ချီးမွမ်းရပေတော့မည်။ သူ့ထံစောင့်ရှောက်ရန် အပ်နှံထား သောစာအကြောင်း သိသလောက်ကလေးနှင့် မတင်းတိမ်မရောင့်ရဲနိုင်ခြင်းနှင့် အတူ သူ၏ စိတ်မရှည်မှုအတွက်ဟု ဆိုရမည်။ Gottfried Wilhelm Leibniz Bibliothekစာကြည့်တိုက်သည် ဤအချိန်မှ စ၍ နောင်တွင် ဤပြိုင်စံကင်းသော၊ သာမန် မဟုတ်သော လက်ရေးစာမူ၏ အထူးခြားဆုံးစံကို မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားနိုင်ပါစေ သတည်း။ ။

ထူးခြားသောလက်ရာ

သက္ကရာဇ် ၂၀၀၆ ခု၊ ဇူလိုင်လကုန်ပိုင်းတွင် ဟန်နိုဗာမြို့၊ လိုက်ဘ်နစ္စ အထိမ်းအမှတ်စာကြည့်တိုက်၏ လက်ရေးစာမူနှင့် ထူးခြားပစ္စည်းများ ၏ ပြတိုက် မှူး Dr.Friedrich Hülsmann သည် ဟန်နိုဗာ တော်ဝင်စာကြည့်တိုက်ထဲ ကြာ မြင့်စွာအနားယူနေသော ထိုတစ်ခုတည်းသောလက်ရေးမူကို အကွာရာပြန်အဓိပ္ပာယ် ဖော်ထုတ်ပေးပါရန် ကျွန်ုပ်တို့မှ အကူအညီတောင်းခံလာသည်။ ။ IV 571a" ဟု မှတ်တမ်းတင်ထားသော ၁၈၇၆ ခု၊ ဘုဒ္ဓမန်ကက်တလောက်ထဲမှ နေ၍ ၁၇၅၈ ခု၊ မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ရေးသွင်းထားသော ဝန်ကြီးဌာနဆိုင်ရာမှတ်ချက်တို့ လေးကိုသာ အစဆွဲထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ ။

ရေးသွင်းထားသောမှတ်ချက်မှာ ထိုလက်ရေးစာမူသည် ကော်ရိုမန်ဒယ်ကမ်း ခြေရှိ အုပ်ချုပ်ခံမဟုတ်သော အိန္ဒိယမင်းသားတစ်ပါးထံမှ ဒုတိယမြောက်ဂျော့ ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ ဆက်သသော ချစ်ကြည်ရေးစာချွန်လွှာဟု ယူဆရကြောင်း၊ ဘုရင်မင်းမြတ်သည် သူမြတ်နိုးသော ဟန်နိုဗာမြို့မှ စာကြည့်တိုက်ဆီ ထိုရွှေ သဝဏ်လွှာကို ပို့ဆောင်လိုက်ကြောင်းဟူ၍ သာ။

ဒေါက်တာ Hülsmann ၏ အီးမေးလ်နှင့် တွဲလျက်ပါသော ဓာတ်ပုံကြောင့် ထိုလက်ရေးစာသားများ သည် အိန္ဒိယစာပေမဟုတ်ဘဲ မြန်မာစာပေဖြစ်နေကြောင်း ရှင်းလင်းစွာသိခဲ့ရသည်။ ။ သမိုင်းပညာရှင်

တစ်ဦး၏ သိလိုစိတ်များ ကျွန်ုပ်တို့ထံတွင် နိုးကြားတက်ကြွလာသည်။ ၂၀၀၇ ခု၊ ဧပြီလတွင် ဟန်နီဗာမြို့သို့ လာရောက်၍ အနီးကပ်လေ့လာရန် Dr Hülsmann က ကျွန်ုပ်အတွက် စီစဉ်ပေးသည်။

ကံမကောင်းလှစွာ ထိုရွှေသဝဏ်လွှာသည် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ အရ ၁၇၆၈ ခုတွင် ဒိန်းမတ်မင်းသားတစ်ပါး၏ အကိုင်အတွယ်မှားယွင်းမှုကြောင့် များစွာ ပျက်စီးနေခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် နာရီပေါင်းများစွာ မှန်ဘီလူးနှင့် ကြည့်ပြီးသော် အဖြေတိကျစွာ ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့သည်။ Ms IV 571a သည် ရှင်ဘုရင်အလောင်းမင်းတရားမှ ဒုတိယမြောက် ဂျော့ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ ပေးပို့တော်မူသော မူရင်း ရာဇသံစာလွှာပေတည်း။

ထိုသို့သော စာမူမျိုးသည် အလောင်းမင်းတရား၏ ရွှေသဝဏ်လွှာတစ်ခု သာရှိသည်။ ရွှေအစစ်ဖြင့်ခတ်ထားသော ရွှေပြားထက်တွင် ပြစ်ချက်မရှိ စီစီရီရီ ရေးထွင်းထားသော မြန်မာစာလုံးများကို ပတ္တမြားနှစ်ဆယ့်လေးလုံးဖြင့် တန်ဆာ ဆင်ယင်ထားပြီး သေသပ်လှပစွာ ပုံဖော်ထားသော ဖောင်းကြွဟင်္သာပုံ ရှင်ဘုရင် တံဆိပ်တော်ကိုပါ ခတ်နှိပ်ထားသည်။

သို့သော် ထိုရှေးကျရှားပါးခြင်းဟူသောအချက်တစ်ခုကြောင့် ထိုရွှေသဝဏ် လွှာသည် ပညာရှင်တို့ အတွက် စိတ်ဝင်စားစရာဖြစ်နေခြင်း မဟုတ်ပေ။ ထိုရွှေသဝဏ်လွှာသည် အလွန်စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော သမိုင်းကြောင်းထဲမှ ပစ္စည်းတစ်ခု။ ပြန်လည်ရှင်သန်လာသော မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် မင်းဆက်အသစ်တစ်ခုကို အုတ်မြစ်ချနေသော အလောင်းမင်းတရားကို ထိုသမိုင်းကြောင်းထဲ မြင်လိုက်ရသည်။

ဆက်လက်လုပ်ဆောင်မှုသည် ထိုတစ်ခုတည်းသော သဝဏ်လွှာ၏

အနုစိတ် နောက်ခံရာဇဝင်မဟုတ်ဘဲ သံတမန်ဆိုင်ရာသမိုင်းကြောင်းကို
ပါ လေ့လာခြင်း ဖြစ်သည် ။ ထိုရွှေသဝဏ်လွှာကို အသေအချာ
ကြည့်ရှုကြမည်။ သဝဏ်လွှာ၏ ရှေးကျသော၊
အနုပညာအရည်အသွေးပြသော၊ သမိုင်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဝိသေ
သလက္ခဏာများကို နားလည်သဘောပေါက်အောင် ထောင့်ပေါင်းစုံမှ
လေ့ လာကြမည်။

ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ဤသဝဏ်လွှာသည်
စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော သမိုင်းမှတ်တမ်းတစ်ခုဖြစ်နေသည် ။ ဗြိ
တိသျှ သို့မဟုတ် အထူးသဖြင့် အရှေ့ အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ တာဝန်ရှိသူနှင့်
နန်းဆက်မဟုတ်သော လူသစ်တစ်ဦး၏ ထီးနန်း တို့ အကြားဆက်သွယ်
မှုကို လေ့လာရာတွင် အရင်းခံအထောက်အထားဖြစ်နေသည် ။ ၁၇၅၀
ခုများ အတွင်းက အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် မြန်မာ့ထီးနန်းအကြားမှ သံ
တမန် ဆိုင်ရာအပြန်အလှန် တုံ့လှယ်မှု၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်နေသည် ။
ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းမှ အင်းဝ/ရွှေဘို-ပဲခူးတိုက်ပွဲများ နှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာ
အတွင်းမှ အင်္ဂလိပ်-ပြင်သစ် အားပြိုင်မှု၏ ဆုံမှတ်တွင် ထိုသံတမန်ရေး
ရာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းပင်။

စာရေးသားပုံသည် နည်းလမ်းတကျဖြစ်သော်လည်း အဓိပ္ပာယ်သည်
ရွှေ သဝဏ်လွှာပေါ်ရေးထွင်းထားသော စာသားများ ထက် ပိုမိုနက်ရှိုင်း
ခဲ့သည် ။ အလင်္ကာနှင့် သင်္ကေတပရိယာယ်များကို ဘာသာပြန်သော ဖြ
စ်စဉ်တွင် ရှင်ဘုရင် ၏ တိုင်းရေးပြည်ရေး ရည်ရွယ်ချက်များကို လှမ်းမီ
သဘောပေါက်ရသည် ။ ရွှေ ပြားထက်ရေးသွင်းထားသော ဌာနဆိုင်ရာ
စာတစ်စောင်ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် အလောင်းမင်းတရား၏ သတင်းပါးမှု
သည် ကောင်းမွန်စွာဖန်တီးထားသော စံချိန်မီ အဆင့်မြင့်ဆက်သွယ်မှု
ဆိုသည် ထက် သိသိသာသာပိုလွန်ခဲ့သည် ။

သေသပ်လှပစွာ အနုစိတ်ပြုလုပ်ထားသော သတ္တုပစ္စည်းဖြစ်သည် နှင့် အညီ ထိုပစ္စည်းမျိုး၏ သဘာဝအတိုင်း သင်္ကေတဂယက်အနက်များ ဖြင့် ပြည့်စုံလျက်ရှိ သည် ။ ရေးသွင်းထားသော စာသားများကို အသေ အချာ မလေ့လာမဆန်းစစ်မီ တွင် ထိုဂယက်အနက်များကို မခွဲခြားနိုင်။ ဤသို့ဖြင့် ရာဇသံရွှေပေ၏ သွင်ပြင် ပုံသဏ္ဌာန်၊ စာရေးသားဟန်နှင့် ပါရှိသည့် အကြောင်းအရာများ သည် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်လေ့လာစရာ ဖြစ်လာခဲ့သည် ။

အလောင်းမင်းတရား၏ တိုက်ပွဲများ နှင့် မြန်မာပြည်တွင် အင်အား အတောင့်တင်းဆုံး ထီးနန်းစိုက်တည်ခဲ့ပုံ ရာဇဝင်နောက်ခံသမိုင်းကြောင်းကို ရှေးဦးစွာတင် ပြပါမည်။ ဗြိတိသျှနှင့် အလောင်းမင်းတရား ဆက်နွှယ်ပတ်သက်ပုံသည် ဤ ရာဇသံပေလွှာလေ့လာရေး၏ ဗဟိုချက်တွင် ရှိနေသည် ။ အလောင်းမင်းတရား၏ ၁၇၅၅ ခု၊ ပဏာမခြေလှမ်းမှ စတင်ပြီး အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်လာသော ဗဟိုချက်နှစ်ခုမှာ -တစ်ဖက်တွင် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီသည် ပုသိမ်မြို့နှင့် မော်တင် စွန်း(ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ တောင်ဘက်ထိပ်စွန်းအမှတ်အသား)တွင် ဆိပ်ကမ်းဆောက်လုပ်ခွင့်၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ဆိုင်သောအထူးအခွင့်အရေး-ဤနှစ်ရပ် ကိုရလိုကြောင်း မင်းတရားကြီးထံ လျှောက်ထားခဲ့ခြင်း။ အခြားတစ်ဖက်မှ ဗဟို ချက်မှာ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် မဖူလုံမည်ကို မင်းတရားကြီး စိုးရိမ်တော် မူခြင်း၊ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် တည်ငြိမ်သောကုန်သွယ်မှု ဖွံ့ဖြိုးရေးအပေါ် မင်း တရားကြီး စိတ်ဝင်စားခြင်း။

မြန်မာပြည်အပေါ်ထားရှိသော အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ၏ မူဝါဒကို နားလည်ရန် မှာ အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီများ သူ့ထက်ငါကြီးစိုး လွှမ်းမိုးနိုင်ရန် အကြိတ်အနယ်ယှဉ်ပြိုင်နေသော အာရှ၊ တောင်အိန္ဒိယနှင့် အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာတို့ ၌ ဤကုမ္ပဏီ၏ အဓိကစီးပွား

ရေးနယ်ဝန်းဖွံ့ဖြိုးမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပေမည်။

ကိုလိုနီတို့ ရေးသားခဲ့သော ဇာတ်ကြောင်းများ အရ မြန်မာရှင်ဘုရင်များ သည် ကောင်းမွန်စွာစကားပြောဆိုခြင်း ရှားပါးလှကြောင်း၊ ရိုးတိုးရိပ်တိပ်ညွှန်းဆိုခြင်း များ ရှိလျှင်ပင် ရည်မွန်ဟန်ဖြင့် အထင်သေးဆက်ဆံခြင်းသာ ရှိတတ်ကြောင်းသိ ရသည် ။ ၎င်းဇာတ်ကြောင်းအများ စုမှာ စိတ်ကျေနပ်လောက်စရာ ကိုလိုနီခေတ် နှောင်းပိုင်းစစ်ဆေးမှုများ ဖြင့် ယခုချိန်ထိ အစားမထိုးရသေးပေ။ အဓိကအားဖြင့် ကုန်းဘောင်ခေတ်မင်းများ (၁၇၅၂-၁၈၈၅)သည် သိက္ခာနည်းပါးပြီး မယုံထိုက် ကြောင်းရေးသားထားသည် ။

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေးအပေါ် အစဉ်အလာဥရောပဗဟိုပြုသော လုပ် နည်းကိုင်နည်းအား ယခုလေ့လာမှုဖြင့် ဝေဖန်ရေးသဘောချဉ်းကပ်မည်ဖြစ်သည် ။ ထို့နောက်မှ အာရုံကို အင်္ဂလိပ်မှ သည် မြန်မာထံရွှေ့ယူသွားမည်။ ဆိုလိုသည် မှာ ရှင်ဘုရင်အလောင်းမင်းတရားထံ ရွှေ့ယူသွားမည်။

ရှင်ဘုရင်၏ တိုင်းရေးပြည်ရေး ပဏာမခြေလှမ်းများ နှင့် တိုက်ရေးခိုက် ရေးများ သည် ရှင်ဘုရင်၏ အစစ်အမှန်ကိုယ်ပိုင်များ ဖြစ်ကြောင်း ရှင်ဘုရင်၏ စာပါအကြောင်းအရာများက သိသာထင်ရှားစွာ ပြသပေလိမ့်မည်။ (ယခုစာတမ်း ၏ အလယ်ပိုင်းတွင် ပါသောစာအပါအဝင်)အလောင်းမင်းတရား၏ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ရှေ့ရှုသော ကိုယ်စားလှယ်လုပ်ငန်းကို လုံးဝလျစ်လျူရှုကာ အဓိကမဟုတ်သော သာမညဖြစ်ရပ်(ဟိုင်းကြီးကျွန်းကို ဖျက် ဆီးခြင်း)ကိုဗဟိုပြု၍ အင်္ဂလိပ်တို့ ၏ မူဝါဒကို အထင်မှားရာမှ မြန်မာတို့ ၏ ထင်ရာမြင်ရာ တစ်ဖက်သတ်စီရင်ဆုံးဖြတ်ခြင်းဆီ အာရုံကို ရွှေ့ယူသွားသော D.G.E.Hall

၏ ဩဇာကြီးသော သမိုင်းစာအုပ်ကို ကျွန်ုပ်အသားပေး လေ့လာသွား မည်။

မင်းတရား၏ ပင်ကိုအရည်အသွေးနှင့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ကျွန်ုပ်စိတ် ဝင်စား သကဲ့သို့ မင်းတရားရှင်သန်နေသော ရှုပ်ထွေးပွေလီလှသည့် လူ မှု-နိုင်ငံရေး ဆက်စပ်အခြေအနေကိုပါ စိတ်ဝင်စားမိသည် ဖြစ်ရာ အ လောင်းမင်းတရား၏ သံတမန်ဆိုင်ရာ ပဏာမခြေလှမ်းနှင့် ဗြိတိသျှတို့ ၏ ပျက်ကွက်မှုအပေါ် ပို၍ မျှတ သောအမြင် ပေးစွမ်းဖို့ ရာ ကျွန်ုပ်ကြိုး စားပါမည်။ ယခုရေးသားမှုသည် ဗြိတိသျှ တို့ နှင့် ပတ်သက်သော အ လောင်းမင်းတရား၏ သံခင်းတမန်ခင်းကို နောက်တစ် ကြိမ်အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းဖြစ်သည် ။

အခြေခံအားဖြင့် ရာဇသံရွှေပေကို မြန်မာ့သံတမန်ဆက်ဆံရေး၏ အဓိက စာရွက်စာတမ်းဟု မသတ်မှတ်ခဲ့။ အကြောင်းမှာ သမိုင်းဆိုင်ရာအ ဓိပ္ပာယ် ဖော် ထုတ်ခြင်းများ တွင် ဥရောပဗဟိုပြုသောအမြင်က လွှမ်းမိုး ထားခဲ့သည် ။ ဤသို့ဖြင့် သမိုင်းပညာရှင်များ သည် ရာဇသံရွှေပေ၏ နိုင် ငံရေးဆက်စပ်မှုကို တစ်ခါမျှ ပြည့်ပြည့်ဝဝ သဘောသက်ဝင်ခြင်း မရှိခဲ့ ပေ။

သို့ရာတွင် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး ဆက်စပ်အခြေအနေကို တစ်ကြိ မ်ခန့် မျှတစွာ တင်ပြပြီးသည် နှင့် ရာဇသံရွှေပေ၏ စာပါအကြောင်းအ ရာနှင့် အဓိပ္ပာယ်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ သဘောပေါက်ရန်သည် တကယ် တမ်းတွင် အခရာကျသော စိန်ခေါ်မှု မဟုတ်တော့ပေ။

အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီနှင့် ကုန်သွယ်ဆက်ဆံရေးပြုလုပ်ရန်၊ ဗြိတိသျှ တို့ နှင့် ယေဘုယျအားဖြင့် အခြေခိုင်သော နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာဆက်ဆံရေး ကို ထူထောင် ရန် ဤရာဇသံရွှေပေသည် အလောင်းမင်းတရားကိုယ်

စား ပဏာမခြေလှမ်း၏ အရေးကြီးဆုံးအရာဖြစ်နေသည် ဟု ကျွန်ုပ်ဆိုလိုက်ပါမည်။ အလောင်းမင်းတရား ၏ ပဏာမခြေလှမ်း ကျရှုံးခဲ့သည် ။ ထိုကျရှုံးမှုသည် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဆက်ဆံ ရေးအပေါ် မဆုံးနိုင်တော့သော အပျက်သဘောဆောင်သည့် သက်ရောက်မှုဖြစ် ကောင်းဖြစ်နိုင်ပါသည် ။

ရာဇသံရွှေပေသည် မြန်မာ့ရုံးတော်၏ လက်မှုအနုပညာထုတ်ကုန်ဖြစ်ပြီး အထက်တန်းစားယဉ်ကျေးမှု၏ သူမတူသော ဂုဏ်ပြုလွှာဖြစ်သည် ။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် တစ်ခုတည်းသာ လက်ကျန်ရှိနေနိုင်သည့် မြန်မာ့ရွှေသဝဏ်လွှာသည် တစ်မူထူး သော ပြိုင်ဘက်ကင်းလက်ရာ ဖြစ်သည် ။ ယခုရေးသားချက်၏ နောက်ဆုံး အခန်းတွင် ရွှေပေထုတ်လုပ်မှု၏ သတ္တုပစ္စည်းဆိုင်ရာ လက္ခဏာသွင်ပြင်များကို ကျွန်ုပ်ရှင်းပြပါမည်။ တော်ဝင်ပစ္စည်းရွေးချယ်ရာတွင် အဆင့်အတန်းခွဲခြားခြင်း ဖြစ်စဉ်နှင့် ဂုဏ်သိမ်ခွဲခြားခြင်းဖြစ်စဉ်သည် မြင်သာထင်ရှားနေသည် ။

သို့ရာတွင် ရာဇသံရွှေပေအဓိပ္ပာယ်ကောက်ရေးအတွက် မြန်မာ့နန်းတွင်းယဉ် ကျေးမှုနယ်ပယ်ထဲမှ ရွှေ၊ ပတ္တမြားနှင့် ဆင်စွယ်တို့ ၏ အရေးပါမှုကို မီးမောင်း ထိုးပြရန်အလို့ ဌာ ၎င်းတို့ ၏ သွယ်ဝိုက်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်များကို ပြန်ပြင် ပြောခြင်းသည် အချည်းနှီးလုပ်ရပ် မဖြစ်လောက်။

အပုဒ်ခြား၍ ရေးသွင်းထားသော မင်းတရား၏ ဘွဲ့တော်များ သည် ရှင် ဘုရင်များ မိမိကိုယ်ကို ညွှန်းဆိုပုံအား ထဲထဲဝင်ဝင်လေ့လာရန် ပံ့ပိုးပေးသည် ။ တော်ဝင်စာများ ၏ စာရေးသားဟန်နည်းတူ ဘာသာပြန်မှတ်ချက် ရေးသွင်းထားပုံ သည် ကျွန်ုပ်တို့ ၏ တင်ပြမှုကို ပြီးပြည့်စုံစေသည် ။ အထက်ပါ အကြောင်းအရာ များ သည် ဟန်နီဗာပြတိုက်ထဲ

နှစ်ပေါင်း ၂၅၀ ကျော်ကြာအောင် လဲလျောင်း တိမ်မြုပ်နေသော သမိုင်း
ဝင်စာတစ်စောင်အား ပြည့်စုံစွာလေ့လာရန် အထောက် အပံ့ဖြစ်စေသ
ည် ။

* * *